

eul_wid: udw-ae

Ἰάμβλιχος ὁ Χαλκιδεύς · Iamblichus of Chalcis

On the Mysteries

Περὶ τῶν Μυστηρίων

Period: Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)
Dialect: Κοινὴ φιλοσοφικὴ [Philosophical Koine](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)
Affiliation: [Neoplatonist](#)

Myst p 1 <Περὶ τῶν αἰγυπτίων μυστηρίων> Ἰστέον ὅτι ὁ φιλόσοφος Πρόκλος, ὑπομνηματίζων τὰς τοῦ μεγάλου Πλωτίνου Ἐννεάδας, λέγει ὅτι ὁ ἀντιγράφων πρὸς τὴν προκειμένην τοῦ Πορφυρίου ἐπιστολὴν ὁ θεσπέσιός ἐστιν Ἰάμβλιχος, καὶ διὰ τὸ τῆς ὑποθέσεως οἰκεῖον καὶ ἀκόλουθον ὑποκρίνεται πρόσωπον Αἰγυπτίου τινὸς Ἀβάμμωνος· ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς λέξεως κομματικὸν καὶ ἀφοριστικὸν καὶ τὸ τῶν ἐννοιῶν πραγματικὸν καὶ γλαφυρὸν καὶ ἔνθουν μαρτυρεῖ τὸν Πρόκλον καλῶς καὶ κρίναντα καὶ ἱστορήσαντα. Ἀβάμμωνος διδασκάλου πρὸς τὴν Πορφυρίου πρὸς Ἀνεβῶ ἐπιστολὴν ἀποκρίσις καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀπορημάτων λύσεις. Θεὸς ὁ τῶν λόγων ἡγεμὼν, Ἑρμῆς, πάλαι δέδοκται καλῶς ἅπασι τοῖς ἱερεῦσιν εἶναι κοινός· ὁ δὲ τῆς περὶ θεῶν ἀληθινῆς ἐπιστήμης προεστηκώς εἷς ἐστιν ὁ αὐτὸς ἐν ὅλοις· ὃ δὴ καὶ οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι τὰ αὐτῶν τῆς σοφίας εὐρήματα ἀνέτιθεσαν, Ἑρμοῦ πάντα τὰ οἰκεῖα συγγράμματα ἐπονομάζοντες.

[5]

Myst 1 1 Εἰ δὲ τοῦδε τοῦ θεοῦ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐπιβάλλον καὶ δυνατόν ἑαυτοῖς μέρος μετέχομεν, σὺ τε καλῶς ποιεῖς ἃ εἰς γνῶσιν τοῖς ἱερεῦσιν, ὡς φιλοῦσι, περὶ θεολογίας προτείνων ἐρωτήματα, ἐγὼ τε εἰκότως τὴν πρὸς Ἀνεβῶ τὸν ἐμὸν μαθητὴν πεμφθεῖσαν ἐπιστολὴν ἐμαυτῷ γεγράφθαι νομίσας ἀποκρινοῦμαι σοι αὐτὰ τάληθ' ὑπὲρ ὧν πυνθάνη. Οὐδὲ γὰρ ἂν εἴη πρέπον Πυθαγόραν μὲν καὶ Πλάτωνα καὶ Δημόκριτον καὶ Εὐδόξον καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων τετυχηκέναι διδαχῆς τῆς προσηκούσης ὑπὸ τῶν καθ' ἑαυτοὺς γιγνομένων ἱερογραμμάτων, σὲ δ' ἐφ' ἡμῶν ὄντα καὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις ἔχοντα γνῶμην διαμαρτεῖν τῆς ὑπὸ τῶν νῦν ζώντων καὶ καλουμένων κοινῶν διδασκάλων ὑφηγήσεως. Ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ἐπὶ τὸν λόγον τὸν παρόντα πρόσειμι, σὺ δ', εἰ μὲν βούλει, τὸν αὐτὸν ἡγοῦ σοι πάλιν ἀντιγράφειν ὥπερ ἐπέστειλας· εἰ δὲ καὶ φαίνοί σοι δεῖν, ἐμὲ θὲς εἶναί σοι τὸν ἐν γράμμασι διαλεγόμενον ἢ τινα ἄλλον προφήτην Αἰγυπτίων· οὐδὲ γὰρ τοῦτο διενήνοχεν· ἢ ἔτι βέλτιον, οἶμαι, τὸν μὲν λέγοντα ἄφες, εἴτε χεῖρων εἴτε ἀμείνων εἴη, τὰ δὲ λεγόμενα σκοπεῖ εἴτε ἀληθῆ εἴτε καὶ ψευδῆ λέγεται, προθύμως ἀνεγείρας τὴν διάνοιαν. Ἐν ἀρχῇ δὴ διελώμεθα τὰ γένη πόσα τέ ἐστὶ καὶ ὅποια τῶν νυνὶ προκειμένων προβλημάτων· ἀπὸ τίνων τε εἴληπται θείων θεολογιῶν τὰ ἀπορήματα διέλθωμεν, καὶ κατὰ ποίας τινὰς ἐπιστήμης ἐπιζητεῖται τὴν πρόθεσιν αὐτῶν ποιησώμεθα. Τὰ μὲν οὖν ἐπιποθεῖ διάκρισιν τινα τῶν κακῶς συγκεχυμένων, τὰ δ' ἐστὶ περὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἕκαστά ἐστὶ τε οὕτως καὶ νοεῖται, τὰ δ' ἐπ' ἄμφω τὴν γνῶμην ἔλκει κατ' ἐναντίωσιν τινα

προβαλλόμενα· ἓνια δὲ καὶ τὴν ὅλην ἀπαιτεῖ παρ' ἡμῶν μυσταγωγίαν· τοιαῦτα δὲ ὄντα
πολλαχόθεν εἴληπται καὶ ἀπὸ διαφορουσῶν ἐπιστημῶν. Τὰ μὲν γὰρ ἀφ' ὧν οἱ Χαλδαίων σοφοὶ
παραδεδώκασι τὰς ἐπιστάσεις προσάγει· τὰ δ' ἀφ' ὧν Αἰγυπτίων οἱ προφηταὶ διδάσκουσι
ποιεῖται τὰς ἀντιλήψεις, ἓνια δὲ καὶ τῆς τῶν φιλοσόφων θεωρίας ἐχόμενα τὰς ἐρωτήσεις
ἐπομένως αὐτοῖς ποιεῖται. Ἦδη δὲ τινα καὶ ἀπ' ἄλλων οὐκ ἀξίων λόγου δοξασμάτων
ἐφέλκεται τινα ἀπρεπῆ διαμφισβήτησιν, τὰ δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν ὑπολήψεων παρ' ἀνθρώποις
ῥομφαίται· αὐτὰ τε οὖν καθ' ἑαυτὰ ἕκαστα ποικίλως διάκειται καὶ πρὸς ἄλληλα πολυειδῶς
συνήρμωσται, ὅθεν δὴ διὰ πάντα ταῦτα λόγου τινός ἐστιν ἐπιδεῖ τοῦ κατευθύνοντος αὐτὰ
προσηκόντως. ^[45]

Myst 1 2 Ἡμεῖς οὖν τὰ μὲν Ἀσσυρίων πάτρια δόγματα παραδώσομέν σοι μετ' ἀληθείας τὴν γνώμην, τὰ
δὲ ἡμέτερά σοι σαφῶς ἀποκαλύψομεν, τὰ μὲν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἀπείρων γραμμάτων
ἀναλογιζόμενοι τῇ γνώσει, τὰ δ' ἀφ' ὧν ὕστερον εἰς πεπερασμένον βιβλίον συνήγαγον οἱ
παλαιοὶ τὴν ὅλην περὶ τῶν θεῶν εἴδωσιν. Φιλόσοφον δ' εἴ τι προβάλλεις ἐρώτημα,
διακρινοῦμέν σοι καὶ τοῦτο κατὰ τὰς Ἑρμοῦ παλαιᾶς στήλας, ἃς Πλάτων ἤδη πρόσθεν καὶ
Πυθαγόρας διαναγνόντες φιλοσοφίαν συνεστήσαντο, τὰ δ' ἀλλόφυλα ζητήματα ἢ ἀντιλογικὰ
καὶ δυσεριστίαν τινὰ ἐμφαίνοντα πράως καὶ ἐμμελῶς παραμυθούμενοι ἢ τὴν ἀτοπίαν αὐτῶν
ἀποδείξομεν· καὶ ὅσα προχωρεῖ κατὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας γνωρίμως πάνυ καὶ σαφῶς
πειρασόμεθα διαλέγεσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἔργων πείρας δεόμενα πρὸς ἀκριβῆ κατανόησιν, μόνον
διὰ λόγων δυνατόν· τὰ δὲ νοεῖας θεωρίας πλήρη τε ... καθαίρεσθαι, σημεῖα δὲ αὐτῆς ἀξιόλογα
δύναται φράζειν ἀφ' ὧν δύνασαι καὶ σὺ καὶ οἱ σοὶ ὅμοιοι τῷ νῷ παράγεσθαι περὶ τὴν οὐσίαν
τῶν ὄντων· ὅσα δὲ τυγχάνει διὰ λόγων ὄντα γνωστὰ τούτων οὐδὲν ἀπολείψομεν εἰς τὴν
τελέαν ἀποδείξιν. Τὸ δ' οἰκεῖον ἐπὶ πᾶσιν ἀποδώσομέν σοι προσηκόντως, καὶ τὰ μὲν θεολογικὰ
θεολογικῶς, θεουργικῶς δὲ τὰ θεουργικὰ ἀποκρινόμεθα, φιλοσόφως δὲ τὰ φιλόσοφα μετὰ
σοῦ συνεξετάσομεν· καὶ τούτων μὲν ὅσα εἰς τὰ πρῶτα αἷτια διήκει κατὰ τὰς πρώτας ἀρχὰς
συνακολουθοῦντες εἰς φῶς προάξομεν, ὅσα δὲ περὶ ἡθῶν ἢ περὶ τελῶν εἴρηται κατὰ τὸν
ἡθικὸν τύπον διαιτήσομεν δεόντως, καὶ ἄλλα ὡσαύτως κατὰ τὸν οἰκεῖον τρόπον ἐν τάξει
διαθησόμεθα· ἤδη δὲ ἀψώμεθα τῶν σῶν ἐρωτήσεων. Φῆς τοίνυν πρῶτον διδόναι εἶναι θεοῦ·
τὸ δ' ἐστὶν οὐκ ὀρθὸν οὕτως λεγόμενον. ^[30]

Myst 1 3 Συνυπάρχει γὰρ ἡμῶν αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ ἢ περὶ θεῶν ἔμφυτος γνῶσις, κρίσεώς τε πάσης ἐστὶ
κρείττων καὶ προαιρέσεως, λόγου τε καὶ ἀποδείξεως προϋπάρχει· συνήνωταί τε ἐξ ἀρχῆς πρὸς
τὴν οἰκεῖαν αἰτίαν, καὶ τῇ πρὸς τὰγαθὸν οὐσιώδει τῆς ψυχῆς ἐφέσει συνυφέστηκεν. Εἰ δὲ δεῖ
τάληθες εἰπεῖν, οὐδὲ γνῶσις ἐστὶν ἢ πρὸς τὸ θεῖον συναφή. Διείργεται γὰρ αὕτη πως ἑτερότητι.
Πρὸ δὲ τῆς ὡς ἐτέρας ἕτερον γιγνωσκούσης αὐτοφυῆς ἐστὶν ... ἢ τῶν θεῶν ἐξηρητημένη
μονοειδὴς συμπλοκή. Οὐκ ἄρα συγχωρεῖν χρή ὡς δυναμένους αὐτὴν καὶ διδόναι καὶ μὴ
διδόναι, οὐδ' ὡς ἀμφίβολον τίθεσθαι (ἔστηκε γὰρ αἰεὶ κατ' ἐνέργειαν ἐνοειδῶς), οὐδ' ὡς
κυρίους ὄντας τοῦ κρίνειν τε καὶ ἀποκρίνειν οὕτως αὐτὴν δοκιμάζειν ἄξιον· περιεχόμεθα γὰρ
ἐν αὐτῇ μᾶλλον ἡμεῖς καὶ πληρούμεθα ὑπ' αὐτῆς, καὶ αὐτὸ ὅπερ ἐσμέν ἐν τῷ τοῦ θεοῦ
εἰδέναι ἔχομεν. Ὁ δὲ αὐτός ἐστὶ μοι λόγος πρὸς σὲ καὶ περὶ τῶν συνεπομένων θεοῖς κρειττόνων
γενῶν, δαιμόνων φημὶ καὶ ἡρώων καὶ ψυχῶν ἀχράντων· καὶ γὰρ περὶ τούτων ἓνα λόγον
ῥομφαίμενον τῆς οὐσίας αἰεὶ δεῖ νοεῖν, τὸ δ' ἀόριστον καὶ ἄστατον τῆς ἀνθρωπίνης ἀναιρεῖν
δόσεως, καὶ τὸ μὲν ἐξ ἀντιρρόπου τῶν διαλογισμῶν ἀντιστάσεως ἐπικλῖνον ἐπὶ θάτερα
παρατεῖσθαι· ἀλλότριον γὰρ ἐστὶ τῶν τοῦ λόγου καὶ τῆς ζωῆς ἀρχῶν τὸ τοιοῦτον, ἐπὶ δὲ τὰ
δεύτερα ἀποφέρεται μᾶλλον καὶ ὅσα τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἐναντιώσει τῆς γενέσεως προσήκει.
Μονοειδῶς δὲ αὐτῶν ἀντιλαμβάνεσθαι δεῖ. Ἐοικέτω δὴ οὖν τοῖς αἰδίοις τῶν θεῶν συνοπαδοῖς
καὶ ἡ σύμφυτος αὐτῶν κατανόησις· ὥσπερ οὖν αὐτοὶ τὸ εἶναι ἔχουσιν αἰεὶ ὡσαύτως, οὕτω καὶ ἡ

ἀνθρωπίνη ψυχὴ κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ γνώσει πρὸς αὐτοὺς συναπτέσθω, εἰκασίᾳ μὲν ἢ δόξῃ ἢ συλλογισμῷ τινι, ἀρχομένοις ποτὲ ἀπὸ χρόνου, μηδαμῶς τὴν ὑπὲρ ταῦτα πάντα οὐσίαν μεταδιδώκουσα, ταῖς δὲ καθαραῖς καὶ ἀμέμπτοις νοήσεσιν αἷς εἴληφεν ἐξ αἰδίου παρὰ τῶν θεῶν, ταύταις αὐτοῖς συνηρτημένη· σὺ δ' ἔοικας ἡγεῖσθαι τὴν αὐτὴν εἶναι τῶν θείων καὶ τῶν ἄλλων ὁποῖωνοῦν γνῶσιν, δίδοσθαί τε ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων τὸ ἕτερον μῶριον, ὥσπερ εἴωθε καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς διαλέκτοις προτεινομένων· τὸ δ' οὐκ ἔστιν οὐδαμῶς παραπλήσιον· ἐξήλλακται γὰρ αὐτῶν ἡ εἶδησις, ἀντιθέσεώς τε πάσης κεχώρισται, καὶ οὐκ ἐν τῷ συγχωρεῖσθαι νῦν ἢ ἐν τῷ γίγνεσθαι ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἦν ἐξ αἰδίου μονοειδὴς ἐπὶ τῇ ψυχῇ συνυπάρχουσα. Περὶ μὲν οὖν τῆς πρώτης ἀρχῆς ἐν ἡμῖν, ἀφ' ἧς ὁρμαῖσθαι δεῖ τοὺς ὀτιοῦν λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας περὶ τῶν κρειττόνων ἢ καθ' ἡμᾶς, τοιαῦτα πρὸς σὲ λέγω· ἃ δ' ἐπιζητεῖς ιδιώματα τίνα ἐστὶν ἐκάστῳ τῶν κρειττόνων γενῶν, οἷς κεχώρισται ἀπ' ἀλλήλων, εἰ μὲν ὡς εἰδοποιοὺς διαφορὰς ὑπὸ ταὐτὸ γένος ἀντιδιαιρουμένας νοεῖς σὺ τὰ ιδιώματα, ὥσπερ ὑπὸ τὸ ζῶον τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον, οὐδέποτε παραδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῶν μήτε κοινωνίαν οὐσίας μίαν μήτε ἐξισάζουσιν ἐχόντων ἀντιδιαίρεσιν, μήτε σύνθεσιν τὴν ἐξ ἀορίστου τοῦ κοινοῦ καὶ ὀρίζοντος τοῦ ἰδίου προσλαμβάνοντων. ^[5]

Myst 1 4

Εἰ δ' ὡς ἐν προτέροις καὶ δευτέροις κατ' οὐσίαν τε ὅλην καὶ παντὶ τῷ γένει ἐξαλλαττομένοις ἀπλὴν τινα κατάστασιν πεπερασμένην ἐν ἑαυτῇ τὴν ιδιότητα ὑπολαμβάνεις, ἔχει μὲν λόγον ἡ ἔννοια τῶν ιδιωμάτων· χωριστὰ γὰρ ἔσται δήπου ταῦτα καὶ ἀπλᾶ ἕκαστα ἐξηρημένα τῷ παντὶ τὰ τῶν αἰεὶ ὑπαρχόντων ιδιώματα. Ἡ δ' ἐρώτησις ἀτελῶς πρόεισιν· ἔδει μὲν γὰρ κατ' οὐσίαν πρῶτον, ἔπειτα κατὰ δύναμιν, εἶθ' οὕτω κατ' ἐνέργειαν, πυκνάνεσθαι τίνα αὐτῶν ὑπάρχει τὰ ιδιώματα· ὡς δὲ νῦν ἡρώτησας τίσιν ιδιώμασιν, ἐνεργειῶν μόνον εἴρηκας· ἐπὶ τῶν τελευταίων ἄρα τὸ διάφορον ἐν αὐτοῖς ἐπιζητεῖς, τὰ δὲ πρῶτιστα αὐτῶν καὶ τιμιώτατα ὥσπερ εἰ στοιχεῖα τῆς παραλλαγῆς ἀφῆκας ἀδιερεύνητα. Πρόσκειται δὲ δὴ αὐτόθι καὶ τὸ τῶν δραστικῶν ἢ παθητικῶν κινήσεων, ἡκιστα προσήκουσαν ἔχον διαίρεσιν εἰς διαφορὰν τῶν κρειττόνων γενῶν. Οὐδενὶ γὰρ αὐτῶν ἢ τοῦ δρᾶν καὶ πάσχειν ἔνεστιν ἐναντίωσις, ἀπόλυτοι δὲ τινες αὐτῶν καὶ ἄτρεπτοι καὶ ἄνευ τῆς πρὸς τὸ ἀντικείμενον σχέσεως θεωροῦνται αἱ ἐνέργειαι· ὅθεν οὐδὲ τὰς τοιαύτας κινήσεις τὰς ἐκ ποιοῦντος καὶ πάσχοντος ἐπ' αὐτῶν παραδεχόμεθα. Οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τὴν ἀπὸ τοῦ κινουμένου καὶ κινουμένου προσιέμεθα αὐτοκίνησιν, ἀπλὴν δὲ τινα κίνησιν οὐσιώδη αὐτὴν ἑαυτῆς οὔσαν, καὶ οὐ πρὸς ἕτερον ἔχουσιν σχέσιν, ἐξηρημένην τοῦ ποιεῖν εἰς ἑαυτὴν καὶ πάσχειν ὑφ' ἑαυτῆς ὑποτιθέμεθα αὐτὴν εἶναι. Ἡ που ἄρα ἐπὶ τῶν κρειττόνων τῆς ψυχῆς γενῶν ἀνάσχοιτο ἂν τις αὐτῶν κατὰ τὰς ποιητικὰς ἢ παθητικὰς κινήσεις διακρίνειν τὰς ιδιότητας; Ἡ τοίνυν ἀλλοτρίως αὐτῶν κάκεῖνο τὸ «ἢ τῶν παρεπομένων» προστίθεται. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν συνθέτων καὶ τῶν μεθ' ἑτέρων ἢ ἐν ἄλλοις ὄντων καὶ τῶν περιεχομένων ὑφ' ἑτέροις τὰ μὲν ὡς προηγούμενα τὰ δ' ὡς ἐπόμενα νοεῖται, καὶ τὰ μὲν ὡς ὄντα τὰ δ' ὡς ἐπισυμβαίνοντα ταῖς οὐσίαις· σύνταξις γὰρ τις αὐτῶν συνίσταται, ἀνοικειότης τε μεταξὺ παρεμπίπτει καὶ διάστασις· ἐπὶ δὲ τῶν κρειττόνων πάντα ἐν τῷ εἶναι νοεῖται, καὶ τὰ ὅλα προηγούμενως ὑπάρχει, χωριστὰ τέ ἐστὶ καθ' αὐτὰ καὶ οὐκ ἀφ' ἑτέρων ἢ ἐν ἄλλοις ἔχοντα τὴν ὑπόστασιν. Ὡστε οὐδὲν ἐστὶν ἐπ' αὐτῶν παρεπόμενον· οὐκ οὐκ οὐδ' ἀπὸ τούτων χαρακτηρίζεται αὐτῶν ἡ ιδιότης. ^[45]

Myst 1 4

(52) Καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐρωτήσεως συμφύρεις τὴν κατὰ φύσιν διάκρισιν· τὸ μὲν γὰρ ἐρώτημα ἐπιζητεῖ πῶς ταῖς ἐνεργείαις καὶ ταῖς φυσικαῖς κινήσεσι καὶ τοῖς παρεπομένοις αἱ οὐσαί γινωρίζονται. Τὸ δὲ πᾶν τούναντίον ὑπάρχει· εἰ μὲν γὰρ ἦσαν αἱ ἐνέργειαι καὶ κινήσεις ὑποστατικαὶ τῶν οὐσιῶν, αὗται καὶ τῆς διαφορότητος ἂν αὐτῶν ὑπῆρχον κύριαι· εἰ δ' αἱ οὐσαί γεννῶσι τὰς ἐνεργείας, αὗται πρότερον οὔσαι χωριστὰ παρέχουσι καὶ ταῖς κινήσεσι καὶ ἐνεργείαις καὶ τοῖς παρεπομένοις τὸ δίδισθαι· καὶ τοῦτο δὴ οὖν εἰς τὴν θήραν τῆς νυνὶ

ζητουμένης ιδιότητος ὑπεναντίως ἔχει. Τὸ δ' ὅλον, πότερον ἐν γένος ἡγούμενος θεῶν, καὶ δαιμόνων ἔν, καὶ ἡρώων ὡσαύτως, καὶ ψυχῶν τῶν καθ' αὐτὰς ἀσωμάτων, ἀπαιτεῖς αὐτῶν τὴν κατὰ τὰ ιδιώματα διάκρισιν, ἢ πολλὰ ἕκαστα τιθέμενος; εἰ μὲν γὰρ ἐν ἕκαστον ὑπολαμβάνεις, συγχεῖται πᾶσα τῆς ἐπιστημονικῆς θεολογίας ἡ διάταξις· εἰ δ' ὥσπερ ἔστιν ἐμπλησθῆναι, τοῖς γένεσιν ἀφώρισται, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς εἰς οὐσιώδους κοινὸς λόγος, ἀλλὰ τὰ πρότερον αὐτῶν ἀπὸ τῶν καταδεεστέρων ἐξήρηται, οὔτε οἷόν τε κοινὰ αὐτῶν ἐξευρεῖν πέρατα· ἔάν τε καὶ ἢ δυνατόν, αὐτὸ δὲ τοῦτο τὰ ιδιώματα αὐτῶν ἀναιρεῖ· ταύτη μὲν οὖν οὐκ ἂν τις εὖροι τὸ ἐπιζητούμενον· τὴν δ' ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον ταυτότητα ἐπὶ τῶν ἀναφερόντων ἀναλογιζόμενος, οἷον ἐπὶ τῶν πολλῶν ἐν τοῖς θεοῖς γενῶν, καὶ αἰθῆς ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς δαίμοσι καὶ ἡρώσι, καὶ τὸ τελευταῖον ἐπὶ τῶν ψυχῶν, δύναται ἂν τις αὐτῶν ἀφορίζεσθαι τὴν ιδιότητα. Τίς μὲν οὖν ὀρθότης ἦν τῆς παρούσης ἐρωτήσεως καὶ διορισμὸς αὐτῆς, πῶς ἀδύνατος καὶ πῶς δυνατὴ γίνεσθαι, διὰ τοῦτο ἡμῖν παραδεδείχθω· ἴωμεν δ' ἐφεξῆς ἐπὶ τὴν ἀπόκρισιν ὧν ἐπεζήτησας.

[80]

Myst 1 5 Ἦστι δὴ οὖν τὰγαθὸν τό τε ἐπέκεινα τῆς οὐσίας καὶ τὸ κατ' οὐσίαν ὑπάρχον· ἐκείνην λέγω τὴν οὐσίαν τὴν πρεσβυτάτην καὶ τιμιωτάτην καὶ καθ' αὐτὴν οὖσαν ἀσώματον, θεῶν ιδίωμα ἐξαίρετον καὶ κατὰ πάντα τὰ γένη τὰ περὶ αὐτοὺς ὄντα, τηροῦν μὲν αὐτῶν τὴν οἰκείαν διανομὴν καὶ τάξιν καὶ οὐκ ἀποσπώμενον ταύτης, τὸ αὐτὸ δ' ὅμως ἐν ὅλοις ὡσαύτως ὑπάρχον. Ψυχαῖς δὲ ταῖς ἀρχούσαις τῶν σωμάτων καὶ προηγούμεναις αὐτῶν τῆς ἐπιμελείας καὶ πρὸ τῆς γενέσεως τεταγμέναις αἰδίους καθ' ἑαυτὰς οὐσία μὲν τοῦ ἀγαθοῦ οὐκέτι πάρεστιν, οὐδ' αἰτία τοῦ ἀγαθοῦ προτέρα οὖσα καὶ τῆς οὐσίας, ἐποχὴ δὲ τις ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἕξις παραγίγνεται· οἶαν θεωροῦμεν τὴν τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀρετῆς μετουσίαν πολὺ διάφορον οὖσαν ἢ οἶαν νοοῦμεν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· αὕτη μὲν γὰρ ἀμφίβολός τις καὶ ὥσπερ ἐπίκτητος ἐν τοῖς συνθέτοις παραγίγνεται, ἢ δ' ἀμετάστατος ἐνίδρυται ταῖς ψυχαῖς καὶ ἀνέκλειπτος, οὔτε αὕτη ποτε ἐξισταμένη ἀφ' ἑαυτῆς, οὔθ' ὑπ' ἄλλων τινῶν ἀφαιρουμένη. Ἀρχῆς δὴ οὖν καὶ τελευτῆς τοιαύτης οὖσης ἐν τοῖς θείοις γένεσι, δύο τῶν ἄκρων ὄρων τούτων μεταξὺ νόει μεσότηας, ὑψηλοτέραν μὲν τῆς τῶν ψυχῶν τάξεως, τὴν τῶν ἡρώων ἐπιτεταγμένην, δυνάμει καὶ ἀρετῇ κάλλει τε καὶ μεγέθει καὶ πᾶσι τοῖς περὶ τὰς ψυχὰς ἀγαθοῖς οὖσι παντελῶς αὐτὴν ὑπερέχουσαν, προσεχῇ δ' ὅμως αὐταῖς συναπτομένην διὰ τὴν τῆς ζωῆς ὁμοειδῆ συγγένειαν· τῆς δὲ τῶν θεῶν ἐξηρητημένην τὴν τῶν δαιμόνων, μακρῶ δὴ τινι καταδεεστέραν αὐτῆς, συνακολουθοῦσαν, ἅτε δὴ οὐ πρωτουργὸν οὖσαν, ὑπηρετικὴν δὲ τινὰ τῆς ἀγαθῆς βουλήσεως τῶν θεῶν συνεπομένην, καὶ ἐκφαίνουσαν εἰς ἔργον τὸ ἀφανὲς αὐτῶν ἀγαθόν, ἀπεικαζομένην τε πρὸς αὐτό, καὶ τὰ δημιουργήματα ἐπιτελοῦσαν πρὸς τὸ αὐτὸ ἀφομοιούμενα, τό τε γὰρ ἄρρητον αὐτοῦ ῥητὸν καὶ τὸ ἀνείδεον ἐν εἴδει διαλάμπουσαν, καὶ τὸ ὑπὲρ πάντα λόγον αὐτοῦ εἰς λόγους φανεροὺς προσάγουσαν, καὶ δεχομένην μὲν ἤδη τῶν καλῶν τὴν μετουσίαν συμπεφυκυῖαν, παρέχουσαν δ' αὐτὴν ἀφθόνως τοῖς μεθ' ἑαυτὴν γένεσι καὶ διαπορθμεύουσαν. Ταῦτα δὴ οὖν τὰ γένη μέσα συμπληροῦνται τὸν κοινὸν σύνδεσμον θεῶν τε καὶ ψυχῶν, καὶ ἀδιάλυτον αὐτῶν τὴν συμπλοκὴν ἀπεργάζεται, μίαν τε συνέχειαν ἄνωθεν μέχρι τοῦ τελοῦς συνδεῖ, καὶ ποιεῖ τῶν ὅλων τὴν κοινωνίαν εἶναι ἀδιαίρετον, κρᾶσίν τε ἀρίστην καὶ σύμμιξιν τοῖς ὅλοις ἔχει σύμμετρον, πρόοδόν τε ἀπὸ τῶν βελτιόνων ἐπὶ τὰ ἐλάττωνα καὶ ἀναγωγὴν ἀπὸ τῶν ὑποδεεστέρων ἐπὶ τὰ πρότερα διαβιβάζει πῶς ἐξ ἴσου, τάξιν τε καὶ μέτρα τῆς κατιούσης μεταδόσεως ἀπὸ τῶν ἀμεινόνων καὶ τῆς ἐγγιγνομένης ὑποδοχῆς ἐν τοῖς ἀτελεστέροις ἐντίθησι καὶ ποιεῖ πάντα πᾶσι προσήγορα καὶ συναρμόζοντα, ἄνωθεν τὰς τούτων ὅλων αἰτίας ἀπὸ τῶν θεῶν παραδεχόμενα. [45]

Myst 1 5 (50) Ταύτην δὴ οὖν τὴν διαίρεσιν μὴ νομίσης ἰδίαν εἶναι δυνάμεων ἢ ἐνεργειῶν ἢ οὐσίας, μηδὲ χωρὶς διαλαβῶν ἐφ' ἐνὸς αὐτῶν ἐπισκόπει, κοινῇ δὲ κατὰ πάντων αὐτὴν διατείνας τούτων, τὸ

τέλεον ἀποδώσεις τῇ ἀποκρίσει περὶ ὧν ἐπεζήτησας θείων τε καὶ δαιμονίων καὶ ἥρωικῶν καὶ τῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ιδιωμάτων. Κατ' ἄλλην δ' αὖθις ἀφορμὴν τὸ μὲν ἡνωμένον πᾶν ὅσον ἂν ᾗ καὶ ὁποῖον καὶ τὸ μονίμως ἰδρυμένον ἐν ἑαυτῷ, τό τε τῶν ἀμερίστων οὐσιῶν αἴτιον καὶ τὸ ἀκίνητον, οὕτω νοούμενον ὡς αἴτιον εἶναι πάσης κινήσεως, τό τε ὑπερέχον τῶν ὅλων καὶ μὴδ' ὅτιοῦν ἔχον κοινὸν πρὸς αὐτά, καὶ δὴ καὶ τὸ ἄμικτον καὶ χωριστὸν ἐν τῷ εἶναί τε καὶ δύνασθαι καὶ ἐνεργεῖν κοινῶς νοούμενον, πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα τοῖς θεοῖς ἀνατιθέναι ἄξιον. Τὸ δ' εἰς πλῆθος ἤδη διακρινόμενον καὶ δυνάμενον ἑαυτὸ διδόναι ἄλλοις, δεχόμενόν τε ἀφ' ἐτέρων τὸ πέρας ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἱκανὸν μὲν ἐν ταῖς διανομαῖς ὃν τῶν μεριστῶν ὥστε καὶ ταῦτα ἀποπληροῦν, κινήσεως δὲ πρωτοουργοῦ καὶ ζωοποιοῦ μέτοχον, κοινωνίαν τε ἔχον πρὸς ὅλα τὰ ὄντα καὶ τὰ γιγνόμενα, σύμμιξιν τε ἀπὸ πάντων παραλαμβάνον, καὶ σύγκρασιν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ πάντα παρεχόμενον, καὶ ταῦτα δι' ὅλων τῶν ἐν ἑαυτῷ δυνάμεων τε καὶ οὐσιῶν καὶ ἐνεργειῶν διατεῖνον τὰ ιδιώματα, τοῦτο δὴ πᾶν ἔμφυτον ταῖς ψυχαῖς ἀποδῶμεν, ἀληθῆ λέγοντες. Τί οὖν δὴ περὶ τῶν μέσων ἐροῦμεν; ἡγοῦμαι μὲν αὐτὰ εἶναι κατάδηλα πᾶσιν ἀπὸ τῶν προειρημένων· συμπληροῖ γὰρ καὶ ἐνταῦθα τῶν ἄκρων τὴν ἀλληλουχίαν ἀδιαίρετον· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ καὶ ἐπεξελεθῆναι τῷ λόγῳ. ^[5]

Myst 1 6 Τίθεμαι δὴ οὖν τὸ μὲν δαιμόνιον φύλον ἐν τῷ ἐνὶ πληθυόμενον καὶ συμμιγνύμενον ἀμιγῶς, καὶ τᾶλλα πάντα τὰ καταδεέστερα κατὰ τὴν τοῦ βελτίονος ιδέαν προσειληφός, τὸ δ' αὖ τῶν ἡρώων προστησάμενον μὲν προχειρότερον τὴν διαίρεσιν λέγω καὶ τὸ πλῆθος τὴν τε κίνησιν καὶ τὴν σύμμιξιν καὶ τὰ συγγενῆ τούτοις, ἄνωθεν δ' ἐφεστηκότα καὶ οἷον ἀποκρυπτόμενα εἰς τὸ ἔσω τὰ βελτίονα παραδεχόμενον, ἔνωσίν φημι καὶ καθαρότητα καὶ τὴν μόνιμον κατάστασιν, ταυτότητά τε ἀμέριστον καὶ ὑπεροχὴν τῶν ἄλλων. Ἄτε γὰρ ἐκατέρου τούτων τῶν γενῶν προσεχοῦς ὄντος ἐκατέρῳ τῶν ἄκρων, τοῦ μὲν τῷ πρωτίστῳ, τοῦ δὲ τῷ ἐσχάτῳ, εἰκότως δὲ κατὰ συνεχεῖς συγγενείας τὸ μὲν ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν ἀρίστων πρόεισιν ἐπὶ τὰ ἐλάττωνα, τὸ δὲ προβαλλόμενον πρῶτως τὴν πρὸς τὰ ἔσχατα συναφὴν ἐπικοινωνεῖ πως καὶ τῶν ὑπερεχόντων τὴν μέντοι συμπλήρωσιν καὶ ἀπὸ τούτων ἂν τις κατανοήσῃ τῶν πρώτων τε καὶ τελευταίων γενῶν, καὶ ταύτην ὁλόκληρον συμφουμένην ὁμοίως μὲν ἐν τῷ ὑπάρχειν ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ δύνασθαί τε καὶ ἐνεργεῖν· ὁπότε δὴ οὖν ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἐφόδων τελείαν ἀπεπληρώσαμεν τὴν τῶν τεττάρων γενῶν διαίρεσιν, ἐπὶ τῶν ἄλλων συντομίας ἕνεκα, καὶ διότι φανερά πως ἔστι τὸ λοιπὸν ἢ τῶν μέσων περίληψις, ἐξαρκεῖν οἰόμεθα μόνον τὰ ἄκρα παραδεικνύναι ιδιώματα, τὰ δὲ μέσα ὡς ἂν ὄντα ἀπ' αὐτῶν γινώριμα παραλείψομεν, ὥδὲ πως αὐτῶν ποιούμενοι διὰ βραχυτάτων ἀφορισμόν. Τὸ μὲν ἐστὶν ἄκρον καὶ ὑπερέχον καὶ ὀλοτελές, τὸ δὲ τελευταῖον καὶ ἀπολειπόμενον καὶ ἀτελέστερον· καὶ τὸ μὲν πάντα δύναται ἅμα ἐν τῷ νῦν μονοειδῶς, τὸ δὲ οὔτε ὅλα οὔτε ἀθρόως οὔτε ἐξαίφνης οὔτε ἀμερίστως. ^[5]

Myst 1 7 Καὶ τὸ μὲν ἀκλινῶς ἀπογεννᾷ πάντα καὶ ἐπιτροπεύει, τὸ δ' ἔχει φύσιν ἐπινεύειν καὶ ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὰ γιγνόμενά τε καὶ διοικούμενα. Καὶ τὸ μὲν ἀρχικὸν καὶ αἴτιον προκατάρχει πάντων, τὸ δ' ἐξ αἰτίας ἡρτημένον, τῆς τῶν θεῶν βουλήσεως, ἐξ αἰδίου συνυφέστηκεν. Καὶ τὸ μὲν κατὰ μίαν ὀξεῖαν ἀκμὴν τὰ τέλη τῶν ἐνεργειῶν ὅλων καὶ οὐσιῶν συνείληφε, τὸ δ' ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλα μεταβαίνει, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀτελοῦς προχωρεῖ εἰς τὸ τέλειον. Ἔτι τῷ μὲν ὑπάρχει τὸ ἀκρότατον καὶ ἀπερίληπτον, κρεῖττον τε παντὸς μέτρου, καὶ ἀνείδεον οὕτως ὡς ὑπ' οὐδενὸς εἵδους περιωρισμένον, τὸ δὲ καὶ ῥοπῇ καὶ σχέσει καὶ νεύσει κρατεῖται, ὀρέξεσί τε τοῦ χείρονος καὶ οἰκειώσει τῶν δευτέρων κατέχεται, λοιπὸν τε παντοδαποῖς καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν μέτροις εἰδοποιεῖται. Νοῦς τοίνυν ἡγεμὼν καὶ βασιλεὺς τῶν ὄντων τέχνη τε δημιουργικὴ τοῦ παντὸς τοῖς μὲν θεοῖς ὡσαύτως αἰεὶ πάρεστι τελέως καὶ αὐταρκῶς καὶ ἀνενδεῶς, κατὰ μίαν ἐνέργειαν ἐστῶσαν ἐν ἑαυτῇ καθαρῶς, ἢ δὲ ψυχὴ νοῦ τε μετέχει μεριστοῦ καὶ πολυειδοῦς εἰς τὴν τοῦ ὅλου τε προστασίαν ἀναποβλέποντος, καὶ αὕτη τῶν ἀψύχων

ἐπιμελεῖται ἄλλοτε ἐν ἄλλοις εἵδεσιν ἐγγιγνομένη. Ἀπὸ δὴ τῶν αὐτῶν αἰτίων τοῖς μὲν κρείττοσιν αὐτὴ ἡ τάξις, αὐτὸ τὸ κάλλος συνυπάρχει, ἢ εἰ οὕτω τις βούλοιο ὑποτίθεσθαι, ἢ αἰτία τούτων συνυφέστηκεν, τῇ δὲ ψυχῇ νοεῖας τάξεως καὶ θείου κάλλους μεταλαγχάνειν αἰεὶ σύνεστι· καὶ τοῖς μὲν τὸ μέτρον τῶν ὄλων ἢ τὸ τοῦδε αἴτιον σύνδρομον πάρεστι διὰ παντός, ἢ δὲ τῷ θείῳ πέρατι ἀφορίζεται, καὶ τούτου μετέχει μεριστῶς. Καὶ τοῖς μὲν ἐξαρκεῖν ἐφ' ὅλα τὰ ὄντα τῇ τῆς αἰτίας δυνάμει καὶ τῇ ἐπικρατεῖα εὐλόγως ἂν ἀποδοίη τις, ἢ δ' ἔχει τινὰ πέρατα διειλημμένα μέχρις ὅσων ἐπάρχειν δύναται. Τοιούτων δὲ ὄντων τῶν διαφόρων ιδιωμάτων ἐν τοῖς ἄκροις, οὐ χαλεπῶς ἂν τις, ὃ δὴ νῦν ἐλέγομεν, καὶ τὰ μέσα αὐτῶν ιδιώματα τὰ τῶν δαιμόνων τε καὶ ἡρώων ἐννοήσῃ, συνέγγυς ὄντα ἐκατέρῳ τῶν ἄκρων, ἔχοντα ὁμοιότητα πρὸς ἐκάτερον καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀφιστάμενα πρὸς τὸ μέσον, σύμμικτόν τε ἀπ' αὐτῶν τὴν ὁμοιοητικὴν κοινωνίαν συμπλέκοντα καὶ πρὸς αὐτὴν ἐν μέτροις τοῖς προσήκουσι συμπλεκόμενα. Τοιαῦτα δὲ οὖν νοείσθω τῶν πρώτων θείων γενῶν τὰ ιδιώματα. Οὐ μέντοι τὴν ὑπὸ σοῦ διάκρισιν ὑποτεينوμένην αὐτῶν προσιέμεθα, ἥτις τὴν πρὸς τὰ διαφέροντα σώματα κατὰταξιν, οἷον θεῶν μὲν πρὸς τὰ αἰθέρια, δαιμόνων δὲ πρὸς τὰ ἀέρια, ψυχῶν δὲ τῶν περὶ γῆν, αἰτίαν εἶναι φησι τῆς νυνὶ ζητουμένης διαστάσεως. ^[5]

Myst 1 8 Ὡς γὰρ κατὰταξις, οἷον τοῦ Σωκράτους εἰς τὴν φυλὴν ὅταν πρυτανεύῃ, ἀναξίως ὑπόκειται τῶν θείων γενῶν, ἅπερ ἀπόλυτα πάντα καὶ ἄφετα καθ' ἑαυτὰ ὑπάρχει· καὶ τὸ κυριώτερα ποιεῖν τὰ σώματα πρὸς τὸ εἰδοποιεῖν τὰ ἑαυτῶν πρῶτα αἴτια, δεινὴν ἀτοπίαν ἐμφαίνει· δουλεῖ γὰρ ταῦτα ἐκείνοις καὶ ὑπηρετεῖ πρὸς τὴν γένεσιν. Ἔτι οὐδὲ ἔνεστιν ἐν τοῖς σώμασι τὰ γένη τῶν κρείττονων, ἔξωθεν δ' αὐτῶν ἡγεμονεύει· οὐκ ἄρα συναλλοιοῦται τοῖς σώμασιν. Ἔτι δίδωσι μὲν ἀπ' ἑαυτῶν εἰς τὰ σώματα πᾶν ὅσον δύναται δέξασθαι ἐκεῖνα ἀγαθόν, αὐτὰ δὲ ἀπὸ τῶν σωμάτων οὐδὲν παραδέχεται, ὥστ' οὐδ' ἀπ' αὐτῶν δέξαιτ' ἂν τινὰ ιδιώματα. Εἰ μὲν γὰρ ὡς ἔξεις τῶν σωμάτων ἢ ὡς ἔνυλα εἶδη ἢ ἄλλον τρόπον σωματοειδῇ ἦν, ἡδύνατο ἂν ἴσως καὶ αὐτὰ τὰς τῶν σωμάτων διαφορὰς συμεταβάλλεσθαι· εἰ δὲ χωριστὰ ἀπὸ τῶν σωμάτων καὶ ἀμιγῇ καθ' ἑαυτὰ προϋπάρχει, τίς ἂν γένοιτο ἀπὸ τῶν σωμάτων ἐπεισιοῦσα εὐλογος εἰς αὐτὰ διάκρισις; Πρὸς δὲ τούτοις πρεσβύτερα ποιεῖ τὰ σώματα τῶν θείων γενῶν οὗτος ὁ λόγος, εἴπερ αὐτὰ τὴν ἔδραν παρέχει τοῖς κρείττοσιν αἰτίοις καὶ τὰ κατ' οὐσίαν ιδιώματα ἐν αὐτοῖς ἐντίθησιν. Εἰ δ' ἄρα τις καὶ λήξεις καὶ διανομὰς καὶ συγκληρώσεις συντάττοι τῶν διοικούντων πρὸς τὰ διοικούμενα, οὗτος δὴλον ὅτι καὶ κύρος ἀποδώσει τοῖς βελτίοσι· διότι γάρ ἐστι τοιαῦτα τὰ ἐφεστηκότα, διὰ τοῦτο αἰρεῖται τὴν τοιαύτην λῆξιν καὶ εἰδοποιεῖ ταύτην καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' οὐκ αὐτὴ πρὸς τὴν τῆς ὑποδοχῆς φύσιν ἀφομοιοῦται. Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐν μέρει, λέγω δὲ τῆς κατὰ μέρος ψυχῆς, συγχωρεῖν δεῖ τὸ τοιοῦτον. Οἷον γὰρ προὔβαλε βίον ἢ ψυχὴ πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπινον σῶμα εἰσκριθῆναι καὶ οἷον εἶδος πρόχειρον ἐποίησατο, τοιοῦτον καὶ ὀργανικὸν σῶμα ἔχει πρὸς ἑαυτὴν συνηρτημένον, καὶ φύσιν παραπλησίαν συνακολουθοῦσαν, ἥτις ὑποδέχεται αὐτῆς τὴν τελειοτέραν ζωὴν. Ἐπὶ δὲ τῶν κρείττονων καὶ τῶν ὡς ὄλων περιεχόντων τὴν ἀρχὴν, ἐν τοῖς κρείττοσι τὰ χεῖρονα καὶ ἐν τοῖς ἀσωμάτοις τὰ σώματα καὶ ἐν τοῖς δημιουργοῦσι τὰ δημιουργούμενα παράγεται, καὶ ἐν αὐτοῖς τε κύκλῳ περιέχουσι κατευθύνεται, αἱ τε οὖν τῶν οὐρανίων περιφορὰ εἰς τὰς οὐρανίας περιφορὰς τῆς αἰθερίας ψυχῆς ἐντεθεῖσαι τὸ πρῶτον αἰεὶ ἐνυπάρχουσι, καὶ αἱ ψυχὰς τῶν κόσμων εἰς τὸν νοῦν ἑαυτῶν ἀνήκουσαι περιέχονται ὑπ' αὐτοῦ τελείως καὶ ἐν αὐτῷ πρώτως ἀπογεννῶνται· καὶ ὁ νοῦς ὃς τε μεριστὸς ὡσαύτως καὶ ὁ πᾶς ἐν τοῖς κρείττοσι γένεσι συνείληπται. ^[45]

Myst 1 8 (50) Αἰεὶ οὖν ἐπιστρεφομένων τῶν δευτέρων ἐπὶ τὰ πρῶτα καὶ τῶν ἀνωτέρων ὡς παραδειγμάτων ἐξηγουμένων τῶν ὑποδεεστέρων, ἀπὸ τῶν κρείττονων τοῖς χείροσιν ἢ τε οὐσία καὶ τὸ εἶδος παραγίνεται, ἐν αὐτοῖς τε τοῖς βελτίοσι πρώτως παράγεται τὰ ὕστερα, ὥστε ἀπ' αὐτῶν ἐφήκει καὶ ἡ τάξις καὶ τὸ μέτρον τοῖς χείροσι καὶ αὐτὰ ἅπερ ἐστὶν ἕκαστα, ἀλλ' οὐχὶ ἀνάπαλιν ἀπὸ τῶν

ἐλαττόνων ἐπὶ τὰ προέχοντα αὐτῶν ἐπιρρεῖ τὰ ἰδιώματα. Ἀποδέδεικται μὲν οὖν διὰ τούτων ψευδῆς οὖσα ἡ τοιαύτη σωματοειδῆς διαίρεσις. Ἔδει δέ που μάλιστα μὲν μηδὲν ὑποθέσθαι τοιοῦτον· εἰ δ' ἄρα σοι τοῦτο ἔδοξε, μὴ ἀξιοῦν τὸ ψεῦδος λόγου. Ἐπεὶ οὐκ εὐπορία τοῦτ' ἔστιν ἐλέγχων, ἀλλὰ μάτην τις ἑαυτὸν κόπτει, εἰ τὰ ψευδῆ ὑποθέμενος ἀναιρεῖν ἐπιχειρεῖ ταῦτα ὡς οὐκ ἀληθῆ. Πόθεν γὰρ δὴ χωρίζεται ἡ ἀσώματος καθ' ἑαυτὴν οὐσία τοῖς ποιοῖς σώμασιν, ἡ μηδὲν ἔχουσα κοινὸν πρὸς τὰ μετέχοντα αὐτῆς σώματα; πῶς δὲ δὴ ἡ μὴ τοπικῶς παρούσα τοῖς σώμασι τοῖς σωματικοῖς τόποις διακρίνεται, καὶ ἡ μὴ διειργασμένη μερισταῖς περιγραφαῖς ὑποκειμένων κατέχεται μεριστῶς ὑπὸ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου; τί δὲ δὴ καὶ τὸ διακωλύον ἔστι τοὺς θεοὺς προῖέναι πανταχοῦ καὶ τὸ ἀνεῖργον αὐτῶν τὴν δύναμιν ὥστε ἰέναι μέχρι τῆς οὐρανίας ἀψίδος; ἰσχυροτέρας γὰρ ἂν εἴη τοῦτο αἰτίας ἔργον, τῆς κατακλειούσης αὐτοὺς καὶ περιγραφούσης ἔν τισι μέρεσιν. Καὶ τὸ μὲν ὄντως ὄν καὶ καθ' ἑαυτὸ ἀσώματον πανταχοῦ ἔστιν ὅπουπερ ἂν βούληται, τὸ δὲ θεῖον καὶ πάντα ὑπερέχον, εἰ ὑπερέχεται ὑπὸ τῆς τοῦ ὅλου κόσμου τελειότητος καὶ ὡς ἐν μέρει τινὶ ὑπ' αὐτοῦ περιείληπται, ἐλαττοῦται ἄρα καὶ τοῦ κατὰ τὸ σῶμα μεγέθους. Οὐχ ὁρῶ δὲ ἔγωγε καὶ τίνα τρόπον δημιουργεῖται τὰ τῆδε καὶ εἰδοποιεῖται, εἴ γε μηδεμία θεία δημιουργία καὶ τῶν θεῶν εἰδῶν μετουσία διατείνει διὰ παντὸς τοῦ κόσμου. Ὅλως δὲ τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας καὶ τῆς θεουργικῆς κοινωνίας θεῶν πρὸς ἀνθρώπους ἀναίρεσις ἔστιν αὕτη ἡ δόξα, τὴν τῶν κρειττόνων παρουσίαν ἔξω τῆς γῆς ἐξορίζουσα. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο λέγει ἢ ὅτι ἀπώκισται τῶν περὶ γῆν τὰ θεῖα καὶ ὅτι ἀνθρώποις οὐ συμμίγνυται καὶ ὡς ἔρημος αὐτῶν ἔστιν ὁ τῆδε τόπος· οὐδ' ἡμεῖς οὖν οἱ ἱερεῖς οὐδὲν παρὰ τῶν θεῶν μεμαθήκαμεν κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, οὐδὲ σὺ ὀρθῶς ἡμᾶς ἐρωτᾷς ὡς εἰδότας τι περιττότερον, εἴπερ μηδὲν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρομεν. Ἀλλ' οὐδὲν ἔστι τούτων ὑγιές· οὔτε γὰρ οἱ θεοὶ κρατοῦνται ἔν τισι τοῦ κόσμου μέρεσιν, οὔτε τὰ περὶ γῆν ἅμοιρα αὐτῶν κατέστηκεν. Ἀλλ' οἱ μὲν κρείττονες ἐν αὐτῷ, ὡς ὑπὸ μηδενὸς περιέχονται, περιέχουσι πάντα ἐν ἑαυτοῖς· τὰ δ' ἐπὶ γῆς ἐν τοῖς πληρώμασι τῶν θεῶν ἔχοντα τὸ εἶναι, ὁπότεν ἐπιτήδεια πρὸς τὴν θεῖαν μετοχὴν γένηται, εὐθὺς ἔχει πρὸ τῆς οἰκείας ἑαυτῶν οὐσίας προϋπάρχοντας ἐν αὐτῇ τοὺς θεοὺς. ^[95]

Myst 1 8 (100) Ὅτι μὲν οὖν ἡ ὅλη διαίρεσις αὕτη ψευδῆς ἔστι καὶ ἡ ἔφοδος ἐπὶ τὴν τῶν ἰδιωμάτων θήραν παράλογος καὶ τὸ διοικίζειν ἔν τινι τόπῳ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀντιλαμβάνεται τῆς ὅλης ἐν αὐτοῖς οὐσίας καὶ δυνάμεως, διὰ τούτων παρεστήσαμεν. Ἦν μὲν οὖν ἄξιον παραλιπεῖν τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ σοῦ πρὸς ταύτην τὴν διανομὴν τῶν κρειττόνων ἀντειρημένων, ὡς οὐδὲν πρὸς ἔπος τοῖς ἀληθέσι νοήμασιν ἀντιλέγουσαν· ἀλλ' ἐπεὶ δεῖ τοῦ λόγου στοχάζεσθαι μᾶλλον καὶ τῆς θείας ἐπιστήμης, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἄνδρα διαλέγεσθαι, καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦτο ἐναρμόζομεν τὴν ἀπηρτημένην ἀμφισβήτησιν πρὸς εὐλογόν τινα καὶ θεολογικὴν ἀντίληψιν. Τίθημι δὴ οὖν ἐρωτῶντά σε οὐκ ἐκεῖνο τὸ ἀπόρημα, διὰ τί, ἐν οὐρανῷ κατοικούντων τῶν θεῶν μόνως, χθονίων καὶ ὑποχθονίων εἰσὶ παρὰ τοῖς θεουργικοῖς κλήσεσι· οὐδὲ γὰρ ἔστιν ἀληθὲς τὸ ἐν ἀρχῇ, ὡς κατ' οὐρανὸν μόνον οἱ θεοὶ περιπολοῦσι· πάντα γὰρ αὐτῶν ἔστι πλήρη· ἀλλὰ πῶς ἐνὺδριοί τινες λέγονται καὶ ἀέριοι, τόπους τε διειλήχασιν ἄλλοι ἄλλους, καὶ σωμάτων μοίρας διεκκληρώσαντο κατὰ περιγραφὴν, καίτοι δύναμιν ἄπειρον ἔχοντες καὶ ἀμέριστον καὶ ἀπερίληπτον, πῶς τε αὐτῶν ἔσται ἡ ἔνωσις πρὸς ἀλλήλους, μερῶν μερισταῖς περιγραφαῖς διειργασμένων, καὶ καθ' ἑτερότητα τῶν τόπων καὶ τῶν ὑποκειμένων σωμάτων διειλημμένων.

[10]

Myst 1 9 Πάντων δὴ οὖν τούτων καὶ ἄλλων παραπλησίων ἀπεράντων ζητημάτων μία ἀρίστη λύσις, κατιδεῖν τὸν τρόπον τῆς θείας λήξεως. Αὕτη τοίνυν ἐάν τε μοίρας τινὰς τοῦ παντός, οἷον οὐρανὸν ἢ γῆν, ἐάν τε πόλεις ἱερὰς καὶ χώρας, ἐάν τε καὶ τεμένη τινὰ ἢ ἱερὰ ἀγάλματα διαλαγχάνη, πάντα ἔξωθεν ἐπιλάμπει, καθάπερ ὁ ἥλιος ἔξωθεν φωτίζει πάντα ταῖς ἀκτῖσιν. Ὡσπερ οὖν τὸ φῶς περιέχει τὰ φωτιζόμενα, οὕτως καὶ τῶν θεῶν ἡ δύναμις τὰ

μεταλαμβάνοντα αὐτῆς ἔξωθεν περιείληφεν. Καὶ ὥσπερ ἀμιγῶς πάρεστι τῷ ἀέρι τὸ φῶς (δῆλον δ' ἐκ τοῦ μηδὲν ἐν αὐτῷ καταλείπεσθαι φῶς ἐπειδὴν ἅπαξ τὸ ἐλλάμπον ἀναχωρήσῃ, καίτοι θερμότητος αὐτῷ παρούσης ἐπειδὴν τὸ θερμαῖνον ἐκποδῶν ἀπέλθῃ), οὕτω καὶ τῶν θεῶν τὸ φῶς ἐλλάμπει χωριστῶς ἐν αὐτῷ τε μονίμως ἰδρυμένον προχωρεῖ διὰ τῶν ὄντων ὅλων. Καὶ μὴν τό γε φῶς τὸ ὀρώμενον ἔν ἐστι συνεχές, πανταχοῦ τὸ αὐτὸ ὅλον, ὥστε μὴ οἶόν τε εἶναι χωρὶς ἀποτεμέσθαι τι αὐτοῦ μόριον μηδὲ κύκλῳ περιλαβεῖν μηδὲ ἀποστῆσαί ποτε τοῦ παρέχοντος τὸ φῶς. Κατὰ τὰ αὐτὰ δὴ οὖν καὶ ὁ σύμπας κόσμος μεριστὸς ὢν περὶ τὸ ἓν καὶ ἀμέριστον τῶν θεῶν φῶς διαιρεῖται. Τὸ δ' ἔστιν ἓν καὶ αὐτὸ πανταχοῦ ὅλως, ἀμερίστως τε πάρεστι πᾶσι τοῖς δυναμένοις αὐτοῦ μετέχειν, παντελεῖ τε δυνάμει πεπλήρωκε πάντα, καὶ ἀπείρῳ δὴ τινι τῇ κατὰ αἰτίαν ὑπεροχῇ συμπεραίνει τὰ ὅλα ἐν αὐτῷ, συνήνωταί τε πανταχοῦ πρὸς ἑαυτὸ καὶ τὰ τέλη ταῖς ἀρχαῖς συνάπτει· ὅπερ δὴ καὶ ὁ σύμπας μιμούμενος οὐρανὸς καὶ κόσμος τὴν ἐγκύκλιον περιφορὰν περιπολεῖ, συνήνωταί τε πρὸς ἑαυτόν, καὶ τὰ στοιχεῖα κατὰ κύκλον περιδινούμενα ποδηγεῖ, πάντα τε ἐν ἀλλήλοις ὄντα καὶ πρὸς ἄλληλα φερόμενα συνέχει, μέτροις τε τοῖς ἴσοις ἀφορίζει καὶ τὰ πορρωτάτω διωκισμένα, καὶ τὰς τελευτάς ταῖς ἀρχαῖς οἶον γῆν οὐρανῷ συγκεῖσθαι ποιεῖ, μίαν τε συνέχειαν καὶ ὁμολογίαν τῶν ὅλων πρὸς ὅλα ἀπεργάζεται. Τὸ δὴ τῶν θεῶν ἐμφανές τις ἄγαλμα καθορῶν οὕτως ἠγνωμένον ἄρ' οὐκ ἂν αἰδεσθεῖν περὶ θεῶν τῶν αἰτίων αὐτοῦ δόξαν ἔχων ἀλλοίαν, τομάς τε ἐν αὐτοῖς καὶ ἀποδιαλήψεις παρεισάγων σωματοειδεῖς τε περιγραφάς; ἐγὼ μὲν οἶομαι πάνθ' ὄντινον οὕτως διатеθῆναι· εἰ γὰρ οὐδεὶς ἐστὶ λόγος οὐδὲ σχέσις συμμετρίας οὐδὲ οὐσίας τις κοινωνία οὐδὲ κατὰ δύναμιν ἢ τινα ἐνέργειαν συμπλοκὴ πρὸς τὸ διακοσμοῦν τοῦ διακοσμουμένου, ὡς τὸ μηδέν, ἵνα οὕτως εἴπω, κεῖται ἐν αὐτῷ οὔτε παρατάσεώς τινος κατὰ διάστασιν οὔτε τοπικῆς περιοχῆς οὔτε ἀποδιαλήψεως μεριστῆς οὔτε ἄλλης τοιαύτης ἐν τῇ παρουσίᾳ τῶν θεῶν ἐμφυομένης παρισώσεως. ^[60]

Myst 1 9 (56) Πρὸς μὲν γὰρ τὰ ὁμοφυῆ κατ' οὐσίαν ἢ δύναμιν ἢ καὶ ὁμοειδῆ πως ὄντα ἢ καὶ ὁμογενῆ δύναται τις περίληψις ἢ διακράτησις ἐπινοεῖσθαι· ὅσα δ' ἐστὶν ἐξηρημένα τοῖς ὅλοις παντελῶς, τίς ἂν ἐπὶ τούτων ἀντιπερίστασις ἢ δι' ὅλων διέξοδος ἢ μεριστὴ περιγραφή ἢ κατὰ τόπον περιοχὴ ἢ τι τῶν τοιούτων ἐπινοηθεῖν ποτ' ἂν ἐν δίκῃ; ἀλλ' οἶμαι τὰ μετέχοντά ἐστιν ἕκαστα τοιαῦτα, ὡς τὰ μὲν αἰθερίως τὰ δ' ἀερίως τὰ δ' ἐνυδρίως αὐτῶν μετέχει· ἃ δὲ κατιδοῦσα καὶ ἡ τῶν ἔργων τέχνη χρῆται ταῖς οἰκειώσεσι καὶ κλήσεσι κατὰ τὴν τοιαύτην διαίρεσιν καὶ οἰκειότητα. Καὶ περὶ μὲν τῆς εἰς τὸν κόσμον διανομῆς τῶν κρειττόνων γενῶν τοσαῦτα εἰρήσθω· μετὰ δὲ ταύτην αὐθις ὑποτείνας σαυτῷ διαίρεσιν ἑτέραν, τῇ τοῦ ἐμπαθοῦς καὶ ἀπαθοῦς διαφορᾷ χωρίζεις τῶν κρειττόνων τὰς οὐσίας. ^[70]

Myst 1 10 Ἐγὼ δὲ οὐδὲ ταύτην δέχομαι τὴν διαίρεσιν. Οὐδ' ὅτι οὖν γὰρ τῶν κρειττόνων γενῶν ἐστὶν ἐμπαθὲς οὐδ' ἀπαθὲς οὕτως ὡς ἀντιδιαιρούμενον πρὸς τὸ παθητὸν οὐδ' ὡς πεφυκὸς μὲν δέχεσθαι τὰ πάθη, δι' ἀρετὴν δ' αὐτῶν ἢ τινα ἄλλην σπουδαίαν κατάστασιν ἀπολελυμένον. Ἀλλ' ὅτι παντελῶς ἐξήρηται τῆς ἐναντιώσεως τοῦ πάσχειν ἢ μὴ πάσχειν, καὶ ὅτι οὐδὲ πέφυκεν ὅλως πάσχειν, καὶ ὅτι κατ' οὐσίαν ἔχει τὴν ἄτρεπτον στερεότητα, κατὰ τοῦτο ἐν ὅλοις αὐτοῖς τίθεμαι τὸ ἀπαθὲς καὶ ἄτρεπτον. Ἴδε γὰρ εἰ βούλει τὸ ἔσχατον τῶν θείων, τὴν καθαρὰν τῶν σωμάτων ψυχὴν· τί δεῖται αὕτη τῆς ἐν τῇ ἡδονῇ γενέσεως ἢ τῆς ἐν αὐτῇ εἰς φύσιν ἀποκαταστάσεως, ὑπερφυὲς οὖσα καὶ τὴν ἀγέννητον ζωὴν διαζῶσα; τί δὲ τῆς εἰς φθορὰν ἀγούσης λύπης ἢ διαλυούσης τὴν τοῦ σώματος ἀρμονίαν μετέχει, σώματος οὖσα παντὸς ἐκτὸς καὶ τῆς περὶ τὸ σῶμα μεριζομένης φύσεως, τῆς τε κατιούσης ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ψυχῇ ἀρμονίας εἰς τὸ σῶμα παντάπασιν οὖσα χωριστή; ἀλλ' οὐδὲ τῶν προηγουμένων τῆς αἰσθήσεως παθημάτων προσδεῖται, οὐδὲ γὰρ ὅλως ἐν σώματι κατέχεται, οὐδὲ περιειργόμενην που δεῖται δι' ὀργάνων σωματικῶν ἐτέρων τινῶν σωμάτων ἐκτὸς ὄντων ἀντιλαμβάνεσθαι· ὅλως δὲ ἀμέριστος οὖσα

καὶ ἐν ἐνὶ εἴδει μένουσα τῷ αὐτῷ, καθ' αὐτὴν τε ἀσώματος ὑπάρχουσα καὶ μηδὲν ἐπικοινωνοῦσα πρὸς τὸ γιγνόμενον καὶ πάσχον σῶμα, οὔτ' ἂν κατὰ διαίρεσιν οὔτε κατ' ἀλλοιώσιν τι πάθοι, οὔθ' ὅλως ἔχοι οὐδ' ὅτιοῦν τροπῆς ἢ πάθους ἐχόμενον. Ἀλλ' οὐδ' ὅταν εἰς τὸ σῶμά ποτε παραγένηται, οὔτε αὐτὴ πάσχει οὔτε οἱ λόγοι οὐς δίδωσι τῷ σώματι· εἶδη γάρ εἰσι καὶ οὗτοι ἀπλοῖ καὶ μονοειδεῖς, ταραχὴν οὐδεμίαν οὐδ' ἔκστασιν ἄφ' ἑαυτῶν εἰσδεχόμενοι. Αἰτία δὴ οὖν τὸ λοιπὸν γίγνεται τῷ συνθέτῳ τοῦ πάσχειν· τὸ δ' αἴτιον οὐκ ἔστι δήπου τὸ αὐτὸ ὅπερ τὸ ἀποτελούμενον. Ὡσπερ οὖν γιγνομένων τε καὶ φθειρομένων τῶν συνθέτων ζώων γενέσεις οὕσα πρώτη ἢ ψυχὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐστὶν ἀγέννητος καὶ ἄφθαρτος, οὕτω καὶ πασχόντων τῶν μετεχόντων τῆς ψυχῆς καὶ μὴ καθόλου ἐχόντων τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι, συμπλακέντων δὲ πρὸς τὸ ἀόριστον καὶ τὴν ἐτερότητα τῆς ὕλης, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐστὶν ἄτρεπτος, ὡς κρείττων οὕσα κατ' οὐσίαν τοῦ πάσχειν, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν προαιρέσει τινὶ τῇ ῥεπούση πρὸς ἀμφοτέρα τὸ ἐμπαθές, οὐδ' ὡς ἐν μετουσίᾳ ἔξεως ἢ δυνάμεως προσλαβοῦσα ἐπίκτητον τὸ ἄτρεπτον. Ὅποτε δὴ οὖν ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου γένους τῶν κρείττωνων, ὥσπερ τῆς ψυχῆς, ἀδύνατον ἐπεδείξαμεν τὴν μετουσίαν τοῦ πάσχειν, τί χρὴ δαίμοσι καὶ ἥρωσιν αὐτὴν προσάπτειν, οἵπερ αἰδίοι τέ εἰσι καὶ συνοπαδοὶ τῶν θεῶν διὰ παντός, εἰκόνα τε τῆς διακοσμήσεως τῶν θεῶν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ διαφυλάττουσιν, ἐχόμενοι τε αἰεὶ διατελοῦσι τῆς θείας τάξεως καὶ οὐδέποτε αὐτὴν ἀπολείπουσιν; ἴσμεν γὰρ δήπου τοῦτο, ὡς τὸ πάθος ἄτακτόν τε ἐστὶ καὶ πλημμελὲς καὶ ἀστάθμητον, ἑαυτοῦ μὲν οὐδαμῶς ὄν, ἐκείνῳ δὲ προσκείμενον ὑφ' οὗ κατέχεται καὶ ᾧ δουλεύει πρὸς τὴν γενέσιν· τοῦτο δὴ οὖν ἄλλῳ τινὶ γένει προσήκει μᾶλλον ἢ τῷ αἰεὶ καὶ συνηρημένῳ τοῖς θεοῖς, τάξιν τε τὴν αὐτὴν καὶ περίοδον μετ' αὐτῶν περιιόντι. ^[60]

Myst 1 10 Ὁ παθεὶς τοίνυν εἰσὶ καὶ οἱ δαίμονες καὶ πάντα τὰ συνεπόμενα αὐτοῖς τῶν κρείττωνων γενῶν. Πῶς οὖν πρὸς ἐμπαθεῖς αὐτοὺς πολλὰ δρᾶται ἐν ταῖς ἱεουργίαις; φημὶ δὴ οὖν καὶ τοῦτο ἀπείρως λέγεσθαι τῆς ἱερατικῆς μυσταγωγίας.

Myst 1 11 Τῶν γὰρ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐκάστοτε ἐπιτελουμένων τὰ μὲν ἀπόρρητόν τινα καὶ κρείττονα λόγου τὴν αἰτίαν ἔχει· τὰ δ' ὡς σύμβολα καθιέρωται ἐξ αἰδίου τοῖς κρείττοσι· τὰ δ' εἰκόνα τινὰ ἄλλην ἀποσώζει, καθάπερ δὴ καὶ ἡ γενεσιουργὸς φύσις τῶν ἀφανῶν λόγων ἐμφανεῖς τινὰς μορφὰς ἀπετυπώσατο· τὰ δὲ τιμῆς ἕνεκα προσάγεται ἢ ἀφομοιώσεως ὁποιασοῦν ἢ καὶ οἰκειώσεως στοχάζεται· ἔνια δὲ τὸ ἡμῖν χρήσιμον παρασκευάζει ἢ καθαίρει πῶς καὶ ἀπολύει τὰ ἡμέτερα τῶν ἀνθρώπων πάθη, ἢ ἄλλο τι τῶν ἡμῖν συμβαινόντων δεινῶν ἀποτρέπεται. Οὐ μὲν ἔτι γε συγχωρήσειεν ἂν τις ὡς ἄρα πρὸς ἐμπαθεῖς τοὺς θεραπευομένους θεοὺς ἢ δαίμονας μέρος τι τῆς ἀγιστείας προσφέρεται· οὔτε γὰρ πέφυκεν εἰσδέχεσθαι τινα ἀπὸ τῶν σωμάτων μεταβολὴν ἢ καθ' αὐτὴν αἰδῖος καὶ ἀσώματος οὐσία. Οὔτε, εἰ ὅτι μάλιστα χρεῖαν εἶχε τοιαύτην, προσεδεήθη ἂν ποτε τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν τοιαύτην θρησκείαν, αὐτὴ ἄφ' ἑαυτῆς καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως καὶ τῆς ἐν τῇ γενέσει πάσης τελειότητος ἀποπληρουμένη, καὶ εἰ οἷόν τε τοῦτο εἶπεῖν, πρὸ τοῦ δεῖσθαι προλαμβάνουσα τὸ αὐτάρκες διὰ τὴν ἀνενδεῆ τοῦ κόσμου ὀλότητα καὶ τὴν ἑαυτῆς οἰκείαν ἀποπλήρωσιν, καὶ διότι μεστὰ πάντα τῶν οἰκείων ἀγαθῶν τὰ κρείττονα γένη ὑπάρχει. Κοινὰ μὲν οὖν ταῦθ' ἡμῖν ἔστω παραμύθια περὶ τῆς ἀχράντου θρησκείας ὡς τὰ τ' ἄλλα οἰκείως συναρμοζομένης τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν, καὶ διότι καθαρὰ πρὸς καθαρὸς καὶ ἀπαθὴς πρὸς ἀπαθεῖς προσάγεται· τὰ δ' ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἐπιόντες τὴν μὲν τῶν φαλλῶν στάσιν τῆς γονίμου δυνάμεως σύνθημά τι εἶναί φαμεν, καὶ ταύτην προκαλεῖσθαι νομίζομεν εἰς τὴν γενεσιουργίαν τοῦ κόσμου· διόπερ δὴ τὰ πολλὰ τῷ ἥρι καθιερῶται, ὅτε δὴ καὶ ὁ πᾶς κόσμος δέχεται ἀπὸ τῶν θεῶν τῆς γενέσεως ὅλης τὴν ἀπογέννησιν. Τὰς δ' αἰσχρορρημοσύνας τῆς περὶ τὴν ὕλην στερήσεως τῶν καλῶν καὶ τῆς πρότερον ἀσχημοσύνης τῶν μελλόντων διακοσμεῖσθαι ἡγοῦμαι τὸ ἔνδειγμα παραδέχεσθαι, ἅπερ ὄντα ἐνδεῆ τοῦ κοσμεῖσθαι ἐφίεται

τοσοῦτο μᾶλλον ὅσῳ πλέον καταγιγνώσκει τῆς περὶ ἑαυτὰ ἀπρεπείας. Πάλιν οὖν μεταδιώκει τὰ τῶν εἰδῶν καὶ καλῶν αἵτια, ἀπὸ τῆς τῶν αἰσchrῶν ῥήσεως τὸ αἰσchrὸν καταμανθάνοντα· καὶ τὸ μὲν ἔργον τῶν αἰσchrῶν ἀποτρέπει, διὰ δὲ τῶν λόγων τὴν εἰδῆσιν αὐτοῦ ἐμφαίνει, καὶ πρὸς τὸ ἐναντίον μεθίστησι τὴν ἔφεισιν. Ἔχει δ' ἔτι ταῦτα καὶ ἄλλον λόγον τοιοῦτον. Αἱ δυνάμεις τῶν ἀνθρωπίνων παθημάτων τῶν ἐν ἡμῖν πάντῃ μὲν εἰργόμεναι καθίστανται σφοδρότεραι· εἰς ἐνέργειαν δὲ βραχεῖς καὶ ἄχρι τοῦ συμμέτρου προαγόμεναι χαίρουσι μετρίως καὶ ἀποπληροῦνται, καὶ ἐντεῦθεν ἀποκαθαιρόμεναι πειθοῖ καὶ οὐ πρὸς βίαν ἀποπαύονται. ^[45]

Myst 1 11 ⁽⁵⁰⁾ Διὰ δὴ τοῦτο ἔν τε κωμῳδίᾳ καὶ τραγῳδίᾳ ἀλλότρια πάθη θεωροῦντες ἴσταμεν τὰ οἰκεῖα πάθη καὶ μετριώτερα ἀπεργαζόμεθα καὶ ἀποκαθαίρομεν· ἔν τε τοῖς ἱεροῖς θεάμασι τισι καὶ ἀκούσμασι τῶν αἰσchrῶν ἀπολυόμεθα τῆς ἐπὶ τῶν ἔργων ἀπ' αὐτῶν συμπιπτούσης βλάβης. Θεραπείας οὖν ἔνεκα τῆς ἐν ἡμῖν ψυχῆς καὶ μετριότητος τῶν διὰ τὴν γένεσιν προσφυομένων αὐτῇ κακῶν, λύσεώς τε ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ ἀπαλλαγῆς χάριν τὰ τοιαῦτα προσάγεται. Καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως αὐτὰ ἄκεα Ἡράκλειτος προσεῖπεν, ὡς ἐξακούμενα τὰ δεινὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἐξάντεις ἀπεργαζόμενα τῶν ἐν τῇ γενέσει συμφορῶν. Ἄλλ' αἱ κλήσεις, φησὶν, ὡς πρὸς ἐμπαθεῖς τοὺς θεοὺς γίνονται, ὥστε οὐχ οἱ δαίμονες μόνον εἰσὶν ἐμπαθεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί. ^[65]

Myst 1 12 Τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει καθάπερ ὑπέιληφας. Αὐτοφανὴς γάρ τις ἐστὶ καὶ αὐτοθελὴς ἡ διὰ τῶν κλήσεων ἔλλαμψις, πόρρω τε τοῦ κατέλκεσθαι ἀφέστηκε, διὰ τῆς θείας τε ἐνεργείας καὶ τελειότητος πρόεισιν εἰς τὸ ἐμφανές, καὶ τοσοῦτω προέχει τῆς ἐκουσίου κινήσεως ὅσον ἡ τάγαθοῦ θεία βούλησις τῆς προαιρετικῆς ὑπερέχει ζωῆς. Διὰ τῆς τοιαύτης οὖν βουλήσεως ἀφθόνως οἱ θεοὶ τὸ φῶς ἐπιλαμβάνουσιν εὐμενεῖς ὄντες καὶ ἴλεω τοῖς θεουργοῖς, τὰς τε ψυχὰς αὐτῶν εἰς ἑαυτοὺς ἀνακαλούμενοι καὶ τὴν ἔνωσιν αὐταῖς τὴν πρὸς ἑαυτοὺς χορηγοῦντες, ἐθίζοντές τε αὐτὰς καὶ ἔτι ἐν σώματι οὔσας ἀφίστασθαι τῶν σωμάτων, ἐπὶ δὲ τὴν αἰδῖον καὶ νοητὴν αὐτῶν ἀρχὴν περιάγεσθαι. Δῆλον δὲ καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ὃ νυνὶ φαμεν εἶναι τῆς ψυχῆς σωτήριον· ἐν γὰρ τῷ θεωρεῖν τὰ μακάρια θεάματα ἡ ψυχὴ ἄλλην ζωὴν ἀλλάττεται καὶ ἑτέραν ἐνέργειαν ἐνεργεῖ καὶ οὐδ' ἄνθρωπος εἶναι ἡγεῖται τότε, ὁρθῶς ἡγουμένη· πολλάκις δὲ καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀφεῖσα ζωὴν τὴν μακαριωτάτην τῶν θεῶν ἐνέργειαν ἀντηλλάξατο. Εἰ δὴ κάθαρσιν παθῶν καὶ ἀπαλλαγὴν γενέσεως ἔνωσίν τε πρὸς τὴν θείαν ἀρχὴν ἡ διὰ τῶν κλήσεων ἄνοδος παρέχει τοῖς ἱερεῦσι, τί δήποτε πάθη τις αὐτῇ προσάπτει; οὐ γὰρ τοὺς ἀπαθεῖς καὶ καθαρούς εἰς τὸ παθητὸν καὶ ἀκάθαρτον ἡ τοιαύτη κατασπᾶ, τούναντίον δὲ τοὺς ἐμπαθεῖς γενομένους ἡμᾶς διὰ τὴν γένεσιν καθαρούς καὶ ἀτρέπτους ἀπεργάζεται. Ἄλλ' οὐδ' αἱ προσκλήσεις διὰ πάθους συνάπτουσι τοῖς θεοῖς τοὺς ἱερέας· διὰ δὲ τῆς θείας φιλίας τῆς συνεχούσης τὰ πάντα κοινωνίαν παρέχουσι τῆς ἀδιαλύτου συμπλοκῆς· οὐχ ὡς τοῦνομα, ὡς γε οὕτω δόξαί, αὐτόθεν ἐμφαίνει, τὸν νοῦν τῶν θεῶν προσκλίνουσιν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ἀληθές ὡς βούλεται ἀναδιδάσκειν, τὴν γνώμην τῶν ἀνθρώπων ἐπιτηδεῖαν ἀπεργαζόμεναι πρὸς τὸ μετέχειν τῶν θεῶν, καὶ ἀνάγουσαι αὐτὴν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ διὰ πειθοῦς ἐμμελοῦς συναρμόζουσιν. Ὅθεν δὴ καὶ ὀνόματα θεῶν ἱεροπρεπῆ καὶ ἄλλα θεῖα συνθήματα ἀναγωγὰ ὄντα πρὸς τοὺς θεοὺς συνάπτειν αὐτὰς δύναται. Καὶ δὴ καὶ αἱ τῆς μῆνιδος ἐξιλάσεις ἔσονται σαφεῖς, ἐὰν τὴν μῆνιν τῶν θεῶν καταμάθωμεν. ^[40]

Myst 1 13 Αὕτη τοίνυν οὐχ, ὡς δοκεῖ τισι, παλαιὰ τις ἐστὶ καὶ ἔμμονος ὀργή, ἀλλὰ τῆς ἀγαθοεργοῦ κηδεμονίας παρὰ θεῶν ἀποστροφή, ἣν αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀποστρέψαντες, ὥσπερ ἐν μεσημβρίᾳ φωτὸς κατακαλυψάμενοι, σκότος ἑαυτοῖς ἐπηγάγομεν καὶ ἀπεστερήσαμεν ἑαυτοὺς τῆς τῶν θεῶν ἀγαθῆς δόσεως. Δύναται οὖν ἡ ἐξιλάσις ἡμᾶς ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν κρεῖττονα μετουσίαν, καὶ τὴν ἀνεσταλμένην ἀφ' ἡμῶν θείαν κηδεμονίαν εἰς κοινωνίαν προαγαγεῖν, καὶ συνδῆσαι συμμέτρως τὰ μετεχόμενά τε καὶ μεταλαμβάνοντα πρὸς ἄλληλα. Τοσοῦτον οὖν ἀφέστηκε τοῦ διὰ πάθους ἐπιτελεῖν τὸ ἑαυτῆς ἔργον ὥστε καὶ ἡμᾶς ἀφίστησι τῆς ἐμπαθοῦς καὶ ταραχώδους

ἀπὸ τῶν θεῶν ἀποστροφῆς. Αἱ δ' ἐκθύσεις ὅ τι πάρεστι κακὸν ἐν τοῖς περὶ γῆν τόποις ἰατρεύουσι καὶ παρασκευάζουσιν ὥστε μηδεμίαν τροπὴν ἢ πάθος τι περὶ ἡμᾶς γενέσθαι. Εἴτε οὖν διὰ θεῶν εἴτε διὰ δαιμόνων ἢ τοιαύτη γίγνοιτο, βοηθοὺς ἐπικαλεῖται καὶ ἀλεξικάκους καὶ σωτῆρας τούτους, καὶ δι' αὐτῶν ἀποδιοπομπεῖται πᾶσαν ἐπιούσαν ἀπὸ τῶν παθημάτων βλάβην. Οἱ δὲ τὰς πληγὰς ἀποτρέποντες τὰς γενεσιουργοὺς καὶ φυσικὰς οὐκ ἔστιν ὅπως ποτὲ διὰ παθῶν αὐτὰς ἀπείργουσιν. Εἴτε νενόμικέ τις τὴν ἀπόληψιν τῆς προστασίας ἐπεισάγειν τινὰ αὐτόματον βλάβην, ἢ διὰ τῆς ἐκθύσεως πειθῶ τῶν κρειττόνων, εἰς κηδεμονίαν ἀνακαλουμένη πάλιν αὐτῶν τὴν εὐμένειαν καὶ ἀποτρέπουσα τὴν στέρησιν, παντελῶς ἂν εἴη καθαρὰ καὶ ἄτρεπτος. Ἔτι τοίνυν αἱ λεγόμεναι θεῶν ἀνάγκαι τὸ ὅλον τοῦτο θεῶν εἰσιν ἀνάγκαι καὶ ὡς ἐπὶ θεῶν γίνονται. ^[25]

Myst 1 14 Οὐκ ἄρα ὡς ἔξωθεν οὐδ' ὡς κατὰ βίαν, ἀλλ' ὡς τάγαθὸν ὠφελεῖ ἐξ ἀνάγκης, οὕτως ἔχουσι τὸ πάντῃ οὕτως καὶ μηδαμῶς ἄλλως διακεῖσθαι. Βουλήσει ἄρα ἀγαθοειδεῖ συγκέκραται αὕτη καὶ ἔρωτός ἐστι φίλη ἢ τοιαύτη ἀνάγκη, τάξει τε οἰκειὰ θεῶν ἔχει τὸ ταῦτόν καὶ ἄτρεπτον, καὶ ὅτι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐνὶ ὄρω συνέχεται, καὶ ἐμμένει τούτῳ καὶ οὐδέποτε ἐξίσταται. Διὰ πάντα δὲ οὖν ταῦτα τὸ ἐναντίον συμβαίνει οὐ σὺ συνελογίσω· ἀκήλητον καὶ ἀπαθὲς καὶ ἀβίαστον συμβαίνει εἶναι τὸ θεῖον, εἴπερ ὄντως ἀληθεῖς εἰσιν αἱ τοιαίδε ἐν τῇ θεωργίᾳ δυνάμεις, οἷας ἡμεῖς ἀπεδείξαμεν. Μετὰ δὲ ταύτην ἐπ' ἄλλην μεταβαίνεις ἀντιδιαίρεσιν θεῶν πρὸς δαίμονας· λέγεις γὰρ θεοὺς εἶναι νόας καθαρούς, ὡς ἐν ὑποθέσει προτείνων τὴν δόξαν ἢ ὡς τισιν ἀρέσκουσιν αὐτὴν ἀφηγούμενος, νοῦ δὲ μετόχους ψυχικοὺς ὄντας τοὺς δαίμονας ἀπολογιζόμενος. ^[5]

Myst 1 15 Ὅτι μὲν οὖν φιλοσόφων τοῖς πολλοῖς ταῦτα δοκεῖ, οὐδ' ἐμὲ λέληθε· πρὸς δὲ σὲ οὐκ οἶμαι δεῖν ἀποκρύπτεσθαι τὸ φαινόμενον ἀληθές. Ὑποσυγκέχυται γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα δοξάσματα, ἀπὸ μὲν τῶν δαιμόνων ἐπὶ τὰς ψυχὰς ἀποφερόμενα (νοῦ γὰρ μέτοχοί εἰσιν αὐταί) ἀπὸ δὲ τῶν θεῶν ἐπὶ τὸν κατ' ἐνέργειαν ἄυλον νοῦν ἀποπίπτοντα, οὐ δὲ παντελῶς οἱ θεοὶ προέχουσιν. Τί οὖν δεῖ ταῦτα ιδιώματα ἀπονέμειν, ἅπερ οὐδ' ὅλως ἐστὶν αὐτοῖς οἰκεῖα; τὸ μὲν δὲ τῆς διαιρέσεως (πάρεργον γὰρ ἐστὶν ἄλλως) μέχρι τοσούτου μνήμης ἀξιούσθω· ἃ δὲ καὶ πρὸς ταύτην ἀπορεῖς, ἐπεὶ περ ἄπτεται τῆς ἱερατικῆς θεραπείας, λόγου τυγχάνετω τοῦ προσήκοντος. Ἔτι γὰρ μᾶλλον ἀκλίτους καὶ ἀμιγεῖς αἰσθητοῖς εἰπὼν εἶναι τοὺς καθαρούς νόας ἀπορεῖς, εἰ δεῖ πρὸς αὐτοὺς εὐχεσθαι. Ἐγὼ δ' οὐδ' ἄλλοις τισὶν ἡγοῦμαι δεῖν εὐχεσθαι. Τὸ γὰρ θεῖον ἐν ἡμῖν καὶ νοερὸν καὶ ἔν, ἢ εἰ νοητὸν αὐτὸ καλεῖν ἐθέλοις, ἐγείρεται τότε ἐναργῶς ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἐγειρόμενον δὲ ἐφίεται τοῦ ὁμοίου διαφερόντως καὶ συνάπτεται πρὸς αὐτοτελειότητα. Εἰ δέ σοι ἄπιστον εἶναι καταφαίνεται, πῶς φωνῆς ἀκούει τὸ ἀσώματον καὶ ὡς αἰσθήσεως προσδεήσεται καὶ δὴ ὧτων τὰ λεγόμενα ὑφ' ἡμῶν ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἐκὼν ἐπιλανθάνη τῆς τῶν πρώτων αἰτίων περιουσίας ἔν τε τῷ εἰδέναι καὶ τῷ περιέχειν ἐν ἑαυτοῖς τὰ ὑφ' ἑαυτῶν πάντα· ἐν ἐνὶ γὰρ δήπου συνείληφεν ἐν ἑαυτοῖς ὁμοῦ τὰ ὅλα· οὔτε δὲ οὖν διὰ δυνάμεων οὔτε δι' ὀργάνων εἰσδέχονται εἰς ἑαυτοὺς οἱ θεοὶ τὰς εὐχάς, ἐν ἑαυτοῖς δὲ περιέχουσι τῶν ἀγαθῶν τὰς ἐνεργείας τῶν λόγων, καὶ μάλιστα ἐκείνων οἵτινες διὰ τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας ἐνιδρυμένοι τοῖς θεοῖς καὶ συνηνωμένοι τυγχάνουσιν· ἀτεχνῶς γὰρ τηνικαῦτα αὐτὸ τὸ θεῖον πρὸς ἑαυτὸ σύνεστι, καὶ οὐδ' ὡς ἕτερον πρὸς ἕτερον κοινωνεῖ τῶν ἐν ταῖς εὐχαῖς νοήσεων. Ἀλλ' αἱ λιτανεῖαι, ὡς φῆς, ἀλλότριά εἰσι προσφέρεσθαι πρὸς τὴν τοῦ νοῦ καθαρότητα. Οὐδαμῶς δι' αὐτὸ γὰρ τοιοῦτο, διότι τῇ δυνάμει καὶ καθαρότητι καὶ τοῖς πᾶσι τῶν θεῶν ἀπολειπόμεθα, ἐγκαίροτάτ' ἐστὶ πάντων ἰκετεύειν αὐτοὺς εἰς ὑπερβολήν. Ἡ μὲν γὰρ συναίσθησις τῆς περὶ ἑαυτοὺς οὐδενείας, εἴ τις ἡμᾶς παραβάλλων τοῖς θεοῖς κρίνοι, ποιεῖ τρέπεσθαι πρὸς τὰς λιτὰς αὐτοφυῶς ἀπὸ δὲ τῆς ἰκετείας κατὰ βραχὺ πρὸς τὸ ἰκετευόμενον ἀναγόμεθα, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸ ὁμοιότητα ἀπὸ τοῦ συνεχῶς αὐτῷ προσομιλεῖν κτώμεθα, τελειότητά τε θείαν ἡρέμα προσλαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ ἀτελοῦς. ^[45]

Εἰ δέ τις ἐννοήσῃ καὶ τὰς ἱερατικὰς ἱκετείας ὡς ἀπ' αὐτῶν τῶν θεῶν ἀνθρώποις κατεπέμφθησαν, καὶ ὅτι τῶν θεῶν αὐτῶν εἰσι συνθήματα καὶ μόνοις τοῖς θεοῖς ὑπάρχουσι γινώριμοι, τρόπον τέ τινα καὶ αὐταὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν τοῖς θεοῖς, πῶς ἂν εἰς αἰσθητὴν τὴν τοιαύτην ἀλλ' οὐ θεῖαν καὶ νοερὰν ὑπολάβοι δικαίως εἶναι ἱκετεῖαν; ἢ τί ἂν εἰκότως πάθος εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει, εἰς ἣν οὐδ' ἀνθρώπινον ἥθος σπουδαῖον δύναται ῥαδίως ἀποκαθαίρεσθαι; Ἀλλὰ τὰ προσαγόμενα, φησὶν, ὡς πρὸς αἰσθητικούς καὶ ψυχικούς προσάγεται. Εἴ γε σωματικαῖς δυνάμεσι καὶ συνθέτοις μόναίς συμπεπλήρωτο ἢ ὥσπερ εἰς ὑπηρεσίαν ὀργάνων ψιλὴν ὑποκειμέναις· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀσωμάτων εἰδῶν μετέχουσι τὰ προσαγόμενα καὶ λόγων τινῶν καὶ μέτρων ἀπλουστέρων, κατ' αὐτὸ τοῦτο μόνον τῶν προσαγομένων θεωρεῖται ἡ οἰκειότης, καὶ εἴ τις ἐγγύθεν ἢ πόρρωθεν συγγένεια ἢ ὁμοιότης πάρεστιν, ἐξαρκεῖ καὶ αὕτη πρὸς ἣν νυνὶ λέγομεν συναφὴν· οὐδὲ γὰρ ἐστὶ τι τῶν κατὰ βραχὺ προσωκειωμένων τοῖς θεοῖς, ὃ μὴ πάρεστιν εὐθὺς οἱ θεοὶ καὶ συνάπτονται. Οὐκ ἄρα ὡς πρὸς αἰσθητικούς ἢ ψυχικούς, κατ' αὐτὰ δὲ τὰ θεῖα εἶδη καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς θεοὺς γίγνεται αὐτῶν ἢ κατὰ τὸ δυνατόν ἐπιπλοκή. Ὡστε καὶ περὶ ταύτης τῆς διαιρέσεως ἀποχρώντως ἀντειρήκαμεν. Ἐχεται δὲ ταύτης ἐν τοῖς σοῖς γράμμασιν ἡ σῶματι καὶ ἀσωματίᾳ θεοὺς δαιμόνων χωρίζουσα, μακρῷ δὴ τινι κοινοτέρα οὕσα τῆς πρότερον, καὶ τοσοῦτον ἀπέχουσα τοῦ τὰ ιδιώματα αὐτῶν τῆς οὐσίας φράζειν ὥστε μὴδ' εἰκάσαι εἶναι περὶ αὐτῶν μὴδὲ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς ὅτιοῦν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, εἰ ζῶα ἐστὶν ἢ μὴ ζῶα καὶ πότερον ἐστέρηται ζωῆς ἢ οὐδ' ὅλως αὐτῆς δεῖται, δυνατόν ἀπὸ τούτων κατανοῆσαι. [5]

Ἦτι τοίνυν οὐδὲ πῶς λέγεται ταῦτα τὰ ὀνόματα, εἴτε κοινῶς εἴτε κατὰ πλειόνων διαφερόντων, ῥάδιον συμβαλεῖν· εἰ μὲν κοινῶς, ἄτοπον εἰ ὑπὸ ταῦτο γένος ἐστὶ τὸ ἀσώματον, γραμμὴ τε καὶ χρόνος καὶ θεός, δαίμονές τε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ· εἰ δὲ κατὰ πλειόνων, τί μᾶλλον θεοὺς ἢ σημεῖα δηλοῖς, ὅταν ἀσώματον εἴπῃς; ἢ ὅταν σῶμα, τίς οὐκ ἂν ὑπολάβοι γῆν μᾶλλον εἰρήσθαι ἢ δαίμονας; οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο διώριστα, εἰ ἔχουσι σώματα ἢ ἐποχοῦνται σώμασιν ἢ χρῶνται αὐτοῖς ἢ περιέχουσιν αὐτὰ ἢ μόνον ταυτό ἐστὶ σῶματι. Ἀλλ' ἴσως οὐ δεῖ πάνυ τι βασανίζειν τὴν ἀντιδιαστολὴν ταύτην· οὐδὲ γὰρ ὡς σαυτοῦ γνώμην ταύτην προτείνεις, ἀλλ' ὡς ἐτέρων αὐτὴν δόξαν ἀποφαίνῃ. Μεταλάβωμεν οὖν ἀντὶ ταύτης ἅπερ ἠπόρησας πρὸς τὴν παροῦσαν δόξαν.

[20]

Πῶς γὰρ δὴ ἡλίος τε καὶ σελήνη κατὰ τὸν σὸν λόγον καὶ οἱ ἐν οὐρανῷ ἐμφανεῖς ἔσονται θεοί, εἰ ἀσώματοί εἰσι μόνως οἱ θεοί; ὅτι δὴ οὐ περιέχονται ὑπὸ τῶν σωμάτων, φαμέν ἡμεῖς, ἀλλὰ ταῖς θεαῖς ζωαῖς καὶ ἐνεργείαις περιέχουσι τὰ σώματα· καὶ ὅτι οὐ πρὸς τὸ σῶμα ἐπιστρέφονται, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἔχουσιν ἐπιστρεφόμενον εἰς τὴν θεῖαν αἰτίαν· καὶ ὅτι τὴν νοερὰν αὐτῶν καὶ ἀσώματον τελειότητα οὐκ ἐμποδίζει τὸ σῶμα οὐδὲ μεταξὺ παρεμπίπτον πράγματα αὐτῇ παρέχει· ὅθεν δὴ οὐδὲ δεῖται πλείονος ἐπιμελείας, αὐτοφυῶς δὲ καὶ τρόπον τινὰ αὐτοκινήτως συνέπεται, οὐκ αὐτουργικῆς δεόμενον ἐπιστασίας, τῇ δὲ πρὸς τὸ ἐν τῶν θεῶν ἀναγωγῇ καὶ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ μονοειδῶς συνεπαιρόμενον. Εἰ δὲ δεῖ καὶ τοῦτο εἰπεῖν, τὸ οὐράνιον σῶμα πρὸς αὐτὴν τὴν ἀσώματον οὐσίαν τῶν θεῶν ἐστὶ συγγενέστατον. Μιᾶς μὲν γὰρ ἐκείνης οὐσης αὐτὸ ἀπλοῦν ἐστὶν, ἀμερίστου δ' ἀδιαίρετον καὶ ἀτρέπτου ὡσαύτως ἀναλλοίωτον. Εἰ δὲ καὶ τὰς ἐνεργείας τις αὐτῶν μονοειδῶς ὑποτίθεται, καὶ τοῦτο ἔχει μίαν τὴν περιφορὰν· μιμεῖται δ' αὐτῶν καὶ τὴν ταυτότητα τῇ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως καὶ πρὸς ταῦτα καὶ καθ' ἓνα λόγον καὶ μίαν τάξιν αἰδίῳ κινήσει, καὶ τὴν θεῖαν ζωὴν τῇ συμφύτῳ τοῖς αἰθερίοις σώμασι ζωῇ. Διόπερ οὐδ' ὡς ἐξ ἐναντίων καὶ διαφερόντων οὔτε τὸ σῶμα αὐτῶν συγκέκρται, ὥσπερ δὴ τὸ ἡμέτερον συνίσταται σῶμα, οὔτε ἡ ψυχὴ πρὸς τὸ σῶμα συνεπάγῃ εἰς ἓν ἐκ δύο ζῶον, ἀλλ' ὅμοια πάντῃ καὶ συνηνωμένα δι' ὅλων τε ὅλα καὶ μονοειδῆ καὶ ἀσύνθετα τὰ κατ' οὐρανὸν τῶν θεῶν ἐστὶ ζῶα, τῶν μὲν γὰρ κρειττόνων ἐν αὐτοῖς αἰεὶ ὑπερεχόντων ὡσαύτως, τῶν δ'

ἐλαττόνων ἐξηρημένων τῆς τῶν προτέρων ἀρχῆς καὶ οὐδέποτε αὐτὴν εἰς ἑαυτὰ κατατεινόντων, τῶν δ' ὅλων εἰς μίαν σύνταξιν καὶ μίαν συντέλειαν συναγομένων, καὶ τρόπον τινὰ πάντων ἀσωμάτων ὄντων καὶ θεῶν δι' ὅλου, διότι τὸ θεῖον εἶδος ἐν αὐτοῖς ἐπικρατοῦν δι' ὅλων τὴν αὐτὴν πανταχοῦ ὅλην μίαν οὐσίαν ἐντίθησιν. Οὕτω μὲν οὖν οἱ κατ' οὐρανὸν ἐμφανεῖς θεοὶ τέ εἰσι πάντες καὶ τρόπον τινὰ ἀσώματοι· ἢ δ' ἐξῆς ἐπιζήτησις ἢ σὴ διαπορεῖ, πῶς αὐτῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀγαθοποιοί, οἱ δὲ κακοποιοί. ^[35]

Myst 1 18

Εἴληπται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν γενεθλιαλῶν αὕτη ἡ δόξα, πάντῃ δὲ διαμαρτάνει τοῦ ὄντος. Ἀγαθοὶ τε γάρ εἰσιν ἅπαντες καὶ ἀγαθῶν αἴτιοι ὡσαύτως, πρὸς ἕν τε ἀγαθὸν ἀποβλέποντες ἐνοειδῶς περιάγονται κατὰ μόνον τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τὰ γε ὑποκείμενα αὐτοῖς σώματα καὶ αὐτὰ ἀμηχάνους ὅσας ἔχει δυνάμεις, τὰς μὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς θείοις σώμασι μονίμως ἐστώσας, τὰς δ' ἀπ' αὐτῶν προϊούσας εἰς τὴν φύσιν τοῦ κόσμου καὶ αὐτὸν τὸν κόσμον, δι' ὅλης τε τῆς γενέσεως ἐν τάξει κατιούσας, καὶ μέχρι τῶν κατὰ μέρος διατεινούσας ἀκωλύτως. Περὶ μὲν οὖν τῶν μενουσῶν κατ' οὐρανὸν ἐν τοῖς σώμασι τοῖς θείοις δυνάμεων οὐκ ἂν τις ἀμφισβητήσκειν ὥς εἰσιν ὅμοιοι πᾶσαι· λοιπὸν οὖν περὶ τῶν τῇδε καταπεμπομένων καὶ συμμιγνυμένων πρὸς τὴν γένεσιν διέλθωμεν. Αὗται τοίνυν ἐπὶ μὲν σωτηρίᾳ τοῦ παντὸς διήκουσιν ὡσαύτως καὶ συνέχουσιν ὅλην τὴν γένεσιν κατὰ τὰ αὐτά· ἀπαθείς τέ εἰσι καὶ ἄτρεπτοι, καίτοι εἰς τὸ τρεπόμενον καὶ πάσχον καθήκουσιν. Ἡ μέντοι γένεσις πολυειδὴς οὕσα καὶ ἐκ διαφερόντων συνισταμένη τῇ οἰκείᾳ μὲν ἐναντιώσκει καὶ διαιρέσει μαχομένως καὶ μεριστῶς τὸ ἐν αὐτῶν καὶ ἀδιάφορον δέχεται· παθητῶς δὲ χωρεῖ τὸ ἀπαθές, καὶ ὅλως κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, οὐ κατὰ τὴν ἐκείνων δύναμιν, πέφυκεν αὐτῶν μετέχειν. Ὡς περ οὖν τὸ γιγνόμενον τοῦ ὄντος γεννητῶς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀσωμάτου σωματοειδῶς μεταλαμβάνει, οὕτω καὶ τὰ ἐν τῇ γενέσει φυσικὰ καὶ ἔνυλα τῶν ἀύλων καὶ ὑπὲρ τὴν φύσιν καὶ γένεσιν αἰθερίων σωμάτων ἀτάκτως καὶ πλημμελῶς ἔστιν ὅπου μεταλαμβάνει. Ἀτοποι οὖν οἱ τε χρῶμα καὶ σχῆμα καὶ ἀφὴν τοῖς νοητοῖς εἶδεσι προστιθέντες, διότι τὰ μεταλαμβάνοντα αὐτῶν εἰσι τοιαῦτα, καὶ οἱ τοῖς οὐρανίοις σώμασι κακίαν ἀνατιθέντες, διότι τὰ μετέχοντα αὐτῶν φύεται ἐνίοτε κακά. Τὴν ἀρχὴν γὰρ οὐδ' ἂν ἦν μετοχὴ τὸ τοιοῦτον, εἰ μὴ τι καὶ παραλλάττον εἶχε τὸ μεταλαμβάνον. Εἰ δ' ὥς ἐν ἐτέρῳ καὶ διαφέροντι δέχεται τὸ μετεχόμενον, τοῦτο δὴπου τὸ ὥς ἄλλο καὶ ἐν τοῖς περιγείοις ἐστὶ τὸ κακὸν καὶ ἄτακτον. Ἡ τε οὖν μετάληψις αἰτία γίγνεται τῆς ἐν τοῖς δευτέροις πολλῆς ἐτερότητας καὶ ἡ σύμμιξις τῶν ὑλικῶν πρὸς τὰς ἀύλους ἀπορροίας, καὶ ἔτι τὸ ἐτέρως διδόμενον ἐτέρως αὐτὰ τὰ τῇδε ὑποδέχεσθαι. Οἶον ἢ τοῦ Κρόνου ἀπόρροιά ἐστι συνεκτικὴ, ἢ δὲ τοῦ Ἄρεος κινητικὴ· πλὴν ἕν γε τοῖς ἐνύλοις ἢ παθητῇ γενεσιουργὸς ὑποδοχὴ τὴν μὲν κατὰ πῆξιν καὶ ψυχρότητα ἐδέξατο, τὴν δὲ κατὰ φλόγῳσιν ὑπερβάλλουσαν τὸ μέτριον. Οὐκοῦν τὸ φθοροποιὸν καὶ ἀσύμμετρον διὰ τὴν τῶν ὑποδεχομένων ἐτεροποιὸν καὶ ὑλικὴν καὶ παθητὴν παρατροπὴν ἀπήντησεν; ἔτι τοίνυν ἡ ἀσθένεια τῶν ἐνύλων καὶ περιγείων τόπων τὴν ἀκραίφνη δύναμιν καὶ τὴν καθαρωτάτην ζωὴν τῶν αἰθερίων μὴ χωροῦσα τὸ ἑαυτῆς πάθημα μεταφέρει εἰς τὰ πρῶτα αἰτία· οἶον εἴ τις κάμνων τῷ σώματι καὶ μὴ δυνάμενος φέρειν τὴν ἡλίου ζωοποιὸν θερμότητα ἐτόλμα ψευδόμενος ἐπικαλεῖν, ἀπὸ τῶν οἰκείων παθῶν, ὥς οὐ λυσιτελής ἐστι πρὸς ὑγίειαν ἢ ζωὴν. ^[55]

Myst 1 18

(56) Γεννοίτο δ' ἂν τι καὶ τὸ τοιοῦτον ἐν τῇ τοῦ παντὸς ἀρμονίᾳ καὶ κράσει, ὥς τὰ αὐτὰ τῷ μὲν ὅλῳ καὶ παντὶ σωτήρια εἶναι διὰ τὴν τελειότητα τῶν τε ἐνόντων καὶ οἷς ἔνεστι, τοῖς δὲ μέρεσι βλαβερά διὰ τὴν μεριστὴν ἀσυμμετρίαν. Καὶ ἐν τῇ τοῦ παντὸς οὖν κινήσει πᾶσαι μὲν αἱ περιφοραὶ τὸν πάντα κόσμον ὡσαύτως διαφυλάττουσιν, ἐν δέ τι τῶν ἐν μέρει πολλάκις θλίβεται ὑπ' ἄλλου μέρους, ὅπερ καὶ ἐν ὀρχήσει περιφανῶς ὁρῶμεν γιγνόμενον. Πάλιν δὲ οὖν τὸ φθειρόμενον καὶ μεταβαλλόμενον πάθημα σύμφυτον γίγνεται τῶν κατὰ μέρος, καὶ οὐ δεῖ οὐδὲ τοῦτο τοῖς ὅλοις καὶ πρῶτοις αἰτίοις ἀνατιθέναι ἢ ὥς ἐν αὐτοῖς ὄν ἢ ὥς ἀπ' αὐτῶν εἰς τὰ

τῇδε καθήκον· διὰ δὴ τοσούτων ἀποδέδεικται ὡς οὔτε αὐτοὶ οἱ ἐν οὐρανῷ θεοὶ οὔτε αἱ δόσεις αὐτῶν εἰσι κακοποιοί. Ἰθὶ δὴ οὖν κάκεινο ἀποκρινώμεθα, τί τὸ συνάπτον ἐστὶ πρὸς τοῖς ἀσώματοις θεοῖς τοὺς ἔχοντας σῶμα ἐν τῷ οὐρανῷ. ^[75]

Myst 1 19

Ἦδη μὲν οὖν ἀπὸ τῶν προειρημένων καὶ τοῦτο καταφαίνεται· εἰ γὰρ ὡς ἀσώματοι καὶ νοητοὶ καὶ ἡνωμένοι τῶν οὐρανίων σφαιρῶν ἐπιβεβήκασιν, ἀρχὰς ἔχουσιν ἐν τῷ νοητῷ, καὶ νοοῦντες τὰ θεῖα αὐτῶν εἶδη κατευθύνουσι τὸν σύμπαντα οὐρανὸν κατὰ μίαν ἄπειρον ἐνέργειαν· καὶ εἰ χωριστῶς τῷ οὐρανῷ παρόντες ἄγουσι μόναίς ταῖς ἑαυτῶν βουλήσεσι τὰς αἰδίου περιφοράς, ἀμιγεῖς ὑπάρχουσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸ αἰσθητὸν καὶ τοῖς νοητοῖς θεοῖς συνυπάρχουσιν. Πλὴν οὐδὲν οἷον καὶ κατ' ἰδίαν διαπραγματεύσασθαι τὴν παροῦσαν ἀπόκρισιν ὧδέ πως. Λέγω δὴ οὖν ὡς ἀπὸ τῶν νοητῶν θεῶν παραδειγμάτων καὶ περὶ αὐτὰ ἀπογεννᾶται τὰ ἐμφανῆ τῶν θεῶν ἀγάλματα, γενόμενά τε παντελῶς ἐν αὐτοῖς ἱδρυταί, καὶ πρὸς αὐτὰ ἀνήκουσαν ἔχει τὴν ἀπ' αὐτῶν ἀποτελεσθεῖσαν εἰκόνα· ἐτέρως τε τὰ αὐτὰ ἄλλην διακόσμησιν δεδημιούργηται, συνεχῇ τέ ἐστι τὰ τῇδε πρὸς ἐκεῖνα κατὰ μίαν ἔνωσιν, καὶ τὰ μὲν παρόντα θεῖα νοερὰ εἶδη τοῖς ὀρωμένοις σώμασι τῶν θεῶν χωριστῶς αὐτῶν προϋπάρχει· τὰ δ' ἄμικτα καὶ ὑπερουράνια αὐτῶν νοητὰ παραδείγματα μένει καθ' ἑαυτὰ ἐνὶ ὁμοῦ πάντα κατὰ τὴν διαιωνίαν αὐτῶν ὑπερβολὴν. Ἔστι μὲν οὖν καὶ κατὰ τὰς νοερὰς ἐνεργείας ὁ κοινὸς σύνδεσμος αὐτῶν ἀδιαίρετος, ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὰς τῶν εἰδῶν κοινὰς μετουσίᾳς, ἐπεὶ οὐδὲν διείργει ταύτας, οὐδ' ἔστι τι αὐτῶν μεταξύ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἅυλος οὐσία καὶ ἀσώματος, οὔτε τόποις οὔτε ὑποκειμένοις διισταμένη οὔτε μερῶν μερισταῖς διωρισμένη περιγραφαῖς, εὐθὺς συνέρχεται καὶ συμφύεται εἰς ταυτότητα, ἢ τε ἀφ' ἐνὸς πρόοδος καὶ εἰς ἐν τῶν ὅλων ἀναγωγὴ καὶ τοῦ ἐνὸς πάντῃ ἐπικράτεια συνάγει τὴν κοινωνίαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ θεῶν πρὸς τοὺς ἐν τῷ νοητῷ προϋπάρχοντας. Ἐτι δ' ἡ τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα νοερὰ ἐπιστροφή καὶ ἀπὸ τῶν προτέρων εἰς τοὺς δευτέρους θεοὺς δόσις τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ δυνάμεως συνέχει τὴν εἰς ἐν αὐτῶν σύνοδον ἀδιάλυτον. Ἐπὶ μὲν τῶν ἑτερουσίῳ οἷον ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τῶν ἀνομοειδῶν ὥσπερ τῶν ἐνύλων εἰδῶν καὶ τῶν ἄλλως ὅπως οὖν κεχωρισμένων, ἢ συμφυῆς ἔνωσις ἐπὶ κτήτος τε παραγίγνεται ἀπὸ τῶν ἄνωθεν καὶ ἀποβλητῇ κατὰ χρόνων περιόδους ὠρισμένης· ὅσῳ δ' ἂν ἀνίωμεν ἐπὶ τὸ ὕψος καὶ τὴν ταυτότητα τῶν πρώτων κατὰ τὸ εἶδος τε καὶ τὴν οὐσίαν, ἀπὸ τε τῶν μερῶν ἐπὶ τὰ ὅλα ἀναγάγωμεν ἑαυτοὺς, τοσούτῳ πλέον τὴν ἔνωσιν τὴν αἰδίου ὑπάρχουσιν εὐρίσκομεν, προηγουμένην τε αὐτὴν καὶ κυριωτέραν θεωροῦμεν καὶ περὶ ἑαυτὴν καὶ ἐν ἑαυτῇ ἔχουσιν τὴν ἑτερότητα καὶ τὸ πλῆθος. ^[45]

Myst 1 19

Ἐπὶ δὲ γε τῶν θεῶν ἐν τῇ ἐνώσει πάντων ἐστὶν ἡ τάξις, τὰ τε πρῶτα καὶ δεύτερα αὐτῶν γέννη καὶ τὰ περὶ αὐτὰ φερόμενα πολλὰ ἐν ἐνὶ τὰ ὅλα συνυφέστηκε, τό τε πᾶν ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τὸ ἔν, ἀρχὴ τε καὶ μέσα καὶ τέλη κατ' αὐτὸ τὸ ἐν συνυπάρχει· ὥστ' ἐπὶ γε τούτων οὐδὲ χρὴ ζητεῖν πόθεν τὸ ἐν ἅπασιν ἐφήκει· αὐτὸ γὰρ ὅ τί ποτέ ἐστιν ἐν αὐτοῖς τὸ εἶναι, τοῦτο αὐτῶν ὑπάρχει τὸ ἔν· καὶ τὰ μὲν δεύτερα μένει κατὰ τὰ αὐτὰ ἐν τῷ ἐνὶ τῶν πρώτων, τὰ δὲ πρῶτα δίδωσι τοῖς δευτέροις τὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἔνωσιν, πάντα δ' ἐν ἀλλήλοις κοινωνίαν ἔχει τῆς ἀδιαλύτου συμπλοκῆς. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς αἰτίας καὶ τοῖς αἰσθητοῖς θεοῖς σώματα ἔχουσιν οἱ παντελῶς ἀσώματοι θεοὶ συνήνωνται. Οἷ τε γὰρ ἐμφανεῖς θεοὶ σωμάτων εἰσὶν ἔξω, καὶ διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐν τῷ νοητῷ, καὶ οἱ νοητοὶ διὰ τὴν ἄπειρον αὐτῶν ἔνωσιν περιέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τοὺς ἐμφανεῖς, ἀμφοτέρωι τε κατὰ κοινὴν ἔνωσιν καὶ μίαν ἐνέργειαν ἴστανται ὡσαύτως. Καὶ τοῦτο τῆς τῶν θεῶν αἰτίας καὶ διακοσμήσεώς ἐστιν ἐξάρετον, διόπερ ἄνωθεν μέχρι τοῦ τέλους τῆς θείας τάξεως ἡ αὐτὴ διήκει πάντων ἔνωσις. Εἰ δὴ τοῦτο ἄξιον ἀμφισβητεῖν· τὸναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μὴ οὕτως εἶχεν. Καὶ περὶ μὲν τῆς συναφῆς τῶν αἰσθητῶν θεῶν ἰδρυμένων πρὸς τοὺς νοητοὺς θεοὺς τοσαῦτα εἰρήσθω· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τὰς αὐτὰς ἐρωτήσεις ἐπαναλαμβάνεις αὖθις, περὶ ὧν ἤρκει μὲν τὰ προειρημένα ἀρτίως εἰς διάλυσιν ὧν ἐπεζητήσας. ^[70]

Ἄλλ' ἐπεὶ δεῖ τὰ καλὰ, ὥς φασι, πολλάκις λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖν, οὐδ' ἡμεῖς ὑπερβησόμεθα ταῦτα ὡς ἤδη τετυχηκότες ἱκανῆς ἀποκρίσεως· τρίβοντες δὲ αὐτὰ πολλάκις διὰ τῶν λόγων, τάχα ἂν ἐξ ἀπάντων τέλειόν τι καὶ μέγα ἀγαθὸν εἰς ἐπιστήμην κτησαίμεθα. Ἀπορεῖς γὰρ δὴ τί τὸ διακρίνόν ἐστι τοὺς δαίμονας ἀπὸ τε τῶν ἐμφανῶν καὶ τῶν ἀφανῶν θεῶν, ἀφανεῖς μὲν, συνημμένων δὲ τῶν ἐμφανῶν θεῶν τοῖς ἀφανέσιν. Ἐγὼ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τοῦδε πρώτου ἀρχόμενος τὸ διάφορον αὐτῶν παραδεικνύω. Διότι γὰρ οἱ μὲν εἰσι συνημμένοι πρὸς τοὺς νοητοὺς θεοὺς καὶ αὐτὴν τὴν ἰδέαν πρὸς αὐτοὺς ἔχοντες, οἱ δὲ πόρρωθεν αὐτῶν ἀφεστηκότες κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ μόλις δι' ὁμοιότητος αὐτοῖς ἀπεικαζόμενοι, διὰ τοῦτο δὴ κεχωρισμένοι τῶν ἐμφανῶν θεῶν εἰσι δαίμονες. Τῶν δ' ἀφανῶν θεῶν διεστήκασιν κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ ἀφανοῦς διαφορὰν· οἱ μὲν γὰρ δαίμονες ἀόρατοί τέ εἰσι καὶ οὐδαμῶς αἰσθήσει περιληπτοί, οἱ δὲ καὶ λόγου γνώσεως καὶ νοήσεως ἐνύλου προέχουσι· καὶ διότι τούτοις εἰσὶν ἄγνωστοι καὶ ἀφανεῖς, οὕτως ἐπονομάζονται πολὺ διαφερόντως ἢ ὡς ἐπὶ τῶν δαιμόνων λέγεται τὸ ἀφανές. Τί οὖν; τῶν ἐμφανῶν θεῶν ἀφανεῖς ὄντες ἔχουσι κρεῖττον καθ' ὅσον εἰσὶν ἀφανεῖς; οὐ μὲν οὖν· τὸ γὰρ θεῖον, ὅπου ποτ' ἂν ᾗ καὶ ἦντιν' ἂν ἔχη λῆξιν, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν καὶ ἐπικράτειαν τῶν ὑποτεταγμένων ὅλων. Οὐκοῦν καὶ ἐμφανὲς ᾗ, τῶν ἀφανῶν ὡσαύτως ἐπάρχει δαιμόνων, καὶ παρὰ γῆν ὑπάρχει, τῶν ἀερίων βασιλεύει δαιμόνων. Οὐ γὰρ ὁ τόπος ὁ δεχόμενος οὐδ' ἡ τοῦ κόσμου μερὶς ποιεῖ τινα μεταβολὴν εἰς τὴν τῶν θεῶν ἀρχήν· μένει δ' ἡ αὐτὴ πανταχοῦ τῶν θεῶν ὅλη ἡ οὐσία ἀδιαίρετός τε καὶ ἀναλλοίωτος, ἣν σέβει πάντα ὁμοίως τὰ ὑποδεέστερα τῇ κατὰ φύσιν τάξει. Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς ἐπιόντες καὶ ἄλλην εὐρίσκομεν αὐτῶν διαφορὰν. Οἱ μὲν γὰρ ἐμφανεῖς τε καὶ ἀφανεῖς θεοὶ τὴν ὅλην ἐν ἑαυτοῖς συνειλήφασιν κυβέρνησιν τῶν ὄντων κατὰ πάντα τε τὸν οὐρανὸν καὶ κόσμον καὶ κατὰ τὰς ἀφανεῖς ἐν τῷ παντὶ δυνάμεις ὅλας· οἱ δὲ τὴν δαιμονίαν ἐπιστάσιαν διαλαχόντες, μοῖρας τινὰς μεριστὰς τοῦ κόσμου κατατεινόμενοι, ταύτας κατευθύνουσιν, ἔχουσί τε καὶ αὐτοὶ μεριστὸν τὸ τῆς οὐσίας εἶδος καὶ δυνάμεως. Καὶ ἔτι συμφυεῖς πῶς εἰσι καὶ ἀχώριστοι τῶν ὑφ' ἑαυτῶν διοικουμένων· οἱ δὲ θεοί, καὶ σωμάτων ἐπιβαίνωσι, παντελῶς εἰσιν ἀπ' αὐτῶν κεχωρισμένοι. Οὐ τὸ σωμάτων οὖν ἐπιμελεῖσθαι φέρει τινὰ ἐλάττωσιν οἷς ὑπηρετεῖ τὸ σῶμα, καὶ συνέχεται ὑπὸ τοῦ κρείττονος καὶ ἐπέστραπται πρὸς αὐτὸ καὶ οὐδὲν ἐμπόδιον αὐτῷ παρέχει· ἀλλὰ τὸ τῇ γενεσιουργῷ φύσει προσκεῖσθαι καὶ μερίζεσθαι παρ' αὐτὴν ἐξ ἀνάγκης καταδεεστέραν μοῖραν δίδωσι τοῖς δαίμοσιν· ὅλως δὲ τὸ μὲν θεῖόν ἐστιν ἡγεμονικὸν καὶ προϊστάμενον τῆς ἐν τοῖς οὐσι διατάξεως, διακονικὸν δὲ τὸ δαιμόνιον καὶ παραδεχόμενον ἅπερ ἂν παραγγείλωσιν οἱ θεοὶ προθύμως, αὐτουργία τε χρώμενον περὶ ὧν οἱ θεοὶ νοοῦσί τε καὶ βούλονται καὶ ἐπιτάττουσιν. ^[55]

⁽⁵⁰⁾Τοιγαροῦν οἱ θεοὶ τῶν ῥεπουσῶν εἰς τὴν γένεσιν δυνάμεων εἰσιν ἀπηλλαγμένοι· δαίμονες δὲ τούτων οὐ πάντῃ καθαρεύουσιν. Τοσαῦτα δὴ οὖν περὶ τῆσδε τῆς κρίσεως προσεθήκαμεν καὶ οἴομεθα ἀπ' ἀμφοτέρων, τῶν τε ἔμπροσθεν καὶ τῶν νῦν ἐφόδων, γνωριμωτέραν αὐτὴν καθεστηκέναι. Ἦν δὲ σὺ ἀναιρεῖς διαίρεσιν τὴν τοῦ ἐμπαθοῦς ἀπὸ τοῦ ἀπαθοῦς ἴσως μὲν ἂν τις παραιτήσαιτο, ὡς οὐδετέρῳ τῶν κρειττόνων γενῶν ἐφαρμόζουσιν, δι' ἃς ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν αἰτίας· οὐ μὴν διὰ τοῦτό γε αὐτὴν ἀνατρέπειν ἄξιον, διότι ἐξήλεγκται ἐκ τῶν ὡς ἐμπαθεῖς ὄντας δρωμένων. ^[5]

Ποία γὰρ ἀγιστεία καὶ κατὰ νόμους ἱερατικούς θεραπεία δρωμένη διὰ πάθους γίγνεται, ἢ παθῶν τινα ἀποπλήρωσιν ἐμποιεῖ; οὐχ αὕτη μὲν κατὰ θεσμούς θεῶν νοερῶς τε κατ' ἀρχὰς ἐνομοθετήθη; μιμεῖται δὲ τὴν τῶν θεῶν τάξιν, τὴν τε νοητὴν καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ. Ἔχει δὲ μέτρα τῶν ὄντων αἰδία καὶ ἐνθήματα θαυμαστά, οἷα ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρὸς τῶν ὅλων δεῦρο καταπεμφθέντα, οἷς καὶ τὰ μὲν ἄφθεγκτα διὰ συμβόλων ἀπορρήτων ἐκφωνεῖται, τὰ δὲ ἀνειδέα κρατεῖται ἐν εἴδεσι, τὰ δὲ πάσης εἰκόνος κρείττονα δι' εἰκόνων ἀποτυποῦται, πάντα δὲ διὰ θείας αἰτίας μόνῃς ἐπιτελεῖται, ἥτις τοσοῦτον κεχώρισται τῶν παθῶν, ὥστε μηδὲ λόγον

αὐτῆς δυνατὸν εἶναι ἐφάπτεσθαι. Σχεδὸν οὖν καὶ τοῦτο αἴτιον γέγονε τῆς ἐπὶ τὰ πάθη τῶν ἐπινοίων παρατροπῆς. Ἀδύνατοι γὰρ ὄντες αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι λογισμῷ τὴν γνῶσιν ἐπιλαβεῖν νομίζοντες δ' εἶναι δυνατὸν φέρονται ὅλοι πρὸς τὰ οἰκεῖα ἐαυτῶν τὰ ἀνθρώπινα πάθη, καὶ ἀπὸ τῶν παρ' ἐαυτοῖς τὰ θεῖα τεκμαίρονται. Διαμαρτάνουσι τοίνυν αὐτῶν διχῇ, καὶ διότι τῶν θείων ἀποπίπτουσι καὶ διότι τούτων ἀποτυγχάνοντες ἐπὶ τὰ ἀνθρώπινα αὐτὰ πάθη καθέλκουσιν. Ἐχρῆν δέ γε καὶ τῶν ὡσαύτως δρωμένων πρὸς θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, οἷον προκυλίσεων προσκυνήσεων δωρεῶν ἀπαρχῶν, μὴ τὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνειν τρόπον ἐπ' ἀμφοτέρων, κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ τὰ τιμιώτερα διαφορὰν χωρὶς τιθέναι ἑκάτερα, καὶ τὰ μὲν ὡς θεῖα ἀποσεμνύνειν, τὰ δ' ὡς ἀνθρώπινα ἡγεῖσθαι εὐκαταφρόνητα, καὶ τῶν μὲν πάθει διδόναι τὴν ἀπεργασίαν τῶν τε ποιούντων καὶ πρὸς οὓς γίνονται (ἀνθρώπινα γὰρ ἐστὶ καὶ σωματοειδῆ), τῶν δὲ διὰ θαύματος ἀτρέπτου καὶ σεμνῆς καταστάσεως νοεῖας τε χαρᾶς καὶ βεβαίας γνώμης ἀπεργαζομένων τιμᾶν διαφερόντως τὴν ἐνέργειαν, ἐπειδὴ τοῖς θεοῖς ἀνατίθεται. Δεῖ δὲ δὴ καὶ τοῦτο προσαποδειχθῆναί σοι, δαίμων ἥρωος καὶ ψυχῆς τίνι κατ' οὐσίαν διαφέρει ἢ κατὰ δύναμιν ἢ ἐνέργειαν. ^[35]

Myst 2 1 Λέγω τοίνυν δαίμονας μὲν κατὰ τὰς γεννητικὰς καὶ δημιουργικὰς τῶν θεῶν δυνάμεις ἐν τῇ πορρωτάτῃ τῆς προόδου ἀποτελεωτήσῃ καὶ τῶν ἐσχάτων διαμερισμῶν παράγεσθαι, ἥρωας δὲ κατὰ τοὺς τῆς ζωῆς ἐν τοῖς θείοις λόγους, καὶ τὰ πρῶτα καὶ τέλεια μέτρα τῶν ψυχῶν ἀποτελεωτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀπομερίζεσθαι. Γενομένους δ' οὕτως ἀπὸ τῶν ἐτέρων αἰτίων καὶ αὐτὴν ἔχειν τὴν οὐσίαν παραλλάττουσαν· ἀπεργαστικὴν μὲν εἶναι τὴν τῶν δαιμόνων καὶ τελεσιουργὸν τῶν περικοσμίων φύσεων καὶ ἀποπληρωτικὴν τῆς καθ' ἕκαστον τῶν γιγνομένων ἐπιστασίας, ζωτικὴν <δὲ> καὶ λογικὴν καὶ ψυχῶν ἡγεμονικὴν ὑπάρχειν τὴν τῶν ἡρώων. Δυνάμεις τε τοῖς μὲν δαίμοσι γονίμους, ἐπιστατικὰς τε τῆς φύσεως καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν ψυχῶν εἰς τὰ σώματα ἀφοριστέον· τοῖς δ' ἥρωσι ζωοποιούς, ἡγεμονικὰς τῶν ἀνθρώπων, γενέσεως ἀπολελυμένας ἀπονέμειν ἄξιον. Ἐπομένως δὲ καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν διοριστέον· καὶ μᾶλλον μὲν περικοσμίους θετέον τὰς τῶν δαιμόνων, καὶ διατεινούσας ἐπὶ πλεῖον ἐν τοῖς ἀποτελουμένοις ὑφ' ἐαυτῶν, τὰς δὲ τῶν ἡρώων καὶ ἐπ' ἔλαττον μὲν διηκούσας, παρὰ δὲ τὴν τῶν ψυχῶν διάταξιν ἐπιστρεφομένας. ^[5]

Myst 2 2 Οὕτω δὴ οὖν διωρισμένων δευτέρα καταλήγουσα πρὸς τὸ τέλος τῶν θείων τάξεων καὶ ἀπὸ τῶν δύο τούτων γενῶν μοίρας τινὰς δυνάμεων διακληρωσαμένη μεριστάς, προσθήκαις τε ἄλλαις περιττοτέραις πλεονάζουσα ἀφ' ἐαυτῆς, καὶ ἄλλοτε ἄλλα εἶδη καὶ λόγους ἐξ ἐτέρων ἐτέρους βίους τε ἄλλους ἄλλοτε προβάλλουσα, καθ' ἑκάστην τε χώραν τοῦ κόσμου ποικίλαις ζωαῖς καὶ ἰδέαις χρωμένη, συμφυομένη τε οἷς ἂν ἐθέλῃ, καὶ ἀφ' ὧν ἂν βούληται ἀναχωροῦσα, ὁμοιουμένη τοῖς πᾶσι καὶ δι' ἑτερότητος ἀπ' αὐτῶν διῆσταμένη, λόγους τε προχειρίζουσα συγγενεῖς τοῖς οὓσι καὶ γιγνομένοις, θεοῖς τε συνάπτουσα ἐαυτὴν κατ' ἄλλας ἀρμονίας οὐσιῶν καὶ δυνάμεων ἢ καθ' οἷας δαίμονες τε καὶ ἥρωες πρὸς αὐτοὺς συνεπλέκοντο· καὶ τὸ μὲν αἰδίων τῆς ὁμοίας ζωῆς καὶ ἐνεργείας παρ' ἔλαττον ἐκείνων ἔχουσα, διὰ δὲ τὴν τῶν θεῶν βούλησιν ἀγαθὴν καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἐνδιδομένην φωτὸς ἔλλαμψιν πολλάκις καὶ ἄνωτέρω χωροῦσα, ἐπὶ μείζονά τε τάξιν τὴν ἀγγελικὴν ἀναγομένη. Ὅτε δὴ οὐκέτι τοῖς τῆς ψυχῆς ὅροις ἀναμένει, τὸ δ' ὅλον τοῦτο εἰς ἀγγελικὴν ψυχὴν καὶ ἄχραντον τελειοῦται ζωὴν. Ὅθεν δὴ καὶ δοκεῖ παντοδαπὰς οὐσίας καὶ ἐνεργείας λόγους τε παντοίους καὶ εἶδη τὰ ὅλα παρέχειν ἐν ἐαυτῇ ἡ ψυχὴ. Τὸ δ' εἰ χρή τάληθές εἰπεῖν, ὥριστα μὲν αἰεὶ καθ' ἓν τι, κοινοῦσα δ' ἐαυτὴν τοῖς προηγουμένοις αἰτίοις ἄλλοτε ἄλλοις συντάττεται. Τοσαύτης οὖν οὕσης καθόλου διαφορᾶς ἐν αὐτοῖς, οὐκέτι δεῖ ἀμφισβητεῖν τί δήποτε ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τὸ παραλλάττον· ἥπερ δὴ ἔχει φύσεως ταῦτα ἕκαστα, ταύτῃ διακριτέον ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων· καὶ καθ' ὅσον δύναται σύνοδον ποιεῖσθαι μίαν, κατὰ τοσοῦτον τὴν κοινωνίαν αὐτῶν θεωρητέον· οὕτω γὰρ ἂν τις αὐτῶν δυνηθεῖη

ἄψευδῶς περιλαβεῖν καὶ διορίσαι χωρὶς τὴν ἔννοιαν. Ἄλλ' ἐπὶ τὰς ἐπιφανείας αὐτῶν βαδιοῦμαι. ^[35]

Myst 2 3

Τί δὴποτε ἔχουσι τὸ διάφορον; ἐπιζητεῖς γὰρ τί τὸ γνῶρισμα θεοῦ παρουσίας ἢ ἀγγέλου ἢ ἀρχαγγέλου ἢ δαίμονος ἢ τινος ἄρχοντος ἢ ψυχῆς. Ἐνὶ μὲν οὖν λόγῳ ταῖς οὐσίαις αὐτῶν καὶ δυνάμεσι καὶ ἐνεργείαις τὰς ἐπιφανείας ἀφορίζομαι εἶναι ὁμολογουμένας· οἷοι γὰρ ποτέ εἰσι, τοιοῦτοι καὶ τοῖς ἐπικαλουμένοις ἐπιφαίνονται, ἐνεργείας τε ἀναφαίνουσι, καὶ ἰδέας ἑαυτοῖς συμφώνους καὶ γνωρίσματα ἑαυτῶν τὰ οἰκεῖα ἐπιδεικνύουσιν. Ὡς δὲ καθ' ἕκαστον διορίσασθαι, μονοειδῆ μὲν ἐστὶ φάσματα τὰ τῶν θεῶν, τὰ δὲ τῶν δαιμόνων ποικίλα, τὰ δὲ τῶν ἀγγέλων ἀπλούστερα μὲν ἢ κατὰ τοὺς δαίμονας, τῶν δὲ θείων ὑποδεέστερα, τὰ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων μᾶλλον τι τοῖς θείοις αἰτίοις συνεγγίζοντα, τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων, εἰ μὲν σοι δοκοῦσιν οὗτοι εἶναι οἱ κοσμοκράτορες οἱ τὰ ὑπὸ σελήνην στοιχεῖα διοικοῦντες, ἔσται ποικίλα μὲν, ἐν τάξει δὲ διακεκοσμημένα, εἰ δ' οἱ τῆς ὕλης προεσθηκότες, ἔσται ποικιλώτερα μὲν, ἀτελέστερα δὲ τούτων μᾶλλον· τὰ δὲ τῶν ψυχῶν παντοδαπὰ φαίνεται. Καὶ τὰ μὲν τῶν θεῶν χρηστὰ τῇ ὄψει ἐλλάμπει, τὰ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων βλοσυρὰ ἅμα καὶ ἡμερα, πραότερα δὲ τῶν ἀγγέλων, τὰ δὲ τῶν δαιμόνων φοβερὰ· τὰ δὲ τῶν ἡρώων, καὶ εἰ παραλέλειπται ἐν τῇ ἐρωτήσῃ, τυγχανέτω τῆς ἀληθείας γε ἔνεκα ἀποκρίσεως, ὅτι δὴ τῶν δαιμονίων ἐστὶν ἡμερώτερα· τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων καταπληκτικὰ μὲν ἐστὶν, εἰ περὶ τὸν κόσμον ἐνεξουσιάζουσι, βλαβερὰ δὲ τοῖς ὁρώσι καὶ λυπηρά, εἴπερ εἰσὶν ἔνυλοι· τὰ δὲ τῶν ψυχῶν προσέοικε μὲν τι τοῖς ἡρωϊκοῖς, πλὴν ἐστὶ γε αὐτῶν ὑποδεέστερα. Πάλιν τοίνυν τὰ μὲν τῶν θεῶν ἐστὶ παντελῶς ἀμετάβλητα κατὰ τε μέγεθος καὶ μορφήν καὶ σχῆμα καὶ κατὰ πάντα τὰ περὶ αὐτοὺς ὄντα· τὰ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων, πλησιάζοντα τοῖς τῶν θεῶν, ἀπολείπεται αὐτῶν τῆς ταυτότητος· τὰ δὲ τῶν ἀγγέλων καὶ τούτων ἐστὶν ὑποδεέστερα, ἀμετάβλητα δέ· τὰ τῶν δαιμόνων ἰνδάλλεται ἄλλοτε ἐπ' ἄλλης ὁρώμενα μορφῆς, καὶ μεγάλα καὶ μικρὰ τὰ αὐτὰ φαινόμενα. Καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν ἀρχόντων, ὅσα μὲν ἐστὶν ἡγεμονικά, ἀναλλοίωτα ὑπάρχει, τὰ δ' ἔνυλα ἀλλοιοῦται πολυειδῶς· τὰ δὲ τῶν ἡρώων προσέοικε τοῖς τῶν δαιμόνων, τὰ δ' αὖ τῶν ψυχῶν τῆς δαιμονίας μεταβολῆς οὐκ ὀλίγον μέρος ὑφίστην. Ἔτι τοίνυν τάξεις καὶ ἡρεμία τοῖς θεοῖς προσήκει, τοῖς δὲ τῶν ἀρχαγγέλων δραστήριον τὸ τῆς τάξεως καὶ ἡρεμίας ὑπάρχει, τοῖς δὲ ἀγγέλοις οὐκ ἀπηλλαγμένον ἤδη κινήσεως τὸ διακεκοσμημένον καὶ ἡσυχάϊον πάρεστι, ταραχὴ δὲ καὶ ἀταξία τοῖς δαιμονίοις φάσμασι συνακολουθεῖ, τοῖς δὲ τῶν ἀρχόντων κατὰ δόξαν ἐκατέραν ὦν προεῖπομεν ὁμολογούμενα συνέπεται τὰ ὁράματα, θορυβώδη μὲν φερόμενα τὰ ἔνυλα, τὰ δ' ἡγεμονικά μονίμως ἐστῶτα ἐν αὐτοῖς, τὰ δὲ τῶν ἡρώων ἡπειγμένα τῇ κινήσει καὶ μεταβολῇ οὐκ ἄμοιρα, τὰ δὲ τῶν ψυχῶν προσεικότα μὲν τι τοῖς ἡρωϊκοῖς, ἐλάττονα δ' ὅμως ὄντα καὶ τούτων. ^[45]

Myst 2 3

(50) Πρὸς δὴ τούτοις τοῖς ιδιώμασι τὰ μὲν θεῖα κάλλος οἷον ἀμήχανον ἀπαστράπτει, θαύματι μὲν κατέχον τοὺς ὁρῶντας, θεσπεσίαν δ' εὐφροσύνην παρεχόμενον, ἀρρήτῳ δὲ τῇ συμμετρίας ἀναφαινόμενον, ἐξηρημένον δ' ἀπὸ τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς εὐπρεπείας. Τὰ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων μακάρια θεάματα μέγιστον μὲν ἔχει καὶ αὐτὰ τὸ κάλλος, οὐ μὴν ἔτι γ' ὁμοίως ἄρρητον καὶ θαυμαστὸν ὥσπερ τὸ θεῖον· τὰ δὲ τῶν ἀγγέλων μεριστῶς ἤδη διαιρεῖ τὸ καλὸν ὅπερ ἀπὸ τῶν ἀρχαγγέλων παραδέχεται. Τὰ δαιμόνια δὲ καὶ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτοπτικά πνεύματα ἐν εἴδει μὲν ὠρισμένοις ἔχει τὸ κάλλος ἀμφοτέρα, οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν λόγοις τοῖς τὴν οὐσίαν ἀφορίζουσι διακοσμηθέν ἐστὶ δαιμόνιον, τὸ δ' ἐπιδεικνύμενον τὴν ἀνδρίαν ἡρωϊκόν. Τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων διχῇ διηρήσθω· τὰ μὲν γὰρ ἡγεμονικὸν κάλλος καὶ αὐτοφυεὲς ἐπιδείκνυσιν, τὰ δ' εὐμορφίαν πεπλασμένην καὶ ἐπισκευαστὴν ἐμφαίνει. Τὰ δὲ τῶν ψυχῶν ἐν λόγοις μὲν καὶ αὐτὰ διακεκόσμηται πεπερασμένοις, διηρημένοις δὲ μᾶλλον τῶν ἐν τοῖς ἥρωσι καὶ περιειλημμένοις μεριστῶς καὶ κρατουμένοις ὑφ' ἐνὸς εἵδους. Εἰ δὲ δεῖ κατὰ πάντων κοινῶς ἀφορίσασθαι, φημί

τῶν ὅλων ὥσπερ ἕκαστα διατέτακται καὶ ὥς ἔχει τῆς οἰκείας φύσεως, οὕτω καὶ τοῦ κάλλους αὐτὰ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν διακλήρωσιν μετεिल्χέναι. Ἐπ' ἄλλα τοίνυν ιδιώματα αὐτῶν μετιόντες λέγωμεν ὡς ὁξύτης ἐν ταῖς ἐνεργείαις παρὰ μὲν τοῖς θεοῖς καὶ αὐτοῦ τοῦ νοῦ ταχυτέρα διαλάμπει, καίτοι ἀκίνητοί τε ἐν αὐτοῖς καὶ σταθεραὶ εἰσιν αὗται· παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαγγέλοις σύμμικτοὶ πῶς εἰσιν αἱ ταχυτήτες αὐτῶν δραστηρίοις ἐνεργείαις· αἱ δὲ τῶν ἀγγέλων ἐφάπτονται τινος ἤδη κινήσεως, καὶ τὸ ἅμα τῷ λέγειν ἀποτελεστικὸν οὐκέτι ὁμοίως προσεिल्ήφασιν· παρὰ δὲ τοῖς δαίμοσι φαντασία πλείων ἐστὶ τῆς ἀληθείας τοῦ τάχους τῶν ἔργων.

[10]

Myst 2 4 Ἐν δὲ τοῖς ἡρωϊκοῖς μεγαλοπρέπεια μὲν τις ἐν ταῖς κινήσει διαφαίνεται, τὸ δ' ἀποτελεστικὸν ὦν ἐφίενται ἐνεργεῖν οὐχ οὕτω ταχέως ὥσπερ τοῖς δαίμοσι πάρεστιν. Ἐν δὲ τοῖς τῶν ἀρχόντων ἀξιόλογα μὲν τὰ πρῶτα καὶ ἐξουσιαστικὰ ἐνεργήματα καταφαίνεται, τὰ δεύτερα δὲ ἔμφασιν μὲν ἔχει πλείονα, τοῦ δ' ἐπὶ τῶν πράξεων τέλους ἀπολείπεται· τὰ δ' ἐπὶ τῶν ψυχῶν κεκνημένα μᾶλλον, ἀσθενέστερα δὲ τῶν ἡρωϊκῶν ὀράται. Πρὸς δὲ τούτοις τὸ μέγεθος τῶν ἐπιφανειῶν παρὰ μὲν τοῖς θεοῖς τοσοῦτον ἐπιδείκνυται ὡς καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον ἐνίστε ἀποκρύπτειν καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὴν τε γῆν μηκέτι δύνασθαι ἐστάναι αὐτῶν κατιόντων· ἀρχαγγέλων δ' ἐκφαινομένων μοῖραι μὲν τινες συγκινουῦνται τοῦ κόσμου καὶ πρόδρομον φῶς προηγῆται διηρημένον, αὐτοὶ δὲ κατὰ μεγέθη τῆς ἡγεμονίας σύμμετρον ἐπιδεικνύουσι καὶ τὸ τῆς αὐγῆς μέγεθος. Τούτου δ' ἔλαττον ἐστὶ τὸ ἀγγελικὸν μικρότητί τε καὶ τῷ κατ' ἀριθμὸν διηρηθῆναι, ἐπὶ δ' αὖ τῶν δαιμόνων διηρημένον τε ἔτι μᾶλλον καὶ οὐκ ἴσον αἰεὶ αὐτῶν θεωρεῖται τὸ μέγεθος. Τὸ δ' ἡρωϊκὸν τούτου φαινόμενον ἔλαττον μεγαλοφροσύνην τῆς καταστάσεως ἐμφαίνει πλείονα. Τῶν δ' ἀρχόντων ὅσα μὲν εἶδη περικόσμια προηγῆται, μέγала καὶ ὑπέρογκα φαίνεται, τὰ δὲ περὶ τὴν ὕλην μεριζόμενα τύφῳ καὶ ἀλαζονείᾳ πλείονι χρήται. Τὰ δὲ τῶν ψυχῶν οὐκ ἴσα μὲν ὀράται πάντα, σμικρότερα δ' ἢ τὰ τῶν ἡρώων διαφαίνεται. Ὅλως δὲ κατὰ τὰ μεγέθη τῶν ἐν ἐκάστοις τοῖς γένεσι δυνάμεων καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀρχῆς δι' ἧς διατείνουσι καὶ ἡ ἐνεξουσιάζουσιν, ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὰ μεγέθη τῶν ἐπιφανειῶν οἰκείως ἐν ἐκάστοις πάρεστιν. Μετὰ δὲ τούτων καὶ τὴν ἐνάργειαν τῶν αὐτοφανῶν ἀγαλμάτων ἀφορισώμεθα. Οὐκοῦν ἐν μὲν ταῖς τῶν θεῶν αὐτοψίαις ἐναργέστερα καὶ αὐτῆς τῆς ἀληθείας ὀράται τὰ θεάματα, ἀκριβῶς τε διαλάμπει καὶ διηρθρωμένα λαμπρῶς ἐκφαίνεται· τὰ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων ἀληθινὰ καὶ τέλεια θεωρεῖται· τὰ δὲ τῶν ἀγγέλων διασώζει μὲν τὸ αὐτὸ εἶδος, πλὴν ὑφίησιν τι τῆς γνωριστικῆς ἀποπληρώσεως. Ἀμυδρὰ δὲ τὰ τῶν δαιμόνων καὶ τούτων ὑποδεέστερα τὰ τῶν ἡρώων φαίνεται. [45]

Myst 2 4 (5) Τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων τὰ μὲν κοσμικὰ ἐναργῆ, τὰ δ' ὕλικά ἀμυδρά, ἐξουσιαστικὰ δ' ἀμφοτέρα ὀράται· τὰ δὲ τῶν ψυχῶν σκιοειδῆ καταφαίνεται. Ὡσαύτως τοίνυν καὶ ἐπὶ τοῦ φωτός. Τὰ μὲν τῶν θεῶν ἀγάλατα φωτὸς πλέον ἀστράπτει· φωτὸς δ' ὑπερφουὸς ἐστὶ πλήρη τὰ τῶν ἀρχαγγέλων, φωτεινὰ δὲ τῶν ἀγγέλων. Δαίμονες δὲ θολῶδες διαφαίνουσι τὸ πῦρ, ἥρωες δὲ σύμμικτον ἀπὸ πλειόνων, ἄρχοντες δ' οἱ μὲν κοσμικοὶ καὶ καθαρώτερον, οἱ δὲ τῆς ὕλης ἐξ ἀνομοίων καὶ ἐναντίων αὐτὸ συμμιγνύμενον ἐπιδεικνύουσιν· αἱ ψυχαὶ δ' ἀπὸ πολλῶν τῶν ἐν τῇ γενέσει συγκράσεων ἀναπεπλησμένον αὐτὸ μεριστῶς ἐκδηλον ἀπεργάζονται. Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ τοῖς εἰρημένοις τὸ μὲν τῶν θεῶν πῦρ ἄτομον ἄφθεγκτον ἐκλάμπει, καὶ πληροὶ τὰ ὅλα βάθη τοῦ κόσμου πυρίως ἀλλ' οὐ περικοσμίως. Τὸ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων ἀμέριστον μὲν, ἔχον δὲ περὶ ἑαυτὸ ἢ πρὸ ἑαυτοῦ προπομπεῦον ἢ μεθ' ἑαυτὸ συνεπόμενον πολὺ πλῆθος θεωρεῖται. Τὸ δὲ τῶν ἀγγέλων διηρημένον πῦρ πλὴν ἐν ταῖς γε τελειοτάταις ιδέαις διαφαίνεται. Τὸ δὲ τῶν δαιμόνων μερισμοῦ τε ἔτι ἐπὶ βραχύτερον περιγράφεται, καὶ λόγῳ ῥητὸν ὑπάρχει, καὶ τῆς ὀψεως τῶν τὰ κρείττονα ὀρώντων οὐχ ὑπερέχει. Τὸ δὲ τῶν ἡρώων ἔχει μὲν τὰ αὐτὰ τρόπον γέ τινα, ἀπολείπεται δ' ὅμως αὐτῶν τῆς ἄκρας ὁμοιώσεως. Καὶ μὴν τό γε τῶν ἀρχόντων ὅσον μὲν

ὕψηλότερον αὐτοῦ διαφανέστερον θεωρεῖται, τὸ δ' ἔνυλον σκοτωδέστερον· τὸ δ' αὖ τῶν ψυχῶν πολυμερές μὲν καὶ πολυειδές ἐπιδείκνυται, σύμμικτον δ' ἀπὸ πολλῶν τῶν περὶ τὸν κόσμον φύσεων. Καὶ μὴν τό γε τῶν θεῶν πάντῃ σταθερόν ἐστιν ἰδεῖν· τὸ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων μέτοχον ἡρεμίας, τὸ δ' αὖ τῶν ἀγγέλων μονίμως κινούμενον· ἄστατόν γε μὴν τὸ τῶν δαιμόνων, καὶ τὸ τῶν ἡρώων ἐπὶ πλεόν ὀξύρροπον· τοῖς δ' ἄρχουσιν ἡρεμαῖον μὲν τοῖς πρώτοις, ταραχώδες δὲ τοῖς ὑστάτοις σύνεστι· ψυχᾷς δ' ἐν κινήσει πολλὰς μεταβαλλόμενον. Καὶ μὴν τό γε ἀποκαθαριστικὸν τῶν ψυχῶν τέλος μὲν ἐστὶν ἐν τοῖς θεοῖς, ἐν δὲ τοῖς ἀρχαγγέλοις ἀναγωγόν· ἄγγελοι δὲ λύουσι μόνον τῶν δεσμῶν τῆς ὕλης, δαίμονες δ' εἰς τὴν φύσιν καθέλκουσιν· ἥρωες δὲ κατάγουσιν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν αἰσθητῶν ἔργων· ἄρχοντες δ' ἦτοι τὴν προστασίαν τῶν περικοσμίων ἢ τὴν τῶν ἐνύλων ἐπιστάσιαν ἐγχειρίζουσι, ψυχὰς δ' ἐπιφαίνόμεναι κατατείνουσί πως ἐπὶ τὴν γένεσιν. ^[5]

Myst 2 5

Καὶ μὴν καὶ τόδε σκόπει, τὸ καθαρὸν καὶ ἑδραῖον τῆς φαινομένης εἰκόνας, ὃ πᾶν μὲν ἀποδίδου τοῖς κρείττοσι γένεσιν, ἥδη δὲ τὸ μὲν ὑπέρλαμπρον αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ μονίμως ἰδρυμένον ἀπόνεμε τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ λαμπρὸν ἐστηκός τε ὡς ἐν ἐτέρῳ δίδου τοῖς ἀρχαγγέλοις, τὸ δ' ἐν ἐτέρῳ μένον τοῖς ἀγγέλοις. Ἐπὶ θάτερα τοῖνυν ἀντιδιαίρει τὸ φερόμενον καὶ ἀνίδρυτον καὶ ἀναπεπλησμένον ἄλλοτρίων φύσεων, ὃ πᾶν ταῖς καταδεεστέραις ἐναρμόζει τάξεις. Ἄλλ' ἤδη κατὰ τὴν διαφορὰν τῆς συμμίξεως διαιρείσθω καὶ τοῦτο. Τοῖς μὲν γὰρ δαίμοσιν ἄτμοι περικοσμιοὶ συμμίγνυνται καὶ φέρονται παρὰ τὴν τοῦ κόσμου κίνησιν ἀστάτως. Ἦρωσι δὲ γενεσιουργοὶ πνευμάτων συστάσεις ἀνακεράννυνται, περὶ ἃς καὶ αὐτοὶ συγκινοῦνται· ἄρχοντες δ' οἱ μὲν τοῦ κόσμου μένουσιν ὡσαύτως τὸ κοσμικὸν ὅπερ εἶχον ἐμφαίνοντες, οἱ δὲ τῆς ὕλης ὑλικῶν ἰχώρων εἰσὶν ἀνάμεστοι· ψυχὰς δὲ περισσῶν μολυσμῶν καὶ ἄλλοτρίων πνευμάτων ἀναπίμπλυνται, μεθ' ὧν καὶ ἐν ταῖς ἐπιφανείαις ἕκαστον τούτων τῶν γενῶν ἑαυτὸ ἐπιδείκνυσιν. Δεῖγμα δ' ἔστω σοι οὐ μικρὸν καὶ τὸ δαπανητικὸν τῆς ὕλης ἀθρόως ἐπὶ θεῶν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων τὸ κατὰ βραχὺ αὐτῆς ἀναλωτικόν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀγγέλων τὸ λυτικὸν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀπαγωγόν· ἐπὶ δὲ τῶν δαιμόνων τὸ διακοσμοῦν αὐτὴν ἐμμελῶς· ἐπὶ δ' αὖ τῶν ἡρώων τὸ συναρμολογούμενον πρὸς αὐτὴν ἐν μέτροις τοῖς προσήκουσι καὶ ἐπιδεξίως αὐτῆς ἐπιμελούμενον. Ἄρχοντες δ' οἱ μὲν τῶν κόσμων ἡγεμόνες παρίστανται αὐτῆς ὑπερέχοντες καὶ οὕτως ἑαυτοὺς ἐκφαίνουσιν, οἱ δ' ἔνυλοι παντελῶς ἀναπεπλησμένους ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς ὕλης ἐπιδεικνύουσι· καὶ τῶν ψυχῶν αἱ μὲν καθαραὶ τῆς ὕλης ἐκτός, αἱ δ' ἐναντία περιεχόμεναι ὑπ' αὐτῆς ἐπιφαίνονται. Καὶ μὴν τά γε ἀπὸ τῶν ἐπιφανειῶν δῶρα οὔτε ἴσα ἐστὶ πάντα οὔτε καρποὺς ἔχει τοὺς αὐτούς· ἀλλ' ἢ μὲν τῶν θεῶν παρουσία δίδωσιν ἡμῖν ὑγίαν σώματος, ψυχῆς ἀρετὴν, νοῦ καθαρότητα καὶ πάντων, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν, τῶν ἐν ἡμῖν ἐπὶ τὰς οἰκείας ἀρχὰς ἀναγωγὴν. ^[5]

Myst 2 6

Καὶ τὸ μὲν ψυχρὸν ἐν ἡμῖν καὶ φθοροποιὸν ἀφανίζει, τὸ δὲ θερμὸν αὖξει καὶ δυνατώτερον καὶ ἐπικρατέστερον ἀπεργάζεται, ποιεῖ τε πάντα ἀναμετρεῖν τῇ ψυχῇ καὶ τῷ νῷ, νοητῇ τε ἀρμονίᾳ τὸ φῶς ἐλλάμπει, καὶ τὸ μὴ ὄν σῶμα ὡς σῶμα τοῖς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς διὰ τῶν τοῦ σώματος ἐπιδείκνυσιν· ἢ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων τὰ αὐτὰ μὲν καὶ αὕτη παρέχει, πλὴν οὔτε αἰεὶ οὔτε ἐπὶ πάντων οὔτε διαρκῇ οὔτε τέλει οὔτε ἀναφαίρετα τὰ ἀγαθὰ δίδωσι, τρόπῳ τε παρισωμένῳ τῆς ἐπιφανείας ἐπιλάμπει· ἢ δὲ τῶν ἀγγέλων ἔτι μεριστὰ μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ δωρεῖται διηρημένως, καὶ τὴν ἐνέργειαν δι' ἧς ἐπιφαίνεται πολὺ λειπομένην ἔχει τοῦ συνειληφότος αὐτὴν ἐν ἑαυτῷ τελείου φωτός· ἢ δὲ τῶν δαιμόνων βαρεῖ μὲν τὸ σῶμα καὶ νόσοις κολάζει, καθέλκει δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἐπὶ τὴν φύσιν, σωμάτων δὲ καὶ τῆς συγγενοῦς τοῖς σώμασιν αἰσθήσεως οὐκ ἀφίστησι, τοὺς δ' ἐπὶ τὸ πῦρ σπεύδοντας κατέχει περὶ τὸν τῆδε τόπον, τῶν δὲ τῆς εἰμαρμένης δεσμῶν οὐκ ἀπολύει· ἢ δὲ τῶν ἡρώων παραπλήσια μὲν ἔχει τὰ ἄλλα πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων, ἰδιάζει δ' ἐν τῷ καὶ πρὸς ἔργα τινὰ γενναῖα καὶ μεγάλα ἀνεγείρειν· ἢ δὲ τῶν ἀρχόντων αὐτοπτική δεῖξις

περικόσμια μὲν ἀγαθὰ τῶν περικοσμίων δίδωσι καὶ τὰ τοῦ βίου πάντα πράγματα, ὑλικά δὲ ἡ τῶν ὑλικῶν ὀρέγει καὶ ὅσα χθόνιά ἐστιν ἔργα· ἀλλὰ μὴν ἢ γε τῶν ψυχῶν θεὰ τῶν μὲν ἀχράντων καὶ ἐν ἀγγέλων τάξει ἰδρυμένων ἀναγωγὸς ἐστὶ καὶ ψυχῆς σωτήριος, ἐπ’ ἐλπίδι τε ἱερᾷ ἐκφαίνεται, καὶ ὧν ἡ ἐλπίς ἡ ἱερὰ ἀντιποιεῖται ἀγαθῶν τούτων παρέχει τὴν δόσιν· ἡ δὲ τῶν ἐτέρων καταγωγὸς ἐπὶ τὴν γένεσιν ὑπάρχει, φθείρει τε τοὺς τῆς ἐλπίδος καρπούς καὶ παθῶν πληροῖ προσηλούντων τοὺς θεωροῦντας τοῖς σώμασιν. Καὶ μὴν τῆς γε τάξεως, ἣν οἱ ὀρώμενοι ἔχουσι, γίγνεται ἐν ταῖς αὐτοψίαις ἐπίδειξις, τῶν μὲν θεῶν θεοὺς ἢ ἀγγέλους ἔχόντων περὶ ἑαυτοὺς, τῶν δ’ ἀρχαγγέλων προπομποὺς ἀγγέλους ἢ σὺν ἑαυτοῖς συντεταγμένους ἢ κατόπιν ἐπομένους ἢ ἄλλην τινὰ δορυφορίαν πολλὴν ἀγγέλων περὶ ἑαυτοὺς παραβαλλομένων, ἀγγέλων δὲ τὰ οἰκεῖα ἔργα τῆς τάξεως ἐφ’ ἧς ἐπιβεβήκασι συνεπιδεικνύντων, τῶν δ’ ἀγαθῶν δαιμόνων τὰ σφέτερα δημιουργήματα καὶ ἀγαθὰ, ἃ δωροῦνται, συνθεωρεῖσθαι παρεχόντων, τῶν δὲ τιμωρῶν δαιμόνων τὰ εἶδη τῶν τιμωριῶν ἐμφαινόντων, τῶν δ’ ἄλλων ὅπως οὖν πονηρῶν θηρία τινὰ βλαβερά καὶ αἰμοβόρα καὶ ἄγρια περικειμένων, ἀρχόντων δὲ μοίρας τινὰς κοσμικὰς μεθ’ ἑαυτῶν ἐπιδεικνύοντων, τῶν δ’ ἄλλων ἀρχόντων τὴν ἀταξίαν καὶ πλημμέλειαν τῆς ὕλης ἐφελκομένων· ψυχῆς δὲ τῆς μὲν ὅλης καὶ ἐν οὐδενὶ τῶν κατὰ μέρος εἶδει κατεχομένης, πῦρ ὁρᾶται ἀνείδεον περὶ ὅλον τὸν κόσμον ἐνδεικνύμενον τὴν ὅλην καὶ μίαν καὶ ἄτομον καὶ ἀνείδεον τοῦ παντὸς ψυχὴν· τῆς δ’ ἀποκεκαθαρμένης πύριος ὁ τύπος βλέπεται καὶ ἄχραντον καὶ ἀμιγὲς τὸ πῦρ, τό τε ἐγκραδιαῖον αὐτῆς φῶς καὶ τὸ εἶδος καθαρὸν καὶ ἐδραῖον ὁρᾶται, καὶ μετὰ τοῦ ἀναγωγοῦ ἡγεμόνος ἀκολουθεῖ τῇ ἀγαθῇ θελήσει χαίρουσα, καὶ αὐτὴ τὴν οἰκεῖαν ἑαυτῇ τάξιν ἐπὶ τῶν ἔργων ἐκφαίνουσα· ἡ δὲ κάτω νεύουσα δεσμῶν καὶ κολάσεων ἐπισύρεται σημῖα, ὑλικῶν τε πνευμάτων βρίθει συστάσεσι, καὶ ταραχαῖς ὕλης ἀνωμάλοις κατέχεται, δαιμόνων τε γενεσιουργῶν ἐπιστασίας ὁρᾶται προστησαμένη πρὸ ἑαυτῆς. ^[25]

Myst 2 7

Καὶ συλλήβδην φάναι, πάντα τὰ γένη ταῦτα τὰς οἰκεῖας τάξεις ἐπιδείκνυσιν ἅμα μεθ’ ἑαυτῶν· ἤδη τοίνυν καὶ τὰς χώρας ἃς εἰλήχασι καὶ τὰς λήξεις ἐν αἷς ἐνοικοῦσι παραδεικνύουσιν, ἄεριον μὲν πῦρ οἱ ἄεριοι, χθόνιον δὲ καὶ μελάντερον οἱ χθόνιοι, λαμπρότερον δ’ οἱ οὐράνιοι ἐπιδεικνύοντες ἐν αὐτοῖς δὲ τούτοις τοῖς τρισὶν ὅροις τριπλᾶς τάξεις, ἀρχῆς καὶ μεσότητος καὶ τέλους, ὅλα τὰ γένη κατενείματο, τὰ μὲν τῶν θεῶν τὰ ἀκρότατα καὶ καθαρώτατα αἷτια τῆς τριπλῆς τάξεως ταύτης ἐπιδεικνύοντα, τὰ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων <..., τὰ δὲ τῶν ἀγγέλων> ὡς ἐκδιδόμενα ἀπὸ τῶν ἀρχαγγέλων, ὑπηρετικά δὲ τούτοις τὰ τῶν δαιμόνων ἐπιφανόμενα καὶ τὰ τῶν ἡρώων διακονικὰ ὡσαύτως, οὐ μέντοι κατὰ τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας τοῖς δαίμοσιν, ἀλλὰ καθ’ ἐτέρας αὐτῶν καὶ διαφερούσας· τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων ὡς ἔχουσι τὴν ἐπιβάλλουσαν ἑαυτοῖς ἢ περὶ τὸν κόσμον ἢ τὴν ὕλην ἐπιστασίαν· τὰ δὲ τῶν ψυχῶν ὡς πάντα ἔσχατα τῶν κρειττόνων· ὅθεν δὴ καὶ τόπους μεθ’ ἑαυτῶν συμφαίνει τὰ πρῶτα τοὺς πρώτους καὶ τὰ δευτέρα τοὺς δευτέρους ἐν ἐκάστω τῶν τριῶν τούτων, καὶ τὰ ἄλλα ὡς ἕκαστα διατέτακται. ^[45]

Myst 2 8

Καὶ μὴν τὴν γε λεπτότητα τοῦ φωτὸς οἱ μὲν θεοὶ τοσαύτην ἐπιλάμπουσιν ὡς μὴ δύνασθαι χωρεῖν αὐτὴν τοὺς τοῦ σώματος ὀφθαλμούς, ἀλλὰ καὶ ταὐτὸ πάσχειν τῶν ἰχθύων τοῖς ἀπὸ θολερᾶς καὶ παχείας ὑγρότητος εἰς ἀέρα λεπτὸν καὶ διαφανῆ ἀνασπωμένοις. Καὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι οἱ θεωροὶ τοῦ θείου πυρός, οὐ δυνάμενοι τὴν λεπτότητα τοῦ θείου πυρὸς ἀναπνεῖν, ὀλιγοδρανοῦσιν, ὡς ἰδεῖν φαίνονται, καὶ τοῦ συμφύτου πνεύματος ἀποκλείονται. Ἀρχάγγελοι δ’ οὐκ ἀνεκτὴν μὲν εἰς τὸ ἀναπνεῖν οὐδ’ αὐτοὶ τὴν καθαρότητα ἀποστίλβουσιν, οὐ μὴν ὁμοίως γε ἀφόρητον τοῖς κρείττοσιν. Αἱ δὲ τῶν ἀγγέλων παρουσίαι φορητὴν τοῦ ἀέρος τὴν κρᾶσιν ἐπιτελοῦσιν, ὥστε δύνασθαι αὐτὴν καὶ τοῖς θεουργοῖς συνάπτεσθαι. Ἐπὶ δὲ τῶν δαιμόνων οὐδὲν ὁ ὅλος ἀήρ συμπάσχει, οὐδ’ ὁ περὶ αὐτοὺς περικείμενος γίγνεται λεπτότερος, οὐδὲ φῶς προτρέχει εἰς ὅπερ προλαβὸν καὶ προκατασχὸν τὸν ἀέρα τὸ ἑαυτῶν εἶδος ἐκφαίνουσιν· οὐδὲ

περὶ αὐτοὺς αὐγὴ τις περιλάμπει τὰ πανταχόθεν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἡρώων γῆς μὲν μέρη τινὰ συγκινεῖται καὶ ψόφοι περιηχοῦσιν· ὁ δ' ὅλος ἀήρ οὐ γίγνεται λεπτότερος οὐδὲ ἀσύμμετρος τοῖς θεουργοῖς, ὥστε δύνασθαι αὐτὸν χωρεῖν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀρχόντων περιβολὴ μὲν πλεόνων φασμάτων περιθεῖ δυσανάσχετος, ἥτοι κοσμικὴ ἢ περιγίγιος, οὐ μὴν ὑπερκόσμιός γε λεπτότης οὐδ' ἡ τῶν ἄκρων στοιχείων παραγίγνεται. Ταῖς δὲ ψυχικαῖς ἐπιφανείαις συγγενὴς μᾶλλον ἐστὶν ὁ φαινόμενος ἀήρ, καὶ δέχεται αὐτῶν τὴν περιγραφὴν ἐν ἑαυτῷ συνηρημένος πρὸς αὐτάς. Τελευταῖον τοίνυν αἱ τῶν καλούντων τῆς ψυχῆς διαθέσεις ἐπὶ μὲν τῆς ἐπιφανείας τῶν θεῶν παθῶν ἐξηλλαγμένην καὶ ὑπερέχουσιν παραδέχονται τὴν τελειότητα ἐνέργειάν τε κρείττονα παντελῶς, καὶ θεῖον ἔρωτα καὶ εὐφροσύνην ἀμήχανον ὅσην μεταλαγχάνουσιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀρχαγγέλων ἄχραντον κατάστασιν νοεράν τε θεωρίαν καὶ δύναμιν ἄτρεπτον παραλαμβάνουσιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀγγέλων τὴν κατὰ λόγον σοφίαν καὶ ἀλήθειαν ἀρετὴν τε καθαρὰν καὶ βεβαίαν γινώσιν καὶ τάξιν σύμμετρον μεταλαγχάνουσιν· ὅταν δὲ τοὺς δαίμονας θεωρῶσιν, ὄρεξιν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φύσεως ἐπιθυμίαν τῶν τε καθ' εἰμαρμένην ἔργων ἀποπλήρῳσιν, δύνάμιν τε ἀποτελεσματικὴν τῶν τοιούτων πράξεων παραδέχονται· ἔαν δὲ τοὺς ἥρωας, ἄλλα τε τοιαῦτα ἦθι ἀποφέρονται, καὶ τῶν διατεινόντων εἰς τὴν κοινωνίαν ψυχῶν πολλὰ σπουδάσματα μεταλαμβάνουσιν· ἥνίκα δ' ἂν τοῖς ἄρχουσιν ἐνάπτωνται, κοσμικὰς κινήσεις ἢ ἐνύλους τῇ ψυχῇ συγκινουῦνται. ^[15]

Myst 2 9 Μετὰ δὲ τῆς θεάς τῶν ψυχῶν γενεσιουργοὺς ἐφέσεις καὶ συμφυεῖς ἐπιστάσις κομίζονται ἔνεκα τῆς τῶν σωμάτων ἐπιμελείας, ἄλλα τε ὅσα τούτων ἐστὶν ἐχόμενα. Σὺν δὲ τούτοις ἡ μὲν τῶν θεῶν ἐπιφάνεια ἀλήθειαν παρέχει καὶ δύνάμιν, ἔργων τε κατορθώσεις καὶ δόσεις ἀγαθῶν τῶν μεγίστων, ἡ δὲ τῶν ἄλλων τὰ σύμμετρα ἐπὶ τῆς ἐκάστων τάξεως οἰκείως ἕκαστα χορηγεῖ· οἷον ἡ τῶν ἀρχαγγέλων ἀλήθειαν, οὐχ ἀπλῶς περὶ πάντων ἀλλὰ διωρισμένως ἐπὶ τινων, καὶ ταύτην οὐκ αἰεὶ ἀλλὰ ποτέ, οὐδ' ἀδιορίστως πρὸς ἅπαντας ἢ πανταχοῦ ἀλλὰ διωρισμένως ὡδὶ ἢ πρὸς τόδε τι δίδωσι, δύνάμιν τε ὡσαύτως οὐ συλλήβδην πάντων οὐδ' ἀδιακρίτως αἰεὶ οὐδὲ πανταχοῦ, ἀλλὰ ποτέ καὶ ποὺ συλλαμβάνει. Ἡ δὲ τῶν ἀγγέλων τούτων ἔτι μᾶλλον ἀπομερίζει τὰς αἰεὶ ἐπὶ τὸ ἔλαττον ἀφοριζομένας περιγραφὰς ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν δόσει. Ἡ δὲ τῶν δαιμόνων οὐκέτι τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ δωρεῖται, ἀλλ' ἥτοι τὰ τοῦ σώματος ἢ τῶν τῷ σώματι προσηκόντων, καὶ ταῦτα ὅποταν ἢ τοῦ κόσμου τάξις ἐπιτρέπη. Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἡ τῶν ἡρώων παρέχει τὰ δεύτερα καὶ τρίτα ἀγαθὰ, στοχαζομένη καὶ τῆς τῶν ψυχῶν περιγίγιος καὶ περικοσμίου πολιτείας ὅλης. Ἡ δὲ τῶν ἀρχόντων κοσμικὰ μὲν ἢ ἑτέρα καὶ τὰ τοῦ βίου πάντα δωρεῖται, ἡ δ' ἑτέρα καὶ ὑποδεεστέρα τῶν ἐνύλων οὐκ ὀλίγα παρέχει πλεονεκτήματα. Ψυχαὶ δ' ἐπιφαινόμεναι τὰ πρὸς τὸν ἀνθρώπινον βίον συμβαλλόμενα τοῖς θεωροῖς προξενοῦσιν. Καὶ οὕτως ἡμῖν κατὰ τὴν οἰκείαν ἐκάστων τάξιν καὶ ἡ ἀπ' αὐτῶν δόσις οἰκείως διακέκριται, συγγενῇ τε εἴληφε τὴν ὅλην ἀπόκρισιν περὶ ὧν ἐν ταῖς ἐπιφανείαις αὐτῶν ἐπεζήτησας. Τοσαῦτα δὲ οὖν ἡμῖν καὶ περὶ τούτων εἰρήσθω. Ἄ δ' αὐτὸς ἡμῖν συνεισφέρεις εἰς τὴν περὶ τούτων διάγνωσιν, εἴτε ὡς οἰκείαν γνῶμην ἀποφαινόμενος εἴτε ὡς παρ' ἄλλων ἀκούσας, οὐκ ἔστιν ἀληθὴ οὐδ' ὀρθῶς λεγόμενα. ^[45]

Myst 2 10 Λέγεις μὲν γὰρ τὸ περιαιτολογεῖν καὶ τὸ ποιὸν φάντασμα φαντάζειν κοινὸν εἶναι θεοῖς καὶ δαίμοσι καὶ τοῖς κρείττοσι γένεσιν ἅπασιν. Τὸ δ' οὐκ ἔστι τοιοῦτον ὅποιον ὑπολαμβάνεις· διδασκῇ μὲν γὰρ τῆς οἰκείας οὐσίας θεὸς καὶ ἄγγελος καὶ δαίμων ἀγαθὸς χρῆται πρὸς ἄνθρωπον· προσθήκη δὲ μείζονι ἐν τοῖς λόγοις τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως ἢ τῶν οἰκείων ἀγαθῶν οὐδαμῶς χρῆται· ἢ τε γὰρ ἀλήθεια συνυπάρχει τοῖς θεοῖς, ὥσπερ καὶ ἡλίῳ τὸ φῶς κατ' οὐσίαν συνυφέστηκεν· καὶ ἅμα οὐδενὸς ἐνδεᾶ τὸν θεόν φαμεν εἶναι κάλλους οὐδέ τινος ἀρετῆς ἢν οἷόν τ' ἐστὶ διὰ λόγων αὐτῷ προσθεῖναι. Καὶ μὴν οἷ γε ἄγγελοι καὶ δαίμονες ἀπὸ θεῶν αἰεὶ παραλαμβάνουσι τὴν ἀλήθειαν· ὥστε οὐδὲν οὐδέποτε παρὰ ταύτην λέγουσι, τέλειόι τε ὄντες

κατὰ τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἐκάτεροι οὐδὲν αὐτῇ προσθεῖναι πλεῖον εἰς δοξολογίαν δύνανται. Πότε οὖν συμβαίνει τὸ λεγόμενον ὑπὸ σοῦ ἀπατηλόν, τὸ τῆς περιουτολογίας; ἡνίκα ἂν ἀμάρτημά τι συμβαίνει περὶ τὴν θεωργικὴν τέχνην, καὶ μὴ οἷα δεῖ τὰ αὐτοπτικὰ ἀγάλματα ἀλλ' ἕτερα ἂνθ' ἐτέρων ἀπαντήσῃ· τότε γὰρ ὑποδύμενα τὰ καταδεέστερα τὸ τῶν σεμνοτέρων τάξεων σχῆμα, προσποιεῖται ἐκεῖνο εἶναι ὅπερ ὑποδέδυκε, καὶ ἐνταῦθα ἀλαζόνας προίεται λόγους καὶ μεζύονας τῆς παρούσης αὐτοῖς δυνάμεως. Ἄτε γὰρ οἷμαι τῆς πρώτης ἀρχῆς κιβδήλου παραφυομένης πολὺ τὸ ψεῦδος ἐκ τῆς παρατροπῆς ἐπιρρεῖ, ὃ δεῖ δὴ τοὺς ἱερέας καταμανθάνειν ἀπὸ τῆς ὅλης τάξεως ἐν τοῖς φάσμασιν, ἣν οὐ τηροῦντα διελέγχεται, καὶ ἀποδοκιμάζειν αὐτῶν τὴν πεπλασμένην προσποίησιν, ὡς οὐδαμῶς ὑπάρχουσιν ἀληθινῶν καὶ ἀγαθῶν πνευμάτων. Οὐδὲ δεῖ τὰ ἀμαρτήματα παραφέρειν ἐν τῇ ἀληθινῇ κρίσει τῶν ὄντων· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἢ τεχνῶν ἀφ' ὧν διασφάλλονται τὰ ἐν αὐτοῖς ἔργα δοκιμάζομεν. Μὴ τοίνυν μὴδ' ἐνταῦθα τὰ μόλις καὶ διὰ μυρίων ἀγώνων κατορθούμενα ἀπὸ τῶν ἐξ ἐπιδρομῆς ἀμαθῶς ἐπιπηδόντων τῇ θεαγωγίᾳ χαρακτηρίζε· πλέον δὲ θάτερον ἀποφαίνου περὶ αὐτῶν. Εἰ γὰρ τὰ ἀποπίπτοντα ἔργα τῆς αὐτοφανοῦς δείξεως τοιαῦτά ἐστιν οἷα σὺ λέγεις ἀλαζονικὰ καὶ ψευδῆ, τὰ τῶν ἀληθινῶν ἀθλητῶν περὶ τὸ πῦρ γνήσιά τέ ἐστι καὶ ἀληθινά. Ὡς περ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὰ ἀρχικὰ πρώτως ἀφ' ἑαυτῶν ἄρχεται, καὶ ἑαυτοῖς παρέχει ὅπερ τοῖς ἄλλοις ἐνδίδωσιν, οἷον ἐν οὐσίᾳ ἐν ζωῇ ἐν κινήσει, οὕτω καὶ τὰ τὴν ἀλήθειαν χορηγοῦντα πᾶσι τοῖς οὖσι περὶ ἑαυτῶν πρώτως ἀληθεύει, καὶ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν προηγουμένως ἀναφαίνει τοῖς θεωροῦσι· διόπερ δὴ καὶ τὸ αὐτοπτικὸν πῦρ τοῖς θεωργοῖς ἐπιδείκνυσιν. ^[45]

Myst 2 10 (58) Οὐ γὰρ θερμότητος ἔργον ψύχειν, οὐδὲ φωτὸς τὸ ἐπισκοτεῖν ἢ ἀποκρύπτειν τι τῶν ὄντων, οὐδ' ἄλλου οὐδενὸς τῶν κατ' οὐσίαν ὁτιοῦν διαπραττομένων πάρεστιν ἄμα καὶ ἡ τοῦ ἐναντίου ἔργου δύναμις· ἀλλὰ τὰ μὴ φύσιν ἔχοντα καὶ τὰ ἐναντία τοῖς κατ' οὐσίαν ὑπάρχουσι, ταῦτα ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία δύναται ἢ τῷ κακῷ περιπίπτειν πέφυκεν. Ταῦτά τοίνυν καὶ περὶ τῶν φαντασμάτων ἐροῦμεν. Εἰ γὰρ ταῦτα αὐτὰ μὲν οὐκ ἔστι τἀληθῆ, τοιαῦτα δ' ἕτερα οἷάπερ ὑπάρχει τὰ ὄντα, οὐκ ἔστι δὴπου ἐν τοῖς αὐτοφανεσὶ πνεύμασι, φαντάζεται δ' εἶναι τοιαῦτα οἷάπερ αὐτὰ ἀληθῆ· μετέχει δὲ καὶ ταῦτα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, ὥς περ τὰ ἐν τοῖς εἰδώλοις φαινόμενα εἶδη τοιαῦτά ἐστι· καὶ οὕτω διακένως ἔλκει τὴν διάνοιαν περὶ ἃ οὐδ' ὁτιοῦν τῶν κρειττόνων ἔσται γενῶν, ἐν δὲ ταῖς ἀπατηλαῖς ἔσται καὶ αὐτὰ παρατροπαῖς· τὸ γὰρ μίμημα τοῦ ὄντος καὶ τὸ ἀμυδρῶς εἰκαζόμενον καὶ τὸ ἀπάτης αἴτιον γιγνόμενον οὐδενὶ τῶν ἀληθινῶν καὶ ἐναργῶς ὄντων γενῶν προσήκει· ἀλλ' αὐτὰς μὲν οἱ θεοὶ καὶ οἱ τοῖς θεοῖς ἐπόμενοι τὰς ἀληθινὰς ἑαυτῶν εἰκόνας ἀποκαλύπτουσιν, φαντάσματα δ' αὐτῶν οἷα τὰ ἐν ὕδασι ἢ ἐν κατόπτροις μεμηχανημένα οὐδαμῶς προτείνουσιν. Τίνος γὰρ ἂν καὶ ἔνεκα ταῦτα ἐπιδείξειαν; πότερον ἔνδειγμα φέροντα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας καὶ δυνάμεως; ἀλλὰ ταῦτά γε τοῦ παντὸς ἐνδεῖ, πλάνης γὰρ καὶ ἀπάτης αἴτια γίγνεται τοῖς πιστεύουσι καὶ ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς γνώσεως τῶν θεῶν ἀποσπᾶν τοὺς θεωροῦντας. Ἀλλ' ἵνα τι χρήσιμον παράσχη τοῖς ἐποπεύουσιν αὐτά; καὶ τί ἂν ποτε γένοιτο ἀπὸ τοῦ ψεύδους ὠφέλιμον; ἀλλ' εἰ μὴ τοῦτο, φύσιν ἔχει τὸ θεῖον φαντάσματα προτείνειν ἀφ' ἑαυτοῦ; καὶ πότε ἂν τὸ μόνιμον καὶ ἰδρυμένον ἐν ἑαυτῷ γένος καὶ τὸ τῆς οὐσίας καὶ ἀληθείας αἴτιον εἰς ἀλλοτρίαν ἔδραν μίμημα ἂν τι ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπατηλὸν ἐμποιήσειεν; οὐδαμῶς ἄρα θεὸς οὔτε αὐτὸς ἑαυτὸν μεταβάλλει εἰς τὰ φαντάσματα, οὔτε ἀφ' ἑαυτοῦ ταῦτα ἐν ἄλλοις προτείνει, τὰ δ' ἀληθῆ ἐν τοῖς ἀληθέσιν ἤθεσι τῶν ψυχῶν ἐλλάμπει· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ οἱ τῶν θεῶν συνοπαδοὶ ζηλωταὶ τῆς τῶν θεῶν εἰσιν αὐτοπτικῆς ἀληθείας. Ὁ δὲ νῦν λέγεις, ὡς κοινόν ἐστι <τὸ> τῆς εἰδωλοποιίας καὶ τῆς περιουτολογίας θεῶν καὶ δαιμόνων καὶ τῶν ἄλλων, συμφύρει πάντα τὰ τῶν κρειττόνων γένη ἐν ἀλλήλοις, καὶ οὐδ' ἡντιοῦν αὐτῶν ἀπολείπει διαφορὰν πρὸς ἄλληλα· ἔσται γὰρ αὐτοῖς οὕτω κοινὰ πάντα, καὶ οὐδὲν τοῖς ὑπερέχουσιν ἀποδοθήσεται ἐξάρετον. Ἐνεστί δ' οὖν καὶ

δικαιότερον πρὸς σὲ ἀντιλέγειν· τί δὴ οὖν ἔσται κρεῖττον τὸ τῶν θεῶν γένος παρὰ τὸ τῶν δαιμόνων; ἀλλ' οὐτ' ἔχει κοινότητα ταῦτα τὰ γένη, οὔτε φανταστική ἐστὶν αὕτη, οὔτε ἀπὸ τῶν τελευταίων καὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις πταισμάτων τὰ πρῶτα καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ἀληθῆ ἀποτυπώματα ἀναλογίζεσθαι προσήκει. ^[95]

Myst 2 10 ⁽¹⁸⁰⁾ Οὕτως ἂν τις καὶ περὶ τούτων δοξάζων τυγχάνοι τοῦ προσήκοντος καὶ τοῖς θείοις κεχαρισμένου. Τὰ δ' ἐφεξῆς ἐν οἷς τὴν περὶ τούτων ἄγνοιαν καὶ ἀπάτην, ἀνοσιουργίαν καὶ ἀκαθαρσίαν νενόμικας, προτρέπεις τε ἡμᾶς ἐπὶ τὴν ἀληθῆ περὶ αὐτῶν παράδοσιν, ἔχει μὲν οὐδεμίαν ἀμφισβήτησιν, ἀλλ' ὁμολογεῖται παρὰ πᾶσιν ὡσαύτως. ^[5]

Myst 2 11 Τίς γὰρ οὐκ ἂν συγχωρήσειεν ἐπιστήμην τυγχάνουσαν τοῦ ὄντος οἰκειοτάτην εἶναι [τῆς θείας αἰτίας] θεοῖς, τὴν δ' ἄγνοιαν τὴν ὑποφερομένην εἰς τὸ μὴ ὂν πορρωτάτω τῆς θείας αἰτίας τῶν ἀληθῶν εἰδῶν ἀποπίπτειν; Ἀλλ' ἐπεὶ οὐχ ἱκανῶς εἴρηται, προσθήσω τὸ ἐλλείπον· καὶ διότι φιλοσόφως μᾶλλον καὶ λογικῶς ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὴν ἐνεργὸν τῶν ἱερέων τέχνην τὸν ἀπολογισμὸν ποιεῖται, διὰ τοῦτο οἶμαι δεῖν θεωρητικώτερον εἰπεῖν τι περὶ αὐτῶν. Ἐστω μὲν γὰρ ἡ ἄγνοια καὶ ἀπάτη πλημμέλεια καὶ ἀσέβεια, οὐ μὴν διὰ τοῦτο ψευδῆ ποιεῖ καὶ τὰ οἰκείως τοῖς θεοῖς προσφερόμενα καὶ τὰ θεῖα ἔργα, οὐδὲ γὰρ ἡ ἔννοια συνάπτει τοῖς θεοῖς τοὺς θεωρούς· ἐπεὶ τί ἐκώλυε τοὺς θεωρητικῶς φιλοσοφοῦντας ἔχειν τὴν θεωρητικὴν ἔνωσην πρὸς τοὺς θεοὺς; νῦν δ' οὐκ ἔχει τό γε ἀληθὲς οὕτως· ἀλλ' ἡ τῶν ἔργων τῶν ἀρρήτων καὶ ὑπὲρ πᾶσαν νόησιν θεοπρεπῶς ἐνεργουμένων τελεσιουργία ἢ τε τῶν νοουμένων τοῖς θεοῖς μόνον συμβόλων ἀφθέγκτων δύναμις ἐντίθησι τὴν θεωρητικὴν ἔνωσην. Διόπερ οὐδὲ τῷ νοεῖν αὐτὰ ἐνεργοῦμεν· ἔσται γὰρ οὕτω νοερά αὐτῶν ἡ ἐνέργεια καὶ ἀφ' ἡμῶν ἐνδιδομένη· τὸ δ' οὐδέτερόν ἐστιν ἀληθές. Καὶ γὰρ μὴ νοούντων ἡμῶν αὐτὰ τὰ συνθήματα ἀφ' ἑαυτῶν δρᾷ τὸ οἰκεῖον ἔργον, καὶ ἡ τῶν θεῶν, πρὸς οὓς ἀνήκει ταῦτα, ἄρρητος δύναμις αὐτῇ ἀφ' ἑαυτῆς ἐπιγιγνώσκει τὰς οἰκείας εἰκόνας, ἀλλ' οὐ τῷ διεγείρεσθαι ὑπὸ τῆς ἡμετέρας νοήσεως· οὐδὲ γὰρ ἔχει φύσιν τὰ περιέχοντα ὑπὸ τῶν περιεχομένων οὐδὲ τὰ τέλεια ὑπὸ τῶν ἀτελῶν οὐδ' ὑπὸ τῶν μερῶν τὰ ὅλα ἀνακινεῖσθαι. Ὅθεν δὴ οὐδ' ὑπὸ τῶν ἡμετέρων νοήσεων προηγουμένως τὰ θεῖα αἵτια προκαλεῖται εἰς ἐνέργειαν· ἀλλὰ ταύτας μὲν καὶ τὰς ὅλας τῆς ψυχῆς ἀρίστας διαθέσεις καὶ τὴν περὶ ἡμᾶς καθαρότητα ὡς συναίτια ἄττα προϋποκεῖσθαι χρή, τὰ δ' ὡς κυρίως ἐγείροντα τὴν θεῖαν βούλησιν αὐτὰ τὰ θεῖα ἐστὶ συνθέματα· καὶ οὕτω τὰ τῶν θεῶν αὐτὰ ὑφ' ἑαυτῶν ἀνακινεῖται, ὑπ' οὐδενὸς τῶν ὑποδεεστέρων ἐνδεχόμενά τινα εἰς ἑαυτὰ ἀρχὴν τῆς οἰκειᾶς ἐνεργείας. Ταῦτα δὴ τοῦδε ἔνεκα ἀπεμήκυνα, ὅπως μὴ νομίζης ἀφ' ἡμῶν εἶναι τὸ πᾶν κύρος τῆς ἐν ταῖς θεωργίαις ἐνεργείας, μὴδ' ἐν ταῖς ἐννοίαις ταῖς ἡμετέραις ἀληθῶς διακειμέναις ὑπολάβῃς καὶ τὸ ἀληθὲς αὐτῶν ἔργον κατορθοῦσθαι, μὴδ' ἐν τῇ ἀπάτῃ διαψεύδεσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἐὰν γνῶμεν τὰ ἐκάστῳ γένει παρακολουθοῦντα ἴδια, ἥδη καὶ τετυχήκαμεν αὐτῶν τῆς ἐπὶ τῶν ἔργων ἀληθείας. Ἀλλ' οὐκ ἄνευ μὲν τοῦ γνῶναι παραγίγνεται ποτε ἡ δραστική ἔνωσις, οὐ μὴν ἔχει γε πρὸς αὐτὴν ταυτότητα· ὥστε οὐδ' ἡ καθαρότης ἡ θεῖα διὰ τῆς ὀρθῆς γνώσεως, ὥσπερ ἡ τοῦ σώματος διὰ τῆς ἀγνείας, ἀλλὰ καὶ τοῦ γιγνώσκειν μᾶλλον ὑπερήνεται αὕτη καὶ ἀποκεκάθαρται. ^[45]

Myst 2 11 ⁽⁵³⁾ Οὐδ' ἄλλο τοίνυν οὐδὲν τῶν ἐν ἡμῖν τοιοῦτον ὑπάρχον, ὅποια τὰ ἀνθρώπινα, συνεργεῖ τι πρὸς τὸ τέλος τῶν θείων πράξεων. Δέχου δὴ καὶ τοῦτο ἐν παρέργῳ μὲν εἰρημένον, πρὸς ὅλην δὲ τὴν ἐπίνοιαν τὴν σὴν περὶ τῆς θεωρητικῆς τέχνης ἱκανῶς ἐνιστάμενον. Τῆς δ' αὐτῆς ἔχεται τούτοις δυνάμεως κάκεῖνα ἐν οἷς ὅσιον καὶ ὠφέλιμον εἶναι νενόμικας τὴν περὶ θεῶν ἐπιστήμην, καὶ τὸ μὲν τῆς ἀγνοίας τῆς περὶ τῶν τιμίων καὶ καλῶν σκοτός καλεῖς, φῶς δὲ τὸ τῆς γνώσεως καὶ τὸ μὲν ἐμπλῆσαι τίθεσαι πάντων κακῶν τοὺς ἀνθρώπους δι' ἀμαθίαν καὶ τόλμαν, τὸ δ' αἴτιον ἡγῇ πάντων ἀγαθῶν. Καὶ γὰρ πάντα πρὸς ταῦτο τείνει τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις, τετύχηκέ τε λόγου τοῦ προσήκοντος μετ' ἐκείνων. Δεῖ τοίνυν ταῦτα μὲν παραλιπεῖν, ἐπὶ δὲ τὰς περὶ τῆς

μαντικῆς ζητήσεις μετελθεῖν, καὶ ταύτας διαλυῖσαι συντόμως. Πρῶτον τοίνυν ἀπαιτεῖς διαρθρωθῆναι σοι τί τὸ γιγνόμενόν ἐστιν ἐν τῇ τοῦ μέλλοντος προγνώσει. ^[65]

Myst 3 1 Εὐθὺς οὖν ὃ ἐπιχειρεῖς μαθεῖν ἐστὶν ἀδύνατον. Οἷε γὰρ δὴ εἶναι κατὰ τὸν νοῦν τῆς ἐρωτήσεως τοιοῦτόν τι τὸ τῆς προγνώσεως οἷον γίνεσθαι, καὶ τι ἐκ τῶν ἐν τῇ φύσει κειμένων ὑπάρχειν. Τὸ δ' οὐκ ἔστιν ἐν τῶν ἐν τῷ γίνεσθαι, οὐδ' οἷον φυσικὴ τις ἀπεργάζεται μεταβολή, οὐδέ τι τέχνασμα ἐξεύρηται τοῦτο ὡς εἰς τὴν τοῦ βίου κατασκευὴν χρήσιμον μεμηχανημένον, οὐδ' ὅλως ἀνθρωπικόν ἐστι τὸ ἔργον, θεῖον δὲ καὶ ὑπερφυῆς ἄνωθέν τε ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καταπεμπόμενον, ἀγέννητόν τε καὶ αἰδίου ἀτοφυῶς προηγείται. Μέγιστον δὴ οὖν ἀλεξιφάρμακον πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἀπορήματα ἐκεῖνό ἐστι, γινῶναι τὴν ἀρχὴν τῆς μαντικῆς, ὡς οὔτε ἀπὸ σωμάτων ἐστὶν ὁρμωμένη οὔτε ἀπὸ τῶν περὶ τοῖς σώμασι παθημάτων, οὔτε ἀπὸ φύσεώς τινος καὶ τῶν περὶ τὴν φύσιν δυνάμεων, οὔτε ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης παρασκευῆς ἢ τῶν περὶ αὐτὴν ἕξεων, ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τέχνης τινὸς ἕξωθεν ἐπικτήτου περὶ τι μέρος τῶν ἐν τῷ βίῳ διαπραγματευομένης· τὸ δὲ πᾶν κύρος αὐτῆς ἀνήκει εἰς τοὺς θεοὺς καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ἐνδίδεται, θείοις τε ἔργοις ἢ σημείοις ἐπιτελεῖται, θεάματά τε ἔχει θεῖα καὶ θεωρήματα ἐπιστημονικά. Τὰ δ' ἄλλα πάντα ὡς ὄργανα ὑπόκειται τῇ ἐκ θεῶν καταπεμπομένῃ τῆς προγνώσεως δόσει, ὅσα τε περὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐστὶ καὶ τὸ σῶμα καὶ ὅσα ἐν τῇ φύσει τοῦ παντὸς ἢ ταῖς ἰδίαις ἐκάστων φύσεσιν ἐνυπάρχει· ἔνια δὲ ὡς ἐν ὕλης τάξει προϋπόκειται, ὅσα τόπων ἢ ἄλλων τινῶν ἔχεται τοιούτων. Εἰ δὴ τις ἀφέμενος τῶν πρωτουργῶν αἰτίων ἐπὶ τὰς δευτερουργοὺς ὑπουργίας ἀποφέρει τὸ τῆς μαντικῆς, οἷον κινήσεις σωμάτων ἢ παθῶν μεταβολὰς ἢ γενέσεις τινὰς ἐτέρας ἢ ζωῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας ἢ λόγους ἐμψύχους ἢ φυσικοὺς τιθέμενος, νομίζει τι σαφὲς λέγειν, ἢ συμμετρίας τούτων πρὸς ἄλληλα ὡς αἰτίας ἀπολογιζόμενος ὑπολαμβάνει τὴν ἀκρίβειαν ἀποδίδοναι περὶ αὐτῆς, τοῦ παντὸς διημάρτηκεν. Ἄλλ' εἰς ὅρος ὀρθὸς καὶ μία ἀρχὴ περὶ πάντων τοιούτων, μηδαμῶς ἀναιτίως παράγειν τὴν τοῦ μέλλοντος μαντείαν ἀπὸ τῶν μηδεμίαν ἐχόντων πρόγνωσιν ἐν ἑαυτοῖς, ἀπὸ δὲ τῶν θεῶν τῶν συνεχόντων ἐν αὐτοῖς τὰ πέρατα τῆς ὅλης εἰδήσεως τῶν ὄντων, ἀπὸ τούτων θεωρεῖν μεριζομένην τὴν μαντικὴν περὶ πάντα τὸν κόσμον καὶ περὶ πάσας τὰς ἐν αὐτῷ διηρημένας φύσεις. Ἡ γὰρ τοιάδε ἀρχηγικὴ τέ ἐστιν αἰτία καὶ διαφερόντως κοινοτάτη, ἔχουσα τε ἐν ἑαυτῇ πρῶτως ἃ δίδωσι τοῖς μετέχουσιν ἑαυτῆς, καὶ μάλιστα ἀλήθειαν παρεχομένη ἥς δεῖ τῇ μαντικῇ, οὐσίαν τε καὶ αἰτίαν τῶν γιγνομένων προειληφυῖα, ἀφ' ὧν ἐξ ἀνάγκης ἐφήκει τὸ τυγχάνειν τῆς προγνώσεως ἀψεύστως. ^[45]

Myst 3 1 (50) Ἀρχὴ μὲν οὖν ἡμῖν ἔστω ἡ τοιαύτη κοινῶς περὶ πάσης τῆς μαντικῆς, ἀφ' ἧς ἔνεστι καὶ τὰ εἶδη πάντα αὐτῆς ἐπιστημονικῶς ἐξευρεῖν· ἥδη δ' αὐτῶν ἀντιλαμβάνομεθα ἐπόμενοι τοῖς ὑπὸ σοῦ προτεινομένοις ἐρωτήμασιν. Περὶ δὲ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς λέγει ταῦτα· ὅτι δὴ καθεύδοντες δι' ὀνείρων τοῖς μέλλουσι πολλάκις ἐπιβάλλομεν οὐκ ἐν ἐκστάσει μὲν γιγνόμενοι πολυκινήτῳ (ἡσυχον γὰρ κεῖται τὸ σῶμα), αὐτοῖς μέντοι γε ὡς ὕπαρ οὐκέτι παρακολουθοῦντες. ^[5]

Myst 3 2 Ταῦτα τοίνυν ἃ λέγεις συμβαίνειν εἴωθεν ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ὀνείρων καὶ τῶν ἀπὸ ψυχῆς, ἢ τῶν ἐν ἡμῖν ἐννοιῶν ἢ λόγων ἀνακινουμένων, ἢ ὅσα ἀπὸ φαντασιῶν ἐγείρεται ἢ τινων μεθημερινῶν φροντίδων· ἃ τότε μὲν ἐστὶν ἀληθῆ τότε δὲ ψευδῆ, καὶ ἐπὶ τινων μὲν τυγχάνει τοῦ ὄντος, ἐπὶ δὲ τῶν πολλῶν ἀποτυγχάνει. Οὐ μὴν οἷ γε θεόπεμπτοι καλούμενοι ὄνειροι τοῦτον γίγνονται τὸν τρόπον ὅνπερ σὺ λέγεις· ἀλλ' ἦτοι τοῦ ὕπνου ἀπολιπόντος, ἀρχομένων ἄρτι ἐγρηγορέναι, ἀκούειν πάρεστί τινος φωνῆς συντόμου περὶ τῶν πρακτέων ὑφηγουμένης, ἢ μεταξὺ τοῦ ἐγρηγορέναι καὶ καθεύδειν ὄντων ἢ καὶ παντελῶς ἐγρηγορότων αἱ φωναὶ ἀκούονται. Καὶ ποτὲ μὲν ἀναφῆς καὶ ἀσώματον πνεῦμα περιέχει κύκλῳ τοὺς κατακειμένους, ὡς ὄρασιν μὲν αὐτοῦ μὴ παρεῖναι, τὴν δ' ἄλλην συναίσθησιν καὶ παρακολουθήσιν ὑπάρχειν, ῥοιζομένου τε ἐν τῷ εἰσιέναι καὶ περικεχυμένου πανταχόθεν ἄνευ τινὸς ἐπαφῆς, θαυμαστά τε

ἔργα ἀπεργαζομένου πρὸς ἀπαλλαγὴν παθῶν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Ἄλλοτε δὲ φωτὸς ἐπιλάμπαντος λαμπροῦ καὶ ἡρεμαίου κατέχεται μὲν ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ὄψις καὶ συμμύει τε, ἀναπεπταμένη οὕσα πρότερον· αἱ δ' ἄλλαι αἰσθήσεις διεγερμέναι τυγχάνουσι, καὶ συναισθάνονται πῶς εἰς τὸ φῶς οἱ θεοὶ ἐκφαίνονται, ὅσα τε λέγουσιν ἀκούουσι καὶ ὅσα δρῶσιν ἴσασι παρακολουθοῦσαι. Τελειότερον δ' ἔτι τοῦδε θεωρεῖται, ἡνίκα ἂν καὶ ἡ ὄψις βλέπη καὶ ὁ νοῦς ἐρρωμένος ἐπακολουθῇ τοῖς δρωμένοις, κινήσῃ τε τῶν θεωρούντων συνυπάρχη. Ταῦτα δὴ οὖν τοσαῦτα ὄντα καὶ οὕτω διάφορα οὐδενὶ τῶν ἀνθρωπίνων προσέοικεν· ἀλλ' ὁ τε ὕπνος καὶ ἡ κατοχὴ τῶν ὁμμάτων καὶ ἡ κάρῳ προσεμφερὴς κατάληψις καὶ ἡ μεταξὺ τοῦ ὕπνου τε καὶ τῆς ἐγρηγόρσεως κατάστασις καὶ ἡ ἄρτι ἀνεγειρομένη ἢ ἡ παντελὴς ἐγρήγορσις πάντα θεῖα ἐστὶ καὶ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν θεῶν ἐπιτήδεια, ἀπ' αὐτῶν τε ἐπιπέμπεται τῶν θεῶν, μέρος τε τῆς θείας ἐπιφανείας καὶ τὰ τοιαῦτα προηγείται. Ἄνελε οὖν ἐκ τῶν θείων ὀνείρων, ἐν οἷς δὴ καὶ μάλιστα ἐστὶ τὸ μαντικόν, τὸ καθεύδειν ὅπως οὖν καὶ τὸ μὴ παρακολουθεῖν ὡς ὕπαρ τοῖς ἐπιφαινομένοις. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ οἷον τέ ἐστὶ τὴν ἐναργῆ παρουσίαν τῶν θεῶν τῆς ὕπαρ ἐγγιγνομένης παρακολουθήσεως ἀπολείπεσθαι· ἀλλ' εἰ χρὴ τάληθές εἰπεῖν, καὶ σαφεστέραν αὐτὴν εἶναι ἀνάγκη καὶ ἀκριβεστέραν ἐκείνης καὶ σύνεσιν ἐμποιοῦσαν τελειοτέραν. Ἄ δὴ μὴ γινώσκοντές τινες δείγματα τῶν ὄντων μαντικῶν ὀνείρων, κοινὸν δέ τινα τρόπον ἐπ' αὐτῶν ἀνθρώπινον ἐπινοοῦντες, παραπίπτουσι κατὰ συντυχίαν σπανιάκις ἐπ' αὐτῶν τῇ τοῦ μέλλοντος προγνώσει, καὶ ἐντεῦθεν εἰκότως ἀποροῦσι πῶς συνέχουσιν οἱ ὄνειροι τὸ ἀληθές.

[45]

Myst 3 2 (50) Ὁ δὲ καὶ σὲ θράττειν μοι δοκεῖ, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰ ἀληθινὰ αὐτῶν γνωρίσματα. Ἀλλὰ δεῖ στοιχεῖα ταῦτα προσθησάμενόν σε τῆς ἀληθινῆς τῶν ὀνείρων ἐπιγνώσεως ἀκολουθεῖν τοῖς ὅλοις περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς λόγοις. Λέγουσι δὲ τάδε· τῆς ψυχῆς διττὴν ἐχούσης ζωὴν, τὴν μὲν σὺν τῷ σώματι τὴν δὲ χωριστὴν παντὸς σώματος, περὶ μὲν τὸν ἄλλον βίον ἐγρηγορότες τὰ πολλὰ τῇ κοινῇ μετὰ τοῦ σώματος ζωῇ χρώμεθα, πλὴν εἴ που κατὰ τὸ νοεῖν καὶ διανοεῖσθαι τοῖς καθαροῖς λόγοις ἀφιστάμεθα ἀπ' αὐτοῦ παντάπασιν· ἐν δὲ δὴ τῷ καθεύδειν ἀπολυόμεθα παντελῶς ὥσπερ ἀπὸ τινων παρακειμένων ἡμῖν δεσμῶν, καὶ τῇ κεχωρισμένῃ τῆς γνώσεως ζωῇ χρώμεθα. [5]

Myst 3 3 Τότε δὲ οὖν, εἴτε νοερὸν εἴτε θεῖον ταῦτόν ὑπάρχον εἴτε καὶ ἐν ἐκάτερον ἰδίᾳ καθ' ἑαυτὸ ὄν, τὸ τῆς ζωῆς εἶδος ἀνεγίρεται ἐν ἡμῖν καὶ ἐνεργεῖ ἢ πέφυκεν. Ἐπειδὴ οὖν ὁ μὲν νοῦς τὰ ὄντα θεωρεῖ, λόγους δ' ἡ ψυχὴ τῶν γιγνομένων ἐν αὐτῇ πάντων περιέχει, εἰκότως δὴ κατὰ τὴν περιέχουσαν αἰτίαν τασσόμενα ἐν τοῖς προηγουμένοις αὐτῶν λόγοις προγιγνώσκει τὰ μέλλοντα. Καὶ ταύτης δ' ἔτι τελειοτέραν ποιεῖται μαντείαν, ἡνίκα ἂν τοῖς ὅλοις, ἀφ' ὧν ἀπεμερίσθη, συνάπτῃ τὰς μοίρας τῆς ζωῆς καὶ τῆς νοερᾶς ἐνεργείας· πληροῦται γὰρ ἀπὸ τῶν ὅλων τότε τῆς πάσης εἰδήσεως, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξικνεῖσθαι ταῖς ἐννοίαις τῶν περὶ τὸν κόσμον ἐπιτελουμένων. Οὐ μὴν ἀλλ' ὁπόταν γε καὶ τοῖς θεοῖς ἐνωθῇ κατὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυτον ἐνέργειαν, αὐτὰ τὰ ἀληθέστατα δέχεται τηνικαῦτα πληρώματα τῶν νοήσεων, ἀφ' ὧν ἀληθῆ μαντείαν προβάλλει· <καὶ> τῶν θείων ὀνείρων ἐντεῦθεν τὰς γνησιωτάτας ἀρχὰς καταβάλλεται. Ἀλλ' ἐὰν μὲν τὸ νοερὸν ἑαυτῆς ἡ ψυχὴ καὶ τὸ θεῖον συνυφαίνῃ τοῖς κρείττοσι, τότε καὶ τὰ φαντάσματα αὐτῆς ἔσται καθαρώτερα, ἥτοι περὶ θεῶν ἢ τῶν καθ' ἑαυτὰς ἀσωμάτων οὐσιῶν, ἢ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν περὶ τῶν εἰς ἀλήθειαν συμβαλλομένων τὴν περὶ τῶν νοητῶν. Ἐὰν δὲ τοὺς λόγους τῶν γιγνομένων ἀνάγῃ πρὸς τοὺς αἰτίους αὐτῶν θεούς, δύναμιν ἀπ' αὐτῶν προσλαμβάνει καὶ γνῶσιν ἀναλογιζομένην ὅσα τε ἦν καὶ ὅσα ἔσται, θεωρίαν τε παντὸς χρόνου ποιεῖται καὶ τῶν ἐν τῷ χρόνῳ συμβαινόντων ἐπισκοπεῖ τὰ ἔργα, τάξιν τε αὐτῶν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ ἐπανόρθωσιν τὴν προσήκουσαν μεταλαγχάνει· καὶ τὰ μὲν κεκμηκότα σώματα θεραπεύει, τὰ δὲ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως ἔχοντα παρ' ἀνθρώποις εὖ διατίθῃσι, τεχνῶν τε εὐρέσεις πολλάκις

καὶ διανομὰς τῶν δικαίων καὶ τῶν νομίμων θέσεις παραδίδωσιν. Οὕτως ἐν Ἀσκληπιοῦ μὲν τὰ νοσήματα τοῖς θείοις ὀνείροις παύεται· διὰ δὲ τὴν τάξιν τῶν νύκτωρ ἐπιφανειῶν ἢ ἱατρικὴ τέχνη συνέστη ἀπὸ τῶν ἱερῶν ὀνειράτων. Τὸ δ' Ἀλεξάνδρου στρατόπεδον πᾶν ἐσώθη, μέλλον ἄρδην νυκτὸς ἀπόλλυσθαι, Διονύσου κατ' ὄναρ ἐπιφανέντος καὶ τὴν λύσιν τῶν ἀνηκέστων παθημάτων σημῆναντος. Ἄφουτις δὲ ὑπὸ Λυσάνδρου τοῦ βασιλέως πολιορκουμένη κατὰ τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἄμμωνος πεμφθέντας ὀνείρους ἐσώθη, τὴν ταχίστην αὐτοῦ τὸν στρατὸν ἀναστήσαντος ἐκεῖθεν καὶ λύσαντος εὐθέως τὴν πολιορκίαν. ^[45]

Myst 3 3 (50) Καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον ἐπεξιόντι μηνύειν, τῶν καθ' ἡμέραν αἰεὶ συμπιπτόντων κρείττονα τοῦ λόγου τὴν ἐνάργειαν παρεχομένων; Ταῦτα μὲν οὖν ἐξαρκεῖ εἰρῆσθαι περὶ τῆς καθ' ὕπνον θείας μαντικῆς, τίς τέ ἐστι καὶ πῶς γίνεταί καὶ ὅσον παρέχεται τοῖς ἀνθρώποις τὸ ὄφελος· φῆς δὲ δὴ ὡς ἐπιβάλλουσι καὶ δι' ἐνθουσιασμοῦ καὶ θεοφορίας πολλοὶ τῷ μέλλοντι, ἐγρηγορότερες μὲν, ὡς ἐνεργεῖν καὶ κατ' αἴσθησιν, αὐτοῖς δὲ πάλιν οὐ παρακολουθοῦντες ἢ οὔτι γε ὡς πρότερον παρακολουθοῦντες ἑαυτοῖς. ^[5]

Myst 3 4 Βούλομαι δὴ καὶ ἐν τούτοις τὰ τεκμήρια τῶν ὀρθῶς κατεχομένων ὑπὸ τῶν θεῶν παραδειξάιν· εἰ γὰρ τὴν ἑαυτῶν ζωὴν ὑποτεθείκασιν ὅλην ὡς ὄχημα ἢ ὄργανον τοῖς ἐπιπνέουσι θεοῖς, ἢ μεταλλάττουσιν ἀντὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὴν θείαν, ἢ καὶ ἐνεργοῦσι τὴν οἰκείαν ζωὴν πρὸς τὸν θεόν, οὔτε κατ' αἴσθησιν ἐνεργοῦσιν οὔτε ἐγρηγόρασιν οὕτως ὡς οἱ διεγυγερμένους ἔχοντες τὰς αἰσθήσεις, οὔτ' ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς τῷ μέλλοντι, οὔτε κινοῦνται ὡς οἱ καθ' ὄρμην ἐνεργοῦντες· ἀλλ' οὐδὲ παρακολουθοῦσιν ἑαυτοῖς οὔτε ὡς πρότερον οὔτε ἄλλως ὅπως οὖν, οὐδ' ὅλως ἐπιστρέφουσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν οἰκείαν σύνεσιν, οὐδ' ἔστιν ἡντινα ἰδίαν γνῶσιν προβάλλουσιν. Τεκμήριον δὲ μέγιστον· πολλοὶ γὰρ καὶ πυρὸς προσφερομένου οὐ καίονται, οὐκ ἀπτομένου τοῦ πυρὸς αὐτῶν διὰ τὴν θείαν ἐπίπνοϊαν· πολλοὶ δὲ καιόμενοι οὐκ ἀντιλαμβάνονται, διότι οὐ τὴν τοῦ ζῶου ζωὴν ζῶσι τηνικαῦτα. Καὶ οἱ μὲν διαπεύραντες ὀβελοὺς οὐκ ἐπαισθάνονται, οἱ δὲ πελέκεις προσαράσαντες τοῖς νώτοις· οἱ δὲ καὶ ξιφιδίοις τὰς ὠλένας κατατέμνοντες οὐδαμῶς παρακολουθοῦσιν. Αἱ τε ἐνέργειαι αὐτῶν οὐδαμῶς εἰσιν ἀνθρώπων· τὰ τε γὰρ ἄβαστα βαστὰ γίνεταί θεοφορούμενα, καὶ εἰς πῦρ φέρονται καὶ πῦρ διαπορεύονται καὶ ποταμοὺς διαπερῶσιν, ὥσπερ ἢ ἐν Κασταβάλλοις ἰέρεια. Ἀπὸ δὲ τούτων δείκνυται ὡς οὐ παρακολουθοῦσιν ἑαυτοῖς ἐνθουσιῶντες, καὶ ὅτι οὔτε τὴν ἀνθρωπίνην οὔτε τὴν τοῦ ζῶου ζωὴν ζῶσι, κατ' αἴσθησιν ἢ ὄρμην, ἄλλην δὲ τινα θειοτέραν ζωὴν ἀνταλλάσσουνται, ἀφ' ἧς ἐπιπνέονται καὶ ἀφ' ἧς τελέως κατέχονται. Ἔστι δὴ οὖν πολλὰ τῆς θείας κατοκωχῆς εἶδη καὶ πολλαχῶς ἡ θεία ἐπίπνοια ἀνακινεῖται, ὅθεν δὴ καὶ πολλὰ τὰ σημεῖα αὐτῆς ἐστὶ καὶ διαφέροντα. ^[35]

Myst 3 5 Τοῦτο μὲν γὰρ οἱ θεοὶ διαφέροντες, ἀφ' ὧν ἐπιπνεόμεθα, καὶ τὴν ἐπίπνοϊαν ποιοῦσιν ἑτέραν, τοῦτο καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐνθουσιασμῶν παραλλάττων ποιεῖ καὶ τὴν θεοφορίαν ἑτέραν. Ἡ γὰρ ὁ θεὸς ἡμᾶς ἔχει, ἢ ἡμεῖς ὅλοι τοῦ θεοῦ γιγνώμεθα, ἢ κοινὴν ποιούμεθα πρὸς αὐτὸν τὴν ἐνέργειαν· καὶ ποτὲ μὲν τῆς ἐσχάτης δυνάμεως τοῦ θεοῦ μετέχομεν, ποτὲ δ' αὖ τῆς μέσης, ἐνίοτε δὲ τῆς πρώτης· καὶ ποτὲ μὲν μετουσία ψιλὴ γίνεταί, ποτὲ δὲ καὶ κοινωνία, ἐνίοτε δὲ καὶ ἔνωσις τούτων τῶν ἐνθουσιᾶσεων· ἢ μόνη ἢ ψυχὴ ἀπολαύει, ἢ καὶ τῷ σώματι συμμετέχει, ἢ καὶ τὸ κοινὸν ζῶον. Ἐκ δὴ τούτων καὶ τὰ σημεῖα τῶν ἐπιπνεομένων γίνονται πολυειδῆ, κίνησίς τε τοῦ σώματος καὶ μορίων τινῶν, παντελεῖς τε αὐτοῦ ἡρεμίαι, τάξεις τε ἐναρμόνιοι καὶ χορεῖαι καὶ φωναὶ ἐμμελεῖς ἢ τάναντία τούτων· καὶ ἥτοι τὸ σῶμα ἐπαιρούμενον ὁρᾶται ἢ διογκούμενον ἢ μετέωρον ἐν τῷ ἀέρι φερόμενον ἢ τάναντία τούτων περὶ αὐτὸ φαίνεται γιγνώμενα· φωνῆς τε ὁμαλότης κατὰ μέγεθος ἢ τὰ μεταξὺ διαλαμβανόμενα τῇ σιωπῇ διαστήματα πολλὴ θεωρεῖται, καὶ ἀνωμαλία αὐθις, ἐνίοτε μὲν μουσικῶς ἐπιτετινομένων καὶ ἀνιεμένων τῶν ἤχων, ἐνίοτε δ' ἄλλον τρόπον. Τὸ δὲ μέγιστον ὁρᾶται τῷ θεαγωγοῦντι τὸ

κατιὸν πνεῦμα καὶ εἰσκρινόμενον, ὅσον τέ ἐστὶ καὶ ὁποῖον· μυστικῶς τε πείθεται καὶ διακυβερνᾶται. ^[25]

Myst 3 6 Ὅραται δὲ καὶ τῷ δεχομένῳ τὸ τοῦ πυρὸς εἶδος πρὸ τοῦ δέχεσθαι· ἐνίστε δὲ καὶ τοῖς θεωροῦσι πᾶσιν ἔκδηλον γίγνεται, ἥτοι κατιόντος ἢ ἀναχωρούντος τοῦ θεοῦ· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὸ ἀληθέστατον αὐτοῦ καὶ δυνατώτατον καὶ μάλιστα τεταγμένον περὶ τίνων τε πέφυκεν ἀληθεύειν καὶ τίνα δύνανται παρέχειν ἢ ἐπιτελεῖν τοῖς ἐπιστήμοσι γνώριμον γίγνεται. Οἱ δ' ἄνευ τῶν μακαρίων τούτων θεαμάτων ἀφανῶς ποιούμενοι τὰς ἀγωγὰς τῶν πνευμάτων ὥσπερ ἐν σκότῳ ἀφάσσουσι καὶ οὐδὲν ἴσασι ὧν ποιοῦσι, πλὴν πάνυ σμικρῶν τῶν διὰ τοῦ σώματος φαινομένων σημείων τοῦ ἐνθουσιῶντος καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐναργῶς ὀρωμένων, τὰ ὅλα τῆς θείας ἐπιπνοίας ἐν ἀφανεῖ κεκρυμμένα ἀγνοοῦντες. Ἀλλ' ἐκεῖσε πάλιν ἐπάνειμι. Εἰ γὰρ παρουσία τοῦ τῶν θεῶν πυρὸς καὶ φωτός τι εἶδος ἄρρητον ἔξωθεν ἐπιβαίνει τῷ κατεχομένῳ, πληροὶ τε αὐτὸν ὅλον ἐπὶ κράτει, κύκλῳ τε πανταχόθεν ἐν ἑαυτῷ συνείληφεν, ὡς μηδεμίαν οἰκείαν ἐνέργειαν δύνασθαι διαπράττεσθαι, τίς ἂν αἰσθησις ἢ παρακολούθησις ἢ ἐπιβολὴ οἰκεία παραγένοιτο τῷ καταδεχομένῳ τὸ θεῖον πῦρ; ἢ τί ἂν τότε ἀνθρώπινον κίνημα παρεμπέσοι, ἢ ποία καταδοχὴ γένοιτ' ἂν ἀνθρωπίνῃ πάθους ἢ ἐκστάσεως ἢ παρατροπῆς φαντασιῶν ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου, ὁποῖον ὑπολαμβάνουσιν οἱ πολλοί; τοιαῦτα δὲ οὖν ἔστω καὶ τὰ θεῖα τεκμήρια τῆς ἀληθινῆς ἐνθουσιασεως, οἷς ἂν τις προσέχων οὐκ ἂν διαμάρτοι τῆς ὀρθῆς περὶ αὐτὴν ἐπιγνώσεως. Οὐ μὴν ἔξαρκεῖ γε ταῦτα μόνον μαθεῖν, οὐδ' ἂν τις γένοιτο τέλειος εἰς τὴν θείαν ἐπιστήμην ταῦτα μόνον εἰδώς. ^[25]

Myst 3 7 Ἀλλὰ χρὴ γινῶναι καὶ τίς ὁ ἐνθουσιασμός ἐστὶ καὶ ὅπως γίγνεται. Φορὰ μὲν οὖν τῆς διανοίας μετὰ δαιμονίας ἐπιπνοίας ψευδῶς δοξάζεται. Οὔτε γὰρ ἡ διάνοια ἢ ἀνθρωπίνῃ φέρεται, εἴ γε ὄντως κατέχεται, οὔτε δαιμόνων, θεῶν δὲ γίγνεται ἐπίπνοια. Ἀλλ' οὐδ' ἔκστασις ἀπλῶς οὕτως ἐστίν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀναγωγὴ καὶ μετάστασις, ἢ δὲ παραφορὰ καὶ ἔκστασις ἐμφαίνει καὶ τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀνατροπὴν. Ἔτι τοίνυν ὁ τοῦτο ἀποφαινόμενος λέγει μὲν τι περὶ τῶν συμβεβηκότων περὶ τοὺς ἐνθουσιῶντας, οὐ μέντοι τὸ προηγούμενον ἀναδιδάσκει. Ἔστι δὲ τοῦτο τὸ κατέχεσθαι ὅλους αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ᾧ ἐπακολουθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἐξίστασθαι. Ψυχῆς μὲν οὖν καὶ τινος τῶν ἐν αὐτῇ δυνάμεων, ἢ νοῦ καὶ τινος τῶν ἐν αὐτῷ δυνάμεων ἢ ἐνεργειῶν, ἢ σωματικῆς ἀσθενείας ἢ ἄνευ ταύτης οὐκ ἂν τις ὑπολάβοι δικαίως τὸν ἐνθουσιασμόν εἶναι, οὐδ' ἂν οὕτω γίνεσθαι εἰκότως ἂν ὑπόθοιτο· οὔτε γὰρ ἀνθρώπινόν ἐστι τὸ τῆς θεοφορίας ἔργον, οὔτε ἀνθρωπίνους μορίους ἢ ἐνεργήμασι τὸ πᾶν ἔχει κύρος· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄλλως ὑπόκειται, καὶ χρῆται αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς ὀργάνοις· τὸ δὲ πᾶν ἔργον τῆς μαντείας δι' αὐτοῦ πληροῖ, καὶ ἀμιγῶς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφειμένος οὔτε ψυχῆς κινουμένης οὐδ' ὅτιοῦν οὔτε σώματος ἐνεργεῖ καθ' αὐτόν. Ὅθεν δὴ καὶ ἀψευδῶς γίνονται τὰ μαντεῖα τὰ οὕτως ὡς λέγω κατορθούμενα. Ἐπειδὴ δ' ἡ ψυχὴ προκατάρχη ἢ μεταξὺ κινῆται, ἢ τὸ σῶμα τι παρεμπίπτει καὶ τὴν θείαν ἀρμονίαν ἐπιταράττει, θορυβώδη γίνονται καὶ ψευδῆ τὰ μαντεῖα, καὶ ὁ ἐνθουσιασμός οὐκέτι ἀληθὴς ὑπάρχει οὐδὲ γνησίως θεῖος. Εἰ μὲν οὖν ἀπόλυσις τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῆς ἄλλης ψυχῆς ἢ χωρισμός τοῦ νοῦ ἢ τις ἐπίτευξις ἢ ἡ ἀληθὴς μαντεία, ἢ σφοδρότης καὶ ἐπίτασις ἐνεργείας ἢ πάθους ἢ ὀξύτης καὶ φορὰ τῆς διανοίας ἢ τὸ διαθερμαίνεσθαι τὸν νοῦν, πάντα ἂν τὰ τοιαῦτα, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ἀνακινούμενα, ψυχῆς ἂν τις τὸν ἐνθουσιασμόν εἶναι εὐλόγως ὑπετίθετο. ^[5]

Myst 3 8 Εἰ δὲ τὸ σῶμα κατὰ τὰς ποιάς κράσεις ἥτοι μελαγχολικὰς ἢ ὁποιασοῦν, ἢ καὶ ἰδίως ἔτι μᾶλλον κατὰ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ἢ τὸ ποιόν τι τούτων εἶδος, ἢ τὴν ἐν λόγῳ τούτων μῆξιν ἢ κρᾶσιν ἢ τὸ πνεῦμα ἢ τὸ μᾶλλον ἢ τὸ ἥττον τούτων, αἴτιον καθίσταται τῆς ἐνθουσιαστικῆς ἐκστάσεως, σωματικὸν ἂν εἴη τὸ τῆς παρατροπῆς πάθος καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν κινήσεων ἐγειρόμενον· εἰ δ' ἐξ ἀμφοῖν ἡ ἀρχὴ σώματός τε καὶ ψυχῆς ἀνεγείρεται, καθὸ συμπέπηκται

ταῦτα ἀλλήλοις, κοινὸν ἔσται τοῦ ζώου τὸ τοιόνδε κίνημα· ἀλλ' οὔτε σώματος οὔτε ψυχῆς οὔτε τοῦ συναμφοτέρου τὸ ἐνθουσιᾶν ἐστὶν ἔργον· οὐδὲ γὰρ ἔχει τινὰ ταῦτα ἐν ἑαυτοῖς αἰτίαν τῆς θείας παραλλάξεως, οὐδὲ πέφυκεν ἀπὸ τῶν χειρόνων τὰ κρείττονα ἀπογεννᾶσθαι. Ἀλλὰ δεῖ ζητεῖν τὰ τῆς θείας μανίας αἷτια· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ καθήκοντα ἀπὸ τῶν θεῶν φῶτα καὶ τὰ ἐνδιδόμενα πνεύματα ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ ἀπ' αὐτῶν παροῦσα παντελὴς ἐπικράτεια, περιέχουσα μὲν πάντα τὰ ἐν ἡμῖν, ἐξορίζουσα δὲ πάντῃ τὴν οἰκείαν ἡμῶν παρακολούθησιν καὶ κίνησιν, καὶ λόγους μὲν προῖεμένη, οὐ μετὰ διανοίας δὲ τῶν λεγόντων, ἀλλὰ μαινομένῳ φασὶ στόματι φθεγγομένων αὐτοὺς καὶ ὑπηρετούντων ὄλων καὶ παραχωρούντων μόνη τῇ τοῦ κρατοῦντος ἐνεργείᾳ. Τοιοῦτός τις ἐστὶν ὁ σύμπας ἐνθουσιασμός καὶ ἀπὸ τοιούτων αἰτίων ἀποτελούμενος, ὡς ἐν τύπῳ καὶ μὴ δι' ἀκριβείας περὶ αὐτοῦ εἰρησθαι. Ἄ δὲ λέγεις ἐπὶ τούτοις ἐστὶ ταῦτα· ὡς τῶν ἐξισταμένων ἔνιοί τινες αὐλῶν ἀκούοντες ἢ κυμβάλων ἢ τυμπάνων ἢ τινος μέλους ἐνθουσιῶσιν, ὡς οἱ τε κορυβαντιζόμενοι καὶ οἱ τῷ Σαβαζίῳ κάτοχοι καὶ οἱ μητρίζοντες· δεῖ δὴ καὶ περὶ τούτων τὰς αἰτίας διελθεῖν πῶς τε γίνονται, ἐπιτελούμενά τε τίνα ἔχει λόγον. ^[5]

Myst 3 9

Τὸ μὲν οὖν κινητικὸν τι καὶ παθητικὸν εἶναι τὴν μουσικὴν, καὶ τὸ τῶν αὐλῶν ἐμποιεῖν ἢ ἱατρεῦειν τὰ πάθη τῆς παρατροπῆς, καὶ τὸ μεθιστάναι τὰς τοῦ σώματος κράσεις ἢ διαθέσεις τὴν μουσικὴν, καὶ τὸ ἄλλοις μὲν μέλεσιν ἀναβακχεύεσθαι ἄλλοις δ' ἀποπαύεσθαι τῆς βακχείας, καὶ πῶς αἱ τούτων διαφοραὶ πρὸς τὰς τῆς ψυχῆς ἐκάστας διαθέσεις προσαρμοττοῦσι, καὶ ὅτι τὸ ἄστατον καὶ ἀκατάστατον μέλος πρὸς τὰς ἐκστάσεις οἰκεῖον, οἷα δὴ ἐστὶ τὰ Ὀλύμπου, καὶ ὅσα τοιαῦτα λέγεται, πάντα ἀλλοτρίως μοι δοκεῖ λέγεσθαι πρὸς τὸν ἐνθουσιασμόν· φυσικὰ τε γὰρ ἐστὶ καὶ ἀνθρώπινα καὶ τέχνης ἡμετέρας ἔργα· τὸ δὲ θεῖον ἐν αὐτοῖς οὐδ' ὁπωστιοῦν διαφαίνεται. Μᾶλλον οὖν ἐκεῖνα λέγομεν, ὡς ἡχοί τε καὶ μέλη καθιέρωνται τοῖς θεοῖς οἰκειῶς ἐκάστοις, συγγενεῖά τε αὐτοῖς ἀποδέδοται προσφόρως κατὰ τὰς οἰκείας ἐκάστων τάξεις καὶ δυνάμεις καὶ τὰς ἐν αὐτῷ <τῷ> παντὶ κινήσεις καὶ τὰς ἀπὸ τῶν κινήσεων ῥοιζουμένας ἐναρμονίους φωνάς· κατὰ δὴ τὰς τοιαύτας τῶν μελῶν πρὸς τοὺς θεοὺς οἰκειότητος παρουσία τε αὐτῶν γίγνεται (οὐδὲ γὰρ ἐστὶ τι τὸ διεῖργον), ὥστε μετέχειν αὐτῶν εὐθύς τὸ τὴν τυχοῦσαν ἔχον πρὸς αὐτοὺς ὁμοιότητα, κατοχὴ τε συνίσταται εὐθύς τελεία καὶ πλήρωσις τῆς κρείττονος οὐσίας καὶ δυνάμεως. Οὐχ ὅτι τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ ἀλλήλοις ἐστὶ συμπαθῆ καὶ συμπάσχει τοῖς μέλεσιν, ἀλλ' ἐπεὶ τῆς θείας ἀρμονίας ἡ τῶν θεῶν ἐπίπνοια οὐκ ἀφέστηκεν, οἰκειωθεῖσα δὲ πρὸς αὐτὴν κατ' ἀρχὰς μετέχεται ὑπ' αὐτῆς ἐν μέτροις τοῖς προσήκουσιν· ἔχει δὲ καὶ τὸ ἀνεγείρεσθαι καὶ τὸ ἀποπαύεσθαι κατὰ τὴν τῶν θεῶν τάξιν ἐκάτερον. Ἀπέραςιν δὲ καὶ ἀποκάθαρσιν ἱατρείαν τε οὐδαμῶς αὐτὸ κλητέον. Οὐδὲ γὰρ κατὰ νόσημά τι ἢ πλεονασμὸν ἢ περίττωμα πρῶτως ἐν ἡμῖν ἐμφύεται, θεία δ' αὐτοῦ συνίσταται ἡ πᾶσα ἄνωθεν ἀρχὴ καὶ καταβολή. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο δεῖ λέγειν, ὡς ἡ ψυχὴ πρῶτως ὑφέστηκεν ἐξ ἀρμονίας καὶ ῥυθμοῦ· ἔστι γὰρ οὕτω ψυχῆς μόνης οἰκεῖος ὁ ἐνθουσιασμός· βέλτιον οὖν καὶ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν ἐκεῖσε μεταίγειν, ὅτι δὴ ἡ ψυχὴ, πρὶν καὶ τῷ σώματι δοῦναι ἑαυτήν, τῆς θείας ἀρμονίας κατήκουεν· οὐκοῦν καὶ ἐπειδὴν εἰς σῶμα ἀφίκηται, ὅσα ἂν μέλη τοιαῦτα ἀκούσῃ οἷα μάλιστα διασώζει τὸ θεῖον ἵχνος τῆς ἀρμονίας, ἀσπάζεται ταῦτα καὶ ἀναμιμνήσκειται ἀπ' αὐτῶν τῆς θείας ἀρμονίας, καὶ πρὸς αὐτὴν φέρεται καὶ οἰκειοῦται, μεταλαμβάνει τε αὐτῆς ὅσον οἶόν τε αὐτῆς μετέχειν. ^[45]

Myst 3 10

Κοινῶς μὲν οὖν οὕτως ἂν τις ἀποδοίῃ τὴν αἰτίαν τῆς θείας μαντείας· τοὺς δ' ἰδίους περὶ αὐτῆς ἀπολογισμοὺς προσάγομεν, οὐ τοῦτο λέγοντες, ὅτι ἡ φύσις ἕκαστον ἄγει πρὸς τὸ οἰκεῖον· οὐδὲ γὰρ ἐστὶ φύσεως ἔργον τὸ ἐνθουσιᾶν· οὐδ' ὅτι ἡ τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ περιέχοντος κρᾶσις διάφορον ἐμποιεῖ καὶ τὴν ἐν τῷ σώματι κρᾶσιν τῶν ἐνθουσιῶντων (οὐδὲ γὰρ σωματικαῖς δυνάμεσιν ἢ κράσεσι τὰ τῶν θεῶν ἔργα τῆς ἐπιπνοίας ἐναλλάττεται)· οὐδ' ὅτι πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰ γιγνόμενα προσφόρως καὶ τὴν τοῦ θεοῦ ἐπεφήμισαν ἐπίπνοϊαν (ἀπαθὴς γὰρ καὶ κρείττων

πάσης γενέσεως ἢ δόσις τῶν θεῶν εἰς ἀνθρώπους ἐστὶ τῆς οἰκείας ἐνεργείας). Ἄλλ' ἐπεὶ τῶν μὲν Κορυβάντων φρουρητικὴ πῶς ἐστὶν ἡ δύναμις καὶ ἐπιτελεστική, τοῦ Σαβαζίου δ' εἰς βακχείας καὶ ἀποκαθάρσεις ψυχῶν καὶ λύσεις παλαιῶν μηνιμάτων οἰκειότητα παρεσκευάσται, διὰ ταῦτα δὴ καὶ αἱ ἐπίπνοιαὶ αὐτῶν τῷ παντὶ διεστήκασιν. Τῆς δὲ μητρὸς τῶν θεῶν σὺ μὲν ἔοικας ἄρρενας εἶναι νομίζειν τοὺς κατόχους· οὕτω γὰρ αὐτοὺς καὶ προσηγόρευσας τοὺς μητρίζοντας· οὐ μὴν τό γε ἀληθὲς οὕτως ἔχει· γυναῖκες γὰρ εἰσιν αἱ προηγουμένως μητρίζουσαι, ἀρρένων δ' ὀλιγοστοὶ καὶ ὅσοι ἂν ᾧσιν ἀπαλώτεροι. Δύναμιν δ' ἔχει καὶ οὗτος ὁ ἐνθουσιασμός ζωογόνον τε καὶ ἀποπληρωματικὴν, καθὼς δὴ καὶ διαφερόντως τῆς ἄλλης μανίας πάσης διενήνοχεν. Οὕτω δὴ οὖν καθ' ὁδὸν ἰόντες τὴν ἐξῆς τοῦ παρόντος λόγου καὶ τὰς τῶν Νυμφῶν ἢ Πανὸς ἐπιπνοίας καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν διαφορὰς κατὰ τὰς τῶν θεῶν δυνάμεις οἰκείως διακρίνοντες, διαστήσομεν κατὰ τὰς προσηκούσας αὐτῶν ιδιότητας ἐξηγησόμεθα τε διὰ τί ἐκπηδῶσι καὶ ἐν ὅρεσι διατρίβουσι καὶ διὰ τί δεδεμένοι φαίνονται τινες καὶ διὰ τί διὰ θυσιῶν θεραπεύονται· πάντα τε ταῦτα τοῖς θεοῖς αἰτίοις ἀποδώσομεν ὡς ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸ πᾶν κύρος· ἀλλ' οὔτε σωματικά τινα ἢ τῆς ψυχῆς περιττώματα συναθροιζόμενα δεῖσθαι τοῦ ἀποκαθαίρεσθαι ἐροῦμεν, οὔτε ὥρων περιόδους αἰτίας εἶναι τῶν τοιούτων παθημάτων, οὔτε τὴν τοῦ ὁμοίου καταδοχὴν καὶ τὴν τοῦ ἐναντίου ἀφαίρεσιν ἱατρειάν τινὰ φέρειν τῆς τοιαύτης ὑπερβολῆς φήσομεν· τὰ γὰρ τοιαῦτα πάντα σωματοειδῆ καθέστηκε, ζωῆς δὲ θείας καὶ νοεράς πάντῃ κεχώρισται. Ἐκαστον δὲ ἢ πέφυκε ταύτῃ συμβαίνει καὶ τὰ περὶ αὐτὸ ἐνεργήματα τελεῖσθαι· ὥστε καὶ τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν ἐγείροντα καὶ ἀναβακχεύοντα τοὺς ἀνθρώπους πνεύματα ἐκβέβληκεν ἄλλην πᾶσαν ἀνθρωπίνην καὶ φυσικὴν κίνησιν, καὶ οὐ δεῖ δὴ τὸν τρόπον αὐτῶν ἀφομοιοῦν ταῖς συνήθως γινωσκομέναις ἐνεργείαις, ἐπὶ δὲ τὰ παντελῶς παραλλάττοντα καὶ πρωτοργὰ τῶν θεῶν αἴτια αὐτὰς ἀνάγειν προσήκει. Ἐν μὲν δὴ οὖν τοῦτο εἶδος θεοφορίας τοιόνδε καὶ οὕτω γινόμενον ὑπάρχει· ἕτερον δὲ τὸ τῶν χρηστηρίων διαβόητον καὶ ἐναργέστατόν ἐστι πολυμερὲς ἔνθεον μαντεῖον, περὶ οὗ τὰ τοιαῦτα ἀποφαίνει· οἱ δὲ ὕδωρ πίνοντες, καθάπερ ὁ ἐν Κολοφῶνι ἱερεὺς τοῦ Κλαρίου, οἱ δὲ στομίοις παρακαθήμενοι, ὡς αἱ ἐν Δελφοῖς θεσπίζουσαι, οἱ δ' ἐξ ὑδάτων ἀτμιζόμενοι, καθάπερ αἱ ἐν Βραγχιδαῖς προφήτιδες. ^[5]

Myst 3 11

Τριῶν δὲ τουτωνὶ διωνύμων χρηστηρίων ἐμνημόνευσας, οὐχ ὅτι μόνον ἐνταῦθα, πολὺ γὰρ πλείονα ὑπῆρχε τὰ παραλειπόμενα· ἀλλ' ἐπεὶ προεῖχε τῶν ἄλλων ταῦτα, καὶ ἅμα οὗ ἕνεκα ἐζητεῖτο ἱκανῶς ἀνεδίδασκες, περὶ τοῦ τρόπου φημὶ τῆς ἐκ θεῶν ἀνθρώποις ἐπιπεμπομένης μαντείας, διὰ τοῦτο δὴ ἠρκέσθης τούτοις. Καὶ ἡμεῖς οὖν περὶ τῶν τριῶν τούτων ποιησόμεθα λόγον, τὸν περὶ τῶν πολλῶν μαντείων λόγον ὑπερβάντες. Τὸ δὴ ἐν Κολοφῶνι μαντεῖον ὁμολογεῖται παρὰ πᾶσι δι' ὕδατος χρηματίζειν. Εἶναι γὰρ πηγὴν ἐν οἴκῳ καταγείῳ καὶ ἀπ' αὐτῆς πίνειν τὸν προφήτην ἔν τισι τακταῖς νυξίν, ἱεουργιῶν πολλῶν γενομένων πρότερον, πίνοντα δὲ χρησμοδεῖν οὐκέθ' ὀρώμενον τοῖς παροῦσι θεωροῖς. Τὸ μὲν οὖν εἶναι μαντικὸν ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ αὐτόθεν πρόδηλον· τὸ δὲ πῶς ἐστὶ τοιοῦτον, οὐκέτ' ἂν, κατὰ τὴν παροιμίαν, πᾶς ἀνὴρ γνοίῃ· δοκεῖ μὲν γὰρ διήκειν τι δι' αὐτοῦ πνεῦμα μαντικόν· οὐ μέντοι τό γε ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Τὸ γὰρ θεῖον οὐ διαπεφοίτηκεν οὕτω διαστατῶς καὶ μεριστῶς ἐν τοῖς αὐτοῦ μετέχουσιν, ἀλλ' ὡς παρέχον ἔξωθεν καὶ ἐπιλάμπον τὴν πηγὴν, πληροῖ δυνάμεως αὐτὴν ἀφ' ἑαυτοῦ μαντικῆς· οὐ μέντοι τοῦ γε θεοῦ πᾶσά ἐστὶν ἡ ἐπίπνοια ἥντινα παρέχει τὸ ὕδωρ, ἀλλ' αὕτη μὲν ἐπιτηδειότητα μόνον καὶ ἀποκάθαρσιν τοῦ ἐν ἡμῖν ἀυγοειδοῦς πνεύματος ἐμποιεῖ, δι' ἣν δυνατοὶ γιγνόμεθα χωρεῖν τὸν θεόν. Ἄλλη δ' ἐστὶν ἡ τοῦ θεοῦ παρουσία καὶ προτέρα ταύτης καὶ ἄνωθεν ἐναστράπτουσα· αὕτη τοίνυν οὐδενὸς ἀφέστηκε τῶν ἐχόντων διὰ τῆς οἰκειότητος συναφὴν πρὸς ἑαυτήν· πάρεστι δ' εὐθὺς καὶ χρήται ὡς ὀργάνῳ τῷ προφήτῃ οὔτε ἑαυτοῦ ὄντι οὔτε παρακολουθοῦντι οὐδὲν οἷς λέγει ἢ ὅπου γῆς ἐστὶν· ὥστε καὶ μετὰ τὴν χρησμοδίαν μόγις ποτὲ ἑαυτὸν λαμβάνει· καὶ πρὸ τοῦ πίνειν δὲ οὕτως ἀσιτεῖ τὴν ἡμέραν ὅλην καὶ νύκτα, καὶ ἐν

ἱεροῖς τισιν ἀβάτοις τῷ πλήθει καθ' ἑαυτὸν ἀνακεχώρηκεν ἀρχόμενος ἐνθουσιᾶν, καὶ διὰ τῆς ἀποστάσεως καὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἄχραντον ἑαυτὸν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ θεοῦ παρασκευάζει· ἐξ ὧν δὴ εἰς καθαρὰν ἔδραν τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἐλλάμπουσιν ἔχει τὴν τοῦ θεοῦ ἐπίπνοιαν, ἀκώλυτον τε αὐτῇ παρέχει τὴν κατοκωχὴν καὶ τὴν παρουσίαν τελείαν ἀνεμπόδιστον. Ἡ δ' ἐν Δελφοῖς προφητῆς, εἴτε ἀπὸ πνεύματος λεπτοῦ καὶ πυρῶδους ἀναφερομένου ποθὲν ἀπὸ στομίου θεμιστεύει τοῖς ἀνθρώποις, εἴτε ἐν τῷ ἀδύτῳ καθημένη ἐπὶ δίφρου χαλκοῦ τρεῖς πόδας ἔχοντος χρηματίζει, εἴτε καὶ ἐπὶ τοῦ τετράποδος δίφρου ὅς ἐστιν ἱερὸς τοῦ θεοῦ, πανταχῇ οὕτω δίδωσιν ἑαυτὴν τῷ θείῳ πνεύματι, ἀπὸ τε τῆς τοῦ θεοῦ πυρὸς ἀκτίνος καταυγάζεται. ^[55]

Myst 3 11 ⁵⁰ Καὶ ὅταν μὲν ἄνθρωπον καὶ πολὺ τὸ ἀναφερόμενον ἀπὸ τοῦ στομίου πῦρ κύκλῳ πανταχόθεν αὐτὴν περιέχῃ, πληροῦται ἀπ' αὐτοῦ θείας αὐγῆς· ὅταν δ' εἰς ἔδραν ἐνιδρυθῇ τοῦ θεοῦ, τῇ σταθερᾷ τοῦ θεοῦ μαντικῇ δυνάμει συναρμόζεται· ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τῶν τοιούτων παρασκευῶν ὅλη γίγνεται τοῦ θεοῦ. Καὶ τότε δὴ πάρεστιν αὐτῇ χωριστῶς ὁ θεὸς ἐπιλάμπων, ἕτερος ὧν καὶ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἰδίας ἔδρας καὶ πάσης τῆς περὶ τὸν τόπον φυσικῆς καὶ ἱερᾶς φαινομένης κατασκευῆς. Καὶ μὴν ἢ γε ἐν Βραγχίδαῖς γυνὴ χρησμοδός, εἴτε ῥάβδον ἔχουσα τὴν πρῶτως ὑπὸ θεοῦ τινος παραδοθεῖσαν πληροῦται τῆς θείας αὐγῆς, εἴτε ἐπὶ ἄξονος καθημένη προλέγει τὸ μέλλον, εἴτε τοὺς πόδας ἢ κράσπεδόν τι τέγγουσα τῷ ὕδατι ἢ ἐκ τοῦ ὕδατος ἀτμιζομένη δέχεται τὸν θεόν, ἐξ ἀπάντων τούτων ἐπιτηδεῖα παρασκευαζομένη πρὸς τὴν ὑποδοχὴν ἔξωθεν αὐτοῦ μεταλαμβάνει. Δηλοῖ δὲ καὶ τὸ τῶν θυσιῶν πλῆθος καὶ ὁ θεσμὸς τῆς ὅλης ἀγιστείας καὶ ὅσα ἄλλα δρᾶται πρὸ τῆς χρησμοδίας θεοπρεπῶς, τὰ τε λουτρά τῆς προφητίδος καὶ ἡ τριῶν ὅλων ἡμερῶν ἀσιτία καὶ ἡ ἐν ἀδύτοις αὐτῆς διατριβὴ καὶ ἐχομένης ἥδη τῷ φωτὶ καὶ τερπομένης ἐν πολλῷ χρόνῳ· καὶ γὰρ αὐτὰ πάντα παράκλησιν τοῦ θεοῦ ὥστε παραγενέσθαι καὶ παρουσίαν ἔξωθεν ἐπιδείκνυσιν, ἐπίπνοιάν τε θαυμασίαν οἶαν πρὶν καὶ εἰς τὸν συνήθη τόπον ἀφικέσθαι, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πνεύματι τῷ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἀναφερομένῳ ἕτερόν τινα πρεσβύτερον χωριστὸν ἀπὸ τοῦ τόπου θεὸν ἀναφαίνει, τὸν αἴτιον καὶ τοῦ τόπου καὶ τῆς πηγῆς αὐτῆς καὶ τῆς μαντικῆς ὅλης. Φαίνεται δὴ οὖν καὶ ἡ τῶν χρηστηρίων μαντεία συνομολογοῦσα ταῖς ὅλαις ὑποθέσεσιν ἃς προειρήκαμεν περὶ τῆς μαντικῆς. ^[85]

Myst 3 12 Ἀχώριστος μὲν γὰρ οὖσα τῆς φύσεως τῶν τόπων καὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ σωμάτων ἡ τοιαύτη δύναμις, ἢ προϊοῦσα κατὰ κίνησιν τὴν ἀφοριζομένην ἀριθμῷ, οὐ δύναται τὰ πανταχοῦ καὶ ἀεὶ προγιγνώσκειν ὡσαύτως· ἀφειμένη δ' ἀπόλυτος τῶν τόπων καὶ τῶν διαμεμετρημένων τοῖς ἀριθμοῖς χρόνων (ἅτε δὴ κρείττων οὖσα τῶν γιγνομένων κατὰ χρόνον καὶ τῶν ὑπὸ τόπου κατεχομένων) τοῖς πανταχοῦ οὖσιν ἐξ ἴσου πάρεστι, καὶ τοῖς κατὰ χρόνον φερόμενοις πάντοτε ἅμα σύνεστιν, ἐν ἐνὶ τε συνείληφε τῶν ὅλων τὴν ἀλήθειαν διὰ τὴν χωριστὴν ἑαυτῆς καὶ ὑπερέχουσιν οὐσίαν. Εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς εἰρήκαμεν, ὑπ' οὐδενὸς οὔτε τόπου οὔτε μεριστοῦ σώματος ἀνθρωπίνου οὔτε ψυχῆς κατεχομένης ἐν ἐνὶ εἶδει μεριστῶν περιείληπται μεριστῶς ἢ μαντικῇ τῶν θεῶν δύναμις, χωριστὴ δ' οὖσα καὶ ἀδιαίρετος ὅλη πανταχοῦ πάρεστι τοῖς μεταλαμβάνειν αὐτῆς δυναμένοις, ἔξωθεν τε ἐπιλάμπει καὶ πληροὶ πάντα, δι' ὅλων τε τῶν στοιχείων διαπεφοίτηκε, γῆν τε καὶ ἀέρα καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ κατείληφεν, οὐδέν τε ἄμοιρον ἑαυτῆς οὔτε τῶν ζώων οὔτε τῶν ἀπὸ φύσεως διοικουμένων ἀπολείπει, ἀλλὰ τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δὲ ἥττον ἀφ' ἑαυτῆς δίδωσιν τινα μοῖραν προγνώσεως· αὐτὴ μέντοι πρὸ τῶν ὅλων προϋπάρχουσα αὐτῷ τῷ χωριστῷ ἑαυτῆς ἱκανὴ γέγονεν ἀποπληρῶσαι πάντα, καθ' ὅσον ἕκαστα δύναται αὐτῆς μετέχειν. Ἰδωμεν τοίνυν τὸ ἐντεῦθεν ἄλλο εἶδος ἰδιωτικὸν καὶ οὐ δημόσιον μαντείας, περὶ οὗ λέγεις ταῦτα· «οἱ δ' ἐπὶ χαρακτήρων στάντες ὥς οἱ πληρούμενοι ἀπὸ εἰσκρίσεων». ^[25]

Myst 3 13

Τοῦτο τοίνυν διὰ τοὺς κακῶς αὐτῷ χρωμένους οὐ ῥάδιον ἐν ἐνὶ λόγῳ περιλαβεῖν. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρόχειρον καὶ κακῶς ἐπιπολάζον ἐν τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις ψευδολογία τε καὶ ἀπάτη χρώμενον οὐκ ἀνεκτῆ, οὐδ' ὅλως ἔχει τινὸς θεοῦ παρουσίαν, κίνησιν δέ τινα τῆς ψυχῆς ποιεῖται παρὰ τοὺς θεοὺς, καὶ ἀμυδράν τινα ἀπ' αὐτῶν εἰδωλικὴν ἔμφασιν ἔλκει, ἥτις διὰ τὸ ἐξίτηλον τῆς δυνάμεως εἴωθεν ἐνίστε ὑπὸ τῶν δαιμονίων φάυλων πνευμάτων ἐπιταράττεσθαι· ἡ δ' ὄντως τῶν θεῶν τυγχάνουσα, τὰ τε ἄλλα εἰλικρινὴς καὶ καθαρὰ ἄτρεπτος ἀληθής, καὶ δὴ καὶ ὑπὸ τῶν ἐναντίων πνευμάτων ἄβατός ἐστι καὶ ἀνεμπόδιστος· ὥσπερ γὰρ ἡλίου καταλάμψαντος οὐ πέφυκε τὴν αὐγὴν ὑπομένειν τὸ σκότος, ἐξαίφνης δὲ ἀφανὲς ἄρδην καθίσταται καὶ παντελῶς ἐκ μέσων ὑποχωρεῖ καὶ ἐκποδῶν ἐξίσταται, οὕτω καὶ τῆς πάντα ἀγαθῶν πληρώσεως τῶν θεῶν δυνάμεως πολλαχόθεν ἐπιλαμπούσης οὐκ ἔχει χώραν ἡ τῶν κακῶν ταραχὴ πνευμάτων, οὐδὲ δύναται πού διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ὥς τὸ μηδὲν ἢ ἐν τῷ μὴ ὄντι κεχώριται, οὐδαμοῦ φύσιν ἔχουσα κινεῖσθαι τῶν κρειττόνων παρόντων ἢ παρενοχλεῖν αὐτοῖς δυναμένη ἡνίκα ἂν ἐπιλάμπωσιν. Τί ποτ' οὖν τοσοῦτον διάφορόν ἐστιν ἐκατέρου τούτων, οὐκ ἄλλοις χρήσομαι γνωρίσμασιν εἰς τὴν διάκρισιν αὐτῶν ἢ αὐτοῖς τοῖς παρὰ σοῦ ῥηθεῖσιν· ὅταν γὰρ εἴπῃς «οἱ ἐπὶ χαρακτήρων στάντες», οὐδὲν ἄλλο ἔοικας σημαίνειν ἢ τὸ αἴτιον τῶν περὶ ταῦτα κακῶν πάντων. Εἰσὶ γάρ τινες οἱ τὴν ὅλην πραγματείαν τῆς τελεσιουργοῦ θεωρίας παριδόντες περὶ τε τὸν καλοῦντα καὶ περὶ τὸν ἐπόπτην, τάξιν τε τῆς θρησκείας καὶ τὴν ὀσιωτάτην ἐν πολλῷ χρόνῳ τῶν πόνων ἐμμονὴν ἀτιμάσαντες, θεσμούς τε καὶ ἐντυχίας καὶ τὰς ἄλλας ἀγιστείας παρωσάμενοι, ἀποχρῶσαν νομίζουσι τὴν ἐπὶ τῶν χαρακτήρων μόνην στάσιν, καὶ ταύτην ἐν μιᾷ ὥρᾳ ποιησάμενοι, εἰσκρίνουν νομίζουσι τι πνεῦμα· καίτοι τί ἂν γένοιτο ἀπὸ τούτων καλὸν ἢ τέλειον; ἢ πῶς ἔνεστι τὴν αἰδίον καὶ τῷ ὄντι τῶν θεῶν οὐσίαν ἐφημέροις ἔργοις συνάπτεσθαι ἐν ταῖς ἱεραῖς πράξεσι; διὰ ταῦτα δὴ οὖν οἱ τοιοῦτοι προπετεῖς ἄνδρες τοῦ παντὸς ἀμαρτάνουσιν, οὐδ' ἄξιον αὐτοὺς ἐν μάντεσι καταριθμεῖσθαι. Περὶ δ' ἄλλου γένους μαντικῆς λέγεις ταῦτα· «ἄλλοι παρακολουθοῦντες ἑαυτοῖς κατὰ τὰ ἄλλα, κατὰ τὸ φανταστικὸν θειάζουσιν, οἱ μὲν σκότος συνεργὸν λαβόντες οἱ δὲ καταπόσεις τινῶν οἱ δ' ἐπωδὰς καὶ συστάσεις· καὶ οἱ μὲν δι' ὕδατος φαντάζονται οἱ δ' ἐν τοίχῳ οἱ δ' ἐν ὑπαίθρῳ ἀέρι οἱ δ' ἐν ἡλίῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν κατ' οὐρανόν».

[5]

Myst 3 14

Πᾶν δὴ καὶ τοῦτο ὃ λέγεις τῆς μαντείας γένος πολυειδὲς ὃν μιᾷ συνείληπται δυνάμει, ἣν ἂν τις φωτὸς ἀγωγὴν ἐπονομάσειεν. Αὕτη δὴ πού τὸ περικείμενον τῇ ψυχῇ αἰθερῶδες καὶ αὐγοειδὲς ὄχημα ἐπιλάμπει θείῳ φωτί, ἐξ οὗ δὴ φαντασθαί θεῖα καταλαμβάνουσι τὴν ἐν ἡμῖν φανταστικὴν δύναμιν, κινούμεναι ὑπὸ τῆς βουλήσεως τῶν θεῶν. Ὅλη γὰρ ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς καὶ πᾶσαι αἱ ἐν αὐτῇ δυνάμεις ὑποκείμεναι τοῖς θεοῖς κινεῖνται, ὅπως ἂν <οἱ> ἡγεμόνες αὐτῆς ἐθέλωσιν. Καὶ τοῦτο διχῶς γίνεται ἢ παρόντων τῇ ψυχῇ τῶν θεῶν ἢ προδραμόν τι εἰς αὐτὴν φῶς ἀφ' ἑαυτῶν ἐπιλαμπόντων· καθ' ἑκάτερον δὲ τὸν τρόπον χωριστὴ καὶ ἡ θεία παρουσία ἐστὶ καὶ ἡ ἔλλαμψις. Ἡ μὲν οὖν προσοχὴ καὶ διάνοια τῆς ψυχῆς παρακολουθεῖ τοῖς γιγνομένοις, ἐπειδὴ τούτων τὸ θεῖον φῶς οὐκ ἐφάπτεται· ἐπιθειάζει δὲ τὸ φανταστικόν, διότι οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ δὲ τῶν θεῶν ἐγείρεται εἰς τρόπους φαντασιῶν, ἐξηλλαγμένης πάντῃ τῆς ἀνθρωπίνης συνηθείας. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τὸ ἐναντίον δεκτικὸν ἐστὶ τοῦ ἐναντίου κατὰ μεταβολὴν καὶ ἔκστασιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἡ τὸ συγγενὲς καὶ οἰκεῖον δι' ὁμοιότητα, διὰ ταῦτα δὴ εἰκότως τότε μὲν σκότος συνεργὸν λαμβάνουσιν οἱ φωταγωγοῦντες, τότε δὲ ἡλίου φῶς ἢ σελήνης ἢ ὅλως τὴν ὑπαίθριον αὐγὴν συλλαμβανόμενα ἔχουσι πρὸς τὴν ἔλλαμψιν. Ἐνίστε δὲ καὶ καταστάσεις τινῶν χρῶνται, ὅσα οἰκεῖα τοῖς θεοῖς ὑπάρχει τοῖς μέλλουσιν ἐπιφέρεισθαι, ἢ καὶ ἐπωδαῖς ἢ συστάσεσι, καὶ αὐταῖς οἰκεῖαις παρεσκευασμέναις εἰς τε τὴν παρασκευὴν τῆς ὑποδοχῆς καὶ τὴν παρουσίαν τῶν θεῶν καὶ ἐπιφάνειαν. Ἐνίστε δ' αὖ καὶ δι' ὕδατος ἄγουσι τὸ φῶς, ἐπειδὴ διαφανὲς ὃν τοῦτο εὐφυῶς διάκειται πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ φωτός. Ἄλλοτε δ' εἰς τοῖχον αὐτὸ

ποιοῦσιν ἐπιλάμπειν, ταῖς ἱεραῖς τῶν χαρκτηρῶν καταγραφαῖς προευτρεπίζοντες ἔδραν ἀρίστως εἰς τὸν τοῖχον τῷ φωτί, καὶ ἅμα ἀποστηρίζοντες αὐτὸ ἐνταῦθα ἐν τινι στερεῷ χωρίῳ, ὥστε μὴ ἐπὶ πολὺ διαχεῖσθαι. Γένοιτο δ' ἂν καὶ ἄλλοι πλείονες τρόποι τῆς τοῦ φωτὸς ἀγωγῆς· ἀλλ' ὅμως εἰς ἐν ἀνάγονται πάντες, εἰς τὴν τῆς αὐγῆς ἑλλαμψιν, ὅπουπερ ἂν καὶ δι' οἶων ὀργάνων ἐπιλάμπωσιν. Ἐπειδὴ τοίνυν ἔξωθεν τέ ἐστὶν αὕτη καὶ μόνη τῇ βουλήσει καὶ νοήσει τῶν θεῶν ὑπηρετοῦντα κέκτηται τὰ πάντα, τὸ δὲ μέγιστον φῶς ἔχει ἱερὸν καταυγάζον, τὸ μὲν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ αἰθέρος τὸ δ' ἐξ ἀέρος ἢ σελήνης ἢ καὶ ἡλίου καταλάμπον ἢ ἄλλης τινὸς οὐρανιας σφαίρας, φαίνεται ἐκ πάντων τούτων αὐτεξούσιος καὶ πρωτουργὸς καὶ τῶν θεῶν ἐπάξιος ὁ τοιοῦτος ὢν τρόπος τῆς μαντείας. ^[55]

Myst 3 15 Φέρε δὴ οὖν ἐπὶ τὸν διὰ τέχνης ἀνθρωπίνης ἐπιτελούμενον τρόπον μετέλθωμεν, ὅστις στοχασμοῦ καὶ οἰήσεως πλείονος εἴληφε· λέγεις δὲ καὶ περὶ τούτου τοιαῦτα· οἱ δ' ἤδη καὶ διὰ σπλάγχνων καὶ δι' ὀρνίθων καὶ δι' ἀστέρων τέχνην συνεστήσαντο τῆς θήρας τοῦ μέλλοντος. Εἰσὶ μὲν καὶ ἄλλαι πλείονες τέχναι τοιαῦται, πλην ἀλλὰ καὶ αὗται γε ἀποχρῶσιν ἐνδείξασθαι πᾶν τὸ τεχνικὸν εἶδος τῆς μαντικῆς. Ὡς μὲν οὖν τὸ ὅλον εἰπεῖν, σημείοις τισὶ τοῦτο θεῖοις χρῆται ἐκ θεῶν ἐπιτελουμένοις κατὰ ποικίλους τρόπους. Ἀπὸ δὲ τῶν θείων τεκμηρίων κατὰ τὴν συγγένειαν τῶν πραγμάτων πρὸς τὰ δεικνύμενα σημεῖα συμβάλλει πως ἡ τέχνη καὶ στοχάζεται τὴν μαντείαν, ἐξ εἰκότων τινῶν αὐτὴν συλλογιζομένη. Τὰ μὲν οὖν σημεῖα οἱ θεοὶ ποιοῦσι διὰ τῆς φύσεως τῆς δουλευούσης αὐτοῖς πρὸς τὴν γένεσιν, τῆς τε κοινῆς καὶ τῆς ἰδίας ἐκάστων, ἢ διὰ τῶν γενεσιουργῶν δαιμόνων οἵτινες τοῖς στοιχείοις τοῦ παντὸς καὶ τοῖς μερικοῖς σώμασι ζώοις τε καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσιν ἐπιβεβηκότες ἄγουσι τὰ φαινόμενα μετὰ ῥαστώνης ὅπῃπερ ἂν δοκῇ τοῖς θεοῖς. Συμβολικῶς δὲ τὴν γνώμην τοῦ θεοῦ ἐμφαίνουσι, καὶ τὴν τοῦ μέλλοντος προδηλῶσιν καθ' Ἡράκλειτον οὔτε λέγοντες οὔτε κρύπτοντες ἀλλὰ σημαίνοντες, ἐπειδὴ τῆς δημιουργίας τὸν τρόπον ἀποτυποῦσι καὶ διὰ τῆς προδηλώσεως. Καθάπερ οὖν δι' εἰκόνων γεννῶσι πάντα, καὶ σημαίνουντι ὡσαύτως [καὶ] διὰ συνθημάτων· ἴσως δὲ καὶ τὴν ἡμετέραν σύνθεσιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς εἰς ὀξύτητα πλείονα ἀνακινουῖσιν. Ταυτὶ μὲν οὖν κοινῶς ἡμῖν περὶ τῆς ὅλης ἀνθρωπίνης τοιαύτης τέχνης διωρίσθω· κατ' ἰδίαν δὲ τὰ μὲν σπλάγχνα ἢ τε ψυχὴ τῶν ζώων καὶ ὁ ἐφεσθηκὼς αὐτοῖς δαίμων καὶ ὁ ἀήρ ἢ τε κίνησις τοῦ ἀέρος καὶ ἡ τοῦ περιέχοντος περιφορὰ μεταβάλλει ποικίλως ὅπῃπερ ἂν ἀρέσκη τοῖς θεοῖς. ^[5]

Myst 3 16 Σημεῖον δὲ τὸ πολλάκις εὐρίσκεσθαι αὐτὰ ἀκάρδια ἢ ἄλλως ἄμοιρα τῶν κυριωτάτων μερῶν ὧν ἀπεστερημένα οὐχ οἶά τε ἦν ὅλως τοῖς ζώοις παρέχειν τὸ ζῆν. Τοὺς δ' ὄρνιθας κινεῖ μὲν καὶ ἡ τῆς ἰδίας ψυχῆς ὁρμή, κινεῖ δὲ καὶ ὁ τῶν ζώων ἔφορος δαίμων, ἤδη δὲ καὶ ἡ τοῦ ἀέρος τροπὴ καὶ ἡ καθήκουσα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ δύναμις εἰς τὸν ἀέρα· πάντα συμφωνοῦντα τοῖς βουλήμασι τῶν θεῶν ἅγει αὐτὰς ὁμολογουμένως οἷς οἱ θεοὶ κατ' ἀρχὰς ἐπιτάττουσιν. Σημεῖον δὲ καὶ τούτου μέγιστον· οὐ γὰρ τῶν κατὰ φύσιν τινὶ προσέοικε πράγματι τὸ ἀπορρήσειν τοὺς ὄρνιθας αὐτοὺς ἑαυτοὺς καὶ ἀναιρεῖν πολλάκις· ἀλλ' ὑπερφυῖν δὴ τι τὸ ἔργον ἐστὶ τοῦτο, ὡς ἐτέρου τινὸς ὄντος τοῦ διὰ τῶν ὀρνίθων ταῦτα ἀπεργαζομένου. Ἀλλὰ μὴν αἶ γε τῶν ἀστρῶν φοραὶ πλησιάζουσι μὲν ταῖς κατ' οὐρανὸν αἰδίοις περιφοραῖς, οὐ τόπῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ταῖς δυνάμεσι καὶ ταῖς τοῦ φωτὸς διαδρομαῖς κινουῦνται δὲ ὅπῃπερ ἂν οἱ κατ' οὐρανὸν θεοὶ κελεύωσιν. Τὸ γὰρ εὐαγέστατον καὶ ἄκρον τοῦ ἀέρος, ἐπιτηδείως ἔχον ἐξάπτεσθαι εἰς πῦρ, ἅμα τε ἐπινεύουσιν οἱ θεοὶ καὶ εὐθὺς ἀνακαίεται. Ἐὰν δέ τις καὶ νομίζῃ τῶν οὐρανίων τινὰς ἀπορροίας ἐνδίδοσθαι εἰς τὸν ἀέρα, καὶ οὗτος οὐκ ἀλλότρια δοξάσει τῶν δρωμένων ἐν τῇ θείᾳ τέχνῃ πολλάκις. Καὶ ἡ ἔνωσις δὲ καὶ ἡ συμπάθεια τοῦ παντὸς καὶ ἡ ὥς ἐφ' ἐνὸς ζῶου συγκίνησις τῶν πορρωτάτω μερῶν ὡς ἐγγὺς ὄντων, τὴν τῶν σημείων τούτων πομπὴν ἐκ θεῶν ἀνθρώποις καταπέμπει, διὰ τοῦ οὐρανοῦ μὲν πρώτως ἔπειτα διὰ τοῦ ἀέρος ἐκφαινομένην τοῖς ἀνθρώποις ὡς οἶόν τε

μάλιστα λαμπρότατα. Δῆλον δὴ οὖν διὰ πάντων τῶν εἰρημένων καὶ τοῦτο γέγονεν, ὡς ὀργάνοις μέσοις πολλοῖς οἱ θεοὶ χρώμενοι τὰ σημεῖα τοῖς ἀνθρώποις ἐπιπέμπουσι, δαιμόνων τε ὑπηρεσίαις καὶ ψυχῶν καὶ τῆς φύσεως ὅλης χρώμενοι πᾶσι τε τοῖς περὶ τὸν κόσμον ἐκείνοις ἀκολουθοῦσι, κατὰ μίαν ἀρχὴν ἐξηγούμενοι καὶ ἀνιέντες τὴν ἀπ' αὐτῶν κατιοῦσαν κίνησιν, ὅπηπερ ἂν ἐθέλωσιν. Αὐτοὶ δὴ οὖν χωριστοὶ πάντων καὶ ἀπολελυμένοι τῆς σχέσεως καὶ συντάξεως τῆς πρὸς τὴν γένεσιν ἄγουσι πάντα ἐν τῇ γενέσει καὶ φύσει κατὰ τὴν οἰκείαν βούλησιν. Ἦκει δὴ οὖν εἰς ταῦτο τῷ τῆς δημιουργίας καὶ προνοίας τῶν θεῶν λόγῳ καὶ ὁ περὶ τῆς μαντικῆς ἀπολογισμός. Οὐ γὰρ καθέλκει οὐδὲ οὗτος ἐπὶ τὰ τῆδε καὶ πρὸς ἡμᾶς τὸν τῶν κρειττόνων νοῦν, μένοντος δ' αὐτοῦ ἐν αὐτῷ τὰ τε σημεῖα καὶ τὴν μαντείαν ὅλην πρὸς αὐτὸν ἐπιστρέφει καὶ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντα αὐτὰ ἀνευρίσκει. ^[45]

Myst 3 17

Ζητεῖς δὲ τὸ λοιπὸν περὶ τοῦ τρόπου τῆς μαντείας τίς τέ ἐστι καὶ ὁποῖος, ὃν ἤδη μὲν ἡμεῖς κοινῇ τε καὶ κατ' ἰδίαν ἐξηγησάμεθα, σὺ δὲ πρῶτον μὲν ἀποφαίνῃ γνῶμην τῶν μάντεων, ὡς πάντες διὰ θεῶν ἢ δαιμόνων φασὶ τοῦ μέλλοντος τυγχάνειν τῆς προγνώσεως, οὐδὲ οἷόν τε ἄλλους εἰδέναι αὐτὸ ἢ μόνους τοὺς τῶν ἐσομένων κυρίους. Ἐπειτα ἀπορεῖς εἰ ἄχρι τοσούτου κατάγεται εἰς ὑπηρεσίαν ἀνθρώπων τὸ θεῖον ὡς μὴ ὀκνεῖν τινὰς καὶ ἀλφιτομάνεις εἶναι. Τὸ δὲ οὐ καλῶς ὑπολαμβάνεις, τὴν περιουσίαν τῆς δυνάμεως τῶν θεῶν καὶ τὴν υπερβάλλουσαν ἀγαθότητα καὶ τὴν πάντα περιέχουσαν αἰτίαν κηδεμονίαν τε ἡμῶν καὶ προστασίαν ὑπηρεσίαν ἐπονομάζων. Καὶ ἔτι ἀγνοεῖς τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας, ὥστε οὐ καθέλκεται οὔτε ἐπιστρέφεται οὗτος εἰς ἡμᾶς, χωριστὸς δὲ προηγείται καὶ δίδωσι μὲν τοῖς μετέχουσιν ἑαυτόν, αὐτὸς δὲ οὔτε ἐξίσταται ἀφ' ἑαυτοῦ οὔτε ἐλάττων γίγνεται οὔθ' ὑπηρετεῖ τοῖς μετέχουσιν, ἀλλὰ τούναντίον πᾶσιν ὑπηρετοῦσι προσχρῆται. Δοκεῖ δέ μοι καὶ ἄλλο διαμαρτάνειν ἢ παροῦσα ἐπίστασις: ὡς γὰρ ἐπ' ἀνθρώπων ὑποθεμένη τῶν θεῶν τὰ ἔργα, οὕτω διαμφισβητεῖ περὶ αὐτῶν πῶς γίγνεται. Διότι γὰρ ἡμεῖς ἐπιστρεφόμενοι καὶ τοῖς πάθεσιν ἐνίοτε προσκείμενοι τοῖς διοικουμένοις ἐπιμελούμεθα αὐτῶν, διὰ τοῦτο κακῶς εἰκάζει καὶ τὴν τῶν θεῶν δύναμιν ὑπηρετικὴν εἶναι τοῖς ὑπ' αὐτῶν κατευθυνομένοις: ἢ δ' οὔτε ἐν τῇ ποιήσει τῶν κόσμων οὔτε ἐν τῇ προνοίᾳ τῆς γενέσεως οὔτε ἐν τῇ περὶ αὐτῆς μαντεία καθέλκεται ποτε εἰς τὰ μετέχοντα, ἀλλὰ μεταδίδωσι μὲν πᾶσι τῶν ἀγαθῶν καὶ παραπλήσια πρὸς ἑαυτὴν τὰ ὅλα ἀπεργάζεται, ὥφελει τε τὰ διοικούμενα ἀφθόνως, μένει δὲ ὡς πολὺ μᾶλλον ἐφ' ἑαυτῆς τοσούτῳ μᾶλλον τῆς οἰκείας τελειότητος πεπλήρωται. Καὶ αὕτη μὲν οὐ γίγνεται τῶν μετεχόντων, τὰ δὲ μεταλαμβάνοντα ἴδια ἑαυτῆς ἀπεργάζεται καὶ σώζει μὲν αὐτὰ παντελῶς, μένει δὲ ἐν ἑαυτῇ τελεία καὶ συλλαμβάνει μὲν αὐτὰ ἅμα ἐν ἑαυτῇ, ὑπ' οὐδενός γε μὴν ἐκείνων οὔτε κρατεῖται οὔτε περιέχεται. Μάτην οὖν ἡ τοιαύτη ὑπόνοια παρενοχλεῖ τοῖς ἀνθρώποις. Οὐδὲ γὰρ μερίζεται ὁ θεὸς παρὰ τοὺς διηρημένους τρόπους τῆς μαντείας, ἀλλ' ἀμερίστως ἅπαντας ἀπεργάζεται: οὐδὲ κατὰ χρόνον διηρημένως ἄλλοτε ἄλλους ἐπιτελεῖ, ἀλλ' ἀθρόως καὶ ἅμα δημιουργεῖ πάντας κατὰ μίαν ἐπιβολήν: οὐδὲ περὶ τὰ σημεῖα κατέχεται περιειλημμένος ἐν αὐτοῖς ἢ διωρισμένος, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ καὶ τὰ σημεῖα συνέχει, συνείληφέ τε αὐτὰ ἐν ἐνὶ καὶ προάγει κατὰ μίαν βούλησιν ἀφ' ἑαυτοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἄχρι τῶν ἀψύχων οἷον ψηφιδίων ἢ ῥάβδων ἢ ξύλων τινῶν ἢ λίθων ἢ πυρῶν ἢ ἀλφίτων διήκει τῇ προδηλώσει, αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸ θαυμασιώτατόν ἐστι τῆς θείας μαντικῆς προσημασίας, διότι καὶ τοῖς ἀψύχοις ψυχὴν καὶ τοῖς ἀκινήτοις κίνησιν ἐνδίδωσι, ποιεῖ τε πάντα σαφῇ καὶ γνώριμα καὶ λόγου μετέχοντα καὶ ἀφωρισμένα τοῖς τῆς νοήσεως μέτροις, καίτοι μηδένα λόγον ἔχοντα ἀφ' ἑαυτῶν. ^[55]

Myst 3 17

Καὶ ἄλλο δὴ τί μοι δοκεῖ δαιμόνιον τι θαῦμα ὁ θεὸς ἐν τούτοις διασημαίνει. Ὡςπερ γὰρ ἐνίοτε τῶν εὐηθικῶν τινὰ ἀνθρώπων ποιεῖ σοφίας μετὰ λόγους ἀποφθέγγεσθαι, δι' οὗ πᾶσι κατάδηλον γίγνεται, ὡς οὐκ ἀνθρώπειόν τι, θεῖον δὲ τὸ ἔργον ἐστὶ τὸ γεγονός, οὕτως διὰ τῶν ἀπεστερημένων γνώσεως τὰ πάσης γνώσεως προέχοντα νοήματα ἀποκαλύπτει κάκεῖνο ἅμα

ἀναφαίνει τοῖς ἀνθρώποις ὡς πίστεως ἄξια ὑπάρχει τὰ δεικνύμενα σημεῖα, καὶ ὅτι κρεῖττονά ἐστι τῆς φύσεως καὶ ἐξηρημένος ἀπ’ αὐτῆς ὁ θεός· οὕτω τὰ ἐν τῇ φύσει ἄγνωστα γνωστά ποιεῖ καὶ τὰ μὴ γινώσκοντα γινώσκοντα, ἡμῖν τε δι’ αὐτῶν ἐντίθησι φρόνησιν, καὶ δι’ ὅλων τῶν ὄντων ἐν τῷ κόσμῳ κινεῖ τὸν νοῦν ἡμῶν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν τε ὄντων καὶ γεγονότων καὶ ἐσομένων. Οἶμαι δὴ οὖν καὶ ἀπὸ τούτων τὸν τρόπον τῆς μαντικῆς γεγονέναι καταφανῆ, παντελῶς ὑπενάντιον ὄντα οἷς ὑφορᾷ σὺ καὶ ὑποπτεύεις. Ἑγεμονικὸς γάρ ἐστι καὶ πρωτουργὸς αὐτεξούσιός τε καὶ ὑπερέχων συνειληφώς τε ἐν ἑαυτῷ τὰ ὅλα ἀλλ’ οὐκ αὐτὸς περιεχόμενος ὑπὸ τινων οὐδὲ διειργόμενος ὑπὸ τῶν μεταλαμβανόντων, ἀλλ’ αὐτὸς ἀθρόως καὶ ἀδιορίστως πᾶσιν ἐπιβεβηκώς καὶ ἐνεξουσιάζων, ἀδιορίστω δὲ δυνάμει ἐπικρατῶν τὰ ὅλα καὶ διασημαίνων ἀθρόως. Ἀφ’ ὧν δὴ διαλύσεις ῥαδίως τὰς ἰδιωτικὰς ταύτας καὶ παρενοχλούσας τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις ἀπορίας, ἐπὶ δὲ τὴν νοερὰν καὶ θείαν καὶ ἄψευστον ἀπὸ πάντων προσημασίαν τῶν θεῶν ἑαυτὸν ἐπανάξεις δεόντως. Ὅτι μὲν οὖν οὐ κατὰγεται τὸ θεῖον εἰς τὰ σημεῖα τῆς μαντικῆς διὰ τούτων ἡγωνισάμεθα· δέχεται δ’ ἡμᾶς ἀγὼν ἐξ ἀγῶνος ἕτερος, οὐκ ἐλάττων τοῦ ἤδη προανυσθέντος, ὃν ἐπάγεις εὐθύς περὶ τῶν αἰτίων τῆς μαντικῆς, εἰ θεὸς ἢ ἄγγελος ἢ δαίμων ἢ ὅστισοῦν πάρεστι ταῖς ἐπιφανείαις ἢ μαντείαις ἢ ταῖς ὁποιασοῦν ἱεραῖς ἐνεργείαις.

[5]

Myst 3 18 Πρὸς δὴ τοῦτο ἀπλοῦς ἐστὶν ὁ παρ’ ἡμῶν λόγος, ὡς οὐχ οἷόν τε τῶν θείων ἔργων δρᾶσθαι ἱεροπρεπῶς ἄνευ τοῦ παρεῖναι τινα τῶν κρειττόνων ἔφορον καὶ ἀποπληρωτὴν τῆς ἱεράς ἐνεργείας· ἀλλ’ ὅπου μὲν τέλεια τὰ κατορθώματά ἐστι καὶ αὐταρκῆ καὶ ἀνενδεῇ, θεοὶ τούτων εἰσὶν ἡγεμόνες, ὅπου δὲ μέσα καὶ βραχύ τι τῶν ἄκρων ἀπολειπόμενα ἀγγέλους ἔχει τοὺς ἐπιτελοῦντας αὐτὰ καὶ ἀποδεικνύοντας, τὰ δ’ ἔσχατα δαίμοσι διαπράττεσθαι ἀπονενέμηται· πάντα γε μὴν ἐνὶ γέ τινι τῶν κρειττόνων ἐπιτέτραπται τῶν θεοπρεπῶν πράξεων ἢ κατόρθωσις· ἐπεὶ οὐδὲ λόγον περὶ θεῶν ἄνευ θεῶν λαβεῖν δυνατόν, μήτοι γε δὴ ἰσόθεα ἔργα καὶ πᾶσαν πρόγνωσιν ἄνευ θεῶν τις ἂν ἐπιτηδεύσειεν. Τὸ γὰρ ἀνθρώπειον φύλον ἀσθενές ἐστι καὶ σμικρόν, βλέπει τε ἐπὶ βραχύ, σύμφυτόν τε οὐδένειαν κέκτηται· μία δ’ ἐστὶν ἐν αὐτῷ τῆς ἐνυπαρχούσης πλάνης καὶ ταραχῆς καὶ τῆς ἀστάτου μεταβολῆς ἰατρεία, εἴ τινα μετουσίαν θείου φωτὸς κατὰ τὸ δυνατόν μεταλάβοι· ὁ δὲ ταύτην ἀποκλείων ταῦτόν ποιεῖ τοῖς ἐξ ἀψύχων ψυχὴν παράγουσιν ἢ τοῖς ἀπὸ τῶν ἀνοήτων νοῦν ἀπογεννῶσι· καὶ γὰρ αὐτὸς ἀπὸ τῶν μὴ θείων τὰ θεῖα ἔργα ἀναιτίως ὑφίστησιν. Τὸ μὲν οὖν θεὸν ἢ δαίμονα ἢ ἄγγελον εἶναι τὸν ἀποτελοῦντα τὰ κρεῖττονα ἔργα συγχωρήσειεν ἂν τις· οὐ μὴν ἔτι γε δίδομεν ὃ σὺ προσέρριψας ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι δι’ ἡμῶν ἐλκόμενος ἀνάγκαις ταῖς τῆς κλήσεως ταῦτα ἐπιτελεῖ. Κρεῖττων γὰρ ἀνάγκης ἐστὶν ὁ θεὸς καὶ πᾶς ὁ συναπτόμενος αὐτῷ τῶν κρειττόνων χορὸς, οὐ τῆς ἐξ ἀνθρώπων ἐπαγομένης μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅση τὸν κόσμον κατείληφεν· διότι δὴ τὴν ἅλлон φύσιν καὶ μηδεμίαν παραδεχομένην ἐπίκτητον τάξιν οὐκ ἔνεστι δουλεύειν οὐδεμιᾷ ἀλλαχόθεν ἐπεισιούσῃ ἀνάγκῃ. Εἴτα μέντοι καὶ ἡ κλήσις καὶ τὰ δρώμενα ὑπὸ τοῦ ἐπιστήμονος τῇ ἐξομοιώσει καὶ τῇ οἰκειώσει προστρέχει τοῖς κρεῖττοσιν αὐτὰ καὶ συνάπτεται, ἀλλ’ οὐχὶ διὰ βίας ἀπεργάζεται τὴν ἑαυτῶν ἐνέργειαν. Οὐ τοίνυν, ὡς σὺ νενόμικας, παθόντος τοῦ ἐπιστήμονος θεουργοῦ τὰ γινόμενα ὁρᾶται εἰς τοὺς θεσπίζοντας, οὐδὲ πάθους προηγησαμένου εἰς τὸν χρησμοδοῦντα διὰ τῆς ἀνάγκης οὕτως ἐπιτελεῖται ἡ μαντεία· ἀλλότρια γὰρ ταῦτα τῆς τῶν κρειττόνων οὐσίας καὶ πρὸς ἄλλα ἀνάρμοστα ὑπάρχει. Ἀλλ’ οὐδὲ ὡς ὄργανόν τι μέσον ἐστὶ τὸ τῶν κρειττόνων αἴτιον καὶ δρᾷ διὰ τοῦ θεσπίζοντος ὁ καλῶν. [45]

Myst 3 19 Καὶ γὰρ ταῦτα ἀνόσιον φθέγγεσθαι· πολὺ γὰρ τοῦδε μᾶλλον ἐστὶν ἀληθές ἐκεῖνο ὡς θεὸς μὲν πάντα ἐστὶ καὶ πάντα δύναται καὶ πάντα πεπλήρωκεν ἑαυτοῦ, καὶ μόνος σπουδῆς ἀξιολόγου καὶ τιμῆς μακαρίας ἐστὶν ἄξιος· τὸ δ’ ἀνθρώπειον αἰσχροὺ καὶ ἐν οὐδενὸς μέρει καὶ παῖγνιόν ἐστι πρὸς τὸ θεῖον παραβαλλόμενον. Γελῶ δ’ ἔγωγε καὶ τοῦτο ἀκούων, ὡς αὐτόματός τισιν ὁ

θεὸς πάρεστιν ἤτοι διὰ γενέσεως περίοδον ἢ δι' ἄλλας αἰτίας. Οὐ γὰρ ἔτ' ἔσται τὸ ἀγέννητον τὸ κρεῖττον, εἰ ἡ περίοδος αὐτὸ ἄγει τῆς γενέσεως, οὐδὲ πρῶτως αἴτιον τῶν ὅλων, εἰ κατ' ἄλλας αἰτίας καὶ αὐτὸ τισι συντάττεται. Ταῦτα μὲν οὖν ἀνάξια καὶ τῆς περὶ θεῶν ἐννοίας ὑπάρχει καὶ τῶν ἐν τῇ θεωρίᾳ γιγνομένων ἔργων ἀλλότρια· πέπονθε δὲ ἡ τοιαύτη ζήτησις ταυτὸν ὅπερ καὶ περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ παντός καὶ τῆς προνοίας οἱ πολλοὶ πάσχουσιν· μὴ δυνάμενοι γὰρ μαθεῖν ὅστις ὁ τρόπος αὐτῶν, τὰς τε ἀνθρώπων φροντίδας καὶ τοὺς λογισμοὺς ἐπὶ τῶν θεῶν ἀποκρίνοντες, καὶ τὸ ὅλον ἀναιροῦσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν πρόνοιάν τε καὶ δημιουργίαν. Ὡς περ οὖν πρὸς τούτους ἀπαντᾶν εἰώθαμεν ὡς ἄλλος τις τρόπος ἐστὶν ὁ θεῖος τῆς ποιήσεως καὶ κηδεμονίας, οὗ δὴ δι' ἄγνοιαν οὐ χρὴ τὸ πᾶν ἀποδοκιμάζειν ὡς οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ὑφεστήκοι, οὕτω καὶ πρὸς σὲ ἂν τις δικαιολογήσαιο ὡς πρόγνωσις πᾶσα καὶ ἔργων αἰδίων πράξις θεῶν μὲν ἐστὶν ἔργα, οὔτε δὲ δι' ἀνάγκης οὔτε δι' ἄλλας ἀνθρωπίνας αἰτίας ἐπιτελεῖται, ἀλλὰ διὰ τοιαύτας ὁποίας οἱ θεοὶ μόνοι γινώσκουσιν. Ἄρ' οὖν ἐφέμενοι τούτων εὐλόγως ἂν τὴν δευτέραν παρὰ σοὶ τιθεμένην αἰτιολογίαν περὶ τῶν αὐτῶν ἀποδεξαίμεθα ὡς ἡ ψυχὴ ταῦτα λέγει τε καὶ φαντάζεται, καὶ ἔστι ταύτης πάθος ἐκ μικρῶν αἰθυγμάτων ἐγειρόμενα; ἀλλ' οὔτε ἔχει φύσιν ταῦτα οὔτε ὁ λόγος αἰρεῖ ὡδὶ ὑπολαμβάνειν· πᾶν μὲν γὰρ τὸ γινόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς γίγνεται, καὶ τὸ συγγενὲς ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς ἀποτελεῖται, τὸ δὲ θεῖον ἔργον οὔτε αὐτόματόν ἐστιν (ἀναίτιον γὰρ τὸ τοιοῦτον καὶ οὐ πάντως τεταγμένον), οὔτε ἀπ' ἀνθρωπίνης αἰτίας ἀπογεννᾶται· ἀλλότριον γὰρ καὶ τοῦτο καὶ ὑποδεέστερον, τὸ δὲ τελειότερον ὑπὸ τοῦ ἀτελοῦς οὐκ ἔχει δύναμιν παράγεσθαι. ^[10]

Myst 3 20

Πάντα ἄρα ἀπὸ θείας αἰτίας ἀποβλαστάνει τὰ προσόμοια αὐτῇ ἔργα φυόμενα. Ἡ γὰρ ἀνθρωπίνη ψυχὴ κατέχεται ὑφ' ἑνὸς εἶδους καὶ ὑπὸ τοῦ σώματος πανταχόθεν ἐπισκοτεῖται· ὅπερ εἴτε Ἀμέλητα ποταμὸν εἴτε Λήθης ὕδωρ εἴτε ἄγνοιαν καὶ παραφροσύνην εἴτε διὰ παθῶν δεσμὸν εἴτε ζωῆς στέρησιν εἴτε ἄλλο τι τῶν κακῶν ἐπονομάσειεν, οὐκ ἂν τις ἐπαξίως εὖροι τὴν ἀτοπίαν αὐτοῦ προσονομάσαι. Πότε οὖν ὑπὸ τοιούτου εἰργμοῦ κατεχομένη ἰκανὴ ποτε ἂν γένοιτο πρὸς τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν, οὐκ ἔστιν οὐδαμῶς τοῦτο εὐλογον ὑπολαμβάνειν. Εἰ γὰρ πού τι καὶ δοκοῦμεν εἶναι δυνατοὶ ποιεῖν τῷ μετέχειν καὶ καταλάμπεσθαι ὑπὸ τῶν θεῶν, τούτῳ μόνῳ καὶ τῆς θείας ἐνεργείας ἀπολαύομεν. Διὰ τοῦτο οὐχ ἡ τὴν οἰκείαν ἔχουσα ἀρετὴν καὶ φρόνησιν ψυχὴ, αὕτη καὶ τῶν θείων ἔργων μετέχει· καίτοι εἰ ψυχῆς ἦν τὰ τοιαῦτα ἔργα, ἢ πᾶσα ἂν αὐτὰ ψυχὴ ἀπειργάζετο, ἢ μόνη ἡ τὴν οἰκείαν ἔχουσα τελειότητα· νῦν δὲ οὐδετέρα αὐτῶν ἰκανῶς εἰς τοῦτο παρεσκεύασται· ἀλλὰ καὶ ἡ τελεία ὡς πρὸς τὴν θείαν ἐνέργειάν ἐστιν ἀτελής. Ἄλλη ἄρα ἡ θεωργὸς ἐστὶν ἐνέργεια, καὶ παρὰ μόνων θεῶν ἢ τῶν θείων ἔργων ἐνδίδεται κατόρθωσις, ἐπεὶ οὐδ' ἐχρῆν ὅλως τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν χρῆσθαι, ἀλλὰ τούτῳ γε τῷ λόγῳ ἄνευ τῆς θρησκείας παρ' ἑαυτῶν ἂν ἡμῖν ὑπῆρξε τὰ θεῖα ἀγαθὰ. Εἰ δὲ ταῦτα μανιώδη τὰ δοξάσματα ἐστὶ καὶ ἀνόητα, ἀφίστασθαι χρὴ καὶ τῆς τοιαύτης ὑπονοίας, ὡς αἰτίαν παρεχομένης ἀξιόλογον πρὸς τὴν τῶν θείων ἔργων ἀποπλήρωσιν. Μήποτε οὖν ὁ τρίτον προσέθηκάς ἐστιν ἀληθέστερον, ὡς ἄρα μικτόν τι γίγνεται ὑποστάσεως εἶδος ἐξ ἡμῶν τε τῆς ψυχῆς καὶ ἕξωθεν θείας ἐπιπνοίας. ^[40]

Myst 3 21

Ὅρα δὴ οὖν αὐτὸ ἀκριβέστερον, μὴ ποι λάθωμεν παρ' αὐτοῦ παραποδισθέντες καὶ τῆς ἐν αὐτῷ φαινομένης εὐπρεπείας. Εἰ γὰρ πού τι ἐκ δυοῖν ἐν ἀποτελοῖτο, ὁμοειδὲς τοῦτο καὶ ὁμοφυὲς πᾶν ἐστὶ καὶ ὁμοούσιον· οὕτω τὰ στοιχεῖα συνερχόμενα εἰς ταῦτο ἐκ πολλῶν ἐν τι ἀπεργάζεται, καὶ ψυχὰι πλείονες εἰς ψυχὴν μίαν τὴν ὅλην συμμίσγυνται. Οὐ μέντοι τὸ παντελῶς ἐξηρημένον πρὸς τὸ ἐκβεβηκὸς ἑαυτοῦ γένοιτο ἂν ποτε ἐν, οὐδὲ ψυχὴ τοίνυν μετὰ τῆς θείας ἐπιπνοίας ἐν τι ποιεῖ ὑποστάσεως εἶδος. Εἰ γὰρ ἁμικτόν ἐστι τὸ θεῖον, οὐδ' ἡ ψυχὴ πρὸς αὐτὸ συμμίσγνυται καὶ εἰ ἀμετάβλητον ὑπάρχει, οὐκ ἂν ἐκ τῆς συγκράσεως εἰς τὸ κοινὸν ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ μεταβληθείη. Πρότερον μὲν οὖν μικρὰ αἰθύγματα ἀνεγείρειν ἐνόμιζόν τινες καὶ θεῖα ἐν ἡμῖν εἶδη, ἅπερ, εἴτε

φυσικά εἴτε ἄλλως ὅπως οὖν ἦν σωματοειδῆ, ἀδύνατα δῆπουθεν ἦν ἐκ τῶν τυχόντων εἰς τὰ θεῖα μεθίστασθαι· ἐν δὴ τῷ παρόντι τὴν ψυχὴν ἀποφαίνονται συναιτίαν τῆς θείας συγκράσεως, καὶ δῆλον ὅτι ἰσάξιος γίγνεται τοῖς θεοῖς, δίδωσί τε αὐτοῖς τι μόνιον καὶ ἐν τῷ μέρει δέχεται ἀπ' ἐκείνων, μέτρα τε τοῖς κρείττοσιν ἐπιθήσει καὶ αὐτὴ ἀπ' ἐκείνων ὀρισθήσεται· ὁ δὲ δεινότατον ὦν λέγουσιν τινες, ὅτι καὶ ἐν στοιχείων τάξει οἱ θεοὶ προηγούμενοι ἐνυπάρξουσι τοῖς ἀποτελουμένοις ὑφ' ἐαυτῶν, καὶ ἔσται τι παραγόμενον ἀπὸ χρόνου καὶ τῆς κατὰ χρόνον συμμιξεως ὃ περιέχει τοὺς θεοὺς ἐν ἐαυτῷ. Τί δὲ δὴ καὶ ἔστι τοῦτο τὸ σύμμικτον τῆς ὑποστάσεως εἶδος; εἰ μὲν γὰρ τὸ συναμφοτέρον, οὐκ ἔσται ἐν ἐκ δυοῖν ἀλλὰ σύνθετόν τι καὶ συμπεφορημένον ἀπὸ τῶν δύο· εἰ δ' ὡς ἕτερον ἀμφοῖν, μετάβλητα ἔσται τὰ αἰδία, καὶ τὰ θεῖα τῶν ἐν τῇ γενέσει φυσικῶν οὐδὲν διοίσει· καὶ τὸ γιγνόμενον ἄτοπον μὲν ἔσται αἰδίων φυόμενον διὰ γενέσεως, ἀτοπώτερον δέ τι διαλυθήσεται ἐξ αἰδίων ὑφεστηκός. Οὐδαμῶς ἄρα οὐδὲ ἡ τοιαύτη δόξα περὶ τῆς μαντείας ἔχει τινὰ λόγον. Νοήσωμεν δ' ἔτι καὶ τὴν παράδοξον ταύτην ὑπόληψιν, εἴτε μίαν τις αὐτὴν θεΐη εἴτε δύο. Λέγεις τοίνυν ὡς ἡ ψυχὴ γεννᾷ δυνάμιν φανταστικὴν τοῦ μέλλοντος διὰ τοιούτων κινημάτων, ἢ τὰ προσαγόμενα ἀπὸ τῆς ὕλης ὑφίστησι διὰ τῶν ἐνουσῶν δυνάμεων δαίμονας, καὶ μάλιστα ἢ ἀπὸ τῶν ζώων εἰλημμένη. ^[40]

Myst 3 22

Δοκεῖ δέ μοι ταῦτα δεινὴν παρανομίαν ἐμφαίνειν εἰς ὅλην τὴν θεολογίαν τε καὶ τὴν θεουργικὴν ἐνέργειαν· ἐν μὲν γὰρ ἄτοπον πρῶτον καταφαίνεται, εἰ γεννητοὶ εἰσι καὶ φθαρτοὶ οἱ δαίμονες· ἕτερον δὲ τούτου δεινότερον, εἰ ἀπὸ τῶν ὑστέρων ἐαυτῶν παράγονται πρότεροι αὐτῶν ὄντες· ψυχῆς γὰρ δῆπου καὶ τῶν περὶ τοῖς σώμασι δυνάμεων προϋφεστήκασιν οἱ δαίμονες. Πρὸς τούτοις πῶς δύναται τὰ τῆς μεριστῆς ψυχῆς ἐν σώματι κατεχομένης ἐνεργήματα εἰς οὐσίαν καθίστασθαι, καὶ ταῦτα χωριστὰ εἶναι ἔξω τῆς ψυχῆς καθ' ἑαυτά; ἢ πῶς αἱ περὶ τοῖς σώμασι δυνάμεις ἀφίστανται τῶν σωμάτων, καίτοι ἐν τοῖς σώμασι τὸ εἶναι ἔχουσιν; τίς δὲ δὴ ἐστὶν ὁ ἀπολύων αὐτὰς ἀπὸ τῆς σωματικῆς συστάσεως καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν συνάγων πάλιν εἰς μίαν σύνοδον; ἔσται γὰρ οὕτω προϋπάρχων ὁ τοιοῦτος δαίμων πρὸ τοῦ ὑποστῆναι· ἔχει δὲ καὶ τὰς κοινὰς ἀπορίας ὁ λόγος· πῶς γὰρ δῆποτε ἀπὸ τῶν μὴ ἐχόντων μαντικὴν μαντικὴ φύεται, καὶ ἀπὸ τῶν μὴ ἐχόντων ψυχὴν σωμάτων ψυχὴ ἀπογεννᾶται; ἢ τὸ ὅλον φάναι πῶς ἀπὸ τῶν ἀτελεστερῶν τελειότερα παράγεται; καὶ ὁ τρόπος δὲ τῆς παραγωγῆς φαίνεται μοι ἀδύνατος· τὸ γὰρ διὰ κινημάτων τῆς ψυχῆς καὶ διὰ τῶν ἐν τοῖς σώμασι δυνάμεων παράγεσθαι οὐσίαν, ἀδύνατον. Ἀπὸ γὰρ τῶν μὴ ἐχόντων οὐσίαν οὐσία οὐχ οἷα τέ ἐστὶν ἀποτελεῖσθαι. Πόθεν δὲ καὶ φανταστικὴ τοῦ μέλλοντος γίγνεται; παρὰ τίνος λαβοῦσα τὸ μαντικόν; ὁρῶμεν γὰρ δῆπου τῶν ἐνσπειρομένων διὰ γενέσεως οὐδὲν οὐδέποτε πλείονός τινος μεταλαμβάνον ἢ ὅσον δίδεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ πρῶτως αὐτὸ ἀπογεννῶντος. Τὸ δ' ἔοικε προσθήκην τινὰ περιττοτέραν παραδέχεσθαι ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος· εἰ μὴ ἄρα τις λέγοι τῇ ἀπὸ τῶν ζώων ὕλῃ τοὺς δαίμονας ἐπιβεβηκέναι, προσαγομένη δ' αὐτῇ συμπαθῶς πρὸς αὐτὴν κινεῖσθαι. Οὐκοῦν κατὰ γε ταύτην τὴν δόξαν οὐκ ἀπογεννῶνται οἱ δαίμονες ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς σώμασι δυνάμεων, προηγούμενοι δ' αὐτῶν καὶ προϋπάρχοντες συγκινεοῦνται αὐταῖς ὁμοειδῶς. Εἰ δὲ δὴ ὅτι μάλιστα καὶ οὕτως εἰσὶ συμπαθεῖς, οὐχ ὁρῶ τίνα τρόπον εἴσονται τι περὶ τοῦ μέλλοντος ἀληθές. Οὐ γὰρ συμπαθοῦς δυνάμεως οὐδ' ἐνύλου καὶ κατεχομένης ἔν τινι τόπῳ καὶ σώματι τὸ προγιγνώσκειν τε καὶ προμηνύειν τὸ μέλλον, ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ πάντων τούτων ἀπολελυμένης. Καὶ αὕτη δὴ οὖν ἡ δόξα τοιαύτας ἐχέτω τὰς εὐθύνας. Αἱ δ' ἐπὶ τῇδε ἐπιστάσεις ἀνάγονται μὲν εὐθύς ὡς διστάζουσαι περὶ τοῦ τρόπου τῆς μαντείας, προϊοῦσαι δ' ἀνατρέπειν αὐτὴν παντελῶς ἐπιχειροῦσιν. ^[45]

Myst 3 23

Διελῶμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τὸν λόγον πρὸς ἀμφοτέρα ταῦτα. Ἀρξώμεθα δὲ διαλύειν πρῶτον τὰ πρότερα· κατὰ γὰρ τοὺς ὕπνους μὴδὲν πραγματευσάμενοι ἐνίοτε τῷ μέλλοντι ἐπιβάλλομεν, καὶ πραγματευσάμενοι πολλάκις οὐκ ἐπιβάλλομεν. Οὐχ ὅτι ἐξ ἡμῶν τε καὶ ἔξωθεν ἐστὶ τὸ αἴτιον

τῆς μαντικῆς ἐφ' ὧν γὰρ ὥρισται τὸ ἀφ' ἡμῶν προκατάρχον καὶ συνεπόμενον ἀπὸ τῶν ἔξωθεν σύνταξιν τε ταῦτα συμπλεκομένην ἔχει πρὸς ἄλληλα, ὥρισμένως ἐπὶ τούτων τὰ ἔργα ἐπιτελεῖται, καὶ συνέπεται τοῖς προηγουμένοις τὰ πρὸς αὐτὰ συνηρημένα· ὅταν δ' ἀπολελυμένον ἢ τὸ αἷτιον καθ' ἑαυτὸ προϋπάρχον, οὐχ ὥρισται τὸ τέλος ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ πᾶν ἐπὶ τοῖς ἐκτὸς κεῖται. Καὶ νῦν οὖν τὸ μὴ πάντως τοῖς ἡμετέροις ἔργοις συντρέχειν τὴν ἐν τοῖς ὀνείροις ἀλήθειαν καὶ τὸ πολλάκις αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἐλλάμπειν, ἔξωθεν τε δείκνυσιν ἀπὸ θεῶν οὖσαν τὴν μαντείαν καὶ ταύτην αὐτεξούσιον ὅταν βούληται καὶ ὡς ἂν ἐθέλῃ μετ' εὐμενείας τὸ μέλλον ἀναφαίνουσιν. Ταῦτα μὲν οὖν τοιοῦτον ἐχέτω τὸν ἀπολογισμόν· ἐν δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα πειρώμενος τὸν τρόπον διερμηνεύειν τῆς μαντικῆς, ἀναιρεῖς αὐτὴν παντάπασιν. ^[20]

Myst 3 24 Εἰ γὰρ πάθος ψυχῆς αἷτιον αὐτῆς καθίσταται, τίς ἂν εὖ φρονῶν ἀστάτῳ πράγματι καὶ ἐμπλήκτῳ πρόγνῳσιν ἀποδοίῃ τεταμένην καὶ σταθεράν; ἢ τί δήποτε σωφρονοῦσα μὲν ἡ ψυχὴ καὶ ἄτρεπτος οὖσα κατὰ τὰς βελτίονας ἑαυτῆς δυνάμεις τὰς νοεράς καὶ διανοητικὰς ἀγνοεῖ τὸ ἐσόμενον, πάσχουσα δὲ κατὰ τὰς ἀτάκτους καὶ ταραχώδεις κινήσεις ἐπιβάλλει τῷ μέλλοντι; τί γὰρ δήποτε καὶ ἔχει τὸ πάθος οἰκεῖον εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων; τί δ' οὐ μᾶλλον ἐμποδίζει πρὸς ἀληθεστέραν κατανόησιν; ἔτι τοίνυν εἰ μὲν διὰ παθῶν τὰ πράγματα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ συνίστατο, ἢ ὁμοίωσις ἂν τῶν παθῶν εἶχέ τινα πρὸς αὐτὰ οἰκειότητα, εἰ δὲ διὰ λόγων καὶ διὰ τῶν εἰδῶν ἐπιτελεῖται, ἄλλη τις αὐτῶν ἔσται ἢ πρόγνῳσις ἀπηλλαγμένη παντὸς πάθους. Ἐτι τὸ πάθος μόνου τοῦ παρόντος αἰσθάνεται καὶ τοῦ ἤδη ὑφεστηκότος, ἢ δὲ πρόγνῳσις καὶ τῶν μηδέπω ὄντων ἀντιλαμβάνεται· ἕτερον ἄρα ἐστὶ τὸ προγινώσκειν τοῦ πάσχειν. Σκεψώμεθα δὴ καὶ τὰ τεκμήριά σου τῆς τοιαύτης δόξης. Τὸ μὲν δὴ καταλαμβάνεσθαι τὰς αἰσθήσεις πρὸς τὸ ἐναντίον τείνει ἢ οἶον σὺ λέγεις· γνώρισμα γάρ ἐστὶ τοῦ μηδὲν φάντασμα ἀνθρώπειον τηνικαῦτα ἀνακινεῖσθαι. Οἱ δὲ προσενεχθέντες ἀτμοὶ πρὸς τὸν θεὸν ἔχουσι τὴν συγγένειαν, οὐ πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ ἐποπτεύοντος. Αἱ τε ἐπικλήσεις οὐκ ἐπιπνοίας τῆς διανοίας ἀνεγείρουσιν ἢ σωματικὰ πάθη ἐν τῷ δεχομένῳ· ἄγνωστοι γὰρ εἰσι παντελῶς καὶ ἀπόρρητοι, μόνῳ δὲ τῷ θεῷ γνωρίμως λέγονται ὃν ἐπικαλοῦνται· τὸ δ' εἶναι μὴ πάντα ἀλλὰ τοὺς ἀπλουστεροὺς καὶ νέους ἐπιτηδειότεροὺς δηλοῖ τοῦτο, ὡς εἰς καταδοχὴν τῷ ἔξωθεν ἐπεισιόντι καὶ κατέχοντι πνεύματι οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἐτοιμότεροι. Ἐκ δὲ τούτων οὐ καλῶς τοπάζει πάθος εἶναι τὸν ἐνθουσιασμόν· συμβαίνει γὰρ ἀπὸ γε τούτων τῶν σημείων ἔξωθεν αὐτὸν ὡς ἐπίπνοιαν ἐπιρρεῖν. Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἡμῖν ἐχέτω· τὸ δ' ἐπὶ τούτοις ἀπὸ τῆς ἐνθέου παραφορᾶς ἐπὶ τὴν ἔκστασιν τῆς διανοίας τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀποπίπτει, τὴν τε ἐν τοῖς νοσήμασι συμπίπτουσιν μανίαν παραλόγως αἰτίαν εἶναι φησι τῆς μαντικῆς. ^[5]

Myst 3 25 Χολῆς γὰρ πλεονασμοῖς ὡς ἔστιν εἰκάσαι τῆς μελαίνης καὶ μέθης παρατροπαῖς καὶ τῇ λύσσει τῇ ἀπὸ τῶν λυσσώντων κυνῶν συμβαινούσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν ἀπεικάζει. Δεῖ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς διελέσθαι διχῇ τὰ εἶδη τῆς ἐκστάσεως, ὡς τὰ μὲν ἐπὶ τὸ χεῖρον παρατρέπεται ...· καὶ τὰ μὲν ἀνοίας πληροῖ καὶ παραφροσύνης, τὰ δὲ τῆς παρ' ἀνθρώποις σωφροσύνης τιμιώτερα ἀγαθὰ παρέχει· καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τὴν ἄτακτον καὶ πλημμελὴ καὶ ὑλικὴν ἀποπίπτει κίνησιν, τὰ δ' ἐπιδίδωσιν ἑαυτὰ πρὸς τὴν ἐξάρχουσιν αἰτίαν καὶ αὐτῆς τῆς ἐν τῷ κόσμῳ διατάξεως· καὶ τὰ μὲν ὡς ἐστερημένα τῆς γνώσεως παραφέρεται ἀπὸ τοῦ φρονεῖν, τὰ δ' ὡς συναπτόμενα τοῖς ὑπερέχουσι πάσης τῆς ἐν ἡμῖν φρονήσεως· καὶ τὰ μὲν ἐστὶν ἐν τροπῇ, τὰ δ' ἄτρεπτα· καὶ τὰ μὲν παρὰ φύσιν, τὰ δ' ὑπὲρ τὴν φύσιν· καὶ τὰ μὲν καταγωγὰ ψυχῆς, τὰ δ' ἀναγωγὰ· καὶ τὰ μὲν δίστησιν ἔξω παντάπασιν τῆς θείας μοίρας, τὰ δὲ πρὸς αὐτὴν συνάπτει. Διὰ τί δὴ οὖν τοσοῦτον ἀπεσφάλη ὁ λόγος τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὡς ἐπὶ τὰ ἔσχατα παρενεχθῆναι τῆς μανίας κακὰ ἀπὸ τῶν πρωτείων καὶ ἀγαθῶν; τί γὰρ δὴ ταῖς μελαγχολίαις ἢ μέθαις ἢ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἀπὸ τοῦ σώματος ἐγειρομέναις παρακοπαῖς προσέοικεν ὁ ἐνθουσιασμός; Τίς δ' ἂν μαντεία ποτὲ

ἐγγένοιτο ἀπὸ τῶν σημάτων τοῦ σώματος; οὐχ ἢ μὲν τοιαύτη παραγωγὴ διαφθορὰ παντελὴς ἐστίν, ἢ δὲ θεοφορία τελειότης καὶ σωτηρία τῆς ψυχῆς; οὐ κατ' ἀσθένειαν μὲν ἢ φαύλη συμπίπτει, κατὰ πλήρωσιν δὲ δυνάμεως ἢ βελτίων; ὥς δ' ἀπλῶς εἶπεῖν ἢ μὲν ἡσυχάζουσα κατὰ τὴν οἰκείαν ζωὴν καὶ σύνεσιν ἐτέρῳ παραδίδωσι τὴν ἐαυτῆς χρῆσιν, ἢ δὲ τὰς οἰκείας ἐνεργείας ἐνεργοῦσα κάκιστα καὶ θορυβωδῶς ταύτας ἀποδίδωσι. Κάκεινη τοίνυν ἡ διαφορὰ πάντων ἐστὶν ἐναργεστάτη, ὥς ἄρα ἐπὶ τῶν θείων πάντα τὰ ἔργα ἐξήλλακται. Ὡσπερ γὰρ ἐξήρηται τὰ κρείττονα γένη παρὰ πάντα τὰ ἄλλα, οὕτω καὶ τὰ ἐνεργήματα αὐτῶν οὐδενὶ τῶν ὄντων προσέοικεν. Ὡστε ἂν εἴπῃς θείαν παραφορὰν, ἄφελε πάσας εὐθὺς τὰς ἀνθρωπίνας παρατροπὰς. Καὶ ἐὰν νῆψιν αὐτοῖς ἱερατικὴν ἀποδῶς, μηκέτι σκόπει τὴν ἀνθρωπίνην νῆψιν ὥς οὖσαν ἐκείνη παραπλησίαν. Πάντως δὲ τὰς κατὰ τὰ νοσήματα τοῦ σώματος οἷον ὑποχύσεις καὶ τὰς ἀπὸ τῶν νοσημάτων κινουμένας φαντασίας μὴ παράβαλλε ταῖς θείαις φαντασίαις· τί γὰρ δὴ κοινὸν αὐταὶ πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν; μὴδ' αὖ τὰς ἀμφιβόλους καταστάσεις, οἷον μεταξὺ νήψεως τε καὶ ἐκστάσεως, παραθῆς ποτε ταῖς ὠρισμέναις κατὰ μίαν ἐνέργειαν ἱερατικαῖς τῶν θεῶν ὄψεσιν. ^[45]

Myst 3 25 Ἄλλα μὴδὲ ταῖς ἀπὸ τῆς γοητείας τεχνικῶς κατασκευαζομέναις φαντασίαις παράβαλλε τὰς ἐναργεστάτας θεωρίας τῶν θεῶν· οὔτε γὰρ ἐνέργειαν οὔτε οὐσίαν τῶν ὀρωμένων οὔτε ἀλήθειαν αὐταὶ ἔχουσιν, ἄχρι δὲ τοῦ δοκεῖν φαντάσματα ψιλὰ προτείνουσιν. Πάντα δὴ οὖν τὰ τοιαῦτα ἀπορήματα ὥς ἀλλοτρίως προσαγόμενα καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐπὶ τὰ ἐναντία μεταφερόμενα οὐχ ἡγούμεθα ἄπτεσθαι τῆς προσηκούσης ὑποθέσεως· ὅθεν καὶ ἡμεῖς παραδείξαντες αὐτῶν τὸ ἀπηρητημένον, οὐκέτ' οἰόμεθα δεῖν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλεῖον διατρίβειν, ὥς ἐριστικῶς περιπλανωμένοις ἀλλ' οὐχὶ μετὰ τινος φιλοσοφίας ἐπεζητημένοις. Πολλὰ μὲν οὖν ἂν τις θαυμάσειε καὶ ἄλλα τῆς ἀντιλογικῆς καινοτομίας, ἀτὰρ δὴ καὶ τὴν ἐναντίωσιν τῶν δοξασμάτων καταπληγεῖν ἂν εἰκότως, εἰ τῆς ὅλης ὑποθέσεως φαινομένης μόνον παρὰ τοῖς γόησιν, οὔσης δ' οὐδαμῶς, καὶ παρὰ τοῖς ἐκ πάθους ἢ νοσήματος ὠρμημένοις, ἀπατηλῶς πάντῃ διακειμένοις, τολμᾷ λέγειν ὥς ἔνεστι καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοὺς τυγχάνειν. ^[5]

Myst 3 26 Ποία γὰρ ἀρχὴ τῶν ἀληθῶν ἢ τίς ἀφορμὴ ἢ μικρὰ ἢ μείζων ἐνυπάρξειε τῆς ἐπὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ἐπιβολῆς; δεῖ δὲ μὴ τοιαύτην λαμβάνειν τὴν ἀλήθειαν, οἷα γένοιτ' ἂν ποτε καὶ κατὰ συντυχίαν (ἐπεὶ τοί γε καὶ τοῖς εἰκῇ φερομένοις συμπίπτει γράφεσθαι)· μὴδὲ τοιαύτην οἷα τὰ δρώμενα πρὸς τὰ δρώντα συνομολογεῖ συμφώνως (καὶ γὰρ καὶ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ταῖς φαντασίαις τῶν ζώων ταῦτα σύνεστιν)· οὐδὲν οὖν ἔχει οἰκεῖον οὐδὲ θεῖον οὐδὲ κρεῖττον τῆς κοινῆς φύσεως ἀληθές· ἀλλ' ἥτις ἔστηκε κατ' ἐνέργειαν ὡσαύτως καὶ παροῦσαν ἔχει τῶν ὄντων τὴν ὅλην εἴδησιν, τῇ τε οὐσίᾳ τῶν πραγμάτων συμφυῆς ἐστὶ καὶ ἀπτῶτι τῷ λόγῳ χρῆται καὶ τελείως οἶδε πάντα καὶ ἀραρότως καὶ ὠρισμένως. Ταύτην τῇ μαντείᾳ συναπτέον. Πολλοῦ ἄρα δεῖ φυσικὴ τις εἶναι αὕτη, οἷα τῶν ζώων ἐνίοις σεισμῶν ποτε καὶ ὑετῶν ἐμπέφυκε πρόληψις. Συμπαθὴς γὰρ αὕτη ἄλλως συμβαίνει συγκινουμένων τινῶν ζώων μοίραις τισὶ τοῦ παντὸς καὶ δυνάμεσιν, ἢ διὰ τινα αἰσθήσεως ὀξύτητα προαισθανομένων τῶν περὶ τὸν ἀέρα μὲν ἥδη συμπιπτόντων πραγμάτων οὐδέπω δὲ τοῖς περὶ γῆν τόποις συμφερομένων. Εἰ δὴ ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, οὐ δεῖ, εἴ τινα ἐκ φύσεως ἐπιβολὴν εἰς τὰ ὄντα παρειλήφαμεν ἢ τοῦ μέλλοντος ἐπαφήν, ἐγκρίνειν ταύτην ὥς μαντικὴν πρόγνωσιν· ἀλλ' ὁμοίᾳ μὲν ἐστὶ μαντικῇ, πλὴν οὐδὲν αὕτη βεβαιότητος ἢ ἀληθείας ἀπολείπεται, τὸ δ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τυγχάνον οὐκ ἀεὶ δὲ καὶ ἐπὶ τινῶν μὲν οὐχὶ δ' ἐπὶ πάντων αἰροῦσα· ὅθεν δὴ οὐδ' εἴ τίς ἐστὶν ἐν ταῖς τέχναις, ὥσπερ ἐν κυβερνητικῇ τε καὶ ἱατρικῇ, προσκοποῦσα τὸ μέλλον μάθησις, οὐδὲν προσήκει τῇ θεῇ προγνώσει· ἐξ εἰκότων γὰρ ἀναλογίζεται τὸ μέλλον καὶ σημείοις τισὶ τεκμηριοῦται καὶ τούτοις οὐκ ἀεὶ πιστοῖς οὐδ' ὡσαύτως συνηρητημένον ἔχουσι τὸ δηλούμενον, οὐπὲρ ἐστὶ τὰ σημεῖα δείγματα. Τῆς δὲ θεῆς προνοίας τῶν ἐσομένων βέβαιος ἡ εἴδησις προηγεῖται, καὶ ἀπὸ τῶν

αἰτίων ἀμετάπτωτος ἢ πίστωσης, συνηρημένη τε πάντων πρὸς ἅπαντα ἀδιαλύτως κατάληψις, καὶ ὡσαύτως αἰὲ μένουσα τῶν ὅλων ὥσπερ παρόντων καὶ ὠρισμένων διάγνωσις. Οὐ δὴ τοῦτο λέγειν δεῖ, ὡς καὶ φύσις καὶ τέχνη καὶ ἡ συμπάθεια τῶν ὡς ἐν ἐνὶ ζῳῇ τῷ παντὶ μερῶν προδηλώσεις ἔχει τινῶν πρὸς ἄλληλα, οὐδ' ὅτι τὰ σώματα οὕτω κατεσκευάσται, ὡς εἶναι προσημασίαν ἀπὸ τῶν ἐτέρων εἰς τὰ ἕτερα. ^[5]

Myst 3 27

Καὶ πάνυ γὰρ ταῦτα ἐναργῶς ὁρώμενα τῆς θείας μαντικῆς ἵχνος τι τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δὲ ἥττον παρεσπάσατο· οὐδὲ γὰρ δυνατόν ἄμοιρα αὐτῆς εἶναί τινα παντελῶς· ἀλλ' ὥσπερ ἐν πᾶσιν εἰκῶν τὰγαθοῦ τὸν θεὸν ἐμφέρεται, οὕτω καὶ τῆς θείας μαντικῆς εἰδωλόν τι ἀμυδρὸν ἢ καὶ ἐναργέστερον ἐν αὐτοῖς καταφαίνεται. Ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐστὶν οἷον τὸ θεῖον τῆς μαντικῆς εἶδος, οὐδ' ἀπὸ τῶν πολλῶν τῶν εἰς τὴν γένεσιν ἀπ' αὐτῆς καθηκόντων φαντασμάτων τὸ ἐν αὐτῆς καὶ θεῖον καὶ ἄμικτον εἶδος χαρακτηριστέον· οὐδ' εἴ τινα ἄλλα πορρωτέρω καὶ τούτων ἀπώκισται ψευδῇ καὶ ἀπατηλὰ ἰνδάλματα, ταῦτα παραφέρειν ἄξιον εἰς τὴν περὶ αὐτῆς κρίσιν· ἀλλ' ἓνα λόγον καὶ μίαν τάξιν καὶ καθ' ἐν τὸ θεῖον εἶδος καὶ κατὰ μίαν τὴν νοητὴν καὶ ἀμετάπτωτον ἀλήθειαν συλληπτέον αὐτό, ὡσαύτως τὴν ἄλλοτε ἄλλως ἐξισταμένην μεταβολὴν ὡς ἀστάθμητον καὶ ἀνάρμοστον τοῖς θεοῖς ἀτιμάζοντας. Εἰ δὴ τοιοῦτόν ἐστι τὸ ὄντως μαντικὸν θεῖον ἔργον, τίς οὐκ ἂν αἰσχυρθεῖν τὴν ἄνευ διανοίας καὶ οὐ τὰ γινόμενα ἀποτελοῦσαν φύσιν παραφέρειν, ὡς κατασκευὴν τινα ἀπεργαζομένην ἐν ἡμῖν μαντικὴν, καὶ τοῖς μὲν μᾶλλον ἐντιθεῖσαν τοῖς δὲ ἥττον τὴν ἐπιτηδειότητα ταύτην; ἐν οἷς μὲν γὰρ ἄνθρωποι πρὸς τὴν οἰκείαν τελειότητα ἀφορμὰς εἰλήφασιν παρὰ τῆς φύσεως, ἐν τούτοις καὶ τῆς φύσεως προηγούμεναι τινες ἐπιτηδειότητες· ἐν οἷς δὲ ἀνθρώπινον μὲν οὐδὲν ἔργον πρόκειται οὐδὲ τέλος ἡμέτερον, θεῖον δὲ τι προτέτακται πρεσβύτερον τῆς φύσεως ἡμῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ὅπως ποτὲ ἐν τούτοις εὐφυΐα τις ἂν ὑποκατασκευασθεῖν· ὧν γὰρ εἰσιν αἱ τελειότητες, τούτων ἐγγίγνονται καὶ αἱ ἀτελεῖς κατασκευαί. Ἀνθρώπων δ' εἰσὶν αὗται ἀμφοτέραι αἱ ἕξεις· ἃ δ' ἐστὶ μὴ ὡς ἀνθρώποις παρόντα, τούτων οὐκ ἔστι ποτὲ ἐκ φύσεως παρασκευὴ· θείας ἄρα μαντικῆς οὐδὲν ἐστὶ σπέρμα ἐν ἡμῖν ἐκ φύσεως· ἀλλ' εἰ μὲν τις κοινότερον καὶ ἀνθρωπίνην τινὰ καλοίη μαντικὴν, τῆς ἀνθρωπίνης ἔστω φυσικὴ τις παρασκευὴ· ἢν δ' ἂν ὄντως τις μαντικὴν ἐπονομάσειε, τὴν τοῖς θεοῖς προσήκουσαν, οὐ δεῖ νομίζειν ταύτην ἐνσπείρεσθαι ἀπὸ φύσεως· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ ἀόριστον αὐτῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον συνομαρτεῖ, καὶ διὰ τοῦτο δὲ τῆς μενούσης ἐν σταθεροῖς πέρασι μαντικῆς θείας χωρὶς διέστηκεν. Διόπερ δὴ καὶ πρὸς τοῦτο ἰσχυρῶς μάχεσθαι δεῖ, ἐάν τις ἐξ ἡμῶν εἶναι λέγῃ τὴν μαντικὴν. Φέρεις δὲ καὶ σὺ τούτου δείγματα ἀπὸ τῶν ἔργων ἐναργῇ· τὸ γὰρ λίθους καὶ βοτάνας φέρειν τοὺς καλουμένους, δεσμεῖν τε ἱεροῦς τινος δεσμούς καὶ λύειν τούτους, τὰ τε κεκλεισμένα ἀνοίγειν καὶ τὰς προαιρέσεις μεταβάλλειν τῶν ὑποδεχομένων, ὥστε ἐκ φαύλων σπουδαίας ἀπεργάζεσθαι, πάντα δὴ ταῦτα ἔξωθεν τὴν ἐπίπνοιαν γίνεσθαι διασημαίνει· χρὴ δὲ οὐ τοῦτο μόνον προλαμβάνειν, ἀλλὰ καὶ τίς ἐπίπνοια θεία παραγενομένη τὴν θείαν μαντικὴν ἀπεργάζεται τελείως ἀφορίζεσθαι· εἰ δὲ μὴ, οὐ πρότερον ἐσόμεθα γνωμονικοὶ ταύτης, ἐὰν μὴ τὸ οἰκεῖον ἐπ' αὐτῇ σημεῖον ἐπιβαλόντες, ἴδιον αὐτῇ γνῶρισμα καθάπερ τινὰ σφραγίδα προσαρμόσωμεν. ^[55]

Myst 3 28

Καὶ τοῦτο μὲν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἡμῖν διηκρίβωται· ὃ δὲ προτείνεις ὡς οὐδαμῶς ἀπόβλητον τὸ εἶναι γεννητικούς τῶν δραστικῶν εἰδώλων, θαυμάσαιμ' ἂν εἴ τις ἀποδέξαιτο τῶν τὰ ἀληθινὰ εἶδη τῶν θεῶν θεωρούντων θεουργῶν. Διὰ τί γὰρ ἂν τις εἰδῶλα ἀντὶ τῶν ὄντως ὄντων ἀνταλλάξαιτο, καὶ ἀπὸ τῶν πρωτίστων ἐπὶ τὰ ἔσχατα ἂν ἀπενεχθεῖ; ἢ οὐκ ἴσμεν ὡς πάντα ἀμυδρῶς ἐστὶ κατὰ τὴν τοιαύτην σκιαγραφίαν, καὶ τότε ἀληθῆ φαντάσματά ἐστὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τὰ ἀγαθὰ δοκοῦντα φαίνεται, ὄντα δὲ οὐδέποτε; καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως ἐν τῷ γίνεσθαι ἐπεισέρχεται φερόμενα, γνήσιον δὲ οὐδὲν οὐδὲ τέλειον οὐδὲ ἐναργὲς κέκτηται. Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τρόπος αὐτῶν τῆς ποιήσεως. Οὐ γὰρ θεὸς αὐτῶν ἐστὶ ποιητής, ἀλλ' ἄνθρωπος οὐδ' ἐκ τῶν

ἐνοειδῶν καὶ νοητῶν οὐσιῶν παράγεται, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὕλης τῆς λαμβανομένης. Τί οὖν ἀγαθὸν γένοιτο ἂν ὕλης βλαστάνον καὶ τῶν περὶ τὴν ὕλην καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ὑλικῶν καὶ σωματοειδῶν δυνάμεων; ἢ ἀπ' ἀνθρωπίνης τέχνης ὑφιστάμενον ἀσθενέστερον καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχον τῶν τὸ εἶναι αὐτῷ παρεχομένων; ποία δέ τινα καὶ τέχνη πλάττεται τοῦτ' ἐιδῶλον; λέγεται μὲν γὰρ ὡς τῇ δημιουργικῇ· ἀλλ' αὕτη γε τῶν ἀληθινῶν ἦν οὐσιῶν ἀλλ' οὐχὶ εἰδῶλων τινῶν ἐπιτελεστική· ὥστε καὶ ἡ εἰδωλοποιητικὴ τέχνη πολλοστή τις ἐστὶν ἀπὸ τῆς φυτουργοῦ τῶν ἀληθινῶν δημιουργίας· ἀλλ' οὐδὲ ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὴν θεϊαν ποίησιν ἀποσώζει· οὐ γὰρ διὰ τῶν οὐρανίων φυσικῶν κινήσεων ἢ τῆς κατὰ μέρος ὕλης ἢ τῶν δυνάμεων τῶν οὕτως διηρημένων ὁ θεὸς δημιουργεῖ πάντα· ταῖς δὲ ἐννοίαις καὶ βουλήσεσι καὶ τοῖς αὐλοῖς εἶδεσι διὰ τῆς αἰδίου τε καὶ ὑπερκοσμίου καὶ ἐγκοσμίου ψυχῆς δημιουργεῖ τοὺς κόσμους· ὁ δὲ δὴ τῶν εἰδῶλων ποιητὴς λέγεται μὲν ὡς διὰ τῶν περιπολούντων ἀστέρων αὐτὰ ἀπεργάζεται· οὐ μὲν, ὡς γε οὕτως δόξα, ἔχει τῷ ὄντι καὶ ἐπὶ τῆς ἀληθείας. Οὐσῶν γὰρ περὶ τοὺς οὐρανίους θεοὺς ἀπείρων δὴ τινῶν δυνάμεων, ἐν γένος τῶν ἐν αὐταῖς πάντων ἔσχατόν ἐστι, τὸ φυσικόν. Τούτου δὲ αὐθις τὸ μὲν ἐν λόγοις σπερματικοῖς τε καὶ πρὸ τῶν σπερματικῶν τοῖς ἀκινήτοις ἰδρυμένον προηγεῖται καθ' ἑαυτὸ πρὸ τῆς γενέσεως· τὸ δὲ ἐν ταῖς αἰσθηταῖς καὶ φανεραῖς κινήσεσιν τε καὶ δυνάμεσιν, ἀπορροαῖς τε ταῖς ἐξ οὐρανοῦ καὶ ποιότησιν, ἐνδυναστεύει παρὰ πᾶσαν τὴν φανεράν διακόσμησιν· ἥς πᾶσι τὸ τελευταῖον ἐν τοῖς περὶ γῆν τόποις ἐπάρχει τῆς περιγείου φανερᾶς γενέσεως· τῇ δὲ τῆς φανερᾶς γενέσεως ἐπικρατεία καὶ ταῖς δι' αἰσθήσεως φαινομέναις ποιότησι τῶν ἀπ' οὐρανοῦ καταπεμπομένων ἀπορροιῶν ἄλλαι τε πολλαὶ τέχναι χρῶνται, ὥσπερ ἱατρικὴ τε καὶ γυμναστικὴ καὶ πᾶσαι ὅσαι κοινωνοῦσι τῇ φύσει τὴν ἑαυτῶν ἀπεργασίαν· καὶ δὴ καὶ εἰδωλοποιία μοῖραν τινα γενεσιουργὸν ἀπ' αὐτῶν ἔλκει λίαν ἀμυδράν. ^[45]

Myst 3 28 Ὡς περ οὖν ἔχει τὸ ἀληθές, οὕτω δεῖ καὶ ἀποφαίνεσθαι, ὅτι δὴ αὐταῖς μὲν ταῖς περιφοραῖς ἢ ταῖς ἐνυπαρχούσαις ἐν αὐταῖς δυνάμεσιν ἢ ταῖς κατὰ φύσιν περὶ αὐτὰς ἐνιδρυμέναις οὔτε χρῆται εἰδωλοποιός, οὐθ' ὅλως δυνατός ἐστὶν αὐτῶν ἐφάπτεσθαι· ταῖς δὲ ἀπὸ τῆς φύσεως αὐτῶν ἐσχάταις ἀπορρεούσαις ἐν τῷ φανερῷ περὶ τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ παντὸς τεχνικῶς προσφέρεται, ἀλλ' οὐ θεουργικῶς. Αὗται γάρ, οἶμαι, καὶ τὴν κατὰ μέρος ὕλην συμμιγνύμεναι πρὸς αὐτὴν δύνανται μεταβάλλειν τε καὶ μετασχηματίζειν καὶ μεταπλάττειν ἄλλοτε ἄλλως· καὶ δὴ καὶ μετὰθεσιν ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλα ἐπιδέχονται τῶν ἐν τοῖς κατὰ μέρος δυνάμεων· ἡ δὲ τοιαύτη τῶν ἐνεργειῶν ποικιλία καὶ τῶν πολλῶν ὑλικῶν δυνάμεων σύνθεσις οὐχ ὅπως θείας δημιουργίας τῷ παντὶ κεχώριστα, ἀλλὰ καὶ τῆς φυσικῆς ἀπεργασίας· καὶ γὰρ ἡ φύσις ἀθρόως καὶ ἅμα ποιεῖ τὰ οἰκεῖα ἔργα, ἀπλαῖς τε καὶ ἀσυνθέτοις ἐνεργείαις πάντα ἐπιτελεῖ. Λείπεται οὖν τεχνικὴν εἶναι δὴ σύμμιξιν τὴν τοιαύτην κατασκευὴν περὶ τὸ τελευταῖον καὶ περιφανὲς ρεῦμα οὐράνιον καὶ τὰ ἀπὸ τῆς οὐρανίας φερόμενα φύσεως. Διὰ τί δὴ οὖν αὐτὸς μὲν ὁ ταῦτα δρῶν εἰδωλοποιὸς ἀνὴρ ἑαυτὸν ἀφίησι βελτιόνα ὄντα καὶ ἐκ βελτιόνων γεγονότα, τοῖς δὲ ἀψύχοις εἰδῶλοις καὶ μόνη τῇ ἐμφάσει τῆς ζωῆς ἐπιπνεομένοις, ἀρμονία τε ἐπισκευαστῇ καὶ πολυειδεῖ συνεχομένοις ἔξωθεν, ἐφημέροις τε ἀτεχνῶς οὐσιν ἀποπιστεύειν φαίνεται; πότερον τὸ γνήσιον καὶ ἀληθές ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει; ἀλλ' οὐδὲν τῶν ὑπὸ ἀνθρωπίνης τέχνης συμπλαττομένων εἰλικρινές ἐστι καὶ καθαρόν. ^[5]

Myst 3 29 Ἀλλὰ τὸ ἀπλοῦν καὶ μονοειδὲς τῆς ἐνεργείας ἢ τῆς ὅλης συστάσεως ἐν αὐτοῖς ἐπικρατεῖ; παντὸς μὲν οὖν λείπει· κατὰ γὰρ τὴν φαινομένην σύνθεσιν ἐκ παντοδαπῶν καὶ ὑπεναντίων ποιοτήτων συμπεφόρηται. Ἀλλὰ δυνάμεις τις ἀκραιφνὴς καὶ τελεία διαφανὴς ἐστὶν ἐν αὐτοῖς; οὐδαμῶς. Ἐπεὶ πολλαχόθεν ἐπικτητόν τι συγκεκριμένοισι τὸ τοιοῦτον πλῆθος τῶν ἀπορροιῶν ἀσθενὲς καὶ ἐξίτηλον ἐπιδεικνύμενον. Ἀλλ' εἰ μὴ ταῦτα, τὸ μόνιμον πάρεστι τοῖς εἰδῶλοις οἷς λέγουσιν οὗτοι; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐπεὶ ταῦτά γε πολὺ θᾶπτον τῶν ἐν κατόπτροις ὀρωμένων

εἰδώλων ἀποσβέννυται. Ἐπιτεθέντος μὲν γὰρ τοῦ θυμιάματος ἀπὸ τῶν ἀναφερομένων ἀτμῶν συνίσταται εὐθύς ἀνακραθέντος δὲ εἰς τὸν ὅλον ἀέρα αὐτοῦ καὶ διαχυθέντος, καὶ αὐτὸ εὐθύς διαλέλνυται, καὶ οὐδ' ἀκαρῇ πέφυκεν ἐπιμένειν. Διὰ τί δὴ οὖν ἔσται περισπούδαστος ἀνδρὶ φιλοθεάμονι τῆς ἀληθείας ἢ περιττὴ αὕτη θαυματοποιία; ἐγὼ μὲν οὐδενὸς ἀξίαν αὐτὴν ἡγοῦμαι. Καὶ εἰ μὲν γινώσκουσα αὐτὰ ταῦτα ἐφ' οἷς ἐσπούδακε καὶ περὶ ἧς διατρίβει, τὰ πλάσματα τῆς παμπαθοῦς ὕλης ἀσπάζεται, ἀπλοῦν ἂν ἔχοι τὸ κακόν. Πλὴν ἐκεῖνόν γε αὐτῇ ὑπάρξει, τὸ ἀφομοιωθῆναι τοῖς εἰδώλοις ἐν οἷς τὴν πίστιν ἐν αὐτοῖς ἴδρυσεν. Εἰ δὲ καὶ ὡς θεοῖς προσέχει τοῖς εἰδώλοις τούτοις, οὔτε λόγῳ ῥήτῳ οὔτε ἔργῳ φορητὸν ἔσται τὸ ἄτοπον. Οὐδέποτε γὰρ εἰς τὴν τοιαύτην ψυχὴν ἐπιλάμψει τις αὐγὴ θεία· οὔτε γὰρ πέφυκεν ἐνδίδοσθαι αὐτῇ τοῖς ἅπασι ἀντιδρασθεῖσιν, οὔτε ἔχει χώραν εἰς ἣν δέξεται αὐτὴν τὰ κατεχόμενα ὑπὸ τῶν σκιοειδῶν φαντασμάτων· σκιαῖς οὖν συνέσται πολλαῖς ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἢ τοιαύδε τῶν φαντασμάτων θαυματουργία. Ἀλλὰ παρατηροῦσιν οὗτοι, φησί, τὴν τῶν οὐρανίων φορὰν, καὶ λέγουσι τίνος τῶν κατ' οὐρανὸν μετὰ τίνος ἢ τίνων πολεύοντος ἔσται ψευδὴ τὰ μαντεῖα ἢ ἀληθῆ, καὶ τὰ δρώμενα ἄργα ἢ ἀπαγγελτικά ἢ ἀποτελεστικά. ^[5]

Myst 3 30

Ἄλλ' οὐδὲ τούτων ἔνεκα ἔξει τι τὰ φαντάσματα ταῦτα θεῖον. Καὶ γὰρ τὰ ἔσχατα τῶν ἐν τῇ γενέσει κινεῖται τοῖς οὐρανίοις δρόμοις καὶ συμπάσχει πρὸς τὰς ἀπ' αὐτῶν κατιούσας ἀπορροίας· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἴ τις αὐτὰ μετ' ἀκριβείας ἐπισκέψαιτο, τάναντία τούτων ἐπιδείκνυσιν. Ἄ γάρ ἐστι παντάπασιν εὐμετάβλητα καὶ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν κινήσεων παντοίως μετατρέπεται ὥστε ἄργα ἢ χρηματιστικά ἢ ἐπαγγελτικά ἢ ἐπιτελεστικά ἢ ἄλλοτε ἄλλοιᾶ ἀποτελεῖσθαι, πῶς ἔνεστι ταῦτα καὶ μικρὰς τινος μετέχειν ἐν ἑαυτοῖς θείας δυνάμεως; τί οὖν; αἱ ἐνοῦσαι ἐν ταῖς ὕλαις δυνάμεις στοιχεῖα τῶν δαιμόνων εἰσίν; οὐ μὲν οὖν· οὐδὲν γὰρ τῶν κατὰ μέρος αἰσθητῶν σωμάτων γεννᾷ δαίμονας· πολὺ δὲ μᾶλλον ταῦτα γεννᾶται τε καὶ φρουρεῖται ὑπὸ τῶν δαιμόνων. Ἄλλ' οὐδὲ ἄνθρωπός τις πλάσαι δύναται ὥσπερ ἐκ μηχανῆς δαιμόνων τινὰς μορφάς, ἀλλὰ τὸ ἀνάπαλιν αὐτὸς μᾶλλον πλάσσεται καὶ δημιουργεῖται ὑπὸ τῶν δαιμόνων, καθ' ὅσον αἰσθητοῦ σώματος μετέχει. Ἄλλ' οὐδὲ ἐκ στοιχείων τῶν αἰσθητῶν συμπεφορημένον τι πλῆθος ἀπογεννᾶται τὸ δαιμόνιον, ἀλλὰ πλέον θάτερον αὐτὸ τέ ἐστιν ἀπλοῦν καὶ περὶ τὰ σύνθετα μονοειδῶς ἐνεργεῖ. Ὅθεν δὴ οὐδὲ πρεσβύτερα ἔξει τὰ αἰσθητὰ ἑαυτοῦ οὐδὲ μονιμώτερα, ἀλλ' αὐτὸ πρεσβεῖα καὶ δυνάμει διαφέρειν τοῖς αἰσθητοῖς μεταδίδωσιν ἣν δύναται δέχεσθαι διαμονήν. Πλὴν εἰ μὴ τὰ εἰδῶλα δαίμονας ἐπονομάζεις, οὐκ ὀρθῶς ἐπισύρων τὴν τοιαύτην κλῆσιν. Ἄλλη μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ τῶν δαιμόνων φύσις ἄλλη δὲ ἡ τῶν εἰδώλων· τάξις τε αὐτῶν ἐκατέρων πάμπλου διέστηκεν. Καὶ δὴ καὶ ὁ τῶν εἰδώλων χορηγὸς διάφορός ἐστι παρὰ τὸν μέγαν ἡγεμόνα τῶν δαιμόνων. Ἀμέλει καὶ σὺ τοσοῦτο συγχωρεῖς, μηδένα θεὸν ἢ δαίμονα λέγων ὑπ' αὐτῶν κατέλκεσθαι. Τίνος οὖν ἔτι γένοιτο ἂν ἀξία διάπραξις ἱερὰ ἢ τοῦ μέλλοντος πρόγνωσις, ἥτις ἁμοιρὸς ἐστὶ παντάπασιν καὶ θεοῦ καὶ δαίμονος; ὥστε εἰδέναι μὲν χρὴ καὶ ταύτην τὴν θαυματουργίαν τίνα ἔχει φύσιν, χρῆσθαι δὲ ἢ πιστεύειν αὐτῇ μηδαμῶς. Ἔτι τοίνυν καὶ ταύτης ἐστὶ φαυλοτέρα τῶν ἱεροπρεπῶν δρωμένων ἐξήγησις ἢ γένος τι ἀπατηλῆς φύσεως παντόμορφόν τε καὶ πολύτροπον αἰτιωμένη τῆς μαντείας ὑποκρινόμενον θεοὺς καὶ δαίμονας καὶ ψυχὰς τῶν τεθνηκότων. ^[5]

Myst 3 31

Ἐρῶ δὴ σοὶ καὶ πρὸς ταῦτα λόγον ὃν ποτε ἤκουσα, Χαλδαίων ποτὲ προφητῶν λεγόντων. Ὅσοι μὲν θεοὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἀγαθῶν εἰσι μόνως δοτῆρες, μόνους τε τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι προσομιλοῦσι, καὶ τοῖς διὰ τῆς ἱερατικῆς ἀποκεκαθαρμένοις συγγίγνονται, ἐκκόπτουσιν τε ἀπ' αὐτῶν πᾶσαν κακίαν καὶ πᾶν πάθος. Τούτων δὲ ἐπιλαμπόντων ἀφανὲς τὸ κακόν καὶ δαιμόνιον ἐξίσταται τοῖς κρείττοσιν, ὥσπερ φωτὶ σκότος, καὶ οὐδὲ τὸ τυχὸν παρενοχλεῖ τοῖς θεουργοῖς· ἀφ' οὗ δὴ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν δέχονται, καὶ χρηστοὶ τοῖς ἡθεσιν ἐπιτελοῦνται καὶ κόσμιοι, παθῶν τε ἀπαλλάττονται καὶ πάσης ἀτάκτου κινήσεως, τῶν τε ἀθέων καὶ ἀνοσίων τρόπων

καθαρεύουσιν. Ὅσοι δὲ εἰσιν αὐτοὶ τε ἀλιτῆριοι, καὶ ἀθέσμως καὶ ἀτάκτως ἐπιπηδῶσι τοῖς θείοις, δι' ἀτονίαν τε τῆς οἰκείας ἐνεργείας ἢ τῆς ὑπαρχούσης αὐτοῖς δυνάμεως ἔνδειαν οὐ δύνανται τῶν θεῶν τυγχάνειν, ἢ καὶ διὰ τινας μiasμοὺς ἀπείργονται τῆς πρὸς τὰ ἄχραντα πνεύματα συνουσίας, οὕτω τοῖς κακοῖς πνεύμασι συνάπτονται, πληρούμενοί τε ἀπ' αὐτῶν τῆς κακίτης ἐπιπνοίας πονηροὶ τε καὶ ἀνόσιοι γίνονται, ἡδονῶν μὲν ἀκολάστων πλήρεις, κακίας δὲ ἀνάμεστοι, τρόπων τε ἀλλοτρίων τοῖς θεοῖς ζηλωταί, καὶ τὸ ὅλον φάναι, παραπλήσιοι τοῖς πονηροῖς δαίμοσι γιγνόμενοι μεθ' ὧν συμφύονται. Οὗτοι δὲ οὖν παθῶν μεστοὶ καὶ κακίας ὑπάρχοντες διὰ συγγένειαν ἔλκουσι τὰ πονηρὰ εἰς ἑαυτοὺς πνεύματα, καὶ αὐτοὶ πρὸς κακίαν πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν ἐγείρονται, συναύξονται τε ὑπ' ἀλλήλων οὕτως, καθάπερ τις κύκλος ἀρχὴν τελευτῇ συνάπτων καὶ ἀνταποδίδους τὴν ἴσην ἀμοιβὴν ὡσαύτως. Ἄ τοῖνυν τῆς ἀνοσιουργίας ἐστὶν ἀσεβῆ πταίσματα, ἀτάκτως μὲν αὐτὰ προσφερόμενα τοῖς ἱεροῖς ἔργοις, ἀτάκτως δὲ πειρώμενα καὶ τῶν ἐπεισιόντων, καὶ ποτὲ μὲν, ὡς δοκεῖ, θεὸν ἄλλον ἀνθ' ἑτέρου ποιοῦντα ἐπικωμάζειν, τοτὲ δ' αὖ δαίμονας πονηροὺς ἀντὶ τῶν θεῶν εἰσκρίνοντα, οὓς δὲ καὶ καλοῦσιν ἀντιθέους, ταῦτα μηδέποτε ἐν λόγῳ τῷ περὶ τῆς ἱερατικῆς μαντείας τίθεσο. Ἐναντιώτερον γάρ ἐστι δῆπου τῷ κακῷ τὸ ἀγαθὸν μᾶλλον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ. Ὡσπερ οὖν οἱ ἱερόσυλοι τῇ θρησκείᾳ τῶν θεῶν πάντων μάλιστα μάχονται, οὕτω καὶ οἱ συνόντες τοῖς ἀπατεῶσι καὶ τοῖς τῆς ἀκολασίας αἰτίοις δαίμοσι, μαχόμενοι δῆπου πρὸς τοὺς θεουργοὺς ὑπάρχουσι· τούτοις γὰρ πᾶν μὲν πνεῦμα πονηρὸν ἐξίσταται καὶ ἀνατρέπεται ἄρδην, πᾶσα δὲ κακία καὶ πᾶν πάθος ἐκκόπτεται παντάπασι, καθαρὰ δὲ μετουσία τῶν ἀγαθῶν πάρεστιν ἐν τοῖς καθαροῖς, ἄνωθεν δὲ ἀπὸ τοῦ πυρὸς πληροῦνται τῆς ἀληθείας· οἷς οὐδὲν ἐμπόδιον γίνεταί ἀπὸ τῶν κακῶν πνευμάτων, οὐδ' εἰς τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ κώλυμα· οὐδέ τις τῦφος ἢ θωπεία ἢ ἀτμῶν ἀπόλαυσις ἢ βίας ἰσχὺς παρενοχλεῖ· ἀλλὰ πάντα ὡσπερὶ κεραυνίῳ τινὶ βολῇ πληγέντα ἀναφῶς ὑπέικει καὶ ὑποχωρεῖ, μηδὲ προσπελάσαι αὐτοῖς δυνάμενα. ^[55]

Myst 3 31 ⁽⁵⁵⁾ Ἐν οὖν τούτῳ ἐστὶ τὸ ἄχραντον καὶ ἱερατικὸν θεῖον τε ὡς ἀληθῶς γένος τῆς μαντείας καὶ τοῦτο οὐχ, ὡς σὺ λέγεις, διαιτητοῦ δεῖται ἢ ἐμοῦ ἢ ἄλλου τινός, ἵν' αὐτὸ ἐκ πολλῶν προκρίνω, ἀλλ' αὐτὸ ἐξήρηται πάντων, ὑπερφυὲς αἰδίων προϋπάρχον, οὐδὲ παράθεσιν τινα ἐπιδεχόμενον οὔτε ὑπεροχὴν τινος ἐν πολλοῖς προτεταγμένην· ἀλλ' ἀπολέλυται <καὶ> καθ' ἑαυτὸ μονοειδὲς πάντων προηγείται. Ὡς δὲ καὶ σὲ καὶ πᾶς ὅστις ἐστὶ γνήσιος τῶν θεῶν ἐραστὴς ἐπιδοῦναι ἑαυτὸν ὅλον· ἐκ γὰρ τοῦ τοιοῦτου τρόπου παραγίγνεται ἅμα τε καὶ ἐν ταῖς μαντεῖαις ἡ ἅπταιστος ἀλήθεια καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡ τελεία ἀρετή. Μετὰ τούτων δὲ ἀμφοτέρων δίδοται τοῖς θεουργοῖς ἢ πρὸς τὸ νοητὸν πῦρ ἄνοδος, ὃ δὲ καὶ τέλος δεῖ πάσης μὲν προγνώσεως πάσης δὲ θεουργικῆς πραγματείας προτίθεσθαι. Μάτην οὖν ἐπείσᾳγεις τὴν ἀπὸ τῶν ἀθέων δόξαν, ὡς ἄρα τὴν πᾶσαν μαντείαν ἀπὸ τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἡγοῦνται ἐπιτελεῖσθαι· οὔτε γὰρ ἄξιον αὐτῶν μνημονεύειν ἐν ταῖς περὶ θεῶν ἐπιστάσεσι, καὶ ἅμα ἀμαθεῖς εἰσιν οὗτοι τῆς τοῦ ἀληθοῦς τε καὶ ψευδοῦς διακρίσεως διὰ τὸ ἐν σκότῳ τὴν ἀρχὴν τεθράφθαι, τὰς τε ἀρχάς, ἀφ' ὧν παραγίγνονται ταῦτα, οὐδέποτε δύνανται διαγινώσκειν. Καὶ μέχρι δὲ τούτων τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς μαντείας ἡμῖν διωρισμένα ἐχέτω τέλος. Ἄγε δὲ οὖν ὅπως ἐφεξῆς καὶ τὰς δοκούσας ἐναντιώσεις ἐπισκεψώμεθα, τίνες εἰσὶ καὶ τίνα ἔχουσι λόγον. ^[80]

Myst 4 1 Καὶ δῆτα ἐὰν ὀλίγῳ πλείονα διεξίωμεν περὶ τινων, ὡς ἂν ἐπ' ἐξουσίας ἰδίας καὶ κατὰ σχολὴν ποιούμενοι τοὺς λόγους, ἐπιμένειν δεῖ σε προθύμως καὶ καρτερεῖν. Περὶ γὰρ τῶν μεγίστων μαθημάτων μεγάλας ἀνίστασθαι δεῖ καὶ τὰς σπουδὰς, χρόνῳ τε ἐν πολλῷ δι' ἀκριβεῖας βεβαστανισμένας, εἰ μέλλοις αὐτὸ τελέως γινώσκειν· σὺ μὲν οὖν κατὰ τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν, ὡσπερ ἤρξω, πρότεινε τὰς ἐμποιοῦσας ἀπορίαν διαμφισβητήσεις, ἐγὼ δ' ἐν τῷ μέρει δώσω λόγον σοι· λέγε δὲ οὖν· ὅ τι δὴ πάνυ με θράττει, πῶς ὡς κρείττονες παρακαλούμενοι ἐπιτάττονται ὡς χεῖρονες· ἐγὼ δὲ σοι ἐρῶ τὴν ὅλην περὶ τῶν καλουμένων ἀξίαν λόγου

διαίρεσιν, ἀφ' ἧς ἐνέσται σοι διορισμὸς σαφὴς τοῦ τε δυνατοῦ καὶ τοῦ ἀδυνάτου περὶ ὧν ἠρώτησας. Θεοὶ μὲν γὰρ καὶ ὅσοι κρείττονες ἡμῶν βουλήσει τῶν καλῶν ἀφθόνῳ τε τῶν ἀγαθῶν ἀποπληρώσει μετ' εὐμενείας τοῖς ἀγίοις χαρίζονται τὰ προσήκοντα, οἰκτείροντες μὲν τοὺς τῶν ἱερατικῶν ἀνδρῶν πόνους, τὰ δ' οἰκεῖα ἐαυτῶν γεννήματα καὶ θρέμματα καὶ παιδεύματα ἀσπαζόμενοι. Τὰ δὲ μέσα γένη κρίσεως ἔφορα τυγχάνει· συμβουλευεῖ τε ἃ δεῖ ποιεῖν καὶ τίνων ἀπέχεσθαι προσήκει, καὶ πρὸς μὲν τὰ δίκαια ἔργα συναίρεται, διακωλύει δὲ τὰ ἄδικα, πολλοὺς τε τῶν ἐπιχειρούντων ἀφαιρεῖσθαι τι τῶν ἀλλοτρίων παρὰ δίκην ἢ λυμαίνεσθαι τινα πλημμελῶς ἢ ἀπολλύναι, αὐτοὺς ἐποίησε παθεῖν ταῦτα οἷα ἄλλους διεννοοῦντο ἐργάζεσθαι. Ἔστι δὲ δὴ τι καὶ ἄλλο ἀλόγιστον καὶ ἄκριτον γένος τῶν παραγιγνομένων, ὃ μίαν ἀριθμῷ δύναμιν κατενεύματο διὰ τὴν ἐφ' ἐκάστοις τοῖς μέρεσι διανομὴν ἐφ' ἐκάστῳ τῶν ἔργων ἐπιτεταγμένων. Ὡς περ οὖν μαχαίρας ἔργον ἐστὶ τὸ τέμνειν καὶ οὐδὲν ἄλλο ποιεῖ ἢ τοῦτο, οὕτω καὶ τῶν ἐν τῷ παντὶ διηρημένων πνευμάτων κατὰ φύσεως μεριστὴν ἀνάγκην τὸ μὲν διαιρεῖ, ἄλλο δὲ συνάγει τὰ γιγνόμενα. Γνώριμον δὲ τοῦτο ἐστὶ καὶ ἀπὸ τῶν φαινομένων· τὰ γὰρ Χαρώνεια λεγόμενα ἀφίησιν τι πνεῦμα ἀφ' ἐαυτῶν πᾶν τὸ ἐμπίπτον ἀδιακρίτως δυνάμενον φθεῖρειν. Οὕτω δὲ οὖν καὶ ἀφανῆ τινα πνεύματα, διαλαχόντα ἄλλα ἄλλην δύναμιν, ἐκεῖνο μόνον πέφυκε ποιεῖν ὥς περ ἐπιτέτακται. Εἰ δὲ τις παραλαβὼν τὰ συντελοῦντα τεταγμένως εἰς τὸ πᾶν ἀλλαχοῦ μετατρέψει καὶ διαπράξει αὐτὸ τι παρανόμως, οἰκεῖα τότε ἔσται τοῦ κακῶς χρωμένου βλάβη. Καὶ οὗτος μὲν ἄλλος τρόπος λόγων· ὃ δὲ νυνὶ πρόκειται σκοπεῖν, ἐνίστε ὁρῶμεν γιγνόμενον. ^[40]

Myst 4 2 Τὸ γὰρ τῶν ἐπιτάξεων συμβαίνει περὶ τὰ μὴ χρώμενα ἰδίῳ λόγῳ πνεύματα μηδὲ κρίσεως ἀρχὴν ἔχοντα. Καὶ τοῦτο οὐκ ἀπαντᾷ παραλόγως. Φύσιν γὰρ ἔχουσα λογίζεσθαι ἡμῶν ἢ διάνοια καὶ διακρίνειν ἥπερ ἔχει τὰ πράγματα, πολλάς τε δυνάμεις ζωῆς ἐν ἐαυτῇ συλλαβοῦσα, τοῖς ἀλογίστοις καὶ κατὰ μίαν τοῖς ἐπιτελουμένοις ἐνέργειαν ἐπιτάττειν εἴωθεν. Καλεῖ μὲν οὖν αὐτὰ ὡς κρείττονα, διότι ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς παντὸς κόσμου τὰ συντελοῦντα πρὸς τὰ ὅλα περὶ τὰ κατεχόμενα ἐν τοῖς μεριστοῖς ἔλκειν ἐπιχειρεῖ· ἐπιτάττει δὲ ὡς χείροσι, διότι καὶ μέρη τινὰ πολλάκις τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καθαρώτερα καὶ τελειότερα ἐμφύεται τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν ὅλον κόσμον· οἷον εἰ τὸ μὲν εἶη νοερόν, τὸ δ' ὅλον ἄψυχον ἢ φυσικόν, τότε γὰρ τοῦ ἐπὶ πλεῖον διατείνοντος τὸ ἐπ' ἔλαττον διῆκον εἰς ἐξουσίαν ἐστὶ κυριώτερον, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἀπολείποιο αὐτοῦ τῷ μεγέθει καὶ πληθὲι τῆς ἐπικρατείας. Ἔχει δὲ καὶ ἄλλον λόγον ταῦτα τοιοῦτον. Τῆς ὅλης θεουργίας διττόν ἐστι πρόσχημα, τὸ μὲν ὡς παρ' ἀνθρώπων προσαγόμενον, ὅπερ δὴ τηρεῖ καὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν ὡς ἔχει φύσεως ἐν τῷ παντί, τὸ δὲ κρατυνόμενον τοῖς θείοις συνθήμασι καὶ ἄνω μετέωρον δι' αὐτῶν τοῖς κρείττοσι συναπτόμενον, περιαγόμενόν τε ἐμμελῶς ἐπὶ τὴν ἐκείνων διακόσμησιν, ὃ δὲ δύναται εἰκότως καὶ τὸ τῶν θεῶν σχῆμα περιτίθεσθαι. Κατὰ τὴν τοιαύτην οὖν διαφορὰν εἰκότως καὶ ὡς κρείττονας καλεῖ τὰς ἀπὸ τοῦ παντὸς δυνάμεις, καθόσον ἐστὶν ὁ καλῶν ἄνθρωπος, καὶ ἐπιτάττει αὐταῖς αὖθις, ἐπειδὴ περιβάλλεται πῶς διὰ τῶν ἀπορρήτων συμβόλων τὸ ἱερατικὸν τῶν θεῶν πρόσχημα. Ἀληθέστερον δ' ἔτι τούτων διαλύοντες τὰ διηπορημένα, ἀφαιρεῖν ἀξιοῦμεν τὰς ὡς ἐπ' ἀνθρώπων φαινομένας ἐν τῷ καλεῖν παρακλήσεις καὶ τὰς ἐπὶ τῇ τῶν ἔργων διανύσει μετὰ μεγάλης σπουδῆς ἐνδιδομένας ἐπιτάξεις. ^[5]

Myst 4 3 Εἰ γὰρ ἡ φιλίας ὁμονοητικῆς κοινωνία καὶ τις ἀδιάλυτος συμπλοκή τῆς ἐνώσεως συνέχει τὴν ἱερατικὴν ἀπεργασίαν, ἵν' ὄντως ἢ θεία καὶ ὑπερέχουσα πᾶσαν τὴν γινγνωσκομένην κοινὴν ἀνθρώποις διάπραξιν, οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ἐπ' αὐτῆς ἀρμόζει λεγόμενον, οὔτε τὸ προσκαλεῖν οὕτως, ὡς τὰ ἀφεστηκότα ἡμεῖς προσαγόμεθα, οὔτε τὸ κελεύειν τοιοῦτον ὅποιον τοῖς κεχωρισμένοις, ὡς ἕτερον ἐξ ἐτέρων ἐγχειρίζομεν· ἡ αὐτὴ δὲ τις ἐνέργεια κοινῶς αὐθαίρετος ἐλλάμπουσα τοῦ θείου πυρὸς αὐτόκλητός τε καὶ αὐτενέργητος δι' ὅλων ὡσαύτως

ἐνεργεῖ τῶν μεταδιδόντων ὁμοῦ καὶ τῶν μεταλαμβάνειν αὐτῆς δυναμένων. Πολὺ δὴ οὖν κρεῖττον ἔστι τὸ νυνὶ λεγόμενον, τὸ μὴ δι' ἐναντιώσεως ἢ διαφορότητος ἀποτελεῖσθαι τὰ τῶν θεῶν ἔργα, ὥσπερ δὴ τὰ γιγνόμενα εἴωθεν ἐνεργεῖσθαι, ταυτότητι δὲ καὶ ἐνώσει καὶ ὁμολογίᾳ τὸ πᾶν ἔργον ἐν αὐτοῖς κατορθοῦσθαι. Ἐὰν μὲν οὖν καλοῦν ἢ καλούμενον ἢ ἐπιτάττον ἢ ἐπιταττόμενον ἢ κρεῖττον ἢ χεῖρον διαιρῶμεν, τὴν τῶν γενέσεων ἐπὶ τὰ τῶν θεῶν ἀγέννητα ἀγαθὰ μεταφερόμεν πῶς ἐναντιότητα, ἐὰν δὲ πάντων τούτων ὡς γηγενῶν καθάπερ ἔστι δίκαιον ὑπερίδωμεν, τὸ δὲ κοινὸν καὶ ἀπλοῦν ὡς τιμιώτερον ἀποδῶμεν τοῖς ὑπερέχουσι
〈τῆς〉 τῶν ἐνταῦθα ποικιλίας, ἀνήρηται εὐθύς ἡ πρώτη τῶν ζητημάτων τούτων ὑπόθεσις, ὥστε οὐδεμία περὶ αὐτῶν εὐλογος ἀπολείπεται ἀμφισβήτησις. Τί οὖν δὴ λέγομεν περὶ τῆς μετὰ ταύτην ἐπιζητήσεως, τί δίκαιον δήποτε μὲν ἀξιοῦσι τὸν θεραπεύοντα εἶναι οἱ καλούμενοι, αὐτοὶ δὲ τὰ ἄδικα κελευόμενοι δρᾶν ὑπομένουσιν; πρὸς δὴ τοῦτο ἔχω περὶ τοῦ δικαιοπραγεῖν διαμφισβητῆσαι, ὡς οὐχ ὁ αὐτὸς ὅρος ἡμῖν τε φαίνεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς θεοῖς. ^[5]

Myst 4 4 Ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἄτε δὴ ἐπὶ τὸ βραχύτατον ἀποβλέποντες τὰ παρόντα πράγματα ἐπισκοποῦμεν καὶ τὸν ἐν ποσὶ βίον, τίς τέ ἐστι καὶ ὅπως γίγνεται· οἱ μέντοι κρεῖττονες ἡμῶν ὅλην τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς καὶ τοὺς προτέρους αὐτῆς βίους πάντας ἐπίστανται, καὶ εἴ τινα δὴ τιμωρίαν ἐπάγουσιν ἐκ παρακλήσεως τῶν καλούντων, οὐκ ἔξω τῆς δίκης ταύτην ἐπιφέρουσιν, ἀλλὰ στοχαζόμενοι τῶν ἐν προτέροις βίοις ἀμαρτημάτων τῆς ψυχῆς τῶν πασχόντων· ἅπερ οἱ ἄνθρωποι οὐχ ὀρώντες νομίζουσιν αὐτοὺς ἀδίκως περιπίπτειν ταῖς συμφοραῖς αἷς πάσχουσιν. Καὶ πρὸς τὴν πρόνοιαν δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο κοινῶς εἰώθασιν οἱ πολλοὶ προσασπεῖν, εἴ τινες παρὰ τὴν ἀξίαν κακῶς πάσχουσι μὴδὲν ἡδικοκότες πρότερον. ^[15]

Myst 4 5 Οὐδὲ γὰρ ἐνταῦθα δύνανται ἀναλογίζεσθαι τίς οὕσα ἡ ψυχὴ καὶ τίνα ἔχουσα τὴν ὅλην ζωὴν καὶ πόσα ἐν προτέροις βίοις διαμαρτήσασα τυγχάνει, καὶ εἴ ἄρα πάσχει ταῦτα ἅπερ ἐποίησε πρότερον· πολλὰ δὲ καὶ λανθάνει τὰς ἀνθρωπίνας διαγνώσεις ἀδικήματα, τοῖς δὲ θεοῖς ἔστι γνῶριμα, ἐπεὶ οὐδὲ τὸν αὐτὸν σκοπὸν τοῖς ἀνθρώποις προτίθενται τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλ' οἱ μὲν ἄνθρωποι τὴν ἰδίαν τῆς ψυχῆς αὐτοπραγίαν καὶ τὴν κατὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους καὶ τὴν κρατοῦσαν πολιτείαν διανομήν τῆς ἀξίας ἀφορίζονται εἶναι δικαιοσύνην· οἱ μέντοι θεοὶ πρὸς τὴν ὅλην τοῦ κόσμου διάταξιν καὶ πρὸς τὴν συντέλειαν τοῖς θεοῖς τῶν ψυχῶν ἀποβλέποντες, τὴν κρίσιν τῶν δικαιωμάτων ἐπιβάλλουσιν. Διόπερ δὴ ἄλλως μὲν παρὰ τοῖς θεοῖς ἄλλως δὲ παρ' ἡμῖν τῶν δικαίων ἡ κρίσις γίγνεται· καὶ οὐκ ἂν θαυμάσαιμι εἰ μὴ ἐφικνούμεθα ἐν τοῖς πλείστοις τῆς ἄκρας καὶ τελειοτάτης τῶν κρείττωνων κρίσεως. Τί δὲ κωλύει καθ' ἑαυτὸν ἐκάστω καὶ μετὰ τῆς ὅλης συγγενείας τῶν ψυχῶν παρὰ τοῖς θεοῖς πολὺ διαφερόντως δοκιμάζεσθαι τὸ δίκαιον; εἴπερ γὰρ ἡ κοινωνία τῆς αὐτῆς φύσεως ἐν τε σώμασι καὶ ἄνευ σωμάτων οὕσαις ταῖς ψυχαῖς συμπλοκὴν τίνα τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν τοῦ κόσμου ζωὴν καὶ τάξιν ἐναπεργάζεται κοινήν, καὶ τὴν ἔκτισιν τῆς δίκης ἀναγκαῖον ἀπαιτεῖσθαι ἀφ' ὅλων, καὶ μάλιστα ἡνίκα ἂν τὸ μέγεθος τῶν μιᾶς προὑπηργμένων ἀδικημάτων ὑπεραίρη τὴν ἀπὸ μιᾶς τῆς ἀκολούθου τοῖς πλημμελήμασι τιμωρίας ἀποπλήρωσιν· εἰ δέ τις καὶ ἄλλους προστιθεῖη διορισμούς, καθ' οὓς ἐπιδείκνυσιν ἐτέρως τὰ δίκαια παρὰ τοῖς θεοῖς ἔχοντα ἢ ὡς παρ' ἡμῖν διέγνωσται, γένοιτ' ἂν καὶ ἀπ' ἐκείνων ἔφοδος ἡμῖν ἐπὶ τὸ προκείμενον· ἀλλ' ἐμοὶ καὶ οἱ προειρημένοι μόνον κανόνες ἐξαρκοῦσιν εἰς τὸ δηλῶσαι τὸ καθόλου καὶ πάντα περιέχον γένος τῆς ἐν ταῖς δίκαις ἰατρείας. Ἵνα τοίνυν ἐκ περιουσίας διαγωνισώμεθα πρὸς τὴν νῦν λεγομένην ἀντίληψιν, δώμεν εἰ βούλει καὶ τὸ ἐναντίον οὗ κατεσκευάσαμεν, ὡς ἄδικά τινα δρᾶσθαι ἐν ταῖς κατὰ τὰς κλήσεις πραγματείαις· ὅτι τοίνυν οὐδὲ τούτων αἰτιατέον τοὺς θεοὺς αὐτόθεν μὲν πρόδηλον· οἱ γὰρ ἀγαθοὶ ἀγαθῶν εἰσιν αἵτιοι, κακοὶ δὲ παντὸς ἀναίτιοι· καὶ οἱ θεοὶ κατ' οὐσίαν ἔχουσι τὸ ἀγαθόν· οὐδὲν ἄρα ἄδικον ποιοῦσιν. ^[5]

Myst 4 6

Ἄλλ' ἄρα τὰ αἴτια τῶν πλημμελῶς γιγνομένων ζητητέον· εἰ δὲ μὴ οἱοί τε ἔσμεν εὑρεῖν αὐτά, οὐ χρή προΐεσθαι τὴν ἀληθῆ περὶ θεῶν ἔννοιαν, οὐδὲ διὰ τὰ ἀμφισβητούμενα εἰ γίνονται καὶ ὅπως γίνονται ἀφίστασθαι χρή τῆς ὄντως ἐναργοῦς περὶ θεῶν ἐννοίας· πολὺ γὰρ βέλτιον ἀγνοεῖν προσομολογῆσαι τὴν ἀτοπίαν τῆς δυνάμεως πῶς τὰ ἄδικα διαπράττεται, ἢ συγχωρῆσαι περὶ θεῶν ἀδύνατόν τι ψεῦδος, περὶ οὗ πάντες Ἕλληνες τε καὶ βάρβαροι τάναντία ἀληθῶς διαδοξάζουσιν. Ἐχει μὲν οὖν τό γε ἀληθὲς οὕτως· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ προσθεῖναι καὶ τὰ αἴτια τῆς ἐνίοτε τῶν κακῶν γενέσεως, πόσα τέ ἐστι καὶ ὅποια· καὶ γὰρ οὐδὲ ἀπλοῦν αὐτῶν ὑπάρχει τὸ εἶδος ποικίλον δέ τι ὃν ποικίλων κακῶν προηγεῖται τῆς γενέσεως. ^[5]

Myst 4 7 Εἰ γὰρ ἀληθῶς ἄρτι ἐλέγομεν περὶ τῶν εἰδώλων καὶ τῶν κακῶν δαιμόνων τῶν ὑποκρινομένων τὴν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν δαιμόνων παρουσίαν, πολὺ δήπου τι καταφαίνεται ἐντεῦθεν ἐπιρρεόν τὸ κακοποιὸν φύλον, περὶ ὃ συμβαίνειν φιλεῖ ἡ τοιάδε ἐναντίωσις. Δίκαιον μὲν γὰρ ἀξιοῖ εἶναι τὸν θεραπεύοντα, διότι ὑποκρίνεται εἶναι οἷον τὸ θεῖον γένος· ὑπηρετεῖ δὲ πρὸς τὰ ἄδικα, διότι πέφυκεν εἶναι πονηρόν. Ἔστω δὴ οὖν ὁ αὐτὸς λόγος περὶ ψεύδους καὶ ἀληθοῦς καὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. Καθάπερ δὴ οὖν ἐν ταῖς μαντείαις μόνως τὸ ἀληθεύειν τοῖς θεοῖς ἀπονείμαντες, κατιδόντες τὸ ψεῦδος λεγόμενον ἐν αὐταῖς, εἰς ἕτερον γένος αἰτίας τοῦτο ἀνήγομεν, τὸ τῶν δαιμόνων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων θεοῖς μὲν καὶ ἀγαθοῖς δαίμοσιν ἀποδιδόναι δεῖ μόνως τὸ καλὸν καὶ δίκαιον, τὰ δὲ ἄδικα καὶ αἰσχροῦ ἀπεργάζονται οἱ φύσει πονηροὶ δαίμονες. Καὶ τὸ μὲν ὁμολογούμενον πάντη καὶ σύμφωνον πρὸς ἑαυτὸ καὶ ἀεὶ ἑαυτῷ ὡσαύτως ἔχον προσήκει τοῖς κρείττοσι, τὸ δ' ἐναντίον καὶ ἀσύμφωνον καὶ μηδέποτε τὸ αὐτὸ τῆς δαιμονίας διαστάσεώς ἐστιν ιδιώτατον, περὶ ἣν εἰ γίνεταί τὰ μαχόμενα οὐδὲν ἐστι θαυμαστόν· ἀλλὰ τούναντίον ἴσως ἂν ἦν θαυμαστότερον, εἰ μὴ οὕτως εἶχεν. Ἀπ' ἄλλης τοίνυν αὐθις ὁρμώμενοι ὑποθέσεως τὰ σωματικὰ μέρη τοῦ παντὸς οὔτε ἀργὰ οὔτε δυνάμεως ἄμοιρα εἶναι τιθέμεθα, ἀλλ' ὅσω τελειότητι καὶ κάλλει καὶ μεγέθει προέχει τῶν ἡμετέρων, τοσούτω καὶ δύναμιν αὐτοῖς παρεῖναι μείζονα ἀποφαινόμεθα. ^[5]

Myst 4 8 Αὐτὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ ἕτερα δύναται καὶ ποιεῖ διαφερούσας τινὰς ἐνεργείας· δύναται δὲ καὶ πρὸς ἄλληλα πολὺ δήπου πλείονα ἀπεργάζεσθαι. Καὶ δῆτα καὶ εἰς τὰ μέρη καθήκει τις ἀπὸ τῶν ὅλων ἢ μὲν συμπαθὲς καθ' ὁμοιότητα τῶν δυνάμεων ἢ δὲ κατ' ἐπιτηδειότητα τοῦ ποιοῦντος πρὸς τὸ πάσχον πολυειδὲς ποίησις. Οὐκοῦν σωματικαῖς ἀνάγκαις συμβαίνει τινὰ περὶ τὰ μέρη κακὰ καὶ ὀλέθρια, ὥς μὲν πρὸς τὰ ὅλα καὶ τὴν ἀρμονίαν τοῦ παντὸς ὄντα σωτήρια καὶ ἀγαθὰ, τοῖς δὲ μέρεσιν ἀναγκαίαν τινὰ φθορὰν ἐπάγοντα, ἢ τῷ μὴ δύνασθαι φέρειν τὰς τῶν ὅλων ἐνεργείας, ἢ ἄλλη τινὶ συμμίζει καὶ κράσει τῆς ἀφ' ἑαυτῶν ἀσθενείας, ἢ τὸ τρίτον ἀσυμμετρία τῶν μερῶν πρὸς ἄλληλα. Μετὰ δὲ τὸ σῶμα τοῦ παντὸς ἀπὸ τῆς φύσεως αὐτοῦ πολλὰ γίνεταί· καὶ γὰρ ἡ συμφωνία τῶν ὁμοίων καὶ ἡ ἐναντίωσις τῶν ἀνομοίων ἀπεργάζεται οὐκ ὀλίγα. ^[15]

Myst 4 9 Ἐτι δὲ ἡ τῶν πολλῶν σύνοδος εἰς ἓν τὸ τοῦ παντὸς ζῶον καὶ αἱ δυνάμεις δὲ αἱ ἐν τῷ κόσμῳ ὅσαι ποτέ εἰσι καὶ ὅποιαί, ἄλλο μὲν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν ἐπὶ τῶν ὅλων, ἕτερον δ' ἐπὶ τῶν μερῶν ἐπιτελοῦσι διὰ τὴν τῶν μερῶν διηρημένην ἀσθένειαν· οἷον ἡ φιλία τοῦ παντὸς καὶ ὁ ἔρωσ καὶ τὸ νεῖκος, κατ' ἐνέργειαν μὲν ὄντα ἐν τῷ παντί, παθήματα ἐν τοῖς μετέχουσι τῶν καθ' ἕκαστα γίνεταί· ἐν εἶδεσι δὲ προεστηκότα καὶ λόγοις καθαροῖς ἐν τῇ τῶν ὅλων φύσει μεταλαμβάνει τινὸς ὕλικῆς ἐνδείας καὶ ἀμορφίας ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος συνηνωμένα δὲ πρὸς ἄλληλα ἐπὶ τῶν ὅλων, ἐπὶ τῶν μερῶν διαστασιάζει. Καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων ἐξίσταται τῶν καλῶν καὶ τελείων καὶ ὅλων τὰ μεθ' ὕλης αὐτῶν μεταλαγχάνοντα μεριστά. Ἐνια δὲ καὶ φθείρεται τῶν μερῶν ὑπὲρ τοῦ τὰ ὅλα τὰ κατὰ φύσιν συνεστηκότα διασώζεσθαι· καὶ θλίβεται δὲ καὶ βαρεῖται ἐνίοτε τὰ μέρη, καίτοι τῶν ὥς ὅλων φυομένων ἀπ' αὐτῆς τῆς τοιαύτης ὀχλήσεως ἀπαθῶν διαμενόντων. Συλλογισώμεθα δὴ οὖν τὰ ἀπὸ τούτων συμβαίνοντα· εἰ γὰρ φυσικαῖς δυνάμεσιν ἢ σωματικαῖς τοῦ παντὸς χρῶνταί τινες τῶν καλούντων, ἢ μὲν δόσις γίνεταί τῆς ἐνεργείας

ἀπροαίρετος καὶ ἄνευ κακίας· ὁ μέντοι χρώμενος αὐτῇ μεταστρέφει τὴν δόσιν ἐπὶ τάναντία καὶ τὰ φαῦλα. ^[5]

Myst 4 10 Καὶ ἡ μὲν συμπαθῶς δι' ὁμοιότητα καὶ δι' ὁμοιότητα τοῖς πάθεσιν ὑπεναντίως συγκινεῖται, ὁ δὲ ἤδη κατὰ προαίρεσιν ἔλκει παρὰ τὸ δίκαιον ἐπὶ τὰ φαῦλα τὸ διδόμενον· καὶ ἡ μὲν κατὰ μίαν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου τὰ πορρωτάτω ποιεῖ συνεργεῖν, εἰ δέ τις τοῦτο καταμαθὼν ἔλκει ἐπιχειροίη μὴ καλῶς μοίρας τινὰς τοῦ παντὸς εἰς ἕτερα μέρη, οὐ τὰ γε ἐκείνου αἷτια, ἀλλ' ἡ τῶν ἀνθρώπων τόλμα καὶ παράβασις τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τάξεως παρατρέπει τὰ καλὰ καὶ νόμιμα. Ὅποτε δὴ οὖν οὔτε οἱ θεοὶ δρῶσι τὰ δοξαζόμενα εἶναι πονηρά, ἀλλ' αἱ καθήκουσαι ἀπ' αὐτῶν φύσεις τε καὶ τὰ σώματα, οὔτε αὐτὰ ταῦτα οὕτως ὡς νομίζεται ἐνδίδωσι πλημμέλειάν τινα ἀφ' αὐτῶν, ἐπὶ σωτηρίᾳ δὲ τῶν ὅλων καταπέμπει τοῖς περὶ γῆν τὰς οἰκείας ἀπορροίας, οἳ τε παραδεχόμενοι αὐτὰς συμμίζει τῇ οἰκείᾳ καὶ παρατροπῇ μεταπλάττουσιν, ἑτέρως τε διδομένας ἐπ' ἄλλα μετάγουσιν, κομιδῇ ἐξ ἀπάντων τούτων ἀναίτιον ἀποδέδεικται εἶναι τῶν κακῶν καὶ ἀδίκων τὸ θεῖον. Ἐρωτᾷς δὴ καὶ ἅμα ἀπορεῖς μετὰ τοῦτο, ὡς μὴ καθαρῶ μὲν ὄντι ἐξ ἀφροδισίων οὐκ ἂν καλοῦντι ὑπακούσαιεν, αὐτοὶ δὲ ἄγειν εἰς παράνομα ἀφροδίσια τοὺς τυχόντας οὐκ ὀκνοῦσιν. ^[20]

Myst 4 11 Τὸ δὲ ἔχει μὲν καὶ ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων σαφῇ τὴν λύσιν· εἰ τῶν μὲν νόμων ἐκτός, κατ' ἄλλην δὲ κρείττονα τῶν νόμων αἰτίαν καὶ τάξιν ταῦτα γίνονται, ἢ εἰ καθ' ἁρμονίαν μὲν καὶ φιλίαν ἐν τῷ κόσμῳ, κατὰ δὲ τινα ἀσυμπαθῆ κρᾶσιν ἐπὶ τῶν μερῶν τὰ τοιαῦτα συμβαίνει, ἢ εἰ καλῶς διδομένων μεταστρέφεται ἡ δόσις τῶν καλῶν ὑπὸ τῶν λαμβανόντων ἐπὶ τάναντία. Οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ καὶ κατ' ἰδίαν ἐπισκέψασθαι περὶ αὐτῶν τούτων, ὅπως τε γίνονται καὶ ὄντινα ἔχει λόγον. ^[10]

Myst 4 12 Δεῖ δὴ νοεῖν ὡς ἐν ζῳόν ἐστι τὸ πᾶν. Τὰ δ' ἐν αὐτῷ μέρη διέστηκε μὲν τοῖς τόποις, τῇ δὲ μιᾷ φύσει σπεύδει πρὸς ἄλληλα. Τὸ δὲ συναγωγὸν ὅλον καὶ τὸ τῆς συγκράσεως αἷτιον ἔλκει μὲν καὶ αὐτοφυῶς τὰ μέρη πρὸς τὴν ἀλλήλων σύμμιξιν. Δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τέχνης ἐγείρεσθαι τε καὶ ἐπιτείνεσθαι μᾶλλον τοῦ δέοντος· αὐτὸ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὸ καὶ τὸ διατεῖνον ἀπ' αὐτοῦ περὶ ὅλον τὸν κόσμον ἀγαθόν τέ ἐστι καὶ πληρώσεως αἷτιον, κοινωνίας τε καὶ συνόδου καὶ συμμετρίας συναρμοστικόν, ἔρωτός τε ἀδιάλυτον ἀρχὴν ἐντίθησι τῇ ἐνώσει, διακρατοῦσαν τὰ τε ὄντα καὶ τὰ γιγνόμενα. Ἐν δὲ τοῖς μέρεσι διὰ τὴν ἀπ' ἀλλήλων καὶ τῶν ὅλων ἀπόστασιν, καὶ διότι κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν φύσιν ἀτελῆ τέ ἐστι καὶ ἐνδεῆ καὶ ἀσθενῆ, μετὰ πάθους ποιεῖται τὴν ἀλληλουχίαν· ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἐπιθυμία καὶ ἔφσεις σύμφυτος αὐτῶν τοῖς πλείστοις ἔνεστιν. Κατιδοῦσα δὴ οὖν αὐτὸ οὕτως ἐνσπειρόμενον τῇ φύσει καὶ περὶ αὐτὴν μεριζόμενον τέχνῃ, πολυειδῶς καὶ αὐτὴ μεριζομένη περὶ τὴν φύσιν ἔλκει ποικίλως αὐτὸ καὶ μετοχετεύει, καὶ τὸ μὲν ἑαυτῷ τεταγμένον εἰς ἀταξίαν μετάγει, τὸ δὲ κάλλος καὶ τὸ τῶν εἰδῶν σύμμετρον ἀσυμμετρίας καὶ ἀσχημοσύνης ἐμπίμπλησι, τὸ δ' ἕνεκα τῆς ἐνώσεως συμφυόμενον σεμνὸν τέλος ἐπ' ἄλλο ἀπρεπὲς μεταφέρει πλήρωμα τὸ κοινόν, κατὰ πάθος ἐκ διαφερομένων πως συμφερόμενον· ὕλην τε ἐνδίδωσιν ἀφ' ἑαυτῆς, ἣτις ἀπρόσφορός ἐστιν εἰς τὴν τοῦ καλοῦ γένεσιν, ἢ μὴ δεχομένη παρὰ πᾶν τὸ καλὸν ἢ ἐπ' ἄλλα αὐτὸ μεταβάλλουσα, δυνάμεις τε πολλὰς φυσικὰς διαφερούσας μίγνυσιν, ἀφ' ὧν ὡς ἂν ἐθέλῃ οὕτω κατευθύνει τὰς πρὸς τὴν γένεσιν συμμίξεις· πανταχόθεν οὖν ἀποδείκνυμεν ὡς ἐκ τέχνης τινὸς ἀνθρωπίνης ἢ τοιαύτης γίνονται κατασκευὴ τῆς τῶν ἀφροδισίων συμπλοκῆς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τινος δαιμονίας ἢ θείας ἀνάγκης. Ἐπίσκεψαι δὴ οὖν καὶ κατ' ἄλλο αἰτίων γένος πῶς λίθος ἢ βοτάνη πολλάκις φύσιν ἔχουσιν ἀφ' ἑαυτῶν φθαρτικὴν ἢ πάλιν συναγωγὸν τῶν γιγνομένων· μὴ γὰρ οὐκ ἦν ἐπὶ τούτων μόνων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μειζόνων καὶ ἐν μειζοσι πράγμασι φύσεων ἢ φυσικῇ αὐτῇ ἐπικράτειᾳ, ἣν οἱ μὴ δυνάμενοι συλλογίζεσθαι τάχ' ἂν ἐπὶ τὰ κρείττονα ἔργα τὰ τῶν φύσεων ἐνεργήματα μεταφέροιν. ^[5]

Myst 4 13 Ἦδη τοίνυν συνωμολόγηται, ἐν τῇ γενέσει καὶ περὶ τὰ ἀνθρώπεια πράγματα καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς περὶ γῆν τὸ τῶν πονηρῶν δαιμόνων φύλον πλέον ἐπικρατεῖν δύνασθαι. Τί οὖν ἔτι θαυμαστὸν εἰ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔργα τὸ τοιοῦτον ἐπιτελεῖ; οὐδὲ γὰρ πᾶς ἀνὴρ διακρίναι δυνηθεῖη τί ποτ' ἐστὶ τὸ σπουδαῖον αὐτοῦ καὶ φαῦλον ἢ τίσι γνωρίσμασι διακρίνεται ἐκάτερον· ὃ δὴ μὴ οἷοί τε ὄντες καθορᾶν ἀτόπως συλλογίζονται περὶ τούτων τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν, καὶ ἐπανάγουσιν αὐτὴν ἐπὶ τὰ κρεῖττονα γένη τῆς φύσεώς τε καὶ τῆς δαιμονίας τάξεως· εἰ δὲ καὶ τῆς ψυχῆς τῆς μερικῆς ἐπὶ τούτων συνεπιλαμβάνονταί τινες δυνάμεις εἰς ἀπεργασίαν, τῆς τε ἐν σώματι κατεχομένης καὶ ὅση τὸ μὲν ὀστρεῶδες καὶ γήινον σῶμα ἀφῆκεν, ἐπὶ δὲ πνεύματος θολεροῦ καὶ διύγρου περιπλανᾶται κάτω περὶ τοὺς τῆς γενέσεως τόπους, καὶ αὐτὴ ἀληθὴς μὲν ἂν εἴη ἡ δόξα, πορρωτάτω δὲ τῆς τῶν κρειττόνων αἰτίας διέστηκεν. Οὐδαμῶς ἄρα τὸ θεῖον καὶ ὅσον ἐστὶν ἀγαθὸν δαιμόνιον ὑπηρετεῖ ταῖς παρανόμοις εἰς τὰ ἀφροδίσια τῶν ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἐπειδὴ πέφηνεν αὐτῶν ἄλλα αἷτια πολλὰ ὑπάρχοντα. Ὁ τοίνυν πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀνθρώπων τῶν τε ἐν παιδείᾳ διατριβόντων καὶ τῶν ἀπειροτέρων τῆς ἐν λόγοις μελέτης κοινόν ἐστι ζήτημα, ἀπορεῖς κατὰ τὸ συνεχές, τὸ περὶ θυσιῶν λέγω, τίνα ἔχουσι χρεῖαν ἢ δύναμιν ἐν τῷ παντὶ καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς, τίνος τε ἔνεκα λόγου προσφόρως μὲν τοῖς τιμωμένοις ὠφελίμως δὲ τοῖς τὰ δῶρα προσάγουσιν ἐπιτελοῦνται. ^[5]

Myst 5 1 Πρόσεστι δὲ δὴ αὐτόθι καὶ ἄλλη τις ἐναντίωσις ἡ ἀπὸ τοῦ τοὺς ὑποφήτας ἀπέχεσθαι δεῖν ἐμψύχων, ἵνα μὴ οἱ θεοὶ τοῖς ἀπὸ ζώων ἀτμοῖς χραίνωνται· ἐναντίον γὰρ δὴ τοῦτο τῷ αὐτοῦ τοῖς ἀπὸ ζώων ἀτμοῖς μάλιστα δελεάζεσθαι. Τὴν μὲν οὖν μάχην τῶν νυνὶ προκειμένων εὐπόρως ἂν τις διαλύσειε, τὴν τῶν ὅλων πρὸς τὰ μέρη παραδείξας ὑπεροχήν, καὶ τὴν τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐξηρημένην ὑπερβολὴν ὑπομνήσας· οἷον ὃ λέγω τῇ μὲν ὅλῃ ψυχῇ προεστηκέναι τοῦ κοσμικοῦ παντὸς σώματος, καὶ τοῖς οὐρανίοις θεοῖς ἐπιβεβηκέναι τοῦ οὐρανοῦ σώματος οὔτε βλαβερὸν ἐστὶν εἰς παθῶν παραδοχὴν οὔτε ἐμπόδιον πρὸς τὰς νοήσεις, τῇ δὲ ἐν μέρει ψυχῇ κοινωνεῖν σώματι πρὸς ἀμφοτέρω ταῦτά ἐστιν ἀλυσιτελές. ^[10]

Myst 5 2 Εἰ δὴ τις κατιδὼν τοῦτο συμπλέκει τινὰ τοιαύτην ἀπορίαν, ὡς εἰ τῇ ψυχῇ τῇ ἡμετέρᾳ δεσμός τὸ σῶμα, καὶ τῇ τοῦ παντὸς ἔσται δεσμός, καὶ εἴπερ ἡ μεριστὴ ψυχὴ πρὸς τὸ σῶμα ἐπέστραπται, καὶ ἡ δύναμις τῶν θεῶν ὡσαύτως ἐπέστραπται πρὸς τὴν γένεσιν, πᾶς ἂν ἀπαντήσειε πρὸς τοῦτο, λέγων ὡς οὐκ οἶδεν ὅση τίς ἐστὶν ἡ τῶν κρειττόνων πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ τῶν ὅλων ὑπεροχὴ πρὸς τὰ μέρη. Ἐπ' ἄλλων οὖν καὶ ἄλλων τὰ ἀντικείμενα προσαγόμενα οὐδεμίαν κινεῖ πρὸς ἀμφισβήτησιν. Καὶ ἐνταῦθα δὴ οὖν ὁ αὐτὸς ἐξαρκεῖ λόγος· ἡμῖν μὲν γὰρ βαρύτητα καὶ μiasμόν ἐναπομόργνυται τῶν τῆς ψυχῆς κοινωνησάντων ποτὲ σωμάτων ἡ ἀπόλαυσις, ἡδυπάθειάν τε ἐντίκτει καὶ ἄλλα ἐμποιεῖ τῇ ψυχῇ πολλὰ νοσήματα· ἐπὶ δὲ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἐγκοσμίων καὶ ὅλων αἰτίων ἡ ἀπὸ τούτων ἀναγομένη πῶς ἱεροπρεπῶς ἀναθυμίασις (ἅτε δὴ περιεχομένη καὶ οὐ περιέχουσα, συνταττομένη τε αὕτη πρὸς τὸ πᾶν ἀλλ' οὐχὶ συντάττουσα πρὸς ἑαυτὴν τὰ ὅλα καὶ τὰ τῶν θεῶν), συναρμόζεται αὕτη τοῖς κρεῖττοσι καὶ ὅλοις αἰτίοις ἀλλ' οὐχὶ κατέχει αὐτὰ καὶ συναρμόζει πρὸς ἑαυτήν. ^[10]

Myst 5 4 Οὐδὲ γὰρ ὅπερ σε εἴσεισιν ὡς μαχόμενον περὶ τῆς τῶν ἐμψύχων ἀποχῆς ἔχει τινὰ δυσκολίαν, εἴ τις αὐτὸ ὀρθῶς ὑπολαμβάνει· οὐ γὰρ δὴ ἵνα μὴ οἱ θεοὶ τοῖς ἀπὸ ζώων ἀτμοῖς χραίνωνται, διὰ τοῦτο οἱ θεραπεύοντες αὐτοὺς ἀπέχονται τῶν ἐμψύχων. Τίς γὰρ ἂν καὶ ἀπὸ σωμάτων ἀναθυμίασις αὐτοῖς πελάσειεν, οἳ καὶ πρὶν ἐφάψασθαι τι τῶν ἐνύλων τῆς σφετέρας δυνάμεως τὴν ὕλην ἀναφῶς ἀποκόπτουσιν; καὶ μὴ ὅτι ἡ δύναμις αὐτῶν ἀναιρεῖ πάντα καὶ ἀφανίζει τὰ σώματα ἄνευ τοῦ πρὸς αὐτὰ πελάζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα τὸ οὐράνιον ἁμικτόν ἐστι πρὸς πάντα τὰ ὑλικά στοιχεῖα, καὶ οὔτε ἂν αὐτὸ παραδέξαιτό τι εἰς ἑαυτὸ τῶν ἔξωθεν, οὔτε ἂν ἀφ' ἑαυτοῦ τινα δοίη μοῖραν εἰς τὰ ἀλλότρια. Πότε οὖν ἀτμός τις περιγίειος, ὃς οὐδὲ ἄχρι σταδίων πέντε ἀπὸ γῆς ἐπαιρόμενος ἀπορρεῖ πάλιν εἰς τὴν γῆν, δύναται τῷ οὐρανῷ πελάζειν ἢ τρέφειν τὸ

κυκλοφορητικὸν καὶ ἄυλον σῶμα ἢ ποιεῖν τι ἐν αὐτῷ ὅλως ἢ μίasma ἢ ἄλλο ὅτιοῦν πάθος; Ὁμολογεῖται γὰρ δὴ τὸ αἰθέριον σῶμα πάσης ἐκτὸς εἶναι ἐναντιώσεως, τροπῆς τε πάσης ἀπηλλάχθαι, καὶ τὸ δύνασθαι εἰς ὅτιοῦν μεταβάλλειν πάντη καθαρεύειν, ῥοπῆς τε τῆς ἐπὶ τὸ μέσον καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου παντελῶς ἀπολελύσθαι, διότι ἀρρεπές ἐστὶν ἢ κατὰ κύκλον περιφέρεται· οὐκ οὐδὲ ἀπὸ τῶν σωμάτων τῶν ἐκ διαφερουσῶν δυνάμεων καὶ κινήσεων συνεστηκότων, τρεπομένων παντοίως ἢ ἄνω ἢ κάτω φερομένων, οὐκ ἔστιν ἥτις ἂν κοινωνία φύσεως ἢ δυνάμεως ἢ ἀναθυμιάσεως συμμιχθείη πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ σώματα, οὐδὲ ποιήσει τι οὖν εἰς αὐτά, ἃ γε παντελῶς ἀπ' αὐτῶν κεχώρισται. Οὐ γὰρ ἐκεῖνα δυνάμιν τινα ἔχει τοῦ παραδέχεσθαι εἰς ἑαυτὰ τὴν ἀπὸ τῶν γιγνομένων μεταβολήν, ὄντα ἀγέννητα. Ἡ που ἄρα τὰ τῶν θεῶν χραίνεται ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀτμῶν, ἃ καὶ τῆς ὕλης ὅλης καὶ τῶν ἐνύλων σωμάτων τοὺς ἀτμούς, ἴν' οὕτως εἵπωμεν, ἐξαίφνης κατὰ μίαν βολὴν ἀποκόπτει; Τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἄξιον ὑπονοεῖν· πολὺ δὲ μᾶλλον ἐκεῖνο χρὴ διανοεῖσθαι, ὡς ἡμῖν καὶ τῇ ἡμετέρᾳ φύσει τὰ τοιαῦτά ἐστιν ἀλλότρια· τὰ μὲν γὰρ δὴ διηρημένα εἰς τὰ μεριστὰ καὶ τὰ ἔνυλα πρὸς τὰ ἔνυλα καὶ ὅλως τὰ ὁμοφυῆ πρὸς τὰ ὁμοφυῆ δύναται τινα κοινωνίαν ἔχειν πρὸς ἄλληλα τοῦ ποιεῖν ἢ πάσχειν, τὰ δ' ἐπ' ἄλλης ὄντα οὐσίας καὶ ὅσα παντελῶς ὑπεραίρει φύσεσιν τε καὶ δυνάμεσιν ἐτέραις χρῆται, ταῦτα οὐχ οἷά τέ ἐστιν ἢ ποιεῖν εἰς ἄλληλα ἢ δέχεσθαι τινα παρ' ἀλλήλων. Καὶ ὁ μολυσμὸς οὖν ἀπὸ τῶν ἐνύλων συμπίπτει τοῖς ἀπὸ σώματος ὑλικοῦ κατεχομένοις, καὶ τὸ ἀπὸ τούτων ἀποκαθαίρεσθαι ἀναγκαῖον ἐκείνοις ὅσα δύναται ἀπὸ τῆς ὕλης μαινεσθαι· ἃ δ' οὔτε ὅλως ἔχει φύσιν διαιρετὴν οὔτε δυνάμιν κέκτηται τοῦ εἰσδέχεσθαι εἰς ἑαυτὰ τὰ ἀπὸ τῆς ὕλης πάθη, τί ἂν ἀπὸ τῶν ἐνύλων μιανθείη; πῶς δ' ἔνεστιν ἀπὸ τῶν ἐμῶν παθημάτων ἢ ἄλλου του τῶν ἀνθρώπων ἐπιθολοῦσθαι τὸ θεῖον, ὃ μὴδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς ἡμᾶς, τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας κρεῖττον προϋπάρχον; Οὐδέτερον ἄρα διαφέρει τι τοῖς θεοῖς, οὔτε τὸ ἡμᾶς ἐμπίπασθαι ὑλικῶν σωμάτων (οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ὅλως τι πρὸς αὐτοὺς τοῦτο, οὐδὲ χραίνονται αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας κηλίδος, ἄχραντοι γὰρ εἰσι πάντη καὶ ἀκήρατοι), οὔτε εἴ τινες ὑλικοὶ σωμάτων ἀτμοὶ περὶ γῆν ἀναδίδονται. ^[60]

Myst 5 4 (54)

Πορρωτάτω γὰρ αὐτῶν καὶ οὗτοι τῆς οὐσίας καὶ δυνάμεως ἀφεστήκασιν. Ὅλη ἄρα καὶ τῆς ἐναντιώσεως συνανήρηται ἢ ὑπόθεσις, εἰ μὴδέτερον αὐτῆς ὑπάρχει μόνιον περὶ τοὺς θεοὺς· ὃ γὰρ μὴδὲ ὅλως ἐστί, πῶς ἂν ἔχοι τινὰ ἐν ἑαυτῷ μάχην; μάτην ἄρα ὑποπτεύεις τὰ τοιαῦτα ὡς ἄτοπα καὶ ἀναξίας τῶν θεῶν προσάγεις ἀπορίας, ἃς οὐδ' ἐπ' ἀνθρώπων τῶν ἀγαθῶν εὐλόγως ἂν τις προσοίτο. Τὸ γὰρ δελεάζεσθαι ὑπὸ τῆς τῶν ἀτμῶν ἀναθυμιάσεως οὐδὲ ἄνθρωπός τις νοῦν ἔχων καὶ ἀπαθὴς εἰσδέξαιτ' ἂν ποτε εἰς ἑαυτόν, μὴ ὅτι γε τῶν κρείττωνων τις ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον τεύξεταί λόγου, νυνὶ δέ, τῆς ἐναντιώσεως διὰ πολλῶν λύσεων ἀννηρημένης, ἐνταῦθα καὶ περὶ τῆς πρώτης ἀπορίας τὸν λογισμὸν ἀποπαύομεν. Ὁ δὲ μεῖζον ἐρώτημα καὶ περὶ μειζόνων πυνθάνη, πῶς ἂν σοι δυνηθείη δυσβάτου καὶ μακρᾶς δεόμενον διερμηνεύσεως ἀποκρίνασθαι διὰ βραχέων καὶ ἱκανῶς; «ἐρῶ μὲν οὖν ἐγώ, καὶ προθυμίας οὐδὲν ἀπολείψω· πειρῶ δ' ἔπεσθαι» τοῖς συντόμως ὑποδεικνυμένοις καὶ μέχρις ἐμφάσεως ἐνίοις προῖοῦσιν· ἐγὼ δέ σοι λέγω τό γε ἐμὸν δόγμα περὶ θυσιῶν, ὡς οὐδέποτε αὐτὰς δεῖ προσίεσθαι τιμῆς μόνης ἔνεκα, καθάπερ δὴ τιμῶμεν τοὺς εὐεργέτας, οὐδὲ ὁμολογίας ἔνεκα χαρίτων, ἐφ' οἷς ἡμῖν οἱ θεοὶ δεδώκασιν ἀγαθοῖς, οὐδὲ ἀπαρχῆς χάριν ἢ δώρων τινῶν ἀντιδόσεως, ἀφ' ὧν ἡμῖν παρέχουσιν οἱ θεοὶ πρεσβυτέρων δώρων· κοινὰ γὰρ ταῦτα καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἐστίν, ἀπὸ τε τῆς κοινῆς εἰληπταί πολιτείας, τὸ τῶν θεῶν παντελῶς ὑπερέχον καὶ τὸ τῆς τάξεως αὐτῶν, ὡς αἰτίων ἐξηρημένων, μηδαμῶς διασώζοντα. ^[15]

Myst 5 6

Τὸ δὲ μέγιστον τὸ δραστήριον τῶν θυσιῶν, καὶ διὰ τί μάλιστα τοσαῦτα ἐπιτελεῖ, ὡς μήτε λοιμῶν παῦλαν μήτε λιμῶν ἢ ἀφορίας χωρὶς αὐτῶν γίνεσθαι, μήτε ὄμβρων αἰτήσεις, μήτε τὰ τιμώτερα τούτων, ὅσα εἰς ψυχῆς κάθαρσιν ἢ τελείωσιν ἢ τὴν ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀπαλλαγὴν

συμβάλλεται, ταῦτα δὴ οὖν οὐδ' ὅλως ἐνδείκνυνται οἱ τοιοῦτοι τρόποι τῶν θυσιῶν. Ὡστε οὐκ ἂν τις αὐτοὺς δοκιμάσειε δικαίως ὡς ἐπαξίως τῶν ἐν αὐταῖς ἔργων τὴν αἰτίαν ἀπολογιζομένους, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, ὡς ἐπακολουθοῦντας καὶ κατὰ δεύτερον τρόπον συνηρτημένους τοῖς πρώτοις καὶ πρεσβυτάτοις αἰτίοις δευτέρως ἂν αὐτοὺς παραδέξαιτο. Ἀπαιτεῖ δὴ οὖν ὁ λόγος εἰπεῖν κατὰ τί τὸ ποιητικὸν ἔχουσι τῶν πραγμάτων αἱ θυσίαι καὶ τὸ συνηρτημένον πρὸς τοὺς θεοὺς προηγουμένως αἰτίους τῶν γιγνομένων. ^[10]

Myst 5 7 Ἐὰν δὲ λέγωμεν ὡς ἐν ἐνὶ ζῳῇ τῷ παντὶ καὶ μίαν ζωὴν τὴν αὐτὴν πανταχοῦ ἔχοντι κοινωνία τῶν ὁμοίων δυνάμεων ἢ τῶν ἐναντίων διάστασις ἢ τις ἐπιτηδειότης τοῦ ποιούντος πρὸς τὸ πάσχον συγκινεῖ τὰ ὅμοια καὶ ἐπιτήδεια, ὡσαύτως κατὰ μίαν συμπάθειαν διήκουσα καὶ ἐν τοῖς πορρωτάτω ὡς ἔγγιστα οὖσι, λέγεται μὲν τι οὕτω τῶν ἀληθῶν καὶ τῶν συνεπομένων ταῖς θυσίαις ἐξ ἀνάγκης, οὐ μὴν ὅ γε ἀληθὴς τρόπος τῶν θυσιῶν ἐπιδείκνυται. Οὐ γὰρ ἐν τῇ φύσει καὶ ταῖς φυσικαῖς ἀνάγκαις ἢ τῶν θεῶν κεῖται οὐσία, ὥστε πάθεσι φυσικοῖς συνεγείρεσθαι ἢ ταῖς διατεινούσαις δι' ὅλης τῆς φύσεως δυνάμεσιν, ἀλλ' ἔξω τούτων καθ' ἑαυτὴν ὥριται, οὐδὲν ἔχουσα πρὸς αὐτὰ κοινὸν οὔτε κατ' οὐσίαν οὔτε κατὰ δύναμιν οὔτε κατ' ἄλλο οὐδ' ὅτιοῦν. Τὰ δ' αὐτὰ ἄτοπα συμβαίνει καὶ εἴ τινες τῶν παρ' ἡμῖν ἀριθμοὺς ὡς ἐπὶ τοῦ κροκοδείλου λαμβάνουσι τὴν ἐξηκοντάδα ὡς οἰκείαν ἡλίῳ, ἢ λόγους φυσικοὺς ὡς τὰς τῶν ζῴων δυνάμεις καὶ ἐνεργείας, οἷον κυνὸς κυνοκεφάλου μυγαλῆς, κοινὰς οὔσας πρὸς σελήνην, ἢ τὰ ἔνυλα εἶδη (ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἱερῶν ζῴων θεωρεῖται κατὰ τὰς χροιάς καὶ πάσας τοῦ σώματος μορφάς) ἢ ἄλλο τι τῶν περὶ τοῖς σώμασι τῶν ζῴων ἢ τῶν ἄλλων ὅπως οὖν προσαγομένων αἰτιῶνται τῆς ποιήσεως, ἢ μέλος (ὡς ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀλεκτρυόνος) ἢ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα τῶν περὶ τὴν φύσιν θεωρουμένων ὡς αἷτια τῆς ἐν ταῖς θυσίαις ἀπεργασίας λογίζονται. ^[10]

Myst 5 8 Καὶ γὰρ ἐκ τούτων οὐχ ὑπερφυῆς τις ἢ τῶν θεῶν αἰτία δείκνυται, οὐδ' ὡς τοιαύτη συγκινεῖται ταῖς θυσίαις, ὡς δὲ φυσικὴ κατεχομένη τε ὑπὸ τῆς ὕλης καὶ ὑπὸ τῶν σωμάτων περιειλημμένη φυσικῶς αὐτοῖς συνεγίρεται καὶ συναναπαύεται, καὶ ταῦτα τὰ περὶ τὴν φύσιν ὑπάρχοντα. Εἰ δ' ἄρα τι καὶ τοιοῦτον ἐν ταῖς οὐσίαις συνακολουθεῖ, ὡς συναίτιον καὶ τὸν ὢν οὐκ ἄνευ λόγον ἔχον, οὕτω συνήρτηται τοῖς προηγουμένοις αἰτίοις. Βέλτιον οὖν φιλίαν καὶ οἰκείωσιν αἰτιᾶσθαι, σχέσιν τε συνδετικὴν τῶν δημιουργούντων πρὸς τὰ δημιουργούμενα καὶ τῶν γεννώντων πρὸς τὰ ἀπογεννώμενα. ^[20]

Myst 5 9 Ὅταν οὖν ταύτης προηγουμένης τῆς κοινῆς ἀρχῆς λάβωμέν τι ζῶον ἢ τῶν φυομένων ἐπὶ τῆς γῆς ἀκραφνῶς καὶ καθαρῶς διασωζον τὸ βούλημα τοῦ πεποιηκότος, τότε διὰ τοῦ τοιούτου τὴν ἐπιβεβηκυῖαν ἀχράντως ἐπ' αὐτοῦ δημιουργικὴν αἰτίαν οἰκείως κινούμεν. Πολλῶν δὲ οὐσῶν τούτων καὶ τῶν μὲν προσεχῶς συνηρτημένων, ὥσπερ τῶν δαιμονίων, τῶν δὲ ἀνωτέρω τούτων προτεταγμένων, ὥσπερ τῶν θείων αἰτίων, ἔτι δὲ τούτων πρεσβυτάτης τῆς μιᾶς αἰτίας ἐξηγουμένης, συγκινεῖται μὲν ὑπὸ τῆς τελείας θυσίας πάντα τὰ αἷτια· καθ' ἣν εἴληχε δὲ ἕκαστα τάξιν, συγγενῶς πρὸς αὐτὴν οἰκειοῦται. Ἐὰν δὲ ἀτελής τις γένηται, μέχρι τινὸς προχωρεῖ, προσώτερον δὲ προελθεῖν οὐχ οἷα τέ ἐστιν. Ὅθεν δὴ καὶ πολλοὶ μὲν δαίμοσιν ἀγαθοῖς, πολλοὶ δὲ θεῶν ταῖς τελευταίαις δυνάμεσι, πολλοὶ δὲ ταῖς περικοσμίαις ἢ περιγείοις δαιμόνων ἢ θεῶν δυνάμεσιν ἡγοῦνται τὰς θυσίας προσάγεσθαι, μέρος μὲν τι τῶν περὶ αὐτὰς οὐ ψευδῶς ἀφηγούμενοι, τὸ δ' ὅλον αὐτῆς τῆς δυνάμεως καὶ τὰ πάντα ἀγαθὰ καὶ εἰς πᾶν τὸ θεῖον διατείνοντα οὐκ εἰδότες. Ἡμεῖς δὲ πάντα προσιέμεθα, τὰ μὲν φυσικὰ καὶ ὡς ἐν ἐνὶ ζῳῇ κατ' ἐπιτηδειότητα ἢ συμπάθειαν ἢ ἀντιπάθειαν συγκινούμενα, ὡς τηνᾶλλως ὑποκείμενα καὶ ἐπακολουθοῦντα καὶ δουλεύοντα εἰς τὴν αἰτίαν τῆς τῶν θυσιῶν ποιήσεως, τὰ δὲ τῶν δαιμόνων καὶ τῶν περιγείων ἢ περικοσμίων θείων δυνάμεων, ὡς πρῶτα προσοικειούμενα κατὰ τὴν ὡς πρὸς ἡμᾶς τάξιν· τὰ μέντοι τελειότατα καὶ ἡγεμονικώτατα τῶν αἰτίων τῆς ἐν ταῖς θυσίαις ποιήσεως συνάπτεσθαι λέγομεν ταῖς δημιουργικαῖς καὶ τελειοτάταις δυνάμεσιν· ἐπεὶ δὲ

αὗται περιέχουσιν ἐν ἑαυταῖς πάντα ὅσα ποτέ ἐστιν αἷτια, συγκινεῖσθαι λέγομεν ἅμα μετὰ τούτων ἀθρώως καὶ πάντα ὅσα ποτέ ἐστι ποιητικά, ἐκ δὲ ἀπάντων κοινὸν κατιέναι τὸ ὄφελος εἰς ὅλην τὴν γένεσιν, ἐνίοτε μὲν κατὰ πόλεις καὶ δήμους ἢ ἔθνη παντοδαπὰ ἢ μείζονας τούτων ἢ ἐλάττονας περιγραφάς, ἄλλοτε δὲ κατὰ οἴκους ἢ κατὰ ἄνδρα ἕκαστον παρεχούσας τὰ ἀγαθὰ ἀφθόνως, βουλήσει καὶ οὐ πάθει τῶν χαριζομένων τὴν διανομὴν αὐτῶν ἀπεργαζομένων, νῶ τε ἀπαθεῖ κατ' οἰκειότητα καὶ συγγένειαν κρινόντων, ὡς δεῖ διδόναι, φιλίας τε μιᾶς, τῆς τὰ πάντα συνεχούσης, τὸν σύνδεσμον τοῦτον διὰ τινος ἀρρήτου κοινωνίας ἀπεργαζομένης. ^[20]

Myst 5 10

Πολὺ γὰρ ταῦτα ἀληθέστερά ἐστι καὶ μᾶλλον τῆς τῶν θεῶν οὐσίας καὶ δυνάμεως τυγχάνει ἢ ὁ σὺ καθυπονοεῖς, ὡς ἀτμοῖς θυσιῶν τοῖς ἀπὸ ζώων μάλιστα δελεάζονται· εἰ γὰρ τί που καὶ περικείται τοῖς δαίμοσι σῶμα, ὃ δὴ τινες τρέφεσθαι ἀπὸ τῶν θυσιῶν νομίζουσιν, ἄτρεπτόν ἐστι τοῦτο καὶ ἀπαθὲς αὐγοειδές τε καὶ ἀνενδρές, ὡς μήτε ἀπορρεῖν τι ἀπ' αὐτοῦ μήτ' ἐπιρροῆς ἔξωθεν αὐτὸ προσδεῖσθαι. Εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτό τις θεΐη, τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος ἀνέκλειπτον ἔχοντος ἀπὸ τῶν περὶ τὴν γῆν τὴν ἀναθυμίασιν, περικεχυμένου τε πανταχόθεν ἐπίσης τοῦ τοιοῦτου ρεύματος, τίς ἂν ἔτι χρεῖα αὐτοῖς εἴη τῶν θυσιῶν; ἀλλ' οὐδὲ δι' ἴσου τοῖς ἀπορρέουσιν ἀναπληροῖ τὰ ἐπεισιόντα συμμέτρως, ὡς μήτε ὑπερβολὴν ἐπικρατεῖν μήτε ἔλλειψιν ποτε ἐγγίγνεσθαι, ἰσότητα δὲ πάντη καὶ ὁμαλότητα τῶν δαιμονίων σωμάτων ὡσαύτως ὑπάρχειν. Οὐ γὰρ δήπου τοῖς μὲν ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ πᾶσι ζώοις ὁ δημιουργὸς ἀφθονον καὶ ἔτοιμον διατροφὴν παρέθηκε, τοῖς δὲ κρείττοσιν ἡμῶν ἔνδειαν ταύτης ἐνεποίησεν. Οὐδὲ τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις ἐξ ἑαυτῶν ἔμφυτον παρέσχε τὴν εὐπορίαν τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων, τοῖς δαίμοσι δὲ ἐπέισακτον καὶ παρ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων συντελουμένην ἔδωκε τὴν διατροφὴν· καὶ ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἡμεῖς δι' ἀργίαν ἢ ἄλλην τινα πρόφασιν κατολιγώρῃσωμεν τῆς τοιαύτης εἰσφορᾶς, ἐνδεῆ τῶν δαιμόνων τὰ σώματα ἔσται, ἀσυμμετρίας τε καὶ ἀταξίας μεθέξει. Διὰ τί οὖν οἱ ταῦτα λέγοντες οὐ καὶ τὴν ὅλην ἀναστρέφουσι τάξιν, ὥστε ἡμᾶς ἐν καλλίονι ποιεῖν τάξει καὶ δυνατωτέρους; εἰ γὰρ τροφέας ἡμᾶς καὶ ἀποπληρωτὰς ποιοῦσι τῶν δαιμόνων, ἡμεῖς τῶν δαιμόνων ἐσόμεθα αἰτιώτεροι· ἕκαστον γὰρ ἀφ' οὗ γέγονεν, ἀπὸ τούτου καὶ τὴν τροφὴν καὶ τελειότητα προσλαμβάνει. ^[45]

Myst 5 10

Καὶ τοῦτο ἴδοι μὲν ἂν τις καὶ ἐπὶ τῶν φανερῶν γενέσεων. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κοσμικῶν θεωρεῖν· καὶ γὰρ τὰ περίγεια ἀπὸ τῶν οὐρανίων τρέφεται. Πολὺ δὲ διαφερόντως ἐπὶ τῶν ἀφανῶν αἰτίων κατάδηλον γίγνεται. Ψυχὴ μὲν γὰρ ἀπὸ νοῦ τελειοῦται, φύσις δὲ ἀπὸ ψυχῆς, τά τε ἄλλα ὡσαύτως ἀπὸ τῶν αἰτίων τρέφεται· εἰ δὲ ἀδύνατον ἀρχηγούς ἡμᾶς εἶναι τῶν δαιμόνων, τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τῆς τροφῆς αὐτῶν ἐσμεν αἷτιοι. Δοκεῖ δ' ἔμοιγε καὶ ἄλλο διαμαρτάνειν ἢ παροῦσα ἐπιζητήσις. ^[60]

Myst 5 11

Ἄγνοεῖ γὰρ τὴν διὰ τοῦ πυρὸς προσαγωγὴν τῶν θυσιῶν, ὡς δαπανητικὴ μᾶλλον τῆς ὕλης ἐστὶ καὶ ἀναιρετικὴ, ἀφομοιωτικὴ τε πρὸς ἑαυτὴν ἀλλ' οὐχὶ αὐτὴ ἀφομοιούμενη πρὸς τὴν ὕλην, ἀναγωγός τε ἐπὶ τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον πῦρ καὶ ἄυλον ἀλλ' οὐχὶ κάτω βρίθουσα περὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν γένεσιν. Εἰ μὲν γὰρ ὕλης ἦν γλυκυθυμία τις ἢ διὰ τῶν ἀπὸ τῆς ὕλης ἀτμῶν δελεάζουσα ἀπόλαυσις, ἐχρῆν ἀκέραιον τὴν ὕλην εἶναι· πλείων γὰρ ἂν οὕτως ἢ ἀπ' αὐτῆς ἀπορροὴ τοῖς μεταλαμβάνουσι προσεγένετο· νῦν δὲ ἐμπίπρται πᾶσα καὶ καταναλίσκεται καὶ εἰς τὴν τοῦ πυρὸς καθαρότητα καὶ λεπτότητα μεταβάλλεται· ὃ καὶ αὐτὸ σημεῖόν ἐστιν ἐναργὲς τοῦ ἐναντίου ἢ οὗ σὺ λέγεις. Ἀπαθεῖς τε γὰρ εἰσιν οἱ κρείττονες, οἷς φίλον ἐστὶ τὸ τὴν ὕλην ἐκκόπτεσθαι διὰ τοῦ πυρὸς, καὶ ἡμᾶς ἀπαθεῖς ἀπεργάζονται· καὶ τὰ ἐν ἡμῖν ἀφομοιοῦνται τοῖς θεοῖς, ὥσπερ δὴ καὶ τὸ πῦρ ἀφομοιοῖ πάντα τὰ στερεὰ καὶ ἀντίτυπα τοῖς φωτεινοῖς καὶ λεπτοῖς σώμασιν, ἡμᾶς τε ἀνάγει διὰ τῶν θυσιῶν καὶ τοῦ θυηπολικοῦ πυρὸς πρὸς τὸ τῶν θεῶν πῦρ κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ τοῦ πυρὸς ἀναγωγῇ τῇ πρὸς τὸ πῦρ ἐπαγομένη καὶ ἀνελκούσῃ τὰ καταγωγὰ καὶ ἀντίτυπα πρὸς τὰ θεῖα καὶ τὰ οὐράνια. Ὡς γὰρ ἀπλῶς εἶπεῖν, οὔτε ἀπὸ τῆς ὕλης οὔτε ἀπὸ

τῶν στοιχείων οὔτε ἀπ' ἄλλου τινὸς τῶν γινγνωσκομένων ἡμῖν σωμάτων ἐστὶ τὸ ὑπηρετοῦν τοῖς δαίμοσιν ὄχημα σωματοειδές. ^[20]

Myst 5 12 Τίς ἂν οὖν ἀπ' ἄλλης οὐσίας εἰς ἄλλην οὐσίαν γένοιτο ἂν ποτε ἀποπλήρωσις; ἢ τίς ἀπόλαυσις ἀπὸ τῶν ἁλλοτρίων τοῖς ἁλλοτρίοις δύναται προστίθεσθαι; οὐκ ἔστιν οὐδεμία, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὥσπερ οἱ θεοὶ τῷ κεραυνίῳ πυρὶ τέμνουσι τὴν ὕλην καὶ χωρίζουσιν ἀπ' αὐτῆς τὰ ἄυλα μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν κρατούμενα δὲ ἀπ' αὐτῆς καὶ πεπεδημένα, ἀπαθῇ τε ἐξ ἐμπαθῶν ἀπεργάζονται, οὕτω καὶ τὸ μιμούμενον παρ' ἡμῖν πῦρ τοῦ θείου πυρὸς τὴν ἐνέργειαν ἀναιρεῖ τὸ ὑλικὸν πᾶν ἐν ταῖς θυσίαις, τὰ τε προσαγόμενα τῷ πυρὶ καθαίρει καὶ ἀπολύει τῶν ἐν τῇ ὕλῃ δεσμῶν, ἐπιτηδεῖα τε διὰ καθαρότητα φύσεως πρὸς τὴν τῶν θεῶν κοινωνίαν ἀπεργάζεται, καὶ ἡμᾶς διὰ τῶν αὐτῶν τρόπων ἀπολύει τῶν τῆς γενέσεως δεσμῶν καὶ ἀφομοιοῖ τοῖς θεοῖς, πρὸς τε τὴν φιλίαν αὐτῶν ἐπιτηδεύουσιν ἐργάζεται, καὶ περιάγει τὴν ἔνυλον ἡμῖν φύσιν ἐπὶ τὴν ἄυλον. Κοινῶς μὲν οὕτω τὰς ἀτόπους ὑπονοίας ἀνελόντες περὶ θυσιῶν ἀντ' αὐτῶν τὰς ἀληθεῖς νοήσεις ἀντεισηγάγομεν κατ' ἰδίαν περὶ ἐκάστου θυσιῶν εἵδους, ὡς ὁ ἴδιος λόγος περὶ τῶν θυσιῶν ἀπαιτεῖ τὴν διάρθρωσιν, ὅστις ἄλλης τέ ἐστι πραγματείας καὶ ἅμα ἀπὸ τῶν εἰρημένων, ὅστις εὐφυής ἐστι καὶ ἀφ' ἐνὸς ἐπὶ πολλὰ δυνατὸς διατείνειν τὴν διάνοιαν ῥαδίως γνώσεται ἀπὸ τούτων καὶ τὰ παραλειπόμενα. ^[5]

Myst 5 13 Ἐγὼ μὲν οὖν ὥμην ταῦτα ἱκανῶς εἰρῆσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ διότι τῆς τῶν θεῶν ἐπαξίως εἶχε καθαρότητος· ἐπεὶ δὲ τοῖς ἄλλοις ἴσως ἂν ἀπιστίαν παράσχοιτο μὴ οὐκ ἦ ἐναργῆ, καὶ ὑποψίαν ὡς μὴ κινουῖντα τὴν διάνοιαν μὴδ' ἐπιλαμβανόμενα τῶν τῆς ψυχῆς διαλογισμῶν, βούλομαι περὶ τῶν αὐτῶν ὀλίγα πλείονα διελθεῖν, καὶ ἐὰν οἶόν τε ἦ, γνωριμώτερα τεκμήρια τῶν ἤδη προειρημένων παραθέσθαι. Ἀρχὴ δὲ πασῶν ἀρίστη ἢ τῆς τῶν θεῶν τάξεως τὸν θεσμὸν τῶν θυσιῶν ἐχόμενον ἐπιδείκνυσιν· ἄνωθεν οὖν τοὺς μὲν ὑλαίους τῶν θεῶν τοὺς δὲ ἀύλους ὑποθώμεθα· ὑλαίους μὲν τοὺς τὴν ὕλην περιέχοντας ἐν ἑαυτοῖς καὶ διακοσμοῦντας, ἀύλους δὲ παντελῶς τοὺς ἐξηρημένους ἀπὸ τῆς ὕλης καὶ ὑπερέχοντας. ^[5]

Myst 5 14 Κατὰ δὲ τὴν τῶν ἱερέων τέχνην ἄρχεσθαι χρὴ τῶν ἱεουργιῶν ἀπὸ τῶν ὑλαίων· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἐπὶ τοὺς ἀύλους θεοὺς γένοιτο ἢ ἀνάβασις. Οὗτοι δὲ οὖν ἔχουσί τινα κοινωνίαν πρὸς τὴν ὕλην καθόσον αὐτῆς ἐπιβεβήκασιν· οἱ αὐτοὶ δὲ οὖν καὶ τῶν περὶ τὴν ὕλην ἐγγιγνομένων ἐπάρχουσιν, οἷον διαιρέσεων, πληγῆς ἀντιτύπου, μεταβολῆς γενέσεως φθορᾶς πάντων τῶν ἐνύλων σωμάτων. Εἰ δὲ τις τοὺς τοιούτους βούλοιτο θεραπεύειν θεουργικῶς, ἢ πεφύκασι καὶ ἢ τὴν ἀρχὴν εἰλήχασιν ταύτῃ προσεκτέον αὐτοῖς τὴν θεραπείαν, ἐνύλοις οὖσιν αὐτοῖς ἔνυλον οὔσαν· οὕτω γὰρ ἂν ὅλους αὐτοὺς δι' ὅλων προσαγοίμεθα εἰς οἰκείωσιν, συγγένειάν τε αὐτοῖς ἐν τῇ θεραπείᾳ προσφέροιμεν τὴν προσήκουσαν· καὶ ἐπὶ τῶν θυσιῶν τοίνυν τὰ νεκρὰ σώματα καὶ ἀπεστερημένα τῆς ζωῆς, φόνος τε τῶν ζώων καὶ κατανάλωσις τῶν σωμάτων μεταβολή τε παντοία καὶ φθορά, καὶ ὅλως ἢ πρόπτωσις <τοῖς> τῆς ὕλης προῖσταμένοις θεοῖς προσήκει· οὐκ αὐτοῖς δι' ἑαυτούς, ἀλλὰ διὰ τὴν ὕλην ἣς ἐπάρχουσιν. Εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα χωριστοὶ εἰσιν ἀπ' αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως αὐτῇ πάρεσι· καὶ εἰ περιέχουσιν αὐτὴν ἐν ἀύλῳ δυνάμει, σὺν αὐτῇ ὑπάρχουσι· τὰ τε διοικούμενα τοῖς διοικοῦσιν ἐστὶν οὐκ ἀλλότρια καὶ τὰ διακοσμούμενα τοῖς διακοσμοῦσι, τοῖς χρωμένοις τε τὰ ὑπηρετοῦντα ὡς ὄργανά ἐστιν οὐκ ἀνάρμοστα. Διόπερ τοῖς μὲν ἀύλοις θεοῖς ὕλην προσφέρειν διὰ θυσιῶν ἐστὶν ἀλλότριον, τοῖς δ' ἐνύλοις οἰκειότατον ἅπασιν. Σκεψώμεθα δὲ τὸ μετὰ τοῦτο συμφώνως τοῖς προειρημένοις καὶ τὴν ἡμετέραν διπλῆν κατάστασιν· ὅτε μὲν γὰρ ὅλοι ψυχὴ γιγνόμεθα καὶ ἐσμεν ἔξω τοῦ σώματος μετέωροί τε τῷ νῷ, μεθ' ὅλων τῶν ἀύλων θεῶν μετεωροπολοῦμεν· ὅτε δ' αὖ δεδέμεθα ἐν τῷ ὀστρεώδει σώματι, καὶ ὑπὸ τῆς ὕλης κατεχόμεθα καὶ ἐσμεν σωματοειδεῖς· πάλιν οὖν ἡκεῖ τῆς θρησκείας ὁ διπλοῦς τρόπος· ὁ μὲν γὰρ ἔσται ἀπλοῦς ἀσώματος ἀγνὸς ἀπὸ πάσης γενέσεως, ὅστις ταῖς ἀχράντοις

ἐπιβάλλει ψυχαῖς, ὁ δ' ἀναπιμπλάμενος τῶν σωμάτων καὶ τῆς ἐνύλου πάσης πραγματείας, ὅστις ταῖς μὴ καθαραῖς πρέπει ψυχαῖς μηδὲ ἀπολυθείσαις πάσης γενέσεως. ^[10]

Myst 5 15

Καὶ θυσιῶν τοίνυν τίθημι διττὰ εἶδη· τὰ μὲν τῶν ἀποκεκαθαρμένων παντάπασιν ἀνθρώπων, οἷα ἐφ' ἐνὸς ἂν ποτε γένοιτο σπανίως, ὥς φησιν Ἡράκλειτος, ἢ τινων ὀλίγων εὐαριθμήτων ἀνδρῶν, τὰ δ' ἔνυλα καὶ σωματοειδῆ καὶ διὰ μεταβολῆς συνιστάμενα, οἷα τοῖς ἔτι κατεχομένοις ὑπὸ τοῦ σώματος ἀρμόζει. Πόλεσι τοίνυν καὶ δήμοις οὐκ ἀπολελυμένοις τῆς γενεσιουργοῦ μοίρας καὶ τῆς ἀντεχομένης τῶν σωμάτων κοινωνίας εἰ μὴ δώσει τις τὸν τοιοῦτον τρόπον τῆς ἀγιστείας, ἀμφοτέρων διαμαρτήσῃ, καὶ τῶν ἀύλων ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐνύλων· τὰ μὲν γὰρ οὐ δύναται δέξασθαι, τοῖς δὲ οὐ προσάγει τὸ οἰκεῖον. Καὶ ἅμα ἕκαστος καθότι ἐστίν, οὐ μέντοι καθὼ μὴ ἐστὶ, ποιεῖται τῆς ὁσίας τὴν ἐπιμέλειαν· οὐκ ἄρα δεῖ αὐτὴν ὑπεραίρειν τὸ οἰκεῖον μέτρον τοῦ θεραπεύοντος. Ὁ δ' αὐτός ἐστὶ μοι λόγος καὶ περὶ τῆς συμπλοκῆς τῆς οἰκείως συναρμοζομένης τῶν θεραπευόντων ἀνδρῶν καὶ τῶν θεραπευομένων δυνάμεων. Καὶ γὰρ ταύτην τὸν ἑαυτῇ πρόσφορον τρόπον τῆς θρησκείας ἐκλέγεσθαι ἀξιῶ, ἅυλον μὲν τὴν ἀύλως συμμιγνυμένην καὶ ταῖς ἀσωμάτοις καθαρῶς δυνάμεσι πρὸς αὐτὰ καθαρῶς τὰ ἀσώματα συναπτομένην, σωματοειδῶς δὲ τὴν σωματοειδῆ καὶ μετὰ σωμάτων συνηρητημένην, πρὸς τὰς σώμασιν ἐπιβεβηκυίας οὐσίας ἀνακεραννυμένην. Μὴ ἀτιμάσωμεν τοίνυν ἔτι καὶ τὰ τοιαῦτα εἰπεῖν, ὥς πολλάκις τῆς τοῦ σώματος ἔνεκα ἀναγκαίας χρείας διαπραγματευόμεθα τι πρὸς τοὺς ἐφόρους τοῦ σώματος θεοὺς καὶ δαίμονας ἀγαθοὺς· οἷον καθαίροντες αὐτὸ ἀπὸ κηλίδων παλαιῶν ἢ νόσων ἀπολύοντες καὶ ὑγείας πληροῦντες, ἢ τὸ μὲν βαρὺ καὶ νωθρὸν ἀποκόπτοντες ἀπ' αὐτοῦ τὸ δὲ κοῦφον καὶ δραστήριον αὐτῷ παρέχοντες, ἢ ἄλλο γέ τι τῶν πάντων ἀγαθῶν αὐτῷ παρασκευάζοντες. ^[5]

Myst 5 16

Τότε δὴ οὖν οὐ δήπου νοερῶς καὶ ἀσωμάτως τὸ σῶμα μεταχειριζόμεθα· οὐ γὰρ πέφυκε τῶν τοιούτων τρόπων τὸ σῶμα μετέχειν· τῶν δὲ συγγενῶν ἑαυτῷ μεταλαγχάνον, σώμασι σῶμα θεραπεύεται τε καὶ ἀποκαθαίρεται. Ἔσται δὴ οὖν καὶ ὁ τῶν θυσιῶν θεσμός ἐπὶ τῆς τοιαύτης χρείας ἐξ ἀνάγκης σωματοειδῆς, τὰ μὲν ἀποκόπτων τῶν ἐν ἡμῖν περιττευόντων, τὰ δὲ ἀναπληρῶν ὅσα ἡμῖν ἐλλείπει, τὰ δὲ εἰς συμμετρίαν ἄγων καὶ τάξιν ὅσα πλημμελῶς ἐπιτετάρακται. Καὶ μὴν πολλὰ καὶ πρὸς τὸν ἀνθρώπινον βίον ἐπιτηδείων δεόμενοι ἡμῖν γενέσθαι παρὰ τῶν κρειττόνων ἱεουργίαις χρώμεθα· ταῦτα δ' ἔστι δήπου κηδεμονίαν σώματι παρέχοντα ἢ ἐκεῖνων ἐπιμελούμενα ἢ τῶν σωμάτων ἔνεκα κτώμεθα. Τί δὴ οὖν ἡμῖν ἔσται παρὰ τῶν ἐξηρημένων παντάπασι θεῶν πάσης ἀνθρωπίνης γενέσεως εἰς ἀκαρπίαν ἢ ἀγονίαν ἢ περιουσίαν ἢ ἄλλο τι τῶν τοῦ βίου πραγμάτων ἐχομένων; οὐδὲν οὐδαμῶς· τοὺς γὰρ ἀπολελυμένους πάντων οὐκ ἔνεστι τῶν τοιούτων ἐφάπτεσθαι δόσεων. ^[5]

Myst 5 17

Ἄλλ' εἰ μὲν τις λέγοι ὅτι περιέχουσι καὶ τοὺς τοιούτους θεοὺς οἱ παντελῶς ἅυλοι, περιέχοντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ δῶρα αὐτῶν κατὰ μίαν τὴν πρώτην αἰτίαν συνειλήφασιν ἐν ἑαυτοῖς, λέγοι τινὰ ἂν οὕτω κατιοῦσαν ἀπ' αὐτῶν περιουσίαν τῆς θείας δόσεως· ὥς δὲ αὐτοῖς ταῦτα δρῶσι προσεχῶς ἐφαπτόμενοι τῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου πράξεων, οὐδενὶ συγχωρητέον λέγειν. Μεριστὴ τε γὰρ ἐστὶν ἡ τοιαύτη προστασία τῶν τῆδε, καὶ μετὰ τίνος ἐπιστροφῆς ἐπιτελεῖται, χωριστὴ τε οὐκ ἔστι πάντη σωμάτων, καὶ οὐ δύναται δέξασθαι τὴν καθαρὰν καὶ ἄχραντον ἐπιστάσιαν. Οὐκοῦν καὶ τρόπος ἱεουργίας ἐπὶ τῶν τοιούτων ἔργων ὁ συμμιγῆς πρὸς τὰ σώματα καὶ τῆς γενέσεως ἐχόμενος ἀρμόζει, οὐχ ὅστις ἐστὶν ἅυλος παντελῶς καὶ ἀσώματος. Ὁ μὲν γὰρ καθαρὸς ὑπερέχεται παντελῶς καὶ ἔστιν ἀσύμμετρος, ὁ δὲ τοῖς σώμασι προσχρώμενος καὶ ταῖς διὰ τῶν σωμάτων δυνάμεσι, πάντων μάλιστα ἐστὶ συγγενέστατος, δυνατὸς μὲν ἐμποιεῖν τινὰς εὐπραγίας εἰς τὸν βίον, δυνατὸς δὲ ἀποτρέπειν καὶ τὰς ἐνισταμένας δυσπραγίας, συμμετρίαν δὲ καὶ κρᾶσιν τῷ θνητῷ γένει παρεχόμενος. Κατ' ἄλλην τοίνυν διαίρεσιν ἢ πολλὴ μὲν ἀγέλη τῶν ἀνθρώπων ὑποτέτακται ὑπὸ τὴν φύσιν, φυσικαῖς τε δυνάμεσι διοικεῖται, καὶ

κάτω πρὸς τὰ τῆς φύσεως ἔργα βλέπει, συμπληροῖ τε τῆς εἰμαρμένης τὴν διοίκησιν, καὶ τῶν καθ' εἰμαρμένην ἐπιτελουμένων δέχεται τὴν τάξιν, πρακτικόν τε λογισμὸν ἀεὶ ποιεῖται περὶ μόνων τῶν κατὰ φύσιν. ^[5]

Myst 5 18 Ὀλίγοι δέ τινες ὑπερφυεῖ δὴ τινι δυνάμει τοῦ νοῦ χρώμενοι, τῆς φύσεως μὲν ἀφιστάνονται, πρὸς δὲ τὸν χωριστὸν καὶ ἀμιγῆ νοῦν περιάγονται, οἵτινες ἅμα καὶ τῶν φυσικῶν δυνάμεων γίνονται κρείττονες. Ἐνιοὶ δὲ μεταξὺ τούτων φέρονται περὶ τὰ μέσα τῆς φύσεώς τε καὶ τοῦ καθαροῦ νοῦ, οἱ μὲν ἀμφοτέρω ἐφεπόμενοι, οἱ δὲ συμμικτόν τινα ἀπ' αὐτῶν ζωὴν μετιόντες, οἱ δὲ ἀπολυόμενοι μὲν τῶν ὑποδεεστέρων ἐπὶ δὲ τὰ ἀμείνονα μεθιστάμενοι. Τούτων δὴ οὖν οὕτω διηρημένων, καὶ τὸ τοῖσδε ἐπόμενον εὐδὴλον ἂν ὅτι μάλιστα γένοιτο. Οἱ μὲν γὰρ ἐπιτροπεύομενοι κατὰ τὴν τῶν ὅλων φύσιν, καὶ αὐτοὶ κατὰ φύσιν τὴν οἰκείαν ἑαυτῶν ζῶντες δυνάμεσί τε τῆς φύσεως χρώμενοι, τὴν θρησκείαν ἐπιτηδεύουσι τῇ φύσει πρόσφορον καὶ τοῖς κινουμένοις ὑπὸ τῆς φύσεως σώμασι, τόπους τε καὶ ἀέρας καὶ ὕλην καὶ δυνάμεις τῆς ὕλης, καὶ σώματα καὶ τὰς περὶ τοῖς σώμασιν ἕξεις καὶ ποιότητας, κινήσεις τε τὰς προσηκούσας καὶ μεταβολὰς τῶν ἐν γενέσει, καὶ τᾶλλα τὰ ἐχόμενα τούτων ἐπιτηδεύοντες ἔν τε τοῖς ἄλλοις τῆς εὐσεβείας μορίοις καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ θυηπολικῷ μέρει. Οἱ δὲ κατὰ νοῦν μόνον καὶ τὴν τοῦ νοῦ ζωὴν τὸν βίον διάγοντες, τῶν δὲ τῆς φύσεως δεσμῶν ἀπολυθέντες, νοερὸν καὶ ἀσώματον ἱερατικῆς θεσμὸν διαμελετῶσι περὶ πάντα τῆς θεουργίας τὰ μέρη. Οἱ δὲ μέσοι τούτων κατὰ τὰς διαφορὰς τῆς μεταξὺ μεσότητος καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς ἀγιστείας διαφόρους διαπονοῦσιν, ἥτοι μετέχοντες ἀμφοτέρων τῶν τρόπων τῆς θρησκείας, ἡ τοῦ μὲν ἀφιστάμενοι, ἡ ὡς ὑπόθεσιν αὐτὰ λαμβάνοντες τῶν τιμιωτέρων (ἄνευ γὰρ αὐτῶν οὐκ ἂν ποτε παραγένοιτο τὰ ὑπερέχοντα), ἡ ἄλλως οὕτως μεταχειριζόμενοι αὐτὰ δεόντως. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν τόπον κάκεινη στρέφεται ἡ διαίρεσις τῶν θείων οὐσιῶν καὶ δυνάμεων αἱ μὲν ἔχουσι ψυχὴν καὶ φύσιν ὑποκειμένην καὶ ὑπηρετοῦσαν αὐτῶν ταῖς δημιουργίαις, ἥπερ ἂν αὐταὶ βούλωνται, αἱ δὲ πάντῃ ψυχῆς καὶ φύσεώς εἰσι χωρισταί, λέγω δὲ τῆς θείας ψυχῆς τε καὶ φύσεως ἀλλ' οὐχὶ τῆς περικοσμίου τε καὶ γενεσιουργοῦ· τινὲς δὲ καὶ μέσαι τούτων ὑπάρχουσιν κοινωνίαν αὐταῖς παρέχουσι πρὸς ἀλλήλας, ἡ κατὰ σύνδεσμον ἓνα ἀδιαίρετον, ἡ κατὰ μετάδοσιν τῶν μειζόνων ἄφθονον, ἡ κατὰ ὑποδοχὴν τῶν ἐλαττόνων ἀκώλυτον, ἡ κατὰ σύνδετον ἀμφοῖν ὁμόνοιαν. ^[10]

Myst 5 19 Ὅταν μὲν οὖν θεοὺς θεραπεύωμεν τοὺς βασιλεύοντας ψυχῆς καὶ φύσεως, οὐκ ἀλλότριον τούτοις ἐστὶ καὶ φυσικὰς δυνάμεις προσφέρειν, σώματά τε τὰ διοικούμενα ὑπὸ τῆς φύσεως καθαγίζειν αὐτοῖς οὐκ ἔστιν ἀπόβλητον· ὅλα γὰρ τὰ τῆς φύσεως ἔργα ὑπηρετεῖ τε αὐτοῖς καὶ συντελεῖ τι αὐτῶν εἰς τὴν διακόσμησιν. Ὅταν δὲ τοὺς αὐτοὺς καθ' ἑαυτοὺς μονοειδεῖς ὄντας τιμᾶν ἐπιχειρῶμεν, ἀπολύτοις τιμαῖς αὐτοὺς γεραίρειν ἄξιον· τὰ δὲ νοερὰ τοῖς τοιούτοις δῶρα ἀρμόζει καὶ τὰ τῆς ἀσωμάτου ζωῆς, ὅσα τε ἀρετὴ καὶ σοφία δωρεῖται, καὶ εἴ τινα τέλεια καὶ ὅλα τῆς ψυχῆς ἐστὶν ἀγαθὰ. Καὶ μὴν τοῖς γε μέσοις καὶ τῶν μέσων ἡγεμονοῦσιν ἀγαθῶν ἐνίοτε μὲν ἂν διπλᾶ δῶρα συναρμόσειεν, ἐνίοτε δ' ἂν ἐπίκοινα πρὸς ἀμφοτέρα ταῦτα, ἡ καὶ ἀποσχιζόμενα μὲν ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς δὲ τὰ ὑψηλότερα ἀνήκοντα, ἡ πάντως ἐνί γε τῶν τρόπων συμπληροῦντα τὴν μεσότητα. Ἀπ' ἄλλης τοίνυν ἀρχῆς ὁρμώμενοι τοῦ τε κόσμου καὶ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, τῆς τε ἐν αὐτῷ τῶν τεττάρων στοιχείων διανομῆς, καὶ τῆς κατὰ τὰ μέτρα τῶν στοιχείων συλλήξεως, καὶ τῆς ἐν τάξει περὶ τοῖς κέντροις περιδινουμένης περιφορᾶς, εὐβατον ἔχομεν ἄνοδον ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς περὶ θυσιῶν ἀγιστείας· εἰ γὰρ αὐτοὶ τέ ἐσμεν ἐν κόσμῳ καὶ ὡς μέρη περιεχόμεθα ἐν ὅλῳ τῷ παντί, παραγόμεθα τε ὑπ' αὐτοῦ πρώτως, καὶ τελειούμεθα ἀπὸ τῶν ὅλων ἐν αὐτῷ δυνάμεων, ἀπὸ τε τῶν ἐν αὐτῷ στοιχείων συνεστήκαμεν, καὶ μοῖράν τινα ζωῆς καὶ φύσεως παρ' αὐτοῦ λαβόντες ἔχομεν, οὐ δεῖ δὴ διὰ ταῦτα ὑπερβαίνειν τὸν κόσμον καὶ τὰς ἐγκοσμίους διατάξεις. ^[10]

Myst 5 20

Θῶμεν οὖν καθ' ἐκάστην περικόσμιον μερίδα εἶναι μὲν τι καὶ σῶμα τοῦτο ὅπερ ὀρῶμεν, εἶναι καὶ τὰς περὶ τοῖς σώμασι μεριστὰς δυνάμεις ἀσωμάτους· ὁ δὲ τῆς θρησκείας νόμος τὰ ὅμοια δηλονότι τοῖς ὁμοίοις ἀπονέμει, καὶ διατείνει δι' ὅλων οὕτως ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, ἀσώματα μὲν ἀσωμάτοις, σώματα δὲ σώμασι, τὰ σύμμετρα κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν ἐκατέροις ἀποδιδούς. Ἀλλὰ μὴν ὁπότε γέ τις τῶν θεουργικῶν θεῶν ὑπερκοσμίως μετὰσχοι (τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ πάντων σπανιώτατον), ἐκεῖνος δῆπουθὲν ἐστὶν ὁ καὶ σωμάτων καὶ ὕλης ὑπερέχων ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν θεῶν, ὑπερκοσμίῳ τε δυνάμει τοῖς θεοῖς ἐνούμενος. Οὐ δεῖ δὲ τὸ ἐν ἐνί ποτε μόλις καὶ ὁψὲ παραγιγνόμενον ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἱερατικῆς τοῦτο κοινὸν ἀποφαίνειν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τοὺς ἀρχομένους τῆς θεουργίας ποιεῖσθαι αὐτόχρημα κοινόν, οὐδὲ πρὸς τοὺς μεσοῦντας ἐν αὐτῇ· καὶ γὰρ οὗτοι ἀμωσγέπως σωματοειδῆ ποιοῦνται τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ὁσιότητος. Οἶμαι τοίνυν καὶ τοῦτο ἂν προσομολογήσαι πάντας τοὺς φιλοθεάμονας τῆς θεουργικῆς ἀληθείας, ὥς οὐκ ἐκ μέρους χρή οὐδὲ ἀτελῶς συνυφαίνειν τοῖς θεοῖς τὴν ἐπιβάλλουσαν αὐτοῖς εὐσέβειαν. [30]

Myst 5 21 Ἐπειδὴ τοίνυν πρὸ τῆς παρουσίας τῶν θεῶν προκινοῦνται πᾶσαι δυνάμεις ὅσαι αὐτοῖς προϋπόκεινται, καὶ ὅταν μέλλωσι κινεῖσθαι ἐπὶ γῆν προηγούνται αὐτῶν καὶ προπομπεύουσιν, ὁ μὲν μὴ ἀπονείμας πᾶσι τὸ πρόσφορον καὶ κατὰ τὴν ἐπιβάλλουσαν τιμὴν ἕκαστον δεξιωσάμενος, ἀτελὴς ἀπέρχεται καὶ ἄμοιρος τῆς μετουσίας τῶν θεῶν, ὁ δὲ πάντα τε ἰλεωσάμενος καὶ ἐκάστῳ τὰ κεχαρισμένα καὶ κατὰ δύναμιν ὁμοιότατα γέρα προσενεγκών, ἀσφαλὴς καὶ ἄπταιστος αἰεὶ διαμένει, τέλεον καὶ ὁλόκληρον τὴν ὑποδοχὴν τοῦ θείου χοροῦ καλῶς ἀποπληρώσας. Ὅποτε δὲ οὖν τοῦτο οὕτως ἔχει, πότερον ἀπλοῦν καὶ ἐξ ὀλίγων δὴ τινων συνιστάμενον τὸν τρόπον εἶναι δεῖ τῆς ἀγιστείας, ἢ πολύτροπον καὶ παναρμόνιον καὶ ἀπὸ πάντων, ὥς ἔπος εἰπεῖν, τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συγκεκροτημένον; Εἰ μὲν οὖν ἀπλοῦν τι καὶ μιᾶς τάξεως τὸ παρακαλούμενον καὶ κινούμενον ἦν ἐν ταῖς ἀγιστεαῖς, ἀπλοῦς ἂν ἦν καὶ τῶν θυσιῶν ἐξ ἀνάγκης ὁ τρόπος· εἰ δὲ τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὶ περιληπτόν, ὅσον ἐγείρεται πλῆθος δυνάμεων ἐν τῷ κατιέναι καὶ κινεῖσθαι τοὺς θεοὺς, μόνοι δὲ οἱ θεουργοὶ ταῦτα ἐπὶ τῶν ἔργων πειραθέντες ἀκριβῶς γινώσκουσι, μόνοι οὗτοι καὶ δύνανται γινώσκειν τίς ἐστὶν ἡ τελεσιουργία τῆς ἱερατικῆς, καὶ τὰ παραλειπόμενα ἴσασι, κἂν βραχέα ᾖ, ὅτι τὸ ὅλον τῆς θρησκείας ἔργον ἀνατρέπει, ὥσπερ ἐν ἀρμονίᾳ μιᾶς χορδῆς ῥαγείσης ἡ ὅλη ἀνάρμοστός τε καὶ ἀσύμμετρος γίγνεται· ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν φανερῶν θείων καθόδων ἐναργῆς ἡ βλάβη γίγνεται τοῖς ἀτίμητόν τινα τῶν κρειττόνων παραλιποῦσιν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀφανοῦς αὐτῶν παρουσίας ἐν ταῖς θυσίαις οὐ τὸν μὲν τὸν δ' οὐ, πάνυ δὲ τιμητέον καθ' ἣν ἕκαστος εἴληχε τάξιν. Ὁ δὲ ἀγέραςτόν τινα ἀφείξ συνέχεε τὸ ὅλον καὶ τὴν μίαν καὶ ὅλην διακόσμησιν διέσπασεν· οὐχ ὥς ἂν τις οὖν νομίσειεν, ἀτελῆ τὴν ὑποδοχὴν ἐποίησατο, ἀλλὰ καὶ τὸ παράπαν τὴν ὅλην ἀνέστρεψεν ἀγιστείαν. Τί δέ; οὐχὶ τὸ ἀκρότατον τῆς ἱερατικῆς ἐπ' αὐτὸ τὸ κυριώτατον τοῦ ὅλου πλήθους ἐν ἀνατρέχει, καὶ ἐν αὐτῷ ἅμα τὰς πολλὰς οὐσίας καὶ ἀρχὰς συνθεραπεύει; καὶ πάνυ γε, φήσαιμ' ἂν· ἀλλὰ τοῦτο ὁψιαίτατα παραγίγνεται καὶ τοῖς σφόδρα ὀλιγιστοῖς, καὶ ἀγαπητὸν εἰ καὶ ἐν δυσμαῖς τοῦ βίου ποτὲ ὑπάρξειεν. [5]

Myst 5 22 Ἀλλ' ὁ νῦν λόγος οὐ τῷ τοιούτῳ ἀνδρὶ διαθεσμοθετεῖ (κρείττων γάρ ἐστι παντὸς νόμου), τοῖς δὲ δεομένοις θεσμοῦ τινος προσάγει τὴν τοιαύτην νομοθεσίαν. Λέγει τοίνυν ὅτι καθάπερ κόσμον τινὰ ἐκ πολλῶν τάξεων εἰς μίαν συνιόντα σύνταξιν, οὕτω καὶ τῶν θυσιῶν δεῖ τὴν συμπλήρωσιν, ἀνέκλειπτον οὔσαν καὶ ὁλόκληρον, ὅλῳ τῷ διακόσμῳ τῶν κρειττόνων συνάπτεσθαι. Ἀλλὰ μὴν οὗτος εἴ γε πολὺς ἐστὶ καὶ παντελὴς καὶ κατὰ πολλὰς τάξεις συμφυόμενος, δεῖ τοίνυν καὶ τὴν ἱεουργίαν μιμεῖσθαι αὐτοῦ τὸ παντοδαπὸν δι' ὅλων τῶν προσαγομένων δυνάμεων. Κατὰ τὰ αὐτὰ τοίνυν καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς παντοδαπὰ ὄντα οὐ χρή ἐκ μέρους τινὸς τῶν ἐν αὐτοῖς συνυφαίνεσθαι πρὸς τὰ προηγούμενα αὐτῶν θεῖα αἷτια, ἀλλ' οὐδὲ

ἀτελῶς πρὸς τοὺς ἀρχηγέτας αὐτῶν ἀνήκειν. Ὁ τοίνυν ποικίλος τρόπος τῆς ἐν ταῖς ἱερουργίαις ἀγιστείας τὰ μὲν ἀποκαθαίρει, τὰ δὲ τελειοῖ τῶν ἐν ἡμῖν ἢ περὶ ἡμᾶς ὄντων, τὰ δὲ εἰς συμμετρίαν καὶ τάξιν καθίστησι, τὰ δὲ ἄλλως ἀπολύει τῆς θνητοειδοῦς πλημμελείας, πάντα δὲ προσήγορα τοῖς ὅλοις κρείττοσιν ἡμῶν ἀπεργάζεται. ^[5]

Myst 5 23

Καὶ μὴν συνιόντων γε εἰς τὸ αὐτὸ τῶν θείων αἰτίων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραπλησίων αὐτοῖς παρασκευῶν, πάντα τελεῖ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ τῆς θυσίας ἢ τελεσιουργία παρέχεται. Οὐ χεῖρον δέ τι καὶ τὰ τοιαῦτα προσθεῖναι πρὸς ἀκριβῆ περὶ τῶν αὐτῶν κατανόησιν. Πέφυκεν ἀεὶ τῶν ἀκροτάτων ἢ περιουσία τῆς δυνάμεως καὶ ἐν τῷδε ὑπερέχειν τῶν ὅλων, ἐν τῷ παρεῖναι πᾶσιν ἐξ ἴσου τὴν αὐτὴν ἀνεμποδίστως· ἐλλάμπει τοίνυν κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ τοῖς ἐσχάτοις τὰ πρῶτιστα, καὶ πάρεστιν ἄυλως τοῖς ἐνύλοις τὰ ἄυλα. Μὴ δὴ τις θαυμαζέτω ἔαν καὶ ὕλην τινὰ καθαρὰν καὶ θείαν εἶναι λέγωμεν· ἀπὸ γὰρ τοῦ πατρὸς καὶ δημιουργοῦ τῶν ὅλων καὶ αὕτη γενομένη, τὴν τελειότητα ἑαυτῆς ἐπιτηδείαν κέκτηται πρὸς θεῶν ὑποδοχὴν. Καὶ ἅμα οὐδὲν διείργει τὰ κρείττονα πρὸς τὸ δύνασθαι τὰ καταδεέστερα ἑαυτῶν ἐλλάμπειν, οὐδὲ τὴν ὕλην οὖν ἀφίστησιν οὐδὲν τῆς τῶν βελτιόνων μετουσίας, ὥστε ὅση τελεία καὶ καθαρὰ καὶ ἀγαθοειδὴς ὑπάρχει πρὸς θεῶν ὑποδοχὴν ἐστὶν οὐκ ἀνάρμοστος· ἐπεὶ γὰρ ἔδει καὶ τὰ ἐν γῇ μηδαμῶς εἶναι ἅμοιρα τῆς θείας κοινωνίας, ἐδέξατό τινα ἀπ' αὐτῆς θείαν μοῖραν καὶ ἡ γῆ, ἱκανὴν οὖσαν χωρῆσαι τοὺς θεοὺς. Ταῦτα τοίνυν κατιδοῦσα ἡ θεουργικὴ τέχνη, κοινῶς τε οὕτως κατ' οἰκειότητα ἐκάστω τῶν θεῶν τὰς προσφόρους ὑποδοχὰς ἀνευρίσκουσα, συμπλέκει πολλάκις λίθους βοτάνας ζῶα ἀρώματα ἄλλα τοιαῦτα ἱερὰ καὶ τέλεια καὶ θεοειδῆ, κᾶπειτα ἀπὸ πάντων τούτων ὑποδοχὴν ὀλοτελῆ καὶ καθαρὰν ἀπεργάζεται. Οὐ γὰρ δὴ δεῖ δυσχεραίνειν πᾶσαν ὕλην, ἀλλὰ μόνην τὴν ἀλλοτρίαν τῶν θεῶν, τὴν δὲ οἰκείαν πρὸς αὐτοὺς ἐκλέγεσθαι, ὡς συμφωνεῖν δυναμένην εἰς τε θεῶν οἰκοδομήσεις καὶ καθιδρύσεις ἀγαλμάτων καὶ δὴ καὶ εἰς τὰς τῶν θυσιῶν ἱερουργίας. Οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως τοῖς ἐπὶ γῆς τόποις ἢ τοῖς δεῦρο κατοικοῦσιν ἀνθρώποις μετουσία ἂν γένοιτο τῆς τῶν κρειττόνων λήψεως, εἰ μὴ τις τοιαύτη καταβολὴ πρώτη προενιδρυθείη· πείθεσθαι δὲ χρὴ τοῖς ἀπορρήτοις λόγοις ὡς καὶ διὰ τῶν μακαρίων θεαμάτων ὕλη τις ἐκ θεῶν παραδίδοται· αὕτη δὲ που συμφυὴς ἐστὶν αὐτοῖς ἐκείνοις τοῖς διδοῦσιν· οὐκοῦν καὶ ἡ τῆς τοιαύτης ὕλης θυσία ἀνεγείρει τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὴν ἔκφασιν, καὶ προσκαλεῖται εὐθέως πρὸς κατάληψιν, χωρεῖ τε αὐτοὺς παραγιγνομένους καὶ τελείως ἐπιδείκνυσιν. Τὰ δ' αὐτὰ ἂν τις καταμάθοι καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τόπους διανομῆς καὶ ἀπὸ τῆς μεριστῆς ἐφ' ἐκάστω τῶν ὄντων ἐπιστασίας, ὅση κατὰ διαφόρους τάξεις ἢ μείζονας ἢ ἐλάττονας τὰς λήξεις ταύτας κατενεύματο· δηλον γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι τοῖς ἐπιβεβηκόσι τινῶν τόπων θεοῖς τὰ ἀπ' αὐτῶν γεννώμενα προσάγεσθαι εἰς θυσίαν ἐστὶν οἰκειότατα, καὶ τοῖς διοικοῦσι τὰ τῶν διοικουμένων· ἀεὶ μὲν γὰρ τοῖς ποιοῦσι τὰ ἑαυτῶν ἔργα διαφερόντως ἐστὶ κεχαρισμένα, τοῖς δὲ πρῶτως τινὰ παράγουσι καὶ πρῶτως ἐστὶ τὰ τοιαῦτα προσφιλεῖ· εἴτε οὖν ζῶα τινα εἴτε φυτὰ εἴτε ἄλλα τῶν ἐπὶ γῆς διακυβερνᾶται ἀπὸ τῶν κρειττόνων, ὁμοῦ τῆς ἐπιστασίας αὐτῶν μετείληχε καὶ τὴν κοινωνίαν ἡμῖν προξενεῖ πρὸς αὐτοὺς ἀδιαίρετον. ^[10]

Myst 5 24

Ἦνια μὲν οὖν τῶν τοιούτων, σωζόμενα αὐτὰ καὶ τηρούμενα, τῶν συνεχόντων συναύξει τὴν πρὸς θεοὺς οἰκείωσιν, ὅσα τῷ μένειν ἀκέραια τὴν δύναμιν τῆς κοινωνίας θεῶν καὶ ἀνθρώπων διασώζει. Τοιαῦτα δ' ἐστὶν ἔνια τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ζῶων, καὶ οἷος ὁ ἱερὸς ἄνθρωπος πανταχοῦ ὑπάρχει. Ἦνια δὲ καθαγιαζόμενα λαμπροτέραν ποιεῖ τὴν οἰκειότητα, ὅσα τὴν ἀνάλυσιν ἐπὶ τὴν τῶν πρῶτων στοιχείων ἀρχὴν συγγενῇ ποιεῖται τοῖς τῶν κρειττόνων αἰτίοις καὶ ἱεροπρεπεστέραν· τελειουμένης γὰρ ἀεὶ ταύτης τελειότερα καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἐνδιδόμενα ἀγαθὰ καθήκει. Εἰ μὲν οὖν ἀνθρώπινα ἔθνη ταῦτα ἦν μόνον, καὶ διὰ τῶν ἡμετέρων νομίμων ἐπεκυροῦτο, εἶχεν ἂν τις λέγειν ἡμετέρων ἐννοιῶν εὐρέσεις εἶναι τὰς τῶν θεῶν ἀγιστείας· νῦν δὲ θεὸς ἐστὶν αὐτῶν ἡγεμὼν ὁ ἐπὶ θυσιῶν οὕτω καλούμενος, καὶ θεοὶ καὶ ἄγγελοι περὶ αὐτὸν

παμπληθεῖς ὑπάρχουσιν· καθ' ἕκαστόν τε ἔθνος τῶν ἐπὶ γῆς διακεκλήρωταί τις ὑπ' αὐτοῦ κοινὸς προστάτης, καὶ καθ' ἕκαστον ἱερὸν ὁ ἴδιος· καὶ τῶν μὲν πρὸς θεοὺς θυσιῶν ἔφορός ἐστι θεός, τῶν δὲ πρὸς ἀγγέλους ἄγγελος, τῶν δὲ πρὸς δαίμονας δαίμων, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως ὁ κατὰ τὸ οἰκεῖον γένος συγγενῶς συγκεκλήρωται ἐφ' ἑκάστων. ^[10]

Myst 5 25 Ὅποτε δὴ οὖν μετὰ θεῶν ἐφόρων καὶ ἀποπληρωτῶν τῆς θυηπολίας τὰς θυσίας προσάγομεν τοῖς θεοῖς, ὁμοῦ μὲν σέβειν δεῖ τὸν θεσμόν τῆς ἐν ταῖς θυσίαις θείας ὁσίας, ὁμοῦ δὲ θαρρεῖν ἐφ' ἑαυτοῖς προσήκει (ὡς ὑπὸ θεοῖς ἄρχουσιν ἱερουργοῦμεν), ὁμοῦ δὲ καὶ τὴν ἀξίαν εὐλάβειαν ἔχειν, μὴ πη τῶν θεῶν ἀνάξιόν τι δῶρον προσαγάγωμεν ἢ ἀλλότριον· ἐπὶ τῷ τέλει δὲ κἀκεῖνο παραγγέλλομεν, στοχάζεσθαι πάντων τελέως τῶν περὶ ἡμᾶς, τῶν ἐν τῷ παντί, τῶν κατὰ γένη διωρισμένων θεῶν ἀγγέλων δαιμόνων, καὶ πρὸς πάντας ταύτη ὁμοίως προσφιλεῖ τὴν θυσίαν δωρεῖσθαι· μόνως γὰρ ἂν οὕτως ἐπάξιος τῶν ἐφεσθηκότων αὐτῆς θεῶν ἡ ἀγιστεία γένοιτο. Ἐπεὶ δὲ μέρος τῶν θυσιῶν οὐ τὸ σμικρότατόν ἐστι τὸ τῶν εὐχῶν, συμπληροῖ τε αὐτὰς ἐν τοῖς μάλιστα, καὶ διὰ τούτων κρατύνεται αὐτῶν καὶ ἐπιτελεῖται τὸ πᾶν ἔργον, κοινήν τε συντέλειαν ποιεῖται πρὸς τὴν θρησκείαν, καὶ τὴν κοινωνίαν ἀδιάλυτον ἐμπλέκει τὴν ἱερατικὴν πρὸς τοὺς θεοὺς, οὐ χειρόν καὶ περὶ ταύτης ὀλίγα διελθεῖν· καὶ γὰρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τοῦτο ἄξιόν ἐστι μαθήσεως, καὶ τὴν περὶ θεῶν ἐπιστήμην τελειοτέραν ἀπεργάζεται. ^[5]

Myst 5 26 Φημὶ δὴ οὖν ὡς τὸ μὲν πρῶτον τῆς εὐχῆς εἶδος ἐστὶ συναγωγόν, συναφῆς τε τῆς πρὸς τὸ θεῖον καὶ γνωρίσεως ἐξηγούμενον· τὸ δ' ἐπὶ τούτῳ κοινωνίας ὁμονοητικῆς συνδετικόν, δόσεις τε προκαλούμενον τὰς ἐκ θεῶν καταπεμπομένας πρὸ τοῦ λόγου, καὶ πρὸ τοῦ νοῆσαι τὰ ὅλα ἔργα ἐπιτελούσας· τὸ δὲ τελεώτατον αὐτῆς ἡ ἄρρητος ἔνωσις ἐπισφραγίζεται, τὸ πᾶν κύρος ἐνιδρύουσα τοῖς θεοῖς, καὶ τελέως ἐν αὐτοῖς κεῖσθαι τὴν ψυχὴν ἡμῶν παρέχουσα. Ἐν τρισὶ δὲ τούτοις ὅροις, ἐν οἷς τὰ θεῖα πάντα μετρεῖται, τὴν πρὸς θεοὺς ἡμῶν φιλίαν συναρμόσασα καὶ τὸ ἀπὸ τῶν θεῶν ἱερατικὸν ὄφελος τριπλοῦν ἐνδίδωσι, τὸ μὲν εἰς ἐπίλαμψιν τεῖνον, τὸ δὲ εἰς κοινήν ἀπεργασίαν, τὸ δὲ εἰς τὴν τελείαν ἀποπλήρωσιν ἀπὸ τοῦ πυρός· καὶ ποτὲ μὲν προηγεῖται τῶν θυσιῶν, ποτὲ δ' αὖ μετὰξὺ διαλαμβάνει τὴν ἱερουργίαν, ἄλλοτε δ' αὖ τὸ τέλος τῶν θυσιῶν ἀποπληροῖ ἔργον τε οὐδὲν ἱερατικὸν ἄνευ τῶν ἐν ταῖς εὐχαῖς ἱκετειῶν γίγνεται. Ἡ δ' ἐν αὐταῖς ἐγχρονίζουσα διατριβὴ τρέφει μὲν τὸν ἡμέτερον νοῦν, τὴν δὲ τῆς ψυχῆς ὑποδοχὴν τῶν θεῶν ποιεῖ λίαν εὐρυτέραν, ἀνοίγει δὲ τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν θεῶν, συνθήειαν δὲ παρέχει πρὸς τὰς τοῦ φωτὸς μαρμαρυγὰς, κατὰ βραχὺ δὲ τελειοῖ τὰ ἐν ἡμῖν πρὸς τὰς τῶν θεῶν συναφάς, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἡμᾶς ἐπαναγάγῃ, καὶ τὰ μὲν ἡμέτερα τῆς διανοίας ἦθη ἡρέμα ἀνέλκει, τὰ δὲ τῶν θεῶν ἡμῖν ἐκδίδωσι, πειθῶ δὲ καὶ κοινωνίαν καὶ φιλίαν ἀδιάλυτον ἐγείρει, τὸν τε θεῖον ἔρωτα συναύξει, καὶ τὸ θεῖον τῆς ψυχῆς ἀνάπτει, ἀποκαθαίρει τε πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς ψυχῆς, καὶ ἀπορρίπτει τοῦ αἰθερώδους καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος περὶ αὐτὴν ὅσον ἐστὶ γενεσιουργόν, ἐλπίδα τε ἀγαθὴν καὶ τὴν περὶ τὸ φῶς πίστιν τελειοῖ, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ὁμιλητὰς τῶν θεῶν, ἵνα οὕτως εἵπωμεν, τοὺς χρωμένους αὐταῖς ἀπεργάζεται. Εἰ δὴ τοῦτό ἐστιν ὅπερ εὐχὴν ἂν τις εἴποι, δρᾷ τε ἐν ἡμῖν τοσαῦτα ἀγαθὰ τὸ τοιοῦτον, ἔχει τε πρὸς τὰς θυσίας ἦν εἰρήκαμεν κοινωνίαν, πῶς οὐ καὶ διὰ τούτου καταφανὲς γίγνεται τὸ τῶν θυσιῶν τέλος, ὡς συναφῆς καὶ αὐτὸ δημιουργικῆς μετείληχεν ἐπειδὴ δι' ἔργων οἰκιοῦται τοῖς θεοῖς, τό τε ἀγαθὸν αὐτῆς ὡς τοσοῦτόν ἐστιν ὅσον ἀπὸ τῶν δημιουργικῶν αἰτίων καταπέμπεται εἰς ἀνθρώπους; καὶ μὴν ἀπ' ἐκεῖνου γε αὐθις τὸ τῶν εὐχῶν ἀναγωγὸν καὶ τελεσιουργὸν καὶ ἀποπληρωτικὸν εὐδελον γίγνεται, πῶς μὲν δραστήριον πῶς δὲ ἡνωμένον ἐπιτελεῖται πῶς δὲ ἔχει τὸν ἐνδιδόμενον ἀπὸ τῶν θεῶν κοινὸν σύνδεσμον· τὸ τρίτον τοίνυν, ὡς ἄμφω δι' ἀλλήλων βεβαιοῦται, καὶ δύναμιν ἐντίθησιν εἰς ἄλληλα ἀγιστείας τελείαν ἱερατικὴν, ῥαδίως ἂν τις ἀπὸ τῶν εἰρημένων κατανοήσειεν. ^[55]

Myst 5 26 (50)

Διόπερ δὴ δι' ὅλων φαίνεται τῆς ἱερατικῆς ἀγωγῆς ἡ πᾶσα σύμπνοια καὶ συνέργεια πρὸς ἑαυτήν, ζῶου παντὸς μᾶλλον συμφυῆ τὰ μόρια ἑαυτῆς παντάπασι κατὰ μίαν συνέχειαν συνάπτουσα, ἥς οὐδέποτε δεῖ καταμελεῖν, οὐδὲ τὰ ἡμίση μέρη αὐτῆς ἐγκρίνοντας τὰ ἄλλα ἀποδοκιμάζειν· ὁμοίως δὲ πᾶσιν ἐγγυμνάζεσθαι καὶ δι' ὅλων αὐτῶν τελειοῦσθαι χρή τοὺς ἐθέλοντας εἰλικρινῶς τοῖς θεοῖς συνάπτεσθαι. Ταῦτα μὲν οὖν οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· τὸ δὲ λοιπὸν ἔμοι καιρὸς ἐπὶ τὴν ἐξῆς ἀπορίαν ὧν σὺ προτείνεις μεταβαίνειν. ^[60]

Myst 6 1

Τί γὰρ δήποτε, ὡς ὁ σὸς λόγος, νεκροῦ μὲν ἀναφῇ δεῖν εἶναι τὸν ἐπόπτην, διὰ δὲ νεκρῶν ζώων τὰ πολλὰ αἱ θεαγωγίαι ἐπιτελοῦνται; πάλιν οὖν καὶ ταῦτα διαλύοντες τὴν δοκοῦσαν εἶναι μάχην ἐπισκεψώμεθα· μὴ οὐδαμῶς ἢ τις ἐν αὐτῇ ἀντίθεσις, φαίνεται δὲ μόνον ἐναντίως ἔχειν. Εἰ μὲν γὰρ τῶν αὐτῶν νεκρῶν σωμάτων καὶ ἀπείχοντο τῆς ἀφῆς καὶ ἤπτοντο, ἦν ἂν τοῦτο πρὸς ἑαυτὸ ὑπεναντίον· εἰ δὲ ἄλλων μὲν ἀπέχεσθαι παραγγέλλουσι τῶν ἀνιέρων, ἄλλων δὲ ἄπτεσθαι ὅσα καθιεροῦνται, οὐδεμίαν τοῦτο ἔχει ἐναντίωσιν. Ἔτι τοίνυν τῶν μὲν ἀνθρωπείων σωμάτων, ἐπειδὴν ἀπολίπη αὐτὰ ἡ ψυχὴ, οὐχ ὅσιον θιγγάνειν (τῆς γὰρ θείας ζωῆς ἵχνος τι ἢ εἶδωλον ἢ ἔμβασις ἐναποσβέννυται ἐν τῷ σώματι κατὰ τὸν θάνατον), τῶν δὲ ἄλλων ζώων οὐκέτι ἀνόσιον ἄπτεσθαι τεθνηκότων, ἐπεὶ οὐδὲ κεκοινωνήκασιν τῆς θειοτέρας ζωῆς. Ἔστι τοίνυν πρὸς ἄλλους μὲν τὸ ἀναφῆς οἰκεῖον, οἷον τοὺς ὕλης καθαρὸς θεοὺς, πρὸς ἄλλους δὲ τὸ κλητικὸν διὰ τῶν ζώων ἀποδέδοται τοὺς ἐπιβεβηκότας τῶν ζώων καὶ προσεχῶς αὐτοῖς συνηρημένους· οὐδὲ κατὰ τοῦτο οὖν συμβαίνει τις ἐναντίωσις. Καὶ ἄλλως δ' ἂν τις τοῦτο διαλύσειεν· ἀνθρώποις μὲν γὰρ ἐν ὕλῃ κατεχομένοις τὰ ἐστερημένα τῆς ζωῆς σώματα φέρει τινὰ κηλῖδα, διότι τῷ ζῶντι τὸ μὴ ζῶν, ὥσπερ τῷ καθαρῷ τὸ ῥυπαρὸν καὶ τῷ ἐν ἔξει τὸ ἐν στερήσει, μολυσμὸν τινα ἐντίθησιν, καὶ διότι τῷ μὲν δύνανται ἔχοντι τοῦ ἀποθνήσκειν ἐμποιεῖ τινα μολυσμὸν διὰ τὴν φυσικὴν τὸ χειρὸν πρὸς αὐτὸ ἐπιτηδειότητα, δαίμονι δὲ τὸ σῶμα ἄσωμάτῳ ὄντι παντελῶς καὶ μὴ παραδεχομένῳ φθορὰν μηδαμόθεν, οὐδένα ἐμποιεῖ μολυσμὸν· ἀλλ' ὑπέρεχειν ἀνάγκη τοῦ διεφθαρμένου σώματος καὶ μηδεμίαν ἀπ' αὐτοῦ παραδέχεσθαι τινα εἰς ἑαυτὸν φθορᾶς ἔμφασιν. ^[10]

Myst 6 3

Πρὸς μὲν οὖν τὴν ἐναντίωσιν τῆς ἀπορίας τοσαῦτα λέγω· αὐτὸ δὲ καθ' ἑαυτὸ τὸ διὰ τῶν ἱερῶν ζώων, ὥσπερ τῶν ἱεράκων, ὅπως ἐπιτελεῖται μαντικὸν διερμηνεύοντες, θεοὺς μὲν οὐδέποτε φάμεν παραγίγνεσθαι τῇ χρήσει τῶν κηδευθέντων οὕτω σωμάτων· οὔτε γὰρ μεριστῶς οὔτε προσεχῶς οὔτε ἐνύλως οὔτε μετὰ τινος σχέσεως προϊστάνται τῶν καθ' ἕκαστα ζώων· δαίμοσι δὲ καὶ τούτοις σφόδρα διηρημένοις καὶ διαλαχοῦσιν ἄλλοις ἄλλα ζῶα προσεχῶς τε ἐπιβεβηκόσι τῇ τοιαύτῃ προστασίᾳ καὶ οὐ παντελῶς αὐτάρκη καὶ ἄυλον τὴν οἰκείαν ἀρχὴν διακληρωσαμένοις, ἢ τοιαύτη δεδόσθω τῶν μαντικῶν ὀργάνων ἐπαφή· ἢ εἰ οὕτω τις βούλοιο τίθεσθαι, ἔδρα αὐτοῖς ἀπονενεμήσθω τοιαύτη, δι' ἧς ἀνθρώποις ὁμιλεῖν καὶ χρῆσθαι πεφύκασιν σωμάτων μὲν οὖν καὶ ταύτην εἶναι καθαρὰν δεῖ νομίζειν, οὐδεμία γὰρ γίγνεται κοινωνία τῷ καθαρῷ πρὸς τὸ ἐναντίον· διὰ δὲ τῆς ψυχῆς τῶν ζώων συνάπτεσθαι αὐτὴν ἀνθρώποις ἔχει τινὰ λόγον. Αὕτη γὰρ ἔχει τινὰ οἰκειότητα πρὸς ἀνθρώπους μὲν διὰ τὸ ὁμογενὲς τῆς ζωῆς, πρὸς δαίμονας δὲ, διότι σωμάτων ἀπολυθεῖσα χωριστὴ πως ὑπάρχει· μέση δὲ οὕσα ἀμφοτέρων ὑπηρετεῖ μὲν τῷ ἐφεστηκότι, ἐξαγγέλλει δὲ τοῖς ἔτι κατεχομένοις ἐν σώματι ἅπερ ὁ ἐπιβεβηκὼς προστάττει, κοινὸν δὲ σύνδεσμον ἀμφοτέροις τούτοις πρὸς ἀλλήλους ἐνδίδωσι. Δεῖ δὲ ἡγεῖσθαι ὡς καὶ ἡ χρωμένη ψυχὴ τοῖς τοιούτοις μαντείοις οὐκ ἐπῆκοος μόνον γίγνεται τῆς μαντείας, ἀλλὰ καὶ συμβάλλεται τινα μοῖραν ἀφ' ἑαυτῆς οὐκ ὀλίγην εἰς τὴν ἀπεργασίαν αὐτῆς τὴν ἐπὶ τῶν ἔργων· καὶ γὰρ συντρέπεται καὶ συνεργεῖ καὶ συμπρογιγνώσκει διὰ τινος συμπαθοῦς ἀνάγκης· ἔστι μὲν οὖν ὁ τρόπος τῆς μαντείας οὗτος τοιοῦτος πάντῃ διεστηκῶς τοῦ θεοῦ καὶ ἀληθινοῦ τρόπου, περὶ σμικρῶν τε καὶ ἐφημέρων πραγμάτων δυνάμενος προλέγειν, περὶ τῶν ἐν τῇ διηρημένῃ φύσει κειμένων ὅσα ἤδη περὶ τὴν γένεσιν ἐμφέρεται, κινήσεις τε ἀφ'

ἐαυτῶν παρέχει τοῖς δυναμένοις αὐτὰς δέχεσθαι, καὶ πάθη πολυειδῶς ἐμποιεῖ τοῖς πεφυκόσιν ἐπιτηδεῖως εἰς τὸ συμπάσχειν· διὰ πάθους δὲ οὐκ ἂν παραγένοιτό ποτε ἡ τελεία πρόγνωσις· αὐτὸ γὰρ μάλιστα τὸ ἄτρεπτόν τε καὶ ἄυλον καὶ πάντη καθαρὸν τῷ μέλλοντι ἐπιβάλλειν εἴωθε, τὸ δὲ συμμιγνύμενον πρὸς τὸ ἀλόγιστον καὶ σκοτεινὸν τοῦ σωματοειδοῦς καὶ ὕλικου πληροῦται πολλῆς ἀγνωσίας· ὅθεν οὐδέποτε τὴν τοιαύτην τεχνικὴν κατασκευὴν εἰς τὸ μαντεύεσθαι ἀποδέχεσθαι ἄξιον. ^[20]

Myst 6 4 Οὐδὲ χρῆσθαι αὐτῇ ἐπὶ μεγάλης σπουδῆς δεῖ, οὐδὲ ἄλλω χρωμένῳ πιστευτέον ὥς ἔχοντι παρ' ἐαυτῷ σαφὲς καὶ γνώριμόν τι τεκμήριον τῆς ἀληθείας. Τοσαῦτα δὴ καὶ περὶ τῆς τοιαύτης μαντείας ἡμῖν εἰρήσθω. Φέρε δὴ οὖν καὶ περὶ ἄλλου γένους ἀποριῶν ἀποκεκρυμμένην ἔχοντος τὴν αἰτίαν ποιησώμεθα λόγον· ὅπερ ἔχει μὲν, ὥς καὶ σὺ αὐτὸς λέγεις, βιαστικὰς ἀπειλάς, μερίζεται δὲ περὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπειλῶν πολυμερῶς· ἡ γὰρ τὸν οὐρανὸν προσαράζειν ἢ τὰ κρυπτὰ τῆς Ἰσίδος ἐκφανεῖν ἢ τὸ ἐν Ἀβύδῳ ἀπόρρητον δείξειν ἢ στήσιν τὴν βάριν ἢ τὰ μέλη τοῦ Ὀσίριδος διασκεδάσειν τῷ Τυφῶνι ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἀπειλεῖ ποιήσιν. ^[5]

Myst 6 5 Τοῦτο δὴ πᾶν τὸ εἶδος τῶν λόγων οὐχ, ὥς σὺ νομίζεις, πρὸς ἥλιον ἢ σελήνην ἢ τινα τῶν κατ' οὐρανὸν ἐπανατείνονται οἱ ἄνθρωποι (ἔτι γὰρ ἂν συνέβη δεινότερα ἄτοπα ὧν σὺ σχετλιάζεις), ἀλλ' ὅπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον, ἐπὶ τι γένος δυνάμεων ἐν τῷ κόσμῳ μεριστὸν ἄκριτον ἀλόγιστον, ὃ δέχεται μὲν ἀπ' ἄλλου λόγον καὶ κατακούει, οἰκεία δὲ συνέσει οὔτε χρῆται οὔτε τὸ ἀληθὲς καὶ ψεῦδος ἢ δυνατόν ἢ ἀδύνατον διακρίνει. Τὸ δὴ τοιοῦτον ἀθρόως ἐπανατεινομένων τῶν ἀπειλῶν συγκινεῖται καὶ ἐκπλήττεται, ὥς ἂν οἶμαι πεφυκὸς αὐτό τε ἄγεσθαι ταῖς ἐμφάσεσι καὶ τὰ ἄλλα ψυχαγωγεῖν διὰ τῆς ἐμπλήκτου καὶ ἀσταθμῆτου φαντασίας. Ἐχει δὲ ταῦτα καὶ ἄλλον τοιοῦτον λόγον. ^[20]

Myst 6 6 Ὁ θεουργὸς διὰ τὴν δύναμιν τῶν ἀπορρήτων συνθημάτων οὐκέτι ὥς ἄνθρωπος οὐδ' ὥς ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ χρώμενος ἐπιτάττει τοῖς κοσμικοῖς, ἀλλ' ὥς ἐν τῇ τῶν θεῶν τάξει προϋπάρχων μεῖζοσι τῆς καθ' ἐαυτὸν οὐσίας ἐπανατάσσει χρῆται· οὐχ ὥς ποιήσων πάντα ἅπερ διισχυρίζεται, ἀλλ' ἐν τῇ τοιαύτῃ τῶν λόγων χρήσει διδάσκων ὅσην καὶ ἡλικίην καὶ τίνα ἔχει τὴν δύναμιν διὰ τὴν πρὸς θεοὺς ἔνωσιν, ἣν παρέσχηκεν αὐτῷ τῶν ἀπορρήτων συμβόλων ἢ γνῶσις. Δύναται δέ τις καὶ τοῦτο εἰπεῖν, ὥς τοσαύτην ἔχουσιν οἱ κατὰ μέρη διηρημένοι δαίμονες, οἱ φυλάττοντες τὰ μέρη τοῦ παντός, ἐπιμέλειαν ἧς εἰλήχασιν ἕκαστοι μερίδος καὶ κηδεμονίαν, ὥς μηδὲ λόγον ἐναντίον ἀνέχεσθαι, τὴν δὲ αἰδίων διαμονὴν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ διαφυλάττειν ἀμετάτρεπτον. Ταύτην τοίνυν ἀμετάπτωτον παρειλήφασι, διότι τῶν θεῶν ἡ τάξις ἀκίνητος κατὰ τὰ αὐτὰ διαμένει· ἐν ᾧ τοίνυν ἔχουσι τὸ εἶναι οἱ τε ἀέριοι καὶ οἱ περὶ γῆν δαίμονες, τοῦτο οὐδὲ ἄχρις ἀκοῆς ἀνέχονται ἀπειλούμενον. Ἡ καὶ οὕτως ἂν τις ἀποδοίῃ τὸν ἀπολογισμὸν· τῶν ἀπορρήτων μυστηρίων οἱ δαίμονες ἐπιτροπεύουσι τὴν φυλακὴν, οὕτω δὴ τι διαφερόντως ὥς ἐνταῦθα πρῶτως συνεχομένης τῆς ἐν τῷ παντὶ διακοσμήσεως. ^[15]

Myst 6 7 Διὰ τοῦτο γὰρ μένει μὲν ἐν τάξει τὰ τοῦ παντός μόρια, διότι ἡ ἀγαθοποιὸς τοῦ Ὀσίριδος δύναμις ἀγνή καὶ ἄχραντος μένει, καὶ οὐ συμμίσγνυται πρὸς τὴν ἐναντίαν πλημμέλειαν καὶ ταραχὴν, μένει δὲ καὶ ἡ τῶν ὅλων ζωὴ καθαρὰ καὶ ἀδιάφθορος, ἐπειδὴ τὰ ἀπόκρυφα ζωογόνα τῶν λόγων κάλλη τῆς Ἰσίδος οὐ κάτεισιν εἰς τὸ φαινόμενον καὶ ὀρώμενον σῶμα. Ἀκίνητα δὲ διατελεῖ πάντα καὶ ἀειγενῆ, διότι οὐδέποτε ἴσταται ὁ τοῦ ἡλίου δρόμος· τέλεα δὲ καὶ ὁλόκληρα διαμένει πάντα, ἐπειδὴ τὰ ἐν Ἀβύδῳ ἀπόρρητα οὐδέποτε ἀποκαλύπτεται· οἷς οὖν ἔχει τὴν σωτηρίαν τὰ ὅλα (λέγω δὲ ἐν τῷ τὰ ἀπόρρητα κεκρυμμένα ἀεὶ διατηρεῖσθαι καὶ ἐν τῷ τὴν ἄφθνευτον τῶν θεῶν οὐσίαν μηδέποτε τῆς ἐναντίας μεταλαμβάνειν μοίρας), τοῦτο οὐδ' ἄχρι φωνῆς ἀνεκτόν ἐστι τοῖς περιγείοις δαίμοσιν ἐπακούειν ὥς ἄλλως ἔχον ἢ βέβηλον γιγνόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τινὰ πρὸς αὐτοὺς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῶν λόγων· θεοῖς δὲ οὐδεὶς ἀπειλεῖ, οὐδ' ἐστὶ τις τοιοῦτος τρόπος εὐχῆς πρὸς αὐτοὺς γιγνόμενος. Διόπερ παρὰ Χαλδαίοις, παρ' οἷς

διακέκριται καθαρὸς ὁ πρὸς μόνους τοὺς θεοὺς λόγος, οὐδαμοῦ ἀπειλὴ λέγεται· Αἰγύπτιοι δὲ συμμιγνύοντες ἅμα μετὰ τῶν θείων συνθημάτων καὶ τοὺς δαιμονίους λόγους, χρῶνται ἔστιν ὅτε καὶ ταῖς ἀπειλαῖς. Ἔχεις δὴ καὶ τὴν περὶ τούτων ἀπόκρισιν συντόμως μὲν μετρίως δ' ἐγῶμαι ἀποκεκαθαρμένην. Τῆς δ' αὐτῆς θεοσόφου Μούσης κάκεῖνα δεῖται εἰς τὴν διάλυσιν τὰ ἀπορήματα· πρότερον δέ σοι βούλομαι τῶν Αἰγυπτίων τὸν τρόπον τῆς θεολογίας διερμηνεῦσαι· οὗτοι γὰρ τὴν φύσιν τοῦ παντὸς καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν θεῶν μιμούμενοι καὶ αὐτοὶ τῶν μυστικῶν καὶ ἀποκεκρυμμένων καὶ ἀφανῶν νοήσεων εἰκόνας τινὰς διὰ συμβόλων ἐκφάνουσιν, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις τοῖς ἐμφανέσιν εἶδεσι τοὺς ἀφανεῖς λόγους διὰ συμβόλων τρόπον τινὰ ἀπετυπώσατο, ἡ δὲ τῶν θεῶν δημιουργία τὴν ἀλήθειαν τῶν ἰδεῶν διὰ τῶν φανερῶν εἰκόνων ὑπεγράψατο. ^[10]

Myst 7 1 Εἰδότες οὖν χαίροντα πάντα τὰ κρεῖττονα ὁμοιώσει τῶν ὑποδεεστέρων καὶ βουλόμενοι αὐτὰ ἀγαθῶν οὕτω πληροῦν διὰ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν μιμήσεως, εἰκότως καὶ αὐτοὶ τὸν πρόσφορον αὐτῆς τρόπον τῆς κεκρυμμένης ἐν τοῖς συμβόλοις μυσταγωγίας προφέρουσιν. Ἄκουε δὴ οὖν καὶ σὺ κατὰ τὸν τῶν Αἰγυπτίων νοῦν τὴν τῶν συμβόλων νοερὰν διερμηνεύσιν, ἀφείς μὲν τὸ ἀπὸ τῆς φαντασίας καὶ τῆς ἀκοῆς εἶδωλον αὐτῶν τῶν συμβολικῶν, ἐπὶ δὲ τὴν νοερὰν ἀλήθειαν ἑαυτὸν ἐπαναγαγών. ^[5]

Myst 7 2 Ἴλυν μὲν τοίνυν νόει τὸ σωματοειδὲς πᾶν καὶ ὑλικὸν ἢ τὸ θρεπτικὸν καὶ γόνιμον ἢ ὅσον ἐστὶν ἔνυλον εἶδος τῆς φύσεως μετὰ τῶν ἀστάτων τῆς ὕλης ρευμάτων συμφερόμενον, ἢ ὅσον τὸν ποταμὸν τῆς γενέσεως χωρεῖ, καὶ αὐτὸ μετ' ἐκείνου συνιζάνον, ἢ τῶν στοιχείων καὶ τῶν περὶ τοῖς στοιχείοις δυνάμεων πασῶν ἀρχηγὸν αἵτιον ἐν πυθμένος λόγῳ προϋποκείμενον. Τοιούτου δὲ ὄντος αὐτοῦ, ὁ τῆς γενέσεως καὶ φύσεως ὅλης καὶ τῶν ἐν τοῖς στοιχείοις δυνάμεων πασῶν αἴτιος θεός, ἅτε δὴ ὑπερέχων τούτων ἄυλος καὶ ἀσώματος καὶ ὑπερφυῆς ἀγέννητός τε καὶ ἀμέριστος ὅλος ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἀναφανείς, προηγεῖται πάντων τούτων καὶ ἐν ἑαυτῷ τὰ ὅλα περιέχει. Καὶ διότι μὲν συνείληφε πάντα καὶ μεταδίδωσιν ἑαυτοῦ τοῖς κοσμικοῖς ὅλοις, ἐξ αὐτῶν ἀνεφάνη· διότι δ' ὑπερέχει τῶν ὅλων καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑπερήπλωται, ἀναφαίνεται ὡς χωριστὸς ἐξηρημένος μετέωρος καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑπερηπλωμένος τῶν ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεων τε καὶ στοιχείων. Συμμαρτυρεῖ δὲ τούτῳ καὶ τὸ ἐξῆς σύμβολον. Τὸ γὰρ ἐπὶ λωτῷ καθέζεσθαι ὑπεροχὴν τε ὑπὲρ τὴν ἰλὺν αἰνίττεται μὴ ψαύουσαν μηδαμῶς τῆς ἰλύος, καὶ ἡγεμονίαν νοερὰν καὶ ἐμπύριον ἐπιδείκνυται· κυκλοτερῆ γὰρ πάντα ὁράται τὰ τοῦ λωτοῦ, καὶ τὰ ἐν τοῖς φύλλοις εἶδη καὶ τὰ ἐν τοῖς καρποῖς φαινόμενα, ἥπερ δὴ μόνη κινήσει τῇ κατὰ κύκλον νοῦ ἐνέργειά ἐστι συγγενής, τὸ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν μιᾷ τάξει καὶ καθ' ἓνα λόγον ἐμφαίνουσα. Αὐτὸς δὲ δὴ ὁ θεὸς ἵδρυται καθ' ἑαυτὸν καὶ ὑπὲρ τὴν τοιαύτην ἡγεμονίαν καὶ ἐνέργειαν, σεμνὸς καὶ ἅγιος ὑπερηπλωμένος καὶ μένων ἐν ἑαυτῷ, ὅπερ δὴ τὸ καθέζεσθαι βούλεται σημαίνειν. Ὁ δ' ἐπὶ πλοίου ναυτιλλόμενος τὴν διακυβερνῶσαν τὸν κόσμον ἐπικράτειαν παρίστησιν. Ὡσπερ οὖν ὁ κυβερνήτης χωριστὸς ὦν τῆς νεῶς τῶν πηδαλίων αὐτῆς ἐπιβέβηκεν, οὕτω χωριστῶς ὁ ἥλιος τῶν οἰάκων τοῦ κόσμου παντὸς ἐπιβέβηκεν. Καὶ καθάπερ ἄνωθεν ἐκ πρύμνης ἀπευθύνει πάντα ὁ κυβερνήτης, ἐνδιδούς βραχεῖαν ἐξ ἑαυτοῦ τὴν πρώτην ἀρχὴν τῆς φορᾶς, οὕτω πολὺ πρότερον ὁ θεὸς ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχῶν τῆς φύσεως τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας τῶν κινήσεων ἀμεριστῶς ἐνδίδωσι· ταῦτα δὴ οὖν καὶ ἔτι πλείονα τούτων ἐνδείκνυται τὸ ναυτίλλεσθαι αὐτὸν ἐπὶ πλοίου. Ἐπεὶ δὲ καὶ πᾶν μόριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶν ζῷδιον καὶ πᾶσα τοῦ οὐρανοῦ φορὰ καὶ πᾶς χρόνος, καθ' ὃν κινεῖται ὁ κόσμος, καὶ πάντα τὰ ἐν τοῖς ὅλοις δέχονται ἀπὸ τοῦ ἡλίου κατιούσας δυνάμεις, τὰς μὲν συμπλεκομένας αὐτοῖς τὰς δὲ τῆς συμμίξεως αὐτῶν ὑπερβεβηκυίας, παρίστησι καὶ ταύτας ὁ συμβολικὸς τρόπος τῆς σημασίας, τὸ σχηματίζεσθαι μὲν κατὰ ζῷδιον καὶ τὰς μορφὰς ἀμείβειν καθ' ὥραν τοῖς ῥήμασι

διασημαίνων, ἐκδεικνύμενος δὲ τὴν ἀμετάβλητον αὐτοῦ καὶ ἐστῶσαν καὶ ἀνέκλειπτον καὶ ὁμοῦ πᾶσαν καὶ ἀθρόαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον δόσιν. ^[10]

Myst 7 3 Ἀλλ' ἐπεὶ τὰ δεχόμενα ἄλλα ἀλλαχοῦ περὶ τὴν ἀμέριστον δόσιν τοῦ θεοῦ φέρεται, καὶ αὐτὰ δέχεται πολυεῖδεις δυνάμεις ἀπὸ τοῦ ἡλίου κατὰ τὰς οἰκείας ἑαυτῶν φοράς, διὰ τοῦτο βούλεται μὲν ἡ συμβολικὴ διδαχὴ διὰ τοῦ πλήθους τῶν δοθέντων τὸν ἕνα θεὸν ἐμφαίνειν, καὶ διὰ τῶν πολυτρόπων δυνάμεων τὴν μίαν αὐτοῦ παριστάνει δύναν· διὸ καὶ φησιν αὐτὸν ἕνα εἶναι καὶ τὸν αὐτόν, τὰς δὲ διαμείψεις τῆς μορφῆς καὶ τοὺς μετασχηματισμοὺς ἐν τοῖς δεχομένοις ὑποτίθεται. Διόπερ κατὰ ζῳδιον καὶ καθ' ὥραν μεταβάλλεσθαι αὐτόν φησιν, ὡς ἐκείνων διαποικιλλομένων περὶ τὸν θεὸν κατὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ὑποδοχάς. Τοιαύταις εὐχαῖς Αἰγύπτιοι πρὸς ἥλιον χρῶνται οὐκ ἐν ταῖς αὐτοψίαις μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς κοινοτέραις εὐχαῖς, αἵτινες ἔχουσι τοιοῦτον νοῦν καὶ κατὰ τοιαύτην συμβολικὴν μυσταγωγίαν τῷ θεῷ προσφέρονται· διόπερ οὐδ' ἂν ἔχοι τινὰ λόγον, εἴ τις αὐτῶν προσάγοιτο ἀντίληψις. Ἄ δ' ἐστὶ τούτων ἐχόμενα ἐρωτήματα πλείονος μὲν δεῖται διδαχῆς, εἴ τις ἱκανῶς ἐπεξίει τῷ λόγῳ· δεῖ δ' ὅμως ἐν ἀποκρίσει διὰ βραχέων τάληθές πη περὶ αὐτῶν διαπερανθῆναι. ^[25]

Myst 7 4 Τί γὰρ βούλεται τὰ ἄσημα ὀνόματα πυνθάνη· τὰ δὲ οὐκ ἔστιν ἄσημα, ὃ σὺ νενόμικας· ἀλλ' ἡμῖν μὲν ἄγνωστα ἔστω ἢ καὶ γνωστὰ ἔνια, περὶ ὧν παρεδεξάμεθα τὰς ἀναλύσεις παρὰ θεῶν, τοῖς μέντοι θεοῖς πάντα σημαντικά ἐστίν οὐ κατὰ ῥητὸν τρόπον, οὐδ' οἷός ἐστιν ὁ διὰ τῶν φαντασιῶν παρ' ἀνθρώποις σημαντικός τε καὶ μηνυτικός, ἀλλ' ἤτοι νοερῶς [κατὰ τὸν θεῖον αὐτὸν ἀνθρώπειον νοῦν] ἢ καὶ ἀφθέγκτως καὶ κρειττόνως καὶ ἀπλουστερώς [καὶ] κατὰ νοῦν τοῖς θεοῖς συνηνωμένος· ἀφαιρεῖν μὲν οὖν χρὴ πάσας ἐπινοίας καὶ λογικὰς διεξόδους ἀπὸ τῶν θεῶν ὀνομάτων, ἀφαιρεῖν δὲ καὶ τὰς συμφορούμενας τῆς φωνῆς πρὸς τὰ ἐν τῇ φύσει πράγματα φυσικὰς ἀπεικασίας. Ὅσπερ δὲ ἐστὶ νοερὸς καὶ θεῖος τῆς θείας ὁμοιότητος συμβολικὸς χαρακτήρ, τοῦτον ὑποθετέον ἐν τοῖς ὀνόμασιν. Καὶ δὴ κἂν ἄγνωστος ἡμῖν ὑπάρχη, αὐτὸ τοῦτό ἐστιν αὐτοῦ τὸ σεμνότατον· κρείττων γὰρ ἐστὶν ἢ ὥστε διαιρεῖσθαι εἰς γνώσιν. Ἐφ' ὧν γε μὴν παρελήφαμεν τὴν ἐπιστήμην τῆς ἀναλύσεως, ἐπὶ τούτων τῆς θείας οὐσίας καὶ δυνάμεως καὶ τάξεως ἔχομεν ὅλης ἐν τῷ ὀνόματι τὴν εἰδήσιν. Καὶ ἔτι ἀθρόαν τὴν μυστικὴν καὶ ἀπόρρητον εἰκόνα τῶν θεῶν ἐν τῇ ψυχῇ διαφυλάττομεν, καὶ τὴν ψυχὴν δι' αὐτῶν ἀνάγομεν ἐπὶ τοὺς θεοὺς, καὶ ἀναχθεῖσαν κατὰ τὸ δυνατόν τοῖς θεοῖς συνάπτομεν. Ἀλλὰ διὰ τί τῶν σημαντικῶν τὰ βάρβαρα πρὸ τῶν ἐκάστω οἰκείων προτιμῶμεν; ἔστι δὲ καὶ τούτου μυστικὸς ὁ λόγος. Διότι γὰρ τῶν ἱερῶν ἔθνων, ὥσπερ Ἀσσυρίων τε καὶ Αἰγυπτίων, οἱ θεοὶ τὴν ὅλην διάλεκτον ἱεροπρεπῆ κατέδειξαν, διὰ τοῦτο καὶ τὰς κοινολογίας οἰόμεθα δεῖν τῇ συγγενεῖ πρὸς τοὺς θεοὺς λέξει προσφέρειν, καὶ διότι πρῶτος καὶ παλαιότερός ἐστιν ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς φωνῆς, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ οἱ μαθόντες τὰ πρῶτα ὀνόματα περὶ τῶν θεῶν μετὰ τῆς οἰκείας γλώττης αὐτὰ συμμίζαντες παραδεδώκασιν ἡμῖν, ὡς οἰκείας καὶ προσφόρου πρὸς αὐτὰ ὑπαρχούσης, ἀκίνητον διατηροῦμεν δεῦρο αἰετὸν τὸν θεσμόν τῆς παραδόσεως. Εἴπερ γὰρ τι τοῖς θεοῖς ἄλλο προσήκει, δηλονότι καὶ τὸ αἰδίον καὶ ἀμετάβλητον αὐτοῖς ἐστὶ συγγενές. Ἀλλ' ὁ ἀκούων, φῆς, πρὸς τὰ σημαίνόμενα ἀφορᾷ, ὥστε αὐτάρκης ἢ αὐτὴ μένουσα ἔννοια, κἂν ὁποιοῦν ὑπάρχη τοῦνομα. ^[40]

Myst 7 5 Τὸ δ' οὐ τοιοῦτόν ἐστιν οἷον σὺ προσεδόκησας· εἰ μὲν γὰρ ἦν κατὰ συνθήκην κείμενα τὰ ὀνόματα, οὐδὲν διέφερε τὰ ἕτερα ἀντὶ τῶν ἐτέρων μεταλαμβάνειν· εἰ δὲ τῇ φύσει συνήρτηται τῶν ὄντων, τὰ μᾶλλον αὐτῇ προσεοικότα καὶ τοῖς θεοῖς ἐστὶ δήπου προσφιλέστερα· ἐκ δὲ τοῦδε καταφαίνεται ὡς εὐλόγως καὶ ἡ τῶν ἱερῶν ἔθνων προκέκριται φωνὴ πρὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· οὐδὲ γὰρ πάντως τὴν αὐτὴν διασώζει διάνοιαν μεθερμηνευόμενα τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἔστι τινὰ καθ' ἕκαστον ἔθνος ιδιώματα, ἀδύνατα εἰς ἄλλο ἔθνος διὰ φωνῆς σημαίνεσθαι· ἔπειτα κἂν εἰ οἷόν τε αὐτὰ μεθερμηνεύειν, ἀλλὰ τὴν γε δύναν οὐκέτι φυλάττει τὴν αὐτήν· ἔχει δὲ

καὶ τὰ βάρβαρα ὀνόματα πολλὴν μὲν ἔμφασιν πολλὴν δὲ συντομίαν, ἀμφιβολίας τε ἐλάττονος μετέσχηκε καὶ ποικιλίας καὶ τοῦ πλήθους τῶν λέξεων· διὰ πάντα δὴ οὖν ταῦτα συναρμόζει τοῖς κρείττοσιν. Ἄνελε οὖν ἐκ μέσων τὰς ἀποπιπτούσας τῆς ἀληθείας ὑπονοίας, ἥ ὡς Αἰγύπτιος ἢ αἰγυπτία φωνῇ χρώμενός ἐστιν ὁ καλούμενος· ἀλλὰ μᾶλλον ἐκεῖνο ὑπολάμβανε, ὡς Αἰγυπτίων πρῶτων τὴν μετουσίαν τῶν θεῶν διακληρωσαμένων, καὶ οἱ θεοὶ χαίρουσι τοῖς Αἰγυπτίων θεσμοῖς καλούμενοι· οὐδ' αὖ γοήτων ἐστὶ ταῦτα πάντα τεχνάσματα· πῶς γὰρ ἂν τὰ μάλιστα συνηνωμένα τοῖς θεοῖς καὶ ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς συνάπτοντα καὶ μόνον οὐχὶ τὰς ἴσας δυνάμεις ἔχοντα τοῖς κρείττοσι, φανταστικά ἂν εἴη πλάσματα, ὧν χωρὶς οὐδὲν ἱερατικὸν ἔργον γίγνεται; ἀλλ' οὐδὲ προκαλύμματα ταῦτα διὰ τῶν ἐπιφημιζομένων τῷ θεῷ τῶν περὶ ἡμᾶς γίνονται παθῶν. Οὐ γὰρ ἂφ' ὧν ἂν ἡμεῖς πάθωμεν, τούναντίον δὲ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῖς θεοῖς ὁρμώμενοι τὰς προσφόρους αὐτοῖς λέξεις κατὰ φύσιν προσφέρομεν· οὐδ' ἐναντίας ποιούμεθα περὶ τοῦ θεοῦ τὰς ἐννοίας ἢ αὐτὸ τῷ ὄντι δiάκειται· ἀλλ' ἥπερ ἔχει φύσεως, καὶ ὡς τετυχήκασι τῆς περὶ αὐτοῦ ἀληθείας οἱ πρῶτοι καταστησάμενοι τοὺς νόμους τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας, οὕτως ἐν αὐτοῖς ἐμμένοντες· εἴπερ γὰρ τι τῶν ἄλλων τῶν ἱεροπρεπῶς νομίμων, καὶ τὸ ἀμετάπτωτον αὐτοῖς συναρμόζει· καὶ δεῖ τὰ τῶν παλαιῶν εὐχῶν, ὥσπερ ἱερὰ ἄσυλα, τηρεῖσθαι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως, μήτε ἀφαιροῦντάς τι ἀπ' αὐτῶν μήτε προστιθέντας τι αὐταῖς ἀλλαχόθεν. Σχεδὸν γὰρ καὶ τοῦτο αἴτιον νυνὶ γέγονε τοῦ πάντα ἐξίτηλα καθεστηκέναι καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ τῶν εὐχῶν, διότι μεταβαλλόμενα αἰεὶ διὰ τὴν καινοτομίαν καὶ παρανομίαν τῶν Ἑλλήνων οὐδὲν παύεται. Φύσει γὰρ Ἑλληνέες εἰσι νεωτεροποιοὶ καὶ ἄττοντες φέρονται πανταχῇ, οὐδὲν ἔχοντες ἔρμα ἐν ἑαυτοῖς· οὐδ' ὅπερ ἂν δέξωνται παρά τινων διαφυλάττοντες, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὀξέως ἀφιέντες, πάντα κατὰ τὴν ἄστατον εὐρεσιλογίαν μεταπλάττουσιν· βάρβαροι δέ, μόνιμοι τοῖς ἡθεσιν ὄντες, καὶ τοῖς λόγοις βεβαίως τοῖς αὐτοῖς ἐμμένουσιν· διόπερ αὐτοὶ τέ εἰσι προσφιλεῖς τοῖς θεοῖς καὶ τοὺς λόγους αὐτοῖς προσφέρουσι κεχαρισμένους· διαμεῖβειν τε αὐτοὺς κατ' οὐδένα τρόπον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ θεμιτόν ἐστιν. ^[55]

Myst 7 5 (56) Τοιαῦτα καὶ περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν τε ἀφθέγκτων καὶ τῶν βαρβάρων μὲν καλουμένων ἱεροπρεπῶν δὲ ὄντων πρὸς σὲ ἀποκρινόμεθα. Τούτων δὲ ἀποστάς, ὡς φῆς, βούλει σοὶ δηλωθῆναι τί τὸ πρῶτον αἴτιον ἡγοῦνται εἶναι Αἰγύπτιοι, πότερον νοῦν ἢ ὑπὲρ νοῦν, καὶ μόνον ἢ μετ' ἄλλου ἢ ἄλλων, καὶ πότερον ἀσώματος ἢ σωματικόν, καὶ εἰ τῷ δημιουργῷ τὰ αὐτὰ ἢ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ εἰ ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα ἢ ἐκ πολλῶν, καὶ εἰ ὕλην ἴσασιν ἢ σώματα ποῖα πρῶτα, καὶ ἀγέννητον ὕλην ἢ γεννητήν. ^[5]

Myst 8 1 Ἐγὼ δέ σοι πρῶτον ἐρῶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἔν τε γράμμασι τῶν ἀρχαίων ἱερογραμματέων πολλὰ καὶ ποικίλα δόξαι περὶ τούτων φέρονται, καὶ παρὰ τοῖς ἔτι ζῶσι τῶν σοφῶν τὰ μεγάλα οὐχ ἀπλῶς ὁ λόγος παραδίδοται. Λέγω δὴ οὖν ὡς πολλῶν οὐσιῶν ὑπαρχουσῶν καὶ τούτων διαφερουσῶν ἀμπληθες, πολλὰ παρεδόθησαν αὐτῶν καὶ ἀρχαὶ διαφόρους ἔχουσαι τάξεις, ἄλλαι παρ' ἄλλοις τῶν παλαιῶν ἱερέων· τὰς μὲν οὖν ὅλας Ἑρμῆς ἐν ταῖς δισμυρίαις βίβλοις, ὡς Σέλευκος ἀπεγράψατο, ἢ ταῖς τρισμυρίαις τε καὶ ἑξακισχιλίαις καὶ πεντακοσίαις καὶ εἴκοσι πέντε, ὡς Μανεθῶς ἱστορεῖ, τελέως ἀνέδειξεν. Τὰς δ' ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος οὐσιῶν ἄλλοι ἄλλας διαβάλλοντες τῶν παλαιῶν πολλαχοῦ διερμηνεύουσιν. Δεῖ δὲ τὰληθὲς περὶ πασῶν ἀνευρεθῆναι, συντόμως τε αὐτό σοι κατὰ τὸ δυνατόν διερμηνεύσαι. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ πρῶτον ἡρώτησας περὶ τούτου ἄκουε. Πρὸ τῶν ὄντως ὄντων καὶ τῶν ὅλων ἀρχῶν ἐστὶ θεὸς εἷς, πρῶτιστος καὶ τοῦ πρώτου θεοῦ καὶ βασιλέως, ἀκίνητος ἐν μονότητι τῆς ἑαυτοῦ ἐνότητος μένων. ^[20]

Myst 8 2 Οὔτε γὰρ νοητὸν αὐτῷ ἐπιπλέκεται οὔτε ἄλλο τι· παράδειγμα δὲ ἵδρυται τοῦ αὐτοπάτορος αὐτογόνου καὶ μονοπάτορος θεοῦ τοῦ ὄντως ἀγαθοῦ· μεῖζον γὰρ τι καὶ πρῶτον καὶ πηγὴ τῶν πάντων καὶ πυθμὴν τῶν νοουμένων πρῶτων ἰδεῶν ὄντων. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἐνὸς τούτου ὁ

αὐτάρκης θεὸς ἑαυτὸν ἐξέλαμψε, διὸ καὶ αὐτοπάτωρ καὶ αὐτάρχης· ἀρχὴ γὰρ οὗτος καὶ θεὸς θεῶν, μονὰς ἐκ τοῦ ἑνός, προούσιος καὶ ἀρχὴ τῆς οὐσίας. Ἀπ' αὐτοῦ γὰρ ἡ οὐσιότης καὶ ἡ οὐσία, διὸ καὶ οὐσιοπάτωρ καλεῖται· αὐτὸς γὰρ τὸ προόντως ὄν ἐστι, τῶν νοητῶν ἀρχή, διὸ καὶ νοητάρχης προσαγορεύεται. Αὗται μὲν οὖν εἰσιν ἀρχαὶ πρεσβύταται πάντων, ἃς Ἑρμῆς πρὸ τῶν αἰθερίων καὶ ἐμπυρίων θεῶν προτάττει καὶ τῶν ἐπουρανίων· ἑκατὸν μὲν περὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐμπυρίων καὶ ἰσάριθμα τούτοις περὶ τῶν αἰθερίων συγγράμματα παραδούς, χίλια δὲ περὶ τῶν ἐπουρανίων. Κατ' ἄλλην δὲ τάξιν προτάττει θεὸν τὸν Ἥμηφ τῶν ἐπουρανίων θεῶν ἡγούμενον, ὃν φησι νοῦν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν νοοῦντα καὶ τὰς νοήσεις εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφοντα· τούτου δὲ τὸ ἔν ἁμέρες καὶ ὃ φησι πρῶτον μαίευμα προτάττει, ὃν καὶ Εἰκτὼν ἐπονομάζει· ἐν ᾧ δὴ τὸ πρῶτόν ἐστι νοοῦν καὶ τὸ πρῶτον νοητόν, ὃ δὴ καὶ διὰ σιγῆς μόνης θεραπεύεται. ^[5]

Myst 8 3 Ἐπὶ δὲ τούτοις τῶν ἐμφανῶν δημιουργίας ἄλλοι προεστήκασιν ἡγεμόνες. Ὁ γὰρ δημιουργικὸς νοῦς καὶ τῆς ἀληθείας προστάτης καὶ σοφίας, ἐρχόμενος μὲν ἐπὶ γένεσιν, καὶ τὴν ἀφανῆ τῶν κεκρυμμένων λόγων δύναμιν εἰς φῶς ἄγων, Ἀμοῦν κατὰ τὴν τῶν Αἰγυπτίων γλῶσσαν λέγεται, συντελῶν δὲ ἀψευδῶς ἕκαστα καὶ τεχνικῶς μετ' ἀληθείας Φθὰ (Ἕλληνες δὲ εἰς Ἥφαιστον μεταλαμβάνουσι τὸν Φθὰ τῷ τεχνικῷ μόνον προσβάλλοντες), ἀγαθῶν δὲ ποιητικὸς ὢν Ὅσιρις κέκληται, καὶ ἄλλας δι' ἄλλας δυνάμεις τε καὶ ἐνεργείας ἐπωνυμίας ἔχει. Ἔστι δὴ οὖν καὶ ἄλλη τις ἡγεμονία παρ' αὐτοῖς τῶν περὶ γένεσιν ὄλων στοιχείων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς δυνάμεων, τεττάρων μὲν ἀρρενικῶν τεττάρων δὲ θηλυκῶν, ἦντινα ἀπονέμουσιν ἡλίῳ· καὶ ἄλλη τῆς φύσεως ὅλης τῆς περὶ γένεσιν ἀρχή, ἦντινα σελήνῃ διδόασιν. Κατὰ μέρη τε διαλαμβάνοντες τὸν οὐρανὸν εἰς δύο μοίρας ἢ τέτταρας ἢ δώδεκα ἢ ἕξ καὶ τριάκοντα ἢ διπλασίας τούτων ἢ ἄλλως ὅπως οὖν αὐτὰς διαιροῦντες, ἡγεμονίας καὶ τούτων προτάττουσι πλείονας ἢ ἐλάττονας, πάλιν δὲ αὐτὸν ὑπερέχοντα αὐτῶν ἓνα προτιθέασιν. Καὶ οὕτως ἄνωθεν ἄχρι τῶν τελευταίων ἢ περὶ τῶν ἀρχῶν Αἰγυπτίοις πραγματεία ἀφ' ἑνὸς ἄρχεται, καὶ πρόεισιν εἰς πλῆθος, τῶν πολλῶν αὐθις ὑφ' ἑνὸς διακυβερνωμένων καὶ πανταχοῦ τῆς ἀορίστου φύσεως ἐπικρατουμένης ὑπὸ τινος ὠρισμένου μέτρου καὶ τῆς ἀνωτάτω ἐνιαίας πάντων αἰτίας. Ὑλὴν δὲ παρήγαγεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς οὐσιότητος ὑποσχιθείσης ὑλότητος, ἦν παραλαβὼν ὁ δημιουργὸς ζωτικὴν οὖσαν τὰς ἀπλᾶς καὶ ἀπαθεῖς σφαίρας ἀπ' αὐτῆς ἐδημιούργησε, τὸ δὲ ἔσχατον αὐτῆς εἰς τὰ γεννητὰ καὶ φθαρτὰ σώματα διεκόσμησεν. Διευκρινηθέντων δὴ οὖν τούτων οὕτως, καὶ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασιν οἷς λέγεις περιτετυχηκέναι σαφές ἐστιν ἡ διάλυσις· τὰ μὲν γὰρ φερόμενα ὡς Ἑρμοῦ ἐρμαϊκᾶς περιέχει δόξας, εἰ καὶ τῇ τῶν φιλοσόφων γλώττῃ πολλάκις χρήται· μεταγέγραπται γὰρ ἀπὸ τῆς αἰγυπτίας γλώττης ὑπ' ἀνδρῶν φιλοσοφίας οὐκ ἀπείρως ἐχόντων.

[5]

Myst 8 4 Χαιρήμων δὲ καὶ οἵτινες ἄλλοι τῶν περὶ τὸν κόσμον ἄπτονται πρώτων αἰτίων, τὰς τελευταίας ἀρχὰς ἐξηγοῦνται· ὅσοι τε τοὺς πλανήτας καὶ τὸν ζωδιακὸν τοὺς τε δεκανοὺς καὶ ὠροσκοπούς καὶ τοὺς λεγομένους κραταιοὺς καὶ ἡγεμόνας παραδιδόασιν, τὰς μεριστὰς τῶν ἀρχῶν διανομὰς ἀναφαίνουσιν. Τὰ τε ἐν τοῖς σαλμεσχινιακοῖς μέρος τι βραχύτατον περιέχει τῶν ἐρμαϊκῶν διατάξεων· καὶ τὰ περὶ ἀστέρων ἢ φάσεων ἢ κρύψεων ἢ σελήνης αὐξήσεων ἢ μειώσεων ἐν τοῖς ἐσχάτοις εἶχε τὴν παρ' Αἰγυπτίοις αἰτιολογίαν. Φυσικὰ τε οὐ λέγουσιν εἶναι πάντα Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ζωὴν καὶ τὴν νοερὰν ἀπὸ τῆς φύσεως διακρίνουσιν οὐκ ἐπὶ τοῦ παντὸς μόνον ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἡμῶν· νοῦν τε καὶ λόγον προστησάμενοι καθ' ἑαυτοὺς ὄντας, οὕτω δημιουργεῖσθαι φασὶ τὰ γινόμενα· προπάτορά τε τῶν ἐν γενέσει δημιουργὸν προτάττουσι, καὶ τὴν πρὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ ζωτικὴν δύναμιν γινώσκουσι· καθαρὸν τε νοῦν ὑπὲρ τὸν κόσμον προτιθέασιν, καὶ ἓνα ἀμέριστον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, καὶ διηρημένον ἐπὶ πάσας τὰς σφαίρας ἕτερον. Καὶ ταῦτα οὐδ' ὅλως ψιλῶς θεωροῦσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἱερατικῆς θεωργίας ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰ ὑψηλότερα καὶ καθολικώτερα καὶ τῆς εἰμαρμένης ὑπερκείμενα

παραγγέλλουσι πρὸς τὸν θεὸν καὶ δημιουργόν, μήτε ὕλην προσποιουμένους μήτε ἄλλο τι προσπαραλαμβάνοντας ἢ μόνον καιροῦ παρατήρησιν. Ὑψηγήσατο δὲ καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν Ἑρμῆς· ἡρμήνευσε δὲ Βίτυς προφήτης Ἀμμωνι βασιλεῖ ἐν ἀδύτοις εὐρὼν ἀναγεγραμμένην ἐν ἱερογλυφικοῖς γράμμασι κατὰ Σάιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ· τὸ τε τοῦ θεοῦ ὄνομα παρέδωκε τὸ διήκον δι' ὅλου τοῦ κόσμου· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ περὶ τῶν αὐτῶν συντάξεις, ὥστε οὐκ ὀρθῶς μοι δοκεῖς πάντα ἐπὶ φυσικὰ ἀνάγειν αἷτια τὰ παρ' Αἰγυπτίοις. ^[5]

Myst 8 5 Εἰσὶ τε γὰρ ἀρχαὶ παρ' αὐτοῖς πλείονες καὶ περὶ πλειόνων οὐσιῶν, ὑπερκόσμοι τε δυνάμεις ἅς καὶ διὰ τῆς ἱερατικῆς ἀγιστείας ἐθεράπευσαν. Ἐμοὶ μὲν οὖν κοινὰς ταῦτα δοκεῖ παρέχεσθαι ἀφορμὰς εἰς τὴν διάλυσιν καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἐπεζητημένων ὅλων. Ἀλλ' ἐπεὶ δεῖ μηδὲν ἀνεξέταστον αὐτῶν παραλιπεῖν, προσιστώμεθα καὶ τούτοις τοῖς προβλήμασι, περικρούσωμέν τε αὐτὰ πανταχόθεν, ἵν' εἰδῶμεν ὅπῃ σαθρόν τι διαδοξάζει. Λέγεις τοίνυν ὡς Αἰγυπτίων οἱ πλείους καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐκ τῆς τῶν ἀστέρων ἀνῆψαν κινήσεως. ^[15]

Myst 8 6 Τὸ δὲ πῶς ἔχει δεῖ διὰ πλειόνων ἀπὸ τῶν ἐρμαϊκῶν σοι νοημάτων διερμηνεῦσαι. Δύο γὰρ ἔχει ψυχάς, ὡς ταυτὰ φησι τὰ γράμματα, ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἡ μὲν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου νοητοῦ, μετέχουσα καὶ τῆς τοῦ δημιουργοῦ δυνάμεως, ἡ δὲ ἐνδιδομένη ἐκ τῆς τῶν οὐρανίων περιφορᾶς, εἰς ἣν ἐπεισέρπει ἡ θεοπτικὴ ψυχὴ· τούτων δὴ οὕτως ἐχόντων ἡ μὲν ἀπὸ τῶν κόσμων εἰς ἡμᾶς καθήκουσα ψυχὴ ταῖς περιόδοις συνακολουθεῖ τῶν κόσμων, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ νοητοῦ νοητῶς παροῦσα τῆς γενεσιουργοῦ κυκλήσεως ὑπερέχει, καὶ κατ' αὐτὴν ἢ τε λύσις γίγνεται τῆς εἰμαρμένης καὶ ἡ πρὸς τοὺς νοητοὺς θεοὺς ἄνοδος, θεουργία τε ὅση πρὸς τὸ ἀγέννητον ἀνάγεται κατὰ τὴν τοιαύτην ζωὴν ἀποτελεῖται. Οὐκέτι δὴ οὖν, ὃ σὺ ἀπορεῖς, δεσμοῖς ἀλύτοις ἀνάγκης, ἣν εἰμαρμένην καλοῦμεν, ἐνδέδεται πάντα· ἔχει γὰρ ἀρχὴν οἰκείαν ἡ ψυχὴ τῆς εἰς τὸ νοητὸν περιαγωγῆς καὶ τῆς ἀποστάσεως μὲν ἀπὸ τῶν γιγνομένων ἐπὶ δὲ τὸ ὄν καὶ τὸ θεῖον συναφῆς. ^[5]

Myst 8 7 Οὐδ' αὖ τοῖς θεοῖς τὴν εἰμαρμένην ἀνῆψαμεν, οὐς ὡς λυτῆρας τῆς εἰμαρμένης ἔν τε ἱεροῖς καὶ ξοάνοις θεραπεύομεν. Ἀλλ' οἱ μὲν θεοὶ λύουσι τὴν εἰμαρμένην, αἱ δ' ἀπ' αὐτῶν ἔσχαται φύσεις καθήκουσαι καὶ συμπλεκόμεναι τῇ γενέσει τοῦ κόσμου καὶ τῷ σώματι τὴν εἰμαρμένην ἐπιτελοῦσιν· εἰκότως ἄρα τοῖς θεοῖς ἀγιστεῖαν πᾶσαν προσάγομεν, ὅπως ἂν μόνοι διὰ πειθοῦς νοερᾶς τῆς ἀνάγκης ἄρχοντες τὰ ἀπὸ τῆς εἰμαρμένης ἀποκείμενα κακὰ ἀπολύωσιν. Ἀλλ' οὐδὲ πάντ' ἔχεται ἐν τῇ φύσει τῆς εἰμαρμένης, ἀλλ' ἔστι καὶ ἑτέρα τῆς ψυχῆς ἀρχὴ κρείττων πάσης φύσεως καὶ γνώσεως, καθ' ἣν καὶ θεοῖς ἐνοῦσθαι δυνάμεθα καὶ τῆς κοσμικῆς τάξεως ὑπερέχειν, αἰδίου τε ζωῆς καὶ τῶν ὑπερουρανίων θεῶν τῆς ἐνεργείας μετέχειν. Κατὰ δὴ ταύτην οἰοί τέ ἐσμεν καὶ ἑαυτοὺς λύειν. Ὅταν γὰρ δὴ τὰ βελτίονα τῶν ἐν ἡμῖν ἐνεργῇ, καὶ πρὸς τὰ κρείττονα ἀνάγῃται αὐτῆς ἡ ψυχὴ, τότε χωρίζεται παντάπασιν τῶν κατεχόντων αὐτὴν εἰς τὴν γένεσιν, καὶ ἀφίσταται τῶν χειρόνων, ζωὴν τε ἑτέραν ἀνθ' ἑτέρας ἀλλάττεται, καὶ δίδωσιν ἑαυτὴν εἰς ἄλλην διακόσμησιν τὴν προτέραν ἀφεῖσα παντελῶς. Τί οὖν; οἷόν τέ ἐστὶ διὰ τῶν πολευόντων θεῶν λύειν ἑαυτόν, καὶ τοὺς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι μοιρηγέτας καὶ δεσμοῖς ἀλύτοις τοὺς βίους δεσμεύοντας; κωλύει μὲν ἴσως οὐδὲν καὶ τοῦτο, εἰ τῶν θεῶν πολλὰς περιεχόντων οὐσίας καὶ δυνάμεις ἐν ἑαυτοῖς, ἐνυπάρχουσιν ἐν αὐτοῖς ἄλλαι τε ἀμήχανοι ὅσαι διαφοραὶ καὶ ἐναντιώσεις. ^[5]

Myst 8 8 Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἔνεστι λέγειν, ὡς ἐν ἐκάστῳ τῶν θεῶν, καὶ τῶν ἐμφανῶν, εἰσὶ τινες οὐσίας νοηταὶ ἀρχαί, δι' ὧν γίνονται ἡ ἀπὸ τῆς γενέσεως τῶν κόσμων ταῖς ψυχαῖς ἀπαλλαγὴ. Εἰ δ' ἄρα τις καὶ δύο γένη περικοσμίων καὶ ὑπερκοσμίων θεῶν ἀπολείποι, διὰ τῶν ὑπερκοσμίων ἔσται ταῖς ψυχαῖς ἡ ἀπόλυσις· ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς περὶ θεῶν ἀκριβέστερον λέγεται, τίνες τέ εἰσιν ἀναγωγοὶ καὶ κατὰ ποίας αὐτῶν δυνάμεις, πῶς τε τὴν εἰμαρμένην λύουσι καὶ διὰ τίνων ἱερατικῶν ἀνόδων, τάξις τε ὁποία τῆς κοσμικῆς ἐστὶ φύσεως, καὶ ὅπως ἡ νοερὰ ταύτης

ἐπικρατεῖ τελειοτάτῃ ἐνέργειᾳ· ὥστε οὐδ' ὅπερ ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν σὺ παρέθηκας, τὸ στρεπτοὺς εἶναι τοὺς θεοὺς, ὅσιόν ἐστι φθέγγεσθαι. Νόμοις γὰρ ἀχράντοις καὶ νοεροῖς ὥρισταί πάλαι τὰ ἔργα τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας, τάξει τε μείζονι καὶ δυνάμει λύεται τὰ καταδεέστερα, εἰς βελτίονά τε μεθισταμένων ἡμῶν λήξιν ἀπόστασις γίνεταί τῶν καταδεεστέρων· καὶ οὐ παρὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς τι θεσμὸν ἐπιτελεῖται ἐν τῷ τοιῷδε, ἵνα μεταστραφῶσιν οἱ θεοὶ κατὰ τὴν εἰς ὕστερον γιγνομένην ἱεουργίαν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης καθόδου ἐπὶ τούτῳ κατέπεμψεν ὁ θεὸς τὰς ψυχάς, ἵνα πάλιν εἰς αὐτὸν ἐπανέλθωσιν. Οὕτε οὖν μεταβολή τις γίνεταί διὰ τῆς τοιαύτης ἀναγωγῆς οὔτε μάχονται αἱ κάθοδοι τῶν ψυχῶν καὶ αἱ ἄνοδοι. Ὡς περ γὰρ καὶ ἐν τῷ παντὶ τῇ νοερᾷ οὐσίᾳ ἡ γένεσις καὶ τὸ πᾶν τόδε συνήρτηται, οὕτω καὶ ἐν τῇ τῶν ψυχῶν διακοσμήσει τῇ περὶ γένεσιν αὐτῶν ἐπιμελείᾳ συμφωνεῖ καὶ ἡ ἀπὸ γενέσεως λύσις. Φέρε δὴ οὖν καὶ τὴν πολύτροπον ἀπορίαν τὴν περὶ τοῦ ἰδίου δαίμονος ποικίλαις τε ἀντιλήψεσι χρωμένην ἀπευθύνειν πειραθῶμεν τὸν δυνατὸν ἡμῖν τρόπον. ^[30]

Myst 9 1 Ὡς μὲν οὖν ἀπλῶς εἶπεῖν, διττῆς οὐσης περὶ τὸν ἴδιον δαίμονα πραγματείας, τῆς μὲν θεωρητικῆς τῆς δὲ τεχνικῆς, καὶ τῆς μὲν ἀπὸ τῶν ἄνωθεν αἰτίων αὐτὸν ἐπικαλουμένης, τῆς δὲ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ γενέσει φανερῶν περιόδων, καὶ τῆς μὲν οὐδὲν προσχρωμένης γενεθλιαλογίας, τῆς δὲ ἐφαπτομένης καὶ τῶν τοιούτων μεθόδων, καὶ τῆς μὲν ὑπὲρ τὴν φύσιν καθολικώτερον, τῆς δὲ μεριστῶς κατὰ τὴν φύσιν αὐτὸν θεραπευούσης, ἀτόπως μοι σὺ δοκεῖς τὴν τελειοτέραν ἱεουργίαν ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπενεχθῆναι, καὶ ἐπὶ ταύτης γυμνάσαι τὰς σαυτοῦ ἐρωτήσεις. Ἐπειτα καὶ ἐνταῦθά μοι φαίνῃ βραχὺ τι μόριον τῆς περὶ αὐτὸν πραγματείας ἀποτεμεῖσθαι· εἰωθότων γὰρ τῶν περὶ τὴν φύσιν ἐργοτεχνιτῶν ἀπὸ τε τῶν δεκανῶν καὶ τῶν λειτουργῶν, ζωδίων τε καὶ ἄστρον, ἡλίου τε καὶ σελήνης, καὶ ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἄφ' ὅλων τε τῶν στοιχείων καὶ ἀπὸ τοῦ κόσμου καλεῖν αὐτὸν τεταγμένως, οὐκ ὀρθῶς σὺ κατανειμάμενος ἐν τι βραχύτατον τὸ τοῦ οἰκοδεσπότου μόριον, περὶ αὐτὸ τὰς ζητήσεις ἐποιήσω. ^[5]

Myst 9 2 Καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἀφέ <με> νος τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ διερευνήσασθαι πῶς μὲν ὁ οἰκοδεσπότης αὐτὸν δίδωσι, κατὰ τίνα δὲ ἀτοπίαν ἢ ἀπόρροιν ἢ ζωὴν ἢ δύναμιν εἰς ἡμᾶς ἀπ' αὐτοῦ καθήκει, περὶ γενεθλιαλογίας ποιῇ τὸν λόγον, εἴτε ὑφέστηκεν εἴτε μή, καὶ περὶ εὐρέσεως τοῦ οἰκοδεσπότου, εἴτε ἀδύνατός ἐστιν εἴτε δυνατὴ ταῦτα δὴ τίνα ἔχει λόγον πρὸς τὴν περὶ τοῦ δαίμονος ἐπικράτειαν; δῆλον γὰρ ὡς οὐδὲν διαφέρει πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τὰ τοιαῦτα τὸ ἡμᾶς εἰδέναι πῶς ὑφέστηκεν. Καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ φύσει γιγνομένων, κἂν μὴ τυγχάνωμεν ἐπιστάμενοι <πῶς> γίνεταί, τὰ ἐν τῷ παντὶ ὅμως ἔχει τὴν οἰκείαν ἕκαστα βεβαιότητα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας. Κοινῶς μὲν οὖν οὕτω πρὸς τὰς ἀπορίας ἀπηντήσαμεν· κατ' ἴδιαν δὲ θέντες ὅσα ἐπιζητεῖς, πειρασόμεθα περὶ αὐτῶν ἀποδοῦναί σοι τὰς διαλύσεις. Φῆς γὰρ δὴ ὡς οὗτος ἦν ἄρα εὐδαίμων ὅστις μαθὼν τὸ σχῆμα τῆς αὐτοῦ γενέσεως τὰ εἰμαρμένα ἐκθύσαιτο γνοὺς τὸν ἑαυτοῦ δαίμονα· ἐμοὶ δὲ δοκεῖς ταῦτα οὐ πάνυ σύμφωνα λέγειν οὔτε αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰ οὔτε πρὸς τὴν ἀλήθειαν· εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ σχήματος τῆς γενέσεως ἀπονενέμῃται ἡμῖν ὁ δαίμων, κάκειθεν αὐτὸν ἀνευρίσκομεν, πῶς ἂν ἀπολυσάμεθα τὰ εἰμαρμένα διὰ τῆς γνώσεως τοῦ καθ' εἰμαρμένην ἡμῖν δοθέντος δαίμονος; εἰ δὲ ἐκθυόμεθα ὄντως τὰ ἀναγκαῖα, ὥς περ δὴ σὺ λέγεις, διὰ τοῦ δαίμονος, πῶς ἔτι καθ' εἰμαρμένην ἡμῖν συγκεκλήρωται; Μάχεται μὲν οὖν οὕτως τὰ νῦν εἰρημένα πρὸς ἑαυτά, πρὸς δὲ τὴν ἀλήθειαν διαφωνεῖ· ἐπειδὴ οὐ πάντως ἀπὸ τοῦ σχήματος τῆς ἰδίας γενέσεως ὁ οἰκεῖος ἑκάστῳ δαίμων ἐφῆκει, ἀλλ' ἦν τις αὐτοῦ καὶ πρεσβυτέρα ἀρχὴ ταύτης, ἦν εἰσαυθὺς μέτιμεν καὶ διότι εἰ μόνως ἐντεῦθεν ἐθεωρεῖτο κατιῶν ὁ δαίμων, οὐκ ἦν ἄρα εὐδαίμων ὁ τῆς τοῦ γενεσιουργοῦ δαίμονος εὐτυχίας γνώσεως. ^[15]

Myst 9 3 Τίς δ' ἂν καὶ ὁδηγὸν αὐτὸν λάβοι πρὸς τὴν τῶν εἰμαρμένων ἔκθυσιν, εἰ ἐπὶ τούτῳ δέδοται, ὥστε ἀποπληρῶσαι τὰ ἀπὸ τῆς εἰμαρμένης ἀπονεμόμενα; Ἔτι δ' ἔμοιγε δοκεῖ μέρος τι τῆς τοῦ δαίμονος θεωρίας καὶ τοῦτο ἔσχατον εἶναι τὸ τοιοῦτον, τὸ δ' ὅλον αὐτοῦ τῆς οὐσίας

παραλείπεσθαι κατὰ τὴν τοιαύτην μέθοδον. Ἄλλα ταῦτα μέν, εἰ καὶ ψευδῶς εἴρηται, ὅμως οὐκ ἔχει γέ τινα ἀλλοτριότητα, τὰ δ' ἐφεξῆς περὶ τῆς τῶν κανόνων διαριθμήσεως καὶ περὶ τῆς ἐπιστήμης τῆς γενεθλιαλογικῆς ἀπορηθέντα, ὡς εἰσιν ἀκατάληπτοι, οὐδεμίαν ἔχουσι πρὸς τὸ προκείμενον ἀμφισβήτησιν· εἴτε γὰρ γνώριμοι εἴτε ἀκατάληπτοί εἰσιν αἶδε αἱ τέχναι, ὅμως ἢ ἀπὸ τῶν ἄστρων ἀπόρροια ἀπονέμει τὸν δαίμονα, ἂν τε ἡμεῖς γινώσκωμεν ἂν τε μὴ δύναται δὲ ἡ θεία μαντική διδάσκειν ἡμᾶς περὶ τῶν ἄστρων κατ' αὐτὸ τὸ ἀληθέστατον, καὶ οὐ πάντως δεόμεθα τῆς τῶν κανόνων διαριθμήσεως ἢ τῆς μαντικῆς τέχνης. Εἰ δὲ δεῖ καὶ τούτων ἀπαλλαγέντας ἐκεῖνο εἰπεῖν, οὐ καλῶς μοι δοκεῖς τὸ ἀδύνατον εἰς γνῶσιν τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης συλλογίζεσθαι, διότι πολλὴ διαφωνία περὶ αὐτὴν γέγονεν, ἢ ὅτι ὁ Χαιρήμων ἢ ἄλλος τις πρὸς αὐτὴν ἀντείρηκεν. ^[5]

Myst 9 4 Ἐπεὶ τούτῳ γε τῷ λόγῳ πάντα ἔσται ἀκατάληπτα. Μυρίους γὰρ ἐσχήκασιν αἱ ὅλαι ἐπιστήμαι τοὺς ἀμφισβητοῦντας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἀπορήματα ἀναρίθμητα γέγονεν. Ὡσπερ οὖν πρὸς τοὺς ἐριστικούς εἰώθαμεν ἀντιλέγειν, ὅτι δὴ καὶ τοῖς ἀληθεσί τάναντία ἐφύκε διαστασιάζειν καὶ οὐ μόνον τὰ ψευδῆ πρὸς ἄλληλα μάχεται, οὕτω καὶ περὶ τῆς μαθηματικῆς ἀντεροῦμεν, ὡς ὑπάρχει μὲν ἀληθές, οἱ δὲ πλανώμενοι περὶ αὐτῆς οὐδὲν εἰδότες τῶν ἀληθῶν ἀντιλέγουσιν. Συμβέβηκε δὲ τοῦτο οὐ περὶ ταύτην μόνην, ἀλλὰ καὶ περὶ πάσας ἐκ θεῶν παραδοθείσας ἀνθρώποις ἐπιστήμας· προϊόντος γὰρ αἰὲ τοῦ χρόνου, πολλῶ τῷ θνητῷ καὶ πολλάκις ἀνακερυννύμεναι, ἐξίτηλον τὸ θεῖον ἦθος τῆς γνώσεως ἀπεργάζονται. Ἐνεστι μέντοι καὶ εἰ βραχὺ τοῦτο, ἔστιν ὅμως ἐναργές τι τεκμήριον τῆς ἀληθείας διασώζειν. Ἐπεὶ καὶ τῆς τῶν θείων περιόδων ἀναμετρήσεως ἐν ὀφθαλμοῖς ἐστὶ κατάδηλα τὰ σημεῖα, ὅποταν ἐκλείψει ἡλίου καὶ σελήνης καὶ παραβολὰς πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας τῆς σελήνης προμηνύη, καὶ συνομολογουμένη φαίνεται τῇ προσημασίᾳ τῆς ὁψεως ἢ πείρα. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αἱ διὰ παντὸς τοῦ αἰῶνος σωζόμεναι τῶν οὐρανίων τηρήσεις παρά τε Χαλδαίοις καὶ παρ' ἡμῖν συμμαρτυροῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ἐχοι δ' ἂν τις καὶ γνωριμώτερα τούτων ἐπιδεικνύναι τεκμήρια, εἰ περὶ τούτων προηγουμένως ὁ λόγος γίγνοιτο· ἀλλ' ἐπεὶ περιττὰ ἐστὶ καὶ οὐδὲν προσήκοντα πρὸς τὴν περὶ τοῦ δαίμονος ἐπίγνωσιν, ἀφήμι αὐτὰ εἰκότως. Ἐπὶ δὲ τὰ οἰκειότερα τούτων μέτειμι. Φῆς γὰρ δὴ κατὰ τὸ σὸν γράμμα τῆς ἐπιστολῆς ὡς ἡ τοῦ οἰκοδεσπότου τῆς γενέσεως λῆψις, ἢ τῶν οἰκοδεσποτούντων εἰ πλείους εἶεν ἑνός, σχεδὸν καὶ παρ' αὐτοῖς ὁμολογεῖται εἶναι ἀκατάληπτος, ἅφ' οὗ δὴ φασιν ἐνεῖναι τὸν οἰκεῖον καταμαθεῖν δαίμονα. ^[5]

Myst 9 5 Καὶ πῶς ὁμολογεῖται εἶναι παρ' αὐτοῖς ἡ τοῦ οἰκοδεσπότου γνῶσις ἀκατάληπτος, ὅποτε μεθόδους παραδεδώκασι περὶ τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ σαφεῖς, ἐπὶ τε τῶν ἀμφισβητούμενων στοιχεῖα πρὸς τὴν διάκρισιν ἀναδιδάσκουσιν οἱ μὲν πέντε οἱ δὲ καὶ πλείονα τούτων οἱ δὲ ἐλάττονα; πλὴν ἵνα τοῦτο παρῶμεν, ὡς μεῖζον ἔργον ἐπ' ἀμφοτέρα τὰ συμβαίνοντα σκεψώμεθα· εἴτε γὰρ δυνατόν εὐρεῖν τὸν οἰκοδεσπότην τῆς γενέσεως, ἔστι δήπου καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ διδόμενος δαίμων γνώριμος· εἴτε ἀκατάληπτός ἐστιν, ἡμεῖς μὲν αὐτὸν ἀγνοοῦμεν κατὰ γε τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, οὐδὲν δὲ ἥττον ὃ τε οἰκοδεσπότης ἐστὶ καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ διδόμενος δαίμων. Τί οὖν κωλύει διὰ γενεθλιαλογίας μὲν δύσκολον αὐτὸν εἶναι εἰς εὐρεσιν, διὰ τῆς ἱερᾶς δὲ μαντείας ἢ θεουργίας εὐπορίαν εἶναι πολλὴν εἰς ἐπιστήμην; ὅλως δὲ οὐδὲ ἀπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου μόνου ἐνδίδεται, ἀλλὰ πολλὰ εἰσιν ἀρχαὶ αὐτοῦ καθολικώτεραι ἢ κατὰ τὸν οἰκοδεσπότην. Ἔτι δὲ ἡ τοιαύτη μέθοδος τεχνικὴν τινα εἰσάγει καὶ ἀνθρωπίνην τὴν περὶ τὸν ἴδιον δαίμονα πραγματείαν· οὐδὲν ἄρα ὑγιές ἐν τούτοις διαπορεῖς. Εἰ δὲ δεῖ σοι τὸν ἀληθῆ περὶ τοῦ οἰκεῖου δαίμονος λόγον ἀποκαλύψαι, οὐκ ἅφ' ἑνὸς μέρους τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδ' ἀπὸ τινος στοιχείου τῶν ὀρωμένων ἀπονέμεται ἡμῖν οὗτος, ἅφ' ὅλου δὲ τοῦ κόσμου καὶ τῆς παντοδαπῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς καὶ τοῦ παντοδαποῦ σώματος, δι' ὧν ἡ ψυχὴ κάτεισιν ἐπὶ τὴν

γένεσιν, ἀπομερίζεται τις ἡμῖν μοῖρα ἰδίᾳ πρὸς ἕκαστον τῶν ἐν ἡμῖν ἀπομεριζομένη κατ' ἰδίαν ἐπιστασίαν. ^[5]

Myst 9 6 Οὗτος δὴ οὖν ὁ δαίμων ἔστηκεν ἐν παραδείγματι πρὸ τοῦ καὶ τὰς ψυχὰς κατιέναι εἰς γένεσιν· ὃν ἐπειδὴν ἔλθῃ ἡ ψυχὴ ἡγεμόνα, εὐθὺς ἐφέστηκεν ὁ δαίμων ἀποπληρωτὴς τῶν βίων τῆς ψυχῆς, εἰς τὸ σῶμα τε κατιοῦσαν αὐτὴν συνδεῖ πρὸς τὸ σῶμα, καὶ τὸ κοινὸν ζῶον αὐτῆς ἐπιτροπεύει, ζωὴν τε τὴν ἰδίαν τῆς ψυχῆς αὐτὸς κατευθύνει, καὶ ὅσα λογιζόμεθα, αὐτοῦ τὰς ἀρχὰς ἡμῖν ἐνδιδόντος διανοούμεθα, πράττομέν τε τοιαῦτα οἷα ἂν αὐτὸς ἡμῖν ἐπὶ νοῦν ἄγῃ, καὶ μέχρι τοσούτου κυβερνᾷ τοὺς ἀνθρώπους, ἕως ἂν διὰ τῆς ἱερατικῆς θεωργίας θεὸν ἔφορον ἐπιστήσωμεν καὶ ἡγεμόνα τῆς ψυχῆς· τότε γὰρ ἢ ὑποχωρεῖ τῷ κρείττονι, ἢ παραδίδωσι τὴν ἐπιστασίαν, ἢ ὑποτάσσεται ὡς συντελεῖν εἰς αὐτόν, ἢ ἄλλον τινὰ τρόπον ὑπηρετεῖ αὐτῷ ὡς ἐπάρχοντι. Ἀπὸ δὴ τούτων ῥαδίως ἀποκρινοῦμαι σοι καὶ πρὸς τὸ ἐφεξῆς ἐρώτημα. ^[20]

Myst 9 7 Οὐ γὰρ τινος τῶν ἐν ἡμῖν μέρους, πάντων δ' ἅπαξ ἀπλῶς ἡγεῖται, διήκει τε ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐφ' ἡμῖν ἀρχήν, ὥσπερ ἀφ' ὅλων τῶν ἐν τῷ παντὶ διατάξεων ἀπονενέμῃται. Καὶ γὰρ ὅπερ σὺ παρατίθεις τεκμήριον τὸ περὶ τῶν κατὰ μέρη τοῦ σώματος ἐφεστηκότων δαιμόνων ὑγείας καὶ τοῦ εἶδους καὶ τῆς ἕξεως τῆς ἐν αὐτοῖς ὄντων συνοχέων καὶ ἐνὸς τοῦ ἐπὶ πᾶσι κοινῶς ἐπιβεβηκότος προστάτου, τοῦτο ποιοῦ δείγμα τῆς εἰς ἓνα δαίμονα πάντων τῶν ἐν ἡμῖν ἀνηκούσης προστασίας· μὴ τοίνυν διαίρει τὸν μὲν σώματος τὸν δὲ ψυχῆς τὸν δὲ νοῦ δαίμονα. Καὶ γὰρ ἄτοπον εἰ τὸ μὲν ζῶον ἓν ἐστίν, ὁ δὲ ἐφεστηκὼς αὐτῷ δαίμων πολυειδής· καίτοι πανταχοῦ τὰ ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων ἐστὶν ἀπλούστερα· ἀτοπώτερον δ' ἔτι τούτου εἰ μὴδὲ συμφυῇ διηρημένα δ' ἔσται χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων τὰ ἐπάρχοντα μόρια τῶν πολλῶν δαιμόνων. Ποιεῖς δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς ἐναντίωσιν τῶν μὲν ὡς ἀγαθῶν τῶν δὲ ὡς φαύλων, οὐδαμοῦ τῶν κακῶν ἡγεμονικὴν ἐχόντων λῆξιν οὐδὲ ἰσαξίως ἀντιδιαιρουμένων τοῖς ἀγαθοῖς. Ἐπειτα τούτων ἀποστάς ἐπὶ μὲν τὴν φιλόσοφον ἀπολισθάνεις δόξαν, ἀνατρέπεις δὲ τὴν ὅλην περὶ τοῦ ἰδίου δαίμονος ὑπόθεσιν. ^[20]

Myst 9 8 Εἰ γὰρ μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς, οἷον τὸ νοερόν, καὶ οὗτός ἐστιν εὐδαίμων ὁ τὸν νοῦν ἔχων ἔμφρονα, οὐκέτι ἐστὶν ἑτέρα τάξις οὐδεμία κρείττων ἢ δαιμόνιος, ἐπιβεβηκυῖα τῆς ἀνθρωπίνης ὡς ὑπερέχουσα. Μέρη δὲ τινὰ τῆς ψυχῆς ἢ δύνამεις διηρημένως κυριωτέρα ἔσται τῶν πλειόνων εἰδῶν τῆς ἐν ἡμῖν ζωῆς, καὶ ταῦτα συμφυῶς ἀλλ' οὐχ ὡς ἐξηρημένα κατὰ φύσιν ἡμῶν τῆς ὅλης συστάσεως ἐπάρχοντα. Μνημονεύεις τοίνυν μετὰ τοῦτο καὶ ἄλλης πραγματείας περὶ τὸν ἴδιον δαίμονα, τῆς μὲν ὡς πρὸς δύο τῆς δὲ ὡς πρὸς τρεῖς ποιουμένης τὴν θεραπείαν. ^[10]

Myst 9 9 Αὕτη δ' ἐστὶ πᾶσα διημαρτημένη. Τὸ γὰρ διαίρειν ἀλλὰ μὴ εἰς ἓν ἀνάγειν τὰ ἐφεστηκότα ἡμῖν αἴτια ψεῦδός ἐστι, καὶ διαμαρτάνει τῆς ἐν πᾶσιν ἐπικρατούσης ἐνώσεως. Καὶ ἡ μερίζουσα δ' αὐτὸν εἰς τὸ σῶμα δόξα καὶ τὴν τοῦ σώματος προστασίαν, εἰς μέρος τι τὸ βραχυτάτον αὐτοῦ καθέλκει τὴν ἡγεμονίαν. Ὡστε τί δεῖ τὰς ἐχομένας τῆς τοιαύτης δόξης ἱεουργίας ἐπισκοπεῖν, αὐτῆς τῆς πρώτης αὐτῶν ἀρχῆς σαθρᾶς οὔσης; εἰς μὲν οὖν ἐστὶ καθ' ἕκαστον ἡμῶν ὁ οἰκεῖος προστάτης δαίμων, κοινὸν δὲ ἢ τὸν αὐτὸν πάντων ἀνθρώπων οὐ δεῖ αὐτὸν ὑπολαμβάνειν, οὐδ' αὖ κοινὸν μὲν ἰδίως δὲ ἐκάστω συνόντα· ἢ γὰρ κατ' εἶδος ἕκαστον διαίρεσις καὶ ἡ τῆς ὕλης ἑτερότης οὐκ ἐπιδέχεται τὴν τῶν καθ' αὐτὰ ἀσωμάτων κοινότητά τε καὶ ταυτότητα. Διὰ τί οὖν κοινῇ κλήσει καλεῖται ὑπὸ πάντων; ὅτι καθ' ἓνα τὸν κύριον θεὸν τῶν δαιμόνων ἢ κλησὶς αὐτῶν γίνεσθαι, ὃς ἐξ ἀρχῆς τε ἀφώρισε τοὺς ἰδίους δαίμονας ἐκάστοις, καὶ δὴ καὶ ἐν ταῖς ἱεουργίαις ἀναφαίνει κατὰ τὴν ἰδίαν βούλησιν τοὺς ἰδίους ἐκάστοις. Ἀεὶ γὰρ ἐν τῇ θεωργικῇ τάξει διὰ τῶν ὑπερεχόντων τὰ δεύτερα καλεῖται καὶ ἐπὶ τῶν δαιμόνων τοίνυν εἰς κοινὸς ἡγεμῶν τῶν περὶ τὴν γένεσιν κοσμοκρατόρων καταπέμπει τοὺς ἰδίους δαίμονας ἐκάστοις. Ἐπειδὴν μέντοι παραγίγνηται ὁ οἰκεῖος ἐκάστω, τότε καὶ τὴν ἰδίαν θεραπείαν ἑαυτοῦ καὶ τὸ σφέτερον ὄνομα ἐκφαίνει, τρόπον δὲ τῆς ἰδίας κλήσεως τὸν ἴδιον παραδίδωσιν. Καὶ αὕτη τάξις

ἐστὶν ἢ πρόσφορος τῶν δαιμόνων· ἢ μὲν συγγενὴς οὕσα τοῖς καλουμένοις, ἢ δ' ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων αἰτίων καθήκουσα, τρίτη δὲ κοινὴν ποιουμένη τὴν ἀπ' ἀμφοτέρων τούτων συντέλειαν. ^[25]

Myst 9 10 Μὴ τοίνυν ἀφομοίου τὰς θείας κλήσεις ταῖς ἀνθρωπίναις μηδὲ τὰς ἀρρήτους ταῖς ῥηταῖς, μηδὲ τὰς πρὸ παντὸς ὅρου καὶ παντὸς ἀορίστου τρόπου ταῖς παρ' ἀνθρώποις παράβαλλε ὠρισμέναις ἢ ἀορίστοις προστάξεσιν. Οὐδὲν γὰρ ἔχει κοινὸν τὰ παρ' ἡμῖν τῷ ὄλῳ γένει καὶ καθ' ὅλην τὴν τάξιν ὑπερέχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ὅλης τῆς οὐσίας ἡμῶν καὶ φύσεως ἐπάρχουσιν· ἀλλ' ἐνταῦθα καὶ μάλιστα σφάλματα συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέγιστα, ἡνίκα ἂν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας συλλογίζωνται τι περὶ τῶν δαιμονίων ἐπιστάσεων, καὶ τοῖς μικροῖς καὶ οὐδενὸς ἀξίοις καὶ διηρημένοις τὰ μεγάλα καὶ ἀξιόλογα καὶ τέλεια τεκμαίρονται. Τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ ἰδίου δαίμονος πρὸς σὲ ἀποκρινόμεθα πρὸς τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις. Λείπεται δὲ τελευταῖος ὁ περὶ εὐδαιμονίας λόγος, περὶ οὗ σὺ ποικίλως ἐπεζήτησας, τὰ μὲν πρῶτα ἐπιστάσεις ὑποτείνων ἔπειτα ἀπορῶν καὶ μετὰ ταῦτα διαπυνθανόμενος. ^[15]

Myst 10 1 Θέντες οὖν ἕκαστα τῶν σῶν ἥπερ αὐτὰ προήγαγες, ἀποκρινόμεθά σοι πρὸς αὐτὰ συμμέτρως. Ἐπέστησας γὰρ μήποτε ἄλλη τις λανθάνῃ οὕσα ἢ πρὸς εὐδαιμονίαν ὁδός· καὶ τίς ἂν γένοιτο ἑτέρα ἀφισταμένη τῶν θεῶν εὐλογος πρὸς αὐτὴν ἄνοδος; εἰ γὰρ ἐν τοῖς θεοῖς ἡ οὐσία τῶν ἀγαθῶν ὅλων καὶ τελειότης περιέχεται καὶ ἡ πρώτη δύναμις αὐτῶν καὶ ἀρχή, παρὰ μόνοις ἡμῖν καὶ τοῖς ὁμοίως ἔχομένοις τῶν κρειττόνων γνησίως τε τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐνώσεως ἀντιλαμβανομένοις ἢ τῶν ἀγαθῶν ὅλων ἀρχὴ καὶ τελευτὴ σπουδαίως ἐπιτηδεύεται· ἐνταῦθα δὴ οὖν καὶ ἡ τῆς ἀληθείας πάρεστι θέα καὶ ἡ τῆς νοερᾶς ἐπιστήμης, καὶ μετὰ τῆς τῶν θεῶν γνώσεως ἢ πρὸς ἑαυτοὺς ἐπιστροφή καὶ ἡ γνώσις ἑαυτῶν συνέπεται. Μάτην οὖν διαπορεῖς ὡς οὐ δεῖ πρὸς δόξας ἀνθρωπίνας βλέπειν. ^[15]

Myst 10 2 Τίς γὰρ σχολὴ τῷ πρὸς τοῖς θεοῖς τὴν διάνοιαν ἔχοντι κάτω βλέπειν εἰς ἀνθρώπων ἐπαίνους; ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐπὶ τούτῳ πρὸς ἔπος ἐπαπορεῖς, ὡς ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ τυχόντος ἀναπλάττει μέγала. Τίς γὰρ δὴ ἐν τοῖς ὄντως οὐσι πλασμάτων ἀρχὴ συνίσταται; οὐχ ἢ μὲν φανταστικὴ δύναμις ἐν ἡμῖν ἐστὶν εἰδωλοποιός, φαντασία δ' οὐδεμία ἐγείρεται τῆς νοερᾶς ζωῆς τελείως ἐνεργούσης; οὐ παρὰ τοῖς θεοῖς συννύσσει ἢ ἀλήθεια κατ' οὐσίαν, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ συμφωνίαν, ἐνιδρυμένη τοῖς νοητοῖς; εἰκὴ τοίνυν τὰ τοιαῦτα καὶ παρὰ σοὶ καὶ παρ' ἄλλοις τισὶ θρυλλεῖται. Ἄλλ' οὐδὲ ὅσα ὡς ἀγύρτας καὶ ἀλαζόνας διασύρουσί τινες τοὺς τῶν θεῶν θεραπευτάς, οἷς καὶ σὺ παραπλήσια εἴρηκας, οὐδὲν οὐδὲ ταῦτα ἄπτεται τῆς ἀληθινῆς θεολογίας τε καὶ θεουργίας. Εἰ δὲ πού τινες παραφύονται τοιοῦτοι παρὰ τὰς τῶν ἀγαθῶν ἐπιστήμης (ὥσπερ καὶ παρὰ τὰς ἄλλας τέχνας αἱ κακοτεχνίαι παραβλαστάνουσιν), ἐναντιώτεραι δὴπου αὐταὶ πρὸς αὐτὰς ὑπάρχουσι μᾶλλον ἢ πρὸς ἄλλο ὅτιοῦν· τῷ γὰρ ἀγαθῷ τὸ κακὸν διαμάχεται μᾶλλον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ. Βούλομαι δὴ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ τὰ ἄλλα ἐπιδραμεῖν, ὅσα διαβάλλων τὴν θεῖαν πρόγνωσιν ἄλλας τινὰς μεθόδους αὐτῇ παραβάλλεις, περὶ τὴν τοῦ μέλλοντος προμήνυσιν διατριβούσας. ^[20]

Myst 10 3 Ἐμοὶ γάρ, οὔτε εἴ τις ἐκ φύσεως ἐπιτηδειότης εἰς σημασίαν τοῦ ἔσομένου παραγίγνεται, ὥσπερ ἢ τοῖς ζώοις τῶν σεισμῶν ἢ τῶν ἀνέμων ἢ τῶν χειμῶνων συμπίπτει πρόγνωσις, τίμιος εἶναι δοκεῖ· κατ' αἰσθήσεως γὰρ ὀξύτητα ἢ κατὰ συμπάθειαν ἢ κατ' ἄλλην τινὰ φυσικῶν δυνάμεων συγκίνησιν ἢ τοιαύτη ἔμφυτος συνέπεται μαντεία, οὐδὲν ἔχουσα σεμνὸν καὶ ὑπερφυές· οὔτε εἴ τις κατὰ λογισμὸν ἀνθρώπινον ἢ τεχνικὴν παρατήρησιν ἀπὸ σημείων τεκμηριοῦται ἐκεῖνα ὧν ἐστὶ τὰ σημεῖα δηλωτικά (ὡς ἀπὸ συστολῆς ἢ φρίκης τὸν μέλλοντα πυρετὸν προγιγνώσκουσιν οἱ ἱατροί), οὐδὲν οὐδὲ οὗτός μοι δοκεῖ τίμιον ἔχειν καὶ ἀγαθόν· ἀνθρωπίνως τε γὰρ ἐπιβάλλει καὶ συλλογίζεται τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ, περὶ τε τῶν ἐν τῇ φύσει τοῖς γιγνομένοις ὁμολογουμένως οὐ πόρρω τῆς σωματοειδοῦς τάξεως ποιεῖται τὴν διάγνωσιν. Ὡστε οὐδ' εἰ

φυσική τις ἔνεστιν ἐν ἡμῖν ἐπιβολὴ τοῦ μέλλοντος, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἡ δύναμις ἥδε ἐναργῶς ἐνεργοῦσα διαφαίνεται, οὐδὲν οὐδὲ αὕτη μακαριστὸν τῷ ὄντι κέκτηται· τί γὰρ ἂν εἷη γνήσιον καὶ τέλειον καὶ αἰδίδιον ἀγαθὸν τῶν ὑπὸ τῆς φύσεως τῆς ἐν γενέσει εἰς ἡμᾶς ἐμφυομένων; Μόνη τοίνυν ἡ θεία μαντικὴ συναπτομένη τοῖς θεοῖς ὡς ἀληθῶς ἡμῖν τῆς θείας ζωῆς μεταδίδωσι, τῆς τε προγνώσεως καὶ τῶν θείων νοήσεων μετέχουσα καὶ ἡμᾶς θείους ὡς ἀληθῶς ἀπεργάζεται· ἡ δὲ αὕτη καὶ τὸ ἀγαθὸν ἡμῖν γνησίως παρέχει, διότι πεπλήρωται τῶν ἀγαθῶν ὅλων ἡ μακαριωτάτη τῶν θεῶν νόησις· οὐ τοίνυν προορῶσι μὲν, ὡς σὺ τοπάζεις, οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν μαντικὴν, οὐ μὴν εἰσιν εὐδαίμονες· ἀγαθοειδὴς γὰρ ἐστὶ πᾶσα ἡ θεία πρόγνωσις· οὐδὲ προορῶσι μὲν τὰ μέλλοντα, χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς καλῶς οὐκ ἐπίστανται· ἀλλ' αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ τὴν τάξιν τὴν ἀληθῆ καὶ πρέπουσαν μετὰ τῆς προγνώσεως παραδέχονται· πάρεστι δ' αὐτῇ καὶ τὸ ὠφέλιμον. ^[10]

Myst 10 4 Οἱ γὰρ θεοὶ καὶ δύναμιν τοῦ φυλάξασθαι τὰ ἐπιόντα ἀπὸ τῆς φύσεως δεινὰ παραδιδόασιν· καὶ ὅταν μὲν ἀσκεῖν δέῃ τὴν ἀρετὴν καὶ συμβάλληται πρὸς τοῦτο ἡ τοῦ μέλλοντος ἀδηλία, ἀποκρύπτουσι τὰ ἐσόμενα ἕνεκα τοῦ τὴν ψυχὴν βελτίονα ἀπεργάζεσθαι· ὅταν δὲ πρὸς τοῦτο μηδὲν διαφέρῃ, λυσιτελεῖ δὲ ταῖς ψυχαῖς τὸ προγιγνώσκειν, ἕνεκα τοῦ σώζειν αὐτάς καὶ ἀνάγειν, τὴν ἐν ταῖς μαντείαις πρόγνωσιν ἐν μέσαις αὐτῶν ταῖς οὐσίαις ἐντιθέασιν. Ἀλλὰ τί ταῦτα ἀπομυκύνω, διὰ πολλῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν τὸ τῆς θείας μαντικῆς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιδείξας ὑπερέχον; βέλτιον οὖν, ὅπερ ἀπαιτεῖς παρ' ἡμῶν, τὴν εἰς εὐδαιμονίαν ὁδὸν ἐπιδείξαι σοι, καὶ ἐν τίνι κεῖται ἡ αὐτῆς οὐσία· ἀπὸ γὰρ τούτου τό τε ἀληθὲς εὐρίσκεται καὶ ἅμα τὰς ἀπορίας πάσας ἔνεστι διαλύειν ῥαδίως. ^[5]

Myst 10 5 Λέγω τοίνυν ὡς ὁ θεωτὸς νοούμενος ἄνθρωπος, ἡνωμένος τὸ πρόσθεν τῇ θέᾳ τῶν θεῶν, ἐπεισῆλθεν ἐτέρᾳ ψυχῇ τῇ περὶ τὸ ἀνθρώπινον μορφῆς εἶδος συνηρμοσμένη, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ τῆς ἀνάγκης καὶ εἰμαρμένης ἐγένετο δεσμῷ. Σκοπεῖν δὴ δεῖ τίς αὐτοῦ γίγνεται λύσις καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν δεσμῶν. Ἔστι τοίνυν οὐκ ἄλλη τις ἢ τῶν θεῶν γνῶσις· ἰδέα γάρ ἐστιν εὐδαιμονίας τὸ ἐπίστασθαι τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ τῶν κακῶν ἰδέα συμβαίνει ἡ λήθη τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀπάτη περὶ τὸ κακόν· ἡ μὲν οὖν τῷ θείῳ σύνεστιν, ἡ δὲ χείρων μοῖρα ἀχώριστός ἐστι τοῦ θνητοῦ· καὶ ἡ μὲν τὰς τῶν νοητῶν οὐσίας ἱερατικαῖς ὁδοῖς ἀναμετρεῖ, ἡ δέ, παρακρουσθεῖσα τῶν ἀρχῶν, προΐησιν ἑαυτὴν ἐπὶ τὴν καταμέτρησιν τῆς τοῦ σώματος ἰδέας· καὶ ἡ μὲν γνῶσις ἐστὶ τοῦ πατρὸς, ἡ δὲ παραγωγὴ ἀπ' αὐτοῦ καὶ λήθη τοῦ προουσίου αὐταρχοῦντος πατρὸς θεοῦ· καὶ ἡ μὲν σώζει τὴν ἀληθινὴν ζωὴν ἐπὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἀνάγουσα, ἡ δὲ κατάγει τὸν γεναρχοῦντα ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ μηδέποτε μένοντος ἀλλ' αἰεὶ ῥέοντος. Αὕτη μὲν οὖν νοεῖσθω σοι <ἡ> πρώτη τῆς εὐδαιμονίας ὁδός, νοερὰν ἔχουσα τῆς θείας ἐνώσεως ἀποπλήρωσιν τῶν ψυχῶν· ἡ δ' ἱερατικὴ καὶ θεουργικὴ τῆς εὐδαιμονίας δόσις καλεῖται μὲν θύρα πρὸς θεὸν τὸν δημιουργὸν τῶν ὅλων, ἡ τὸπος ἡ αὐλὴ τοῦ ἀγαθοῦ· δύνάμιν δ' ἔχει πρώτην μὲν ἀγνεῖαν τῆς ψυχῆς πολὺ τελειοτέραν τῆς τοῦ σώματος ἀγνείας, ἔπειτα κατάρτυσιν τῆς διανοίας εἰς μετουσίαν καὶ θέαν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἐναντίων πάντων ἀπαλλαγὴν, μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς τῶν ἀγαθῶν δοτῆρας θεοὺς ἔνωσιν. Ἐπειδὴν δὲ κατ' ἰδίαν ταῖς μοίραις τοῦ παντὸς συνάψῃ καὶ ταῖς διηκούσαις δι' αὐτῶν ὅλαις θεαῖς δυνάμεσι, τότε τῷ ὅλῳ δημιουργῷ τὴν ψυχὴν προσάγει καὶ παρακατατίθεται, καὶ ἐκτὸς πάσης ὕλης αὐτὴν ποιεῖ μόνῳ τῷ αἰδίῳ λόγῳ συνηνωμένην· οἶον, ὃ λέγω, τῇ αὐτογόνῳ καὶ τῇ αὐτοκινήτῳ καὶ τῇ ἀνεχούσῃ πάντα καὶ τῇ νοερᾷ καὶ τῇ διακοσμητικῇ τῶν ὅλων καὶ τῇ πρὸς ἀλήθειαν τὴν νοητὴν ἀναγωγῇ καὶ τῇ αὐτοτελεῖ καὶ τῇ ποιητικῇ καὶ ταῖς ἄλλαις δημιουργικαῖς δυνάμεσι τοῦ θεοῦ κατ' ἰδίαν συνάπτει, ὡς ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτῶν καὶ ταῖς νοήσεσι καὶ ταῖς δημιουργίαις τελέως ἴστασθαι τὴν θεουργικὴν ψυχὴν. ^[10]

Myst 10 6

Καὶ τότε δὴ ἐν ὅλῳ τῷ δημιουργικῷ θεῷ τὴν ψυχὴν ἐντίθησιν. Καὶ τοῦτο τέλος ἐστὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἱερατικῆς ἀναγωγῆς. Αὐτὸ δὲ τάγαθὸν τὸ μὲν θεῖον ἡγοῦνται τὸν προεννοούμενον θεόν, τὸ δὲ ἀνθρώπινον τὴν πρὸς αὐτὸν ἔνωσιν, ὅπερ Βίτυς ἐκ τῶν ἑρμαϊκῶν βίβλων μεθηρμήνευσεν.

Myst 10 7 Οὐκ ἄρα παρεῖται τοῦτο τὸ μέρος τοῖς Αἰγυπτίοις, ὃ σὺ ὑπονοεῖς, ἀλλὰ θεοπρεπῶς παρεδόθη· οὐδὲ περὶ σμικρῶν οἱ θεουργοὶ τὸν θεῖον νοῦν ἐνοχλοῦσιν, ἀλλὰ περὶ τῶν εἰς ψυχῆς κάθαρσιν καὶ ἀπόλυσιν καὶ σωτηρίαν ἀνηκόντων· οὐδὲ χαλεπὰ μὲν διαμελετῶσιν οὗτοι ἄχρηστα δὲ τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ τούναντίον τὰ τῇ ψυχῇ πάντων ὠφελιμώτατα· οὐδ' ὑπὸ πλάνου τινὸς φενακίζονται δαίμονος οἱ πᾶσι τὴν ἀπατηλὴν καὶ δαιμονίαν φύσιν ἐπικρατήσαντες, ἐπὶ δὲ τὴν νοητὴν καὶ θεῖαν ἀνενεχθέντες. Τοσαῦτά σοι καθ' ἡμετέραν δύναμιν ἀπεκρινάμεθα περὶ ὧν ἠπόρησας περὶ τῆς θείας μαντικῆς τε καὶ θεουργίας. ^[10]

Myst 10 8 Εὐχομαι δὴ οὖν τὸ λοιπὸν τοῖς θεοῖς ἐπὶ τῷ τέλει τῶν λόγων, τῶν ἀληθῶν νοημάτων ἐμοί τε καὶ σοὶ παρέχειν τὴν φυλακὴν ἀμετάπτωτον, εἷς τε τὸν αἰδίων αἰῶνα τῶν αἰωνίων ἀλήθειαν ἐντιθέναι, καὶ τελειοτέρων νοήσεων περὶ θεῶν χορηγεῖν μετουσίαν, ἐν αἷς δὴ καὶ τὸ μακαριστὸν τέλος τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν πρόκειται καὶ αὐτὸ τὸ κύρος τῆς ὁμονοητικῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλήλους. ^[10]